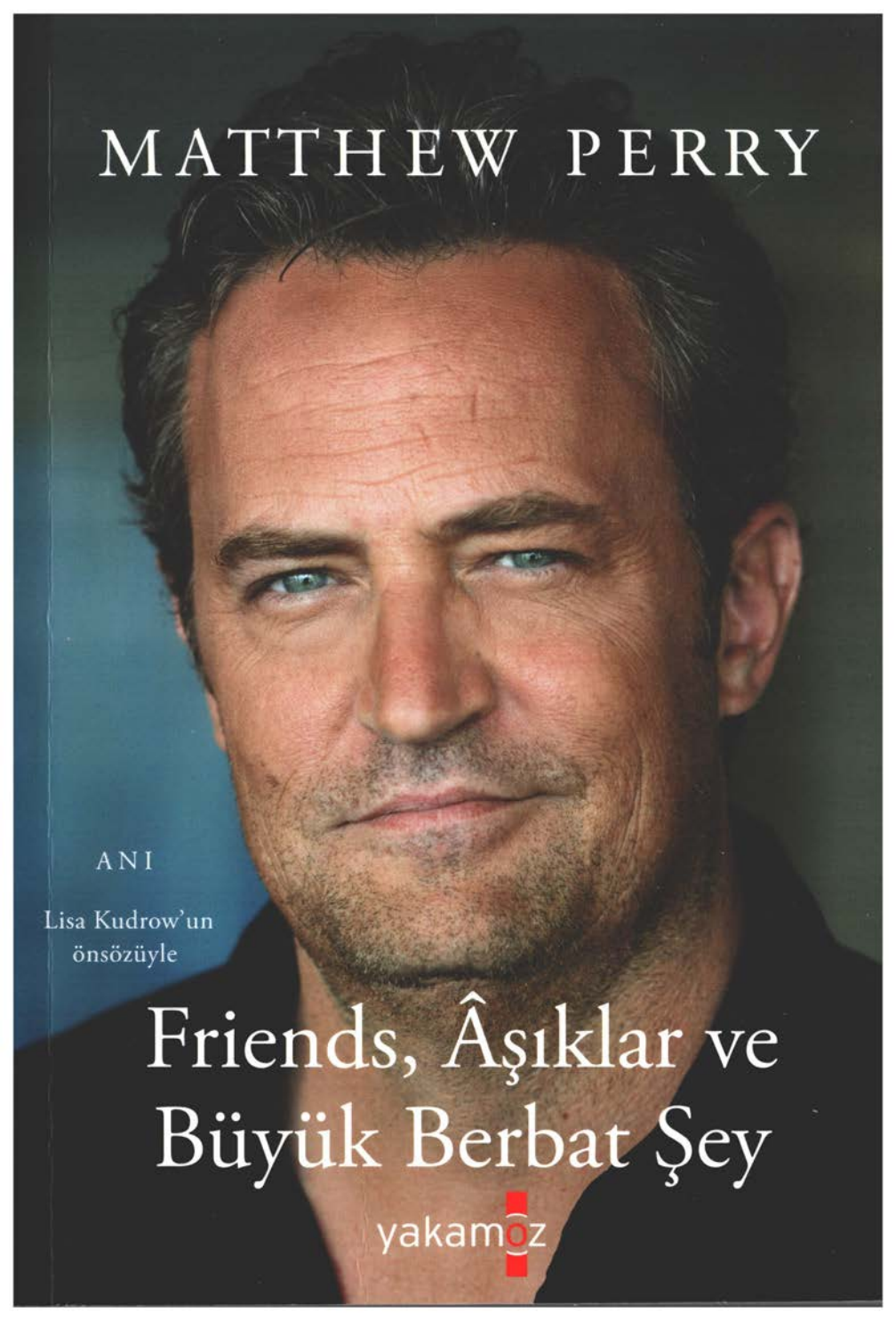
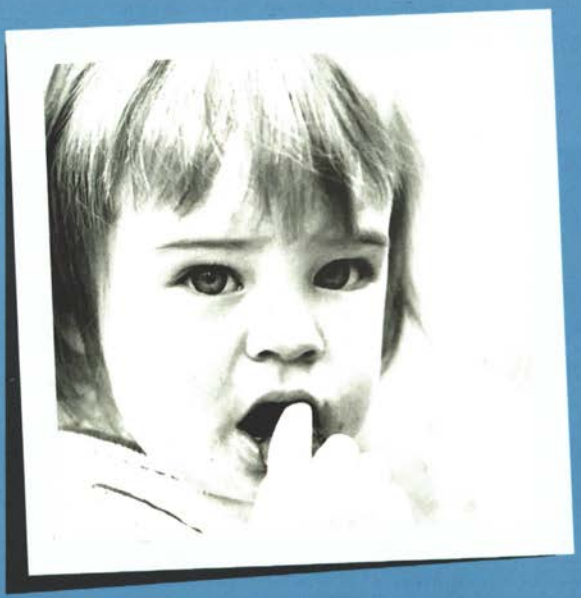

MATTHEW PERRY
ANI
Lisa Kudrow'un
önsözüyle
Friends, Âşıklar ve
Büyük Berbat Şey
yakamoz

"Yazması cesaret isteyen ham, korkusuz bir anı... Görünüşe göre Matthew Perry'nin büyük bir cesareti var. Bizi bağımlılığına, hastalığına ve felce uğratan yalnızlığına götürüyor. Sonuçta bu kitap geleceğe dair umutlarla dolu... Matthew Perry'nin kim olduğunu bilmek istiyorsanız paçavralardan uzak durun ve bunu okuyun."

—MARTA KAUFFMAN, Friends'in ortak yaratıcısı

Taş yerken ben... Otuzlu yaşlarımın ortasında bunu yapmaktan vazgeçtim.

www.instagram.com/yakamozkitap
www.facebook.com/yakamozkitap
www.twitter.com/yakamozkitap
www.yakamozsatis.com

www.yakamoz.com.tr
ISBN 978-605-297-602-9

"Selam, benim adım Matthew ama siz beni başka bir isimle tanıyor da olabilirsiniz. Arkadaşlarım bana Matty der.
Ve şimdiye dek bir ölü olmam gerekiyordu."

Friends dizisinin yıldızı Matthew Perry, çocukluk hayallerinden şöhrete uzanan hayat hikâyesini tüm çıplaklığıyla anlatıyor. Montreal'dan Los Angeles'a tek başına yolculuk yapan refakatsiz bir çocuk, ayrılmış ebeveynlerinin içinde yarattığı boşluğu doldurmaya çalışan tenis yıldızı bir genç, tarihin en sevilen dizilerinden birinde Chandler Bing rolüyle efsaneleşen bir yetişkin, bağımlılıkla ömür boyu savaşan bir insan…

Sadece kendisinin anlatabileceği bu olağanüstü hikâyede -ve yine sadece kendisinin anlatabileceği samimi, komik ve sıcak bir şekilde- Matthew Perry, kendisini büyüten (ve aynı zamanda kendi hâline bırakan) parçalanmış ailesini, onu şöhrete sürükleyen tanınma arzusunu ve en büyük hayallerinin gerçekleşmesiyle bile içinde doldurulamayan boşluğu gözler önüne seriyor. Ama aynı zamanda ayıkken bulduğu huzuru ve Friends'in her yerde olmasıyla ilgili hissettiklerini de anlatıyor, oyuncu arkadaşları ve yol boyunca tanıştığı diğer yıldızlarla ilgili hikâyeler paylaşıyor.

(Devamı arka kulakçıkta)

MATTHEW PERRY

Friends, Âşıklar ve Büyük Berbat Şey

Yakamoz Edebiyat: 322
ISBN: 978-605-297-602-9
Yayıncı Sertifika No: 49073

Yazar: Matthew Perry
Çeviri: Damla Atamer
Yayın Yönetmeni: Ender Haluk Derince
Yayın Koordinatörü: Canan Hatiboğlu
Kapak Fotoğrafı: Nigel Parry
Kapak Tasarımı: Keith Hayes
Grafik Tasarım: Ulaş Karatağ
Üretim Koordinatörü: Derya Helvacı

Baskı
Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 45099
Çifte Havuzlar Yolu Acar Sitesi No: 4 Davutpaşa/İSTANBUL

YAKAMOZ KİTAP © 2023, Matthew Perry
FRIENDS, LOVERS, AND THE BIG TERRIBLE THING
Copyright © 2022 by Matthew Perry. Foreword © 2022 by Lisa Kudrow. All rights reserved. Published by arrangement with Flatiron Books. All rights reserved.

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Kalem Ajans aracılığı ile alınmıştır. Yayınevinden izin alınmaksızın tümüyle veya kısmen çoğaltılamaz, kopya edilemez ve yayımlanamaz.

YAKAMOZ KİTAP / SONSUZ KİTAP
Gürsel Mah. Alaybey Sk. No: 7/1 Kağıthane/İSTANBUL
Tel: 0212 222 72 25 Faks: 0212 222 72 35
www.yakamoz.com.tr / info@yakamoz.com.tr
www.facebook.com/yakamozkitap
www.twitter.com/yakamozkitap

Friends, Âşıklar ve Büyük Berbat Şey

Oralardaki tüm acı çekenlere.
Siz kendinizi biliyorsunuz.

En iyi yol dosdoğru gidendir.
— Robert Frost

Başka bir günde beni görmek zorundasın.
— James Taylor

İçindekiler

Önsöz
Giriş

1. Manzara 25
Ara Oyunu - New York 50
2. Mahvolmuş Bir Başka Nesil 54
Ara Oyunu - Matman 71
3. Bagaj 76
Ara Oyunu - Ölü 97
4. Sanki Daha Önce Orada Bulunmuştum 104
Ara Oyunu-Zoom 122
5. Dördüncü Duvar Yok 123
Ara Oyunu-Boşluklar 152
6. Bruce Willis 153
Ara Oyunu-Cennet Ortaya Çıkıyor 171
7. Arkadaşların Faydaları 178
Ara Oyunu-Cepler 196
8. Serüven 199
Ara Oyunu-Travma Kampı 211
9. Nerede Çokluk Orada Bokluk 213
Ara Oyunu-Hollywood'da Şiddet 222
10. Büyük Berbat Şey 225
Ara Oyunu-Sigara İçme Bölümü 249
11. Batman 260
Teşekkür 269
Yazar Hakkında 271

Önsöz

Lisa Kudrow

"Matthew Perry nasıl?"

İlk soruluşundan bu yana geçen uzun yıllar boyunca farklı zamanlarda bana en çok sorulan soru bu oldu. Bunca insanın bunu neden sorduğunu anlıyorum: Matthew'u seviyor ve onun iyi olmasını istiyorlar. Ben de öyle... Ama bu soru basından geldiğinde daima sinirlendim çünkü söylemek istediklerimi söyleyemezdim: "Bu onun hikâyesi, benim anlatma yetkim yok, değil mi!" deyip, "Bunlar çok mahrem, kişisel şeyler ve bunu o kişinin kendisinden duymadıysanız, bana göre dedikodudur ve ben sizinle Matthew hakkında dedikodu yapmayacağım," diye devam etmek isterdim. Hiç cevap vermemenin daha fazla zarar vereceğini bildiğimden bazen sadece, "Sanırım iyi," derdim. Bu en azından spot ışığını artırmaz ve belki de bu hastalıkla başa çıkmaya çalıştığı sırada mahremiyetini korumasını sağlardı. Ama aslında gerçekten de Matthew'un nasıl olduğundan tam olarak emin değildim. Bu kitapta size anlatacağı üzere bunu bir sır olarak saklıyordu. Ve yaşadıklarının bir kısmını bizimle paylaşacak kadar rahat hissetmesi biraz zaman aldı. O yıllar boyunca ona gerçekten müdahale etmeye veya onunla yüzleşmeye çalışmadım çünkü bağımlılık hakkında bildiğim şey, ayık olmasının benim elimde olmadığıydı. Yine de bir şeyler yaparak ve daha fazlasını yap-

mayarak hata edip etmediğimi merak ettiğim dönemler oldu. Ama bu hastalığın amansızca kendi kendini beslediğini ve devam etmeye kararlı olduğunu anladım.

Böylece her gün beni fazlaca, haftada bir kez de gözümden yaş gelip nefessiz kalana dek güldüren Matthew'a odaklandım. Oldukça zeki bir adam olan Matthew Perry oradaydı: Çekici, tatlı, duyarlı, makul ve mantıklı... O adam, mücadele ettiği her şeye rağmen hâlâ oradaydı. Dizinin açılış jeneriğindeki o fıskiye sahnelerinin çekildiği zorlu gece çekimi sırasında hepimizi ayağa kaldırabilen aynı Matthew'di. "Bir fıskiyenin içinde olmadığım bir zaman hatırlayamıyorum! Neyiz biz, ıslak falan mı? Islak olmadığımı hiç hatırlayamıyorum..." (Matthew, açılış jeneriğindeki o fıskiyede hepimizin gülme sebebiydi.)

Friends'in ardından Matthew'u her gün görmüyordum ve sağlığıyla ilgili en ufak bir tahminde bile bulunamıyordum.

Onun bağımlılığıyla nasıl yaşadığını ve bağımlılıktan kurtulmanın aslında ne olduğunu ilk kez bu kitapta duyuyorum. Matthew bana bazı şeyler anlatmıştı ama bu tür ayrıntılar olmadan. Matthew şimdi kafasına ve kalbine girmemize, dürüst ve çok açık ayrıntılarla izin veriyor. Ve son olarak artık kimsenin bana ya da bir başkasına Matthew'un nasıl olduğunu sormasına gerek yok. Kendini size açıyor.

Amansız zorluklardan kurtulmuş olsa da kaç kez başarısızlığın eşiğine geldiğine dair hiçbir fikrim yoktu. Burada olmana sevindim Matty... Harikasın. Seni seviyorum.

— *Lisa*

Giriş

Selam, benim adım Matthew ama siz beni başka bir isimle tanıyor da olabilirsiniz. Arkadaşlarım bana *Matty* der.

Ve şimdiye bir ölü olmam gerekiyordu.

İsterseniz okuyacaklarınızı öteden, ötemden gelen bir mesaj olarak düşünebilirsiniz.

Acı'nın yedinci günü...* Acı derken ayak parmağını çarpmayı veya *Katil Komşum Geri Döndü*'yü** falan kastetmiyorum. Acı'nın A'sını büyük harfle yazıyorum çünkü o, şimdiye dek deneyimlediğim en kötü Acı'ydı; Acı'nın Platonik ideası gibiydi, numuneydi. İnsanların, en kötü acının doğum sancısı olduğunu iddia ettiklerini duyardım: Yaşadığım hayal edilebilecek en kötü acıydı ama nihayetinde kollarımda yeni doğmuş bir bebeğin neşesi yoktu.

Acı'nın yedinci günü ama aynı zamanda hareketsizliğin de onuncu günüydü. Anlaşmışsındır... On gündür sıçmamıştım; anlatmaya çalıştığım şey bu. Bir şeyler yanlış gidiyordu, hem de çok yanlış... Bu, başağrısı gibi donuk, zonklayan bir ağrı değildi. Otuz yaşındayken yaşadığım pankreatit gibi bıçak misali saplanan, delici bir acı da değildi. Farklı bir acıydı. Sanki bedenim patlayacaktı. Sanki içim dışıma çıkmaya çalışıyordu. Yaşadığım, taşak geçmeyen türden bir Acı'ydı.

---

* Tevrat'taki *Yaratılış* kısmının *Tufan* bölümündeki, "Yedi gün sonra tufan koptu," satırları kastedilmektedir. *-yhn*

** *The Whole Ten Yards,* başrollerinde Bruce Willis, Matthew Perry, Amanda Peet, Natasha Henstridge ve Kevin Pollak'ın oynadığı 2004 yapımı komedi filmi. *-yhn*

Ve sesler... Tanrım, sesler... Normalde oldukça sessiz ve içine kapanık bir adamım. Ama o gece ciğerlerim çıkana kadar çığlık atmıştım. Rüzgârın doğru yönde estiği ve arabaların gece boyunca çalışmadığı bazı akşamlarda, Hollywood'un tepelerinde, çakalların parçaladığı bazı şeylerin uluyan korkunç seslerini duyabilirsiniz. Başlangıçta uzaktan çocukların kahkahası gibi gelse de sonradan tabii bunun öyle olmadığını, tepelerde ölümün olduğunu fark edersiniz. Ama elbette en kötü kısım ulumanın durmasıdır çünkü saldırıya uğrayan şeyin artık öldüğünü bilirsiniz. İşte bu cehennemdir.

Ve evet, bir cehennem var. Kimsenin size aksini söylemesine izin vermeyin. Ben oradaydım, cehennem var. Konu tartışmaya kapalı...

Bu gece hayvan bendim. Çığlık atmayı sürdürüyordum, hayatta kalmak için canla başla savaşıyordum. Sessizlik son olduğu anlamına gelirdi. Sona ne kadar yaklaştığımı bilmiyordum.

O zamanlar Güney Kaliforniya'daki bir ayık yaşam evinde yaşıyordum. Bunda şaşılacak bir şey yoktu; hayatımın yarısını çeşitli tedavi merkezlerinde ve ayık yaşam evlerinde geçirmiştim. Yirmi dört yaşındayken bu durum, o kadar da büyük bir sorun değildi, kırk iki yaşında artık sorun oluyordu. Şimdiyse kırk dokuz yaşındaydım ve hâlen daha bu kamburu sırtımdan atmaya çalışıyordum.

Bulunduğum noktada tesislerde karşılaştığım koçların ve doktorların çoğundan uyuşturucu bağımlılığı ve alkoliklik hakkında daha fazla şey biliyordum. Ne yazık ki böyle bir bilginin size hiçbir faydası yok. Eğer ayıklığa giden altın bilet sıkı çalışma ve öğrenilen bilgiden ibaret olsaydı; bu canavar, nahoş bir anıdan başka bir şey olmazdı. Hayatta kalabilmek için kendimi profesyonel bir hastaya dönüştürmüştüm. Hadi allayıp pullamayalım. Kırk dokuz yaşındaydım ve hâlâ yalnız kalmaktan korkuyordum. Yalnız kaldığımda, delirmiş beynim (bu arada sayece bu alanda delirmiş) düşünülmeyeni yapmak, içki ve uyuşturucuya sarılmak için bir bahane bulacaktı. Hayatımın onlarca yılı bu yüzden mahvolduğu hâlde bunu tekrar yapmaktan korkuyordum. Yirmi bin kişinin önünde konuşmaktan

korkmuyordum ama gece boyunca kanepemde televizyonun karşısında yalnız kalmaktan korkuyorum. Üstelik bu korku benim kendi aklımdan kaynaklanıyordu; kendi düşüncelerimden korkuyordum, zihnimin daha önce pek çok kez olduğu gibi beni uyuşturucuya yönelmeye teşvik etmesinden korkuyordum. Zihnim beni öldürmeye çalışıyordu, bunu biliyordum. Sürekli gizlenen bir yalnızlıkla özlem vardı içimde; dışımdaki bir şeyin beni düzelteceği fikrine tutunuyordum. Ama dışarının sunduğu her şey vardı bende!

Julia Roberts kız arkadaşım. *Bunun önemi yok, içki içmelisin.*

Hayalimdeki evi yeni aldım, hem de şehir manzaralı! *Torbacım yoksa bunun tadını çıkaramam.*

Haftada bir milyon dolar kazanıyorum, bu iyi bir şey, değil mi? *Biraz içki ister misin? Neden olmasın, isterim tabii. Çok teşekkürler.*

Her şeye sahiptim. Ama bunların hepsi bir oyundu. Hiçbir şey bunu düzeltmeyecekti. Bir çözüm fikrini kavramam bile yıllar alırdı. Beni yanlış anlamayın lütfen. Sahip olduklarımın tümü -Julia, hayalimdeki ev ve haftada bir milyon dolar- harikaydı ve hepsine sonsuza dek minnettar kalacağım. Ben gezegendeki en şanslı insanlardan biriyim. Ve dostum, gerçekten eğlendim.

Cevap bunlar değildi. Her şeyi baştan yaşamak zorunda olsaydım, yine *Friends*'in seçmelerine katılır mıydım? Katılacağıma bahse girerim. Yine içer miydim? İçeceğime de bahse girerim. Sinirlerimi yatıştırmak ve keyif almak için alkol tüketmeseydim yirmili yaşlarımda yüksek bir binadan atlamış olurdum. Büyükbabam, harika Alton L. Perry, alkolik bir babayla büyümüştü ve bunun sonucu olarak da doksan altı uzun ve harika yıl boyunca hayatında bir kez olsun içkiye dokunmamıştı.

Ama ben büyükbabam değilim.

Bunları birileri bana acısın diye yazmıyorum, doğru oldukları için yazıyorum. Bunları benim gibi başkaları da vardır diye yazıyorum: İçkiyi bırakması gerektiğini bildiği hâlde bu gerçek karşısında kafası karışan, benim gibi tüm bilgiye sahip olup sonuçları anlayan

ama yine de içmeyi bırakamayan birileri. Yalnız değilsiniz kardeşlerim (Sözlükte *bağımlı* kelimesinin altında kafam karışık hâlde etrafıma bakınırken çekilmiş bir fotoğrafım olmalı.).

Güney Kaliforniya'daki ayık yaşam evinde, Batı Los Angeles manzarası ve iki tane battal boy yatak vardı. Yataklardan birinde hem asistanım hem de en iyi arkadaşım olan Erin oturuyordu. Erin bir lezbiyendi ve onun arkadaşlığına değer veriyordum çünkü bana heteroseksüel kadınlarla olan arkadaşlıklarımı bozan romantik gerilimin olmadığı bir kadın arkadaşlığının neşesini sunuyordu (Birlikte ateşli kadınlar hakkında sohbet ettiğimizden bahsetmiyorum bile). Onunla iki yıl önce, o sırada çalıştığı başka bir rehabilitasyon merkezinde tanışmıştım. O zamanlar ayık değildim ama onun her açıdan ne kadar harika biri olduğunu görmüştüm ve onu hemen o rehabilitasyon merkezinden çalarak asistanım yaptım, sonra da en yakın arkadaşım oldu. O da bağımlılığın doğasını anlıyordu ve mücadelemi şimdiye dek gördüğüm tüm doktorlardan daha iyi tanıyordu.

Erin durumu daha rahat hâle getirse de Güney Kaliforniya'da pek çok uykusuz gece yine de geçirdim. Uyku benim için gerçek bir sorun, özellikle de bu tür yerlerde... Bununla birlikte, hayatım boyunca dört saatten fazla aralıksız hiç uyumadım herhâlde. Hapishane belgesellerinden başka bir şey izlemiyor olmamızın bir faydası yoktu; ben, o kadar çok Xanax kullanıyordum ve beynim o kadar yanmıştı ki gerçek bir mahkûm olduğuma ve bu ayık yaşam merkezinin gerçek bir hapishane olduğuna ikna olmuştum. Mantrası *gerçeklik kazanılan bir tattır* olan bir psikiyatrım vardı; yani o aşamada gerçekliğin hem tadını hem de kokusunu kaybetmiştim. Kavrayış yetim korona olmuştu ve tamamen sanrılar içindeydim.

Ancak bu Acı'da sanrısal hiçbir şey yoktu. Aslında sigarayı bırakmak epey canımı yakıyordu ki ne kadar sigara içtiğimi bilseniz bunun çok ciddi tersliğin kesin bir işareti olduğunu düşünürdünüz. Merkezin, yakasındaki isim kartında *Hemşire Sikik Surat* yazmasını bekleyeceğiniz bir çalışanı, *rahatsızlığı* hafifletmek için Epsom tuzu

banyosu yapmamı önerdi. Bir trafik kazasına yara bandı ile gitmezsiniz; aynı şekilde bu kadar Acı içindeki hiç kimseyi kendi sosuyla dolu suyun içine sokmazsınız. Ama gerçekliğin kazanılan bir tat olduğunu hatırlayın; işte bu yüzden Epsom tuzu banyosuna girdim.

Küvette, Acı içinde öylece çırılçıplak oturdum ve çakalların parçaladığı bir köpek gibi uludum. Erin beni duydu; lanet olsun, insanlar sesimi San Diego'dan duydu. Erin banyonun kapısında belirdi ve ben Acı içinde kıvranırken hüzün dolu, çıplak hâlime baktı ve çok basit bir şey söyledi: "Hastaneye gitmek ister misin?"

Erin bunun hastaneye gitmeyi gerektirecek kadar kötü olduğunu düşünüyorsa demek ki gerçekten durum hastaneye gitmeyi gerektirecek kadar kötüydü. Artı, sigara içmediğimi de fark etmişti.

Ulumalarım arasında, "Bu bana çok iyi bir fikir gibi geldi," dedim.

Erin bir şekilde banyodan çıkmama ve kurulanmama yardım etti. Kapıda -muhtemelen tesiste bir köpeğin katledildiğinden haberdar olan- bir danışman belirdiğinde, kıyafetlerimi üzerime geçirmeye başlamıştım.

Erin, "Onu hastaneye götürüyorum," dedi.

Danışmanım Catherine'e merkeze ilk geldiğimde evlenme teklifi etmişim. Güzel, sarışın bir kadındı ve muhtemelen benim pek de büyük bir hayranım değildi (Şaka yapmıyorum, buraya vardığımızda kafam o kadar gidikti ki ona evlenme teklif edip hemen ardından merdivenlerden yuvarlanmışım.).

Ben giyinirken Catherine, "Bu sadece madde yoksunluğu," dedi. "Hastanede ilaç isteyecek."

Evlilik iptal, diye geçirdim içimden.

Ulumalar artık muhtemelen diğerlerini de muhtemelen banyonun zeminine saçılmış köpek bağırsaklarının olduğu ya da birisinin gerçekten Acı çektiği konusunda uyarmıştı. Baş danışman Charles -düşünün: örnek baba, evsiz anne- beklenen çıkışımızı engelleme konusunda Catherine'e yardımcı olmak için kapının eşiğine geldi.

Çıkışımızı mı engelleyeceklerdi? Neydik biz, on iki yaşında falan mı?

Catherine, "O bizim hastamız," dedi. "Onu almaya hakkın yok."

"Matty'yi tanıyorum," diye ısrar etti Erin. "Uyuşturucu bulmaya falan çalışmıyor."

Sonra Erin bana döndü.

"Hastaneye gitmeye ihtiyacın var mı Matty?" Başımla onayladım ve biraz daha bağırdım.

"Onu götürüyorum," dedi Erin.

Bir şekilde Catherine ve Charles'ın yanından geçip binadan çıktım ve otoparka girdik. *Bir şekilde* dememin sebebi, Catherine ve Charles'ın bizi durdurmak için onca yaygara koparmış olmaları değil, ayaklarımın her yere değişinde Acı'nın daha da dayanılmaz hâle gelmesiydi.

Yukarıda, gökyüzünde bana küçümseyerek bakan, acımı umursamayan parlak sarı bir top vardı.

Bu da ne? Acı nöbetlerinin içinde düşündüm. *Ah, güneş... Pekâlâ...* Pek dışarı çıkmamıştım.

Erin arabanı kilidini açarken telefonda, "Şiddetli karın ağrısıyla gelen yüksek profilli bir isim var," dedi. Arabalar, onları kullanma izniniz olmadığı sürece aptal, sıradan şeylerdir; kullanmaya başladığınız anda sihirli özgürlük kutularına ve başarılı bir önceki yaşam işaretlerine dönüşürler. Erin beni yolcu koltuğuna oturttu, ben de arkama yaslandım. Karnım acıdan burkuluyordu.

Erin sürücü koltuğuna oturduktan sonra bana dönüp, "Hastaneye hızlı mı gideyim yoksa Los Angeles'ın çukurlarından kaçınarak mı?" diye sordu.

"Git de nasıl gidersen git be kadın," diyebilmeyi başardım.

Charles ve Catherine ise bizi engellemek için gayretlerini artırmaya karar vermişlerdi, şimdi de arabanın önünde durarak önümüzü kapatıyorlardı. Charles ellerini havaya kaldırmıştı, avuçları, "Hayır!" dercesine bize dönüktü; sanki bin üç yüz kiloluk motorlu araç, eldiveninin gücüyle durdurulabilir bir şeymiş gibi...

Daha da kötüsü Erin arabayı çalıştıramıyordu. Arabaya yüksek sesle çalışmasını *söylediğinizde* motor çalışır çünkü, biliyorsunuz, *Friends*'teydim. Catherine ve avuçlar kıpırdamadılar. Erin bu lanet şeyi nasıl çalıştıracağını bulduktan sonra geriye yapacak tek bir şey kalmıştı: Erin kontağı çevirdi, arabayı çalıştırdı ve arabayı kaldırıma çıkardı. O hareketin sarsıntısı başlı başına sırtımdan sekerek geçti ve neredeyse oracıkta ölmeme neden olacaktı. Erin, arabanın iki tekerleği kaldırımda, Catherine ve Charles'ın yanından hızla geçip sokağa çıktı. Arabayla uzaklaşmamızı izlediler ama bu noktada Erin'i üzerlerine sürmesi için teşvik bile ederdim çünkü insanın çığlıklarını bastıramayacak kadar acı içinde olması çok korkunç bir durum.

Eğer bunu sadece uyuşturucu ilaç almak için yapsaydım kesinlikle Oscar'ı hak ederdim.

"Hedefinde tüm hız tümsekleri mi var? Fark ettin mi bilmiyorum ama şu anda biraz zorluk çekiyorum. Yavaş ol," diye yalvardım ona. İkimizin de yüzünden yaşlar akıyordu.

Erin, "Hızlı gitmem gerek," dedi. Kahverengi, şefkatli gözleri endişe ve korku içindeydi bana bakarken. "Seni hemen hastaneye ulaştırmalıyız." İşte tam o sırada bilincimi kaybettim (Acı ölçeğinde 10, bilinci kaybetmek anlamına gelir.).

[Lütfen aklınızda bulundurun: Önümüzdeki birkaç paragrafta bu kitap bir anıdan ziyade bir biyografi olacak çünkü ben artık orada değildim.]

Ayık yaşam evine en yakın hastane Saint John's Hastanesi'ydi. Erin önceden arayıp onları bir VIP'nin yolda olduğu konusunda uyarma öngörüsünde bulunduğundan acil servis girişinde karşılandık. O aramayı yaptığında hastalığımın derecesini bilmeyen Erin, mahremiyetim konusunda endişeliydi. Ama hastanedekiler bir şeylerin ciddi derecede ters gittiğini hemen anladılar ve beni hemen müdahale odasına götürdüler. Orada şöyle dediğim duyuldu: "Erin, neden kanepenin üzerinde pinpon topları var?"

Kanepe yoktu, pinpon topları da yoktu; tamamen hayal görüyordum (Acının insana sanrı gördürebileceğinin farkında değildim ama oluyormuş.). Sonra dilaudid (dünyadaki en sevdiğim ilaç) beynime çarptı ve kısa süreliğine bilincim yerine geldi.

Bana hemen ameliyata alınmam gerektiği söylendi ve aniden Kaliforniya'nın tüm hemşireleri odama akın etti. İçlerinden biri Erin'e dönüp, "Koşmaya hazır ol!" dedi. Erin hazırdı ve koştuk; daha doğrusu onlar koştu ve ben en yüksek hızla ameliyathaneye götürüldüm. Erin'e, "Lütfen girmeyin," dediler ve birkaç saniye sonra da ondan gitmesi istendi. Ardından ben gözlerimi kapattım ve iki hafta boyunca da bir daha açmadım.

Evet, doğru: Koma bayanlar ve baylar! (O ayık yaşam evindeki orospu çocukları arabanın önünü kapatmaya çalışmışlardı bir de, değil mi?)

Komaya girdiğimde ilk iş, beni oksijen tüpüne bağlanmak oldu ve on günlük zehirli boku doğrudan ciğerlerime kustum. Bu, ciğerlerimin pek hoşuna gitmemiş olacak ki anında zatürre oldum ve işte bunun üzerine kalın bağırsağım patladı. Arkadakiler için tekrar edeyim: Kalın bağırsağım patladı! Daha önce boklukla suçlandığım çok olmuştu ama bu sefer gerçekten öyleydim.

O sırada orada olmadığım için mutluyum.

O an öleceğim neredeyse kesindi. Kalın bağırsağım patladığı için şanssız mıydım? Yoksa Güney Kaliforniya'da, bu konuda bir şeylerin yapılabileceği tek odadayken patladığı için şanslı mıydım? Her iki durumda da yedi saatlik bir ameliyatla karşı karşıyaydım ve bu, en azından tüm sevdiklerimin hastaneye yetişmesi için yeterli zamanı sağlayacaktı. Hastaneye vardıklarında her birine, "Matthew'un geceyi atlatabilme şansı yüzde iki," dendi.

Herkes öylesine bir duygu yoğunluğu yaşıyordu ki bazıları hastane lobisinde yere yığıldı. Geri kalan günlerimi annemin ve diğerlerinin bu sözleri duyduğunu bilerek geçirmek zorunda kalacağım.

En az yedi saat ameliyatta kalacağımı bilen ve hastanenin elinden geleni yapacağına inanan ailem ve arkadaşlarım, gece biraz olsun

dinlenebilmek için evlerine döndüler; bu sırada benim bilinçaltım, hayatım için kanların ortasında bıçaklarla ve tüplerle savaşıyordu.

Spoiler uyarısı: Geceyi *atlatmayı* başardım. Ama henüz hayati tehlikeyi atlatmış değildim. Aileme ve arkadaşlarıma beni kısa vadede hayatta tutabilecek tek şeyin bir ECMO* cihazı (ECMO, ekstrakorporal membran oksijenizasyonu anlamına geliyor) olduğu söylendi. ECMO hamlesi genellikle işi duaya kalanlar için yapılır. Bilmeyenler için söyleyeyim, o hafta UCLA'da dört hasta için ECMO kullanılmış ve dördü de ölmüştü.

İşleri daha da zorlaştıran şey ise Saint John's Hastanesi'nde ECMO cihazının olmamasıydı. Cedars-Sinai'ye başvuruldu; sonuçlarıma bir kez daha baktılar ve anlaşılan, "Matthew Perry hastanemizde ölmesin," dediler.

Teşekkürler beyler.

UCLA da beni almaya pek istekli değildi. Acaba aynı sebepten mi? Kim bilir? Ama en azından bir ECMO cihazı ile bir ekip göndermeye gönüllülerdi. Birkaç saat cihaza bağlı kaldım ve görünüşe göre işe yaramıştı! Daha sonra doktor ve hemşire dolu bir ambulansla UCLA'ya sevk edildim (On beş dakikalık bir araba yolculuğundan, özellikle de Erin'in sürdüğü gibi tarzda bir yolculuktan sağ çıkmam imkânsızdı.).

UCLA'da kalp ve akciğer yoğun bakım ünitesine götürüldüm ve sonraki altı hafta boyunca burası benim evim olacaktı. Hâlâ komadaydım ama dürüst olmak gerekirse muhtemelen bu hoşuma gitmişti. Kıvrılmış yatıyordum ve bana sürekli ilaç pompalıyorlardı; bundan daha iyi ne olabilirdi ki?

Bana koma sırasında bir kez bile yalnız bırakılmadığımı, ailemden birinin ya da bir arkadaşımın her zaman yanımda olduğunu söylediler. Mum ışığı seremonisi düzenlemiş, dua halkaları yapmışlardı. Sevgi dört bir yanımdaydı.

---

* Ekstrakorporal membran oksijenizasyonu (ECMO), hayatı tehdit eden kalp ve akciğer yetmezliği durumlarında, bu organların görevini üstlenen bir makinedir. *-yhn*

Sonunda gözlerim sihirli bir şekilde açıldı.

[Anıya geri dönelim.]

Gördüğüm ilk şey annemdi.

"Neler oluyor?" diye bağırmayı başardım. "Hangi cehennemdeyim böyle?"

Hatırladığım son şey Erin'le arabada olduğumuzdu.

Annem, "Kalın bağırsağın patladı," dedi.

Bu bilgi karşısında bir çizgi roman karakterinin yapabileceğini şeyi yaptım: Gözlerimi devirip yeniden uykuya daldım.

Biri gerçekten hasta olduğunda bir tür kopukluğun meydana geldiği söylenmişti bana; bu aşamada, "Tanrı yalnızca kaldırabileceğin kadarını verir," tarzı söylevler devreye girer. Bana gelince komadan çıkmamdan sonraki haftalar boyunca kimseye, bana tam olarak ne olduğunu anlatma izni vermedim. Bunun benim hatam olmasından, kendime bunu yapmış olmaktan çok korkuyordum. Bu yüzden bu konu üzerine konuşmak yerine yapabileceğimi düşündüğüm tek şeyi yaptım ve hastanedeki günlerimde kendimi aileme verdim; komik, şefkatli ve yardımsever güzel kız kardeşlerim Emily, Maria ve Madeline ile saatler geçirdim. Geceleri ise Erin vardı; yine asla yalnız kalmadım.

Sonunda bir gün, Perry ailesinin merkezi Maria (annem Morrison tarafının merkezidir) olan biteni bana anlatma zamanının geldiğine karar verdi. Maria bana bilgi verirken, orada yatalak bir hâlde, bir robot gibi elli adet kabloya bağlı yatıyordum. Korkularım doğru çıkmıştı: Bunu kendime ben yapmıştım, hepsi benim hatamdı.

Ağladım, ah, *hem de* ne çok ağladım. Maria beni harika bir şekilde teselli etmek için elinden geleni yaptı ama bunun hiçbir tesellisi yoktu. Az kalsın kendimi öldürecektim. Hiçbir zaman parti meraklısı biri olmamıştım; tüm o ilaçları *-yüksek* miktarda ilacı- almak, daha iyi hissetmek için yapılan beyhude bir girişimdi. Daha

iyi hissetmeye çalışmayı ölümün eşiğine götürmüştüm. Ama yine de buradaydım, hâlâ hayattaydım. Ama *neden*? Neden kurtulmuştum?

Ama işler daha düzelmeden, daha da kötüleşti.

Her sabah odama bir doktor geliyor ve bana daha kötü haberler veriyordu. Bir şeyin ters gitme ihtimali varsa ters giderdi. Bir kolostomi torbam vardı -Tanrı'ya şükür ki bana bunun geri döndürülebilir olduğu söylenmişti- ama görünüşe göre şimdi de bağırsağımda bir yerde bir fistül, bir delik vardı. Sorun şu ki onu bulamıyorlardı. Yardımcı olsun diye bana iğrenç yeşil bir madde sızdıran bir *başka* torba verdiler ama bu yeni torba, doktorlar deliği bulana kadar hiçbir şey yememe veya içmeme izin verilmediği anlamına geliyordu. Onlar her gün fistül ararken, ben de günden güne daha da susadım. Bir kutu diyet kola için kelimenin tam anlamıyorsa yalvarıyordum ve öyle ki rüyalarımda dev bir diyet Sprite tarafından kovalanıyordum. Tam bir ay sonra -bir ay!- nihayet kalın bağırsağımın arkasındaki bir noktada fistülü buldular. *Hey millet, madem bağırsağımda bir delik arıyorsunuz, neden o PATLAYAN şeyin arkasına bakmayı akıl edemediniz,* diye geçirdim aklımdan. Artık deliği bulduklarına göre onarmaya başlayabilirlerdi ve ben de artık yeniden yürümeyi öğrenebilirdim.

Bana atadıkları terapistten etkilendiğimi fark ettiğimde geri dönüş yolunda olduğumu biliyordum. Doğru, karnımda kocaman bir yara izi vardı ama zaten gömleğini pek çıkaran bir adam değildim. Sonuçta ben Matthew McConaughey değilim, duş alırken de gözlerimi kapalı tutmaya dikkat ederdim.

Söylediğim gibi o hastanelerde kaldığım süre boyunca bir kez bile yalnız bırakılmadım. Yani karanlığın içinde ışık var. Orada... Sadece görmek için yeterince dikkatli bakmanız gerek.

Beş uzun aydan sonra taburcu oldum. Bana bir yıl içinde tüm içimin kolostomi torbasını iptal edebilecek kadar iyileşebileceği ve bunun üzerine torbadan kurtulmak için ikinci bir ameliyat geçire-

bileceğim söylendi. Ama şimdilik, beş ay hastanede yattıktan sonra, tüm eşyalarımı topladık ve eve dönüş yolculuğu başladı.

Ayrıca ben Batman'im.

1

Manzara

Kimse başına gerçek anlamla kötü bir şey geleceğini düşünmez. Ta ki gelene kadar... Ve kimse delik bağırsaktan, aspirasyon zatürresinden ve ECMO cihazından geri dönmez. Ta ki biri bunu yapana kadar…

O da ben...

Bunları Pasifik Okyanusu'na bakan kiralık bir evde yazıyorum (Sokağın aşağısındaki kendi evim restore ediliyor; tamiratların altı ay süreceği söyleniyor, yani tahminime göre bir yıl sürecek.). Aşağımdaki yalıyarın altındaki kanyonda, kırmızı kuyruklu bir çift şahin daireler çiziyor. Los Angeles'ta muhteşem bir bahar günü. Bu sabahı duvarlarıma sanat eserleri asarak geçirdim (Daha doğrusu o kadar da becerikli olmadığımdan astırdım). Son birkaç yıldır gerçek anlamda sanatın içindeyim ve yeterince yakından bakarsanız, bir iki tane Bansky bulursunuz. Ayrıca bir senaryonun ikinci taslağı üzerinde çalışıyorum. Bardağımda diyet kola, cebimde de bir paket Marlboro var. Bazen bunlar yeterlidir.

Bazen…

Sürekli olarak tek ve kaçınılmaz gerçeğe dönüyorum: *Hayattayım.* Olasılıklar göz önüne alındığında bu tek kelime, hayal edebileceğinizden daha mucizevidir; bana kalırsa tuhaf, parlak bir niteliği var, tıpkı uzak bir gezegenden getirilen kayalar misali... Kimse buna

tam olarak inanamıyor. Ölmeniz hâlinde bunun insanları şoke edeceği ama kimseyi şaşırtmayacağı bir dünyada yaşamak çok tuhaf...

Bu tek telime *-hayattayım-* içimi her şeyden önce derin bir şükran duygusuyla dolduruyor. Göksel olana benim kadar yakın olduğunuzda, minnettarlık konusunda gerçekten başka seçeneğiniz olmaz. Minnettarlık, oturma odanızdaki sehpanın üzerinde öylece duran bir kitap gibidir; zar zor fark etseniz de oradadır. Yine de diyet kolanın soluk anasonlu meyankökünden oluşan derinliklerinde bir yerlere gömülü ve sigaradan çektiğim her nefesin ciğerlerimi doldurması gibi içimi dolduran bu minnettarlığın peşinde dırdırcı bir ıstırap var.

Kendime o ezici soruyu sormadan edemiyorum: Neden? Neden hayattayım? Cevap konusunda bir fikrim var ama henüz tam olarak oluşmuş değil. İnsanlara yardım etmekle ilgili bir şey... Bunu biliyorum ama nasıl yapacağımı bilmiyorum. Benimle ilgili en iyi şey, herhangi bir alkolik arkadaşım yanıma gelip içkiyi bırakmasına yardım edip edemeyeceğimi sorarsa istisnasız ona evet diyebilirim ve gerçekten de peşinden gidip bunu yapabilirim. "Neden hayattayım?" sorusunun cevabının buralarda bir yerde yattığına inanıyorum. Sonuç olarak gerçekten bulabildiğim ve iyi hissettiren tek cevap bu. Orada Tanrı'nın olduğu inkâr edilemez.

Ama görüyorsunuz; yeterli olmadığımı hissederken, "Neden?" sorusuna evet diyemiyorum. Sahip olmadığın bir şeyi başkasına veremezsin. Çoğu zaman şu dırdırcı düşünceler var aklımda: *Yeterli değilim, hiçbir önemim yok, çok muhtacım.* Bu düşünceler beni rahatsız ediyor. Sevgiye ihtiyacım var ama sevgiye güvenmiyorum. Eğer oyunumu, Chandler'ımı bırakırsam ve sana gerçekte kim olduğumu gösterirsem, beni fark edebilirsin ama daha da kötüsü, beni fark ettikten sonra terk edebilirsin. Buna katlanamam. Bundan sağ kurtulamam. Artık olmaz. Bu beni bir toz zerresine çevirip yok eder.

Bu yüzden seni önce ben terk edeceğim. Sende sorunlar olduğu-

nu aklımdan uydurup buna inanacağım ve önce ben bırakıp gideceğim. *İyi de hepsi de sorunlu olamaz Matso.* Buradaki ortak payda nedir öyleyse?

Bir de artık karnımda yara izleri var. Kırık aşk ilişkileri... Rachel'dan ayrıldım (Hayır, o değil; gerçek Rachel'dan... Hayallerimin kız arkadaşı olan eski sevgilim Rachel...) Pasifik yalıyarı manzaralı evimde sabah 4:00'te uyanık yatarken peşimden geliyorlar. Elli iki yaşındayım. Artık o kadar da yakışıklı değilim.

Yaşadığım her evin bir manzarası vardı. Benim için önemli...

Beş yaşındayken annemle birlikte yaşadığım Kanada'nın Montreal kentinden babamı ziyaret edeceğim Los Angeles, Kaliforniya'ya uçakla tek başıma gönderilirdim. *Refakatsiz çocuk* (bir ara bu kitabın adı da bu olacaktı) olarak adlandırılan kişiydim. O zamanlar bir çocuğu refakatsiz uçağa bindirmek olağan bir davranıştı; o yaştaki çocukların tek başına uçmaları insanların yaptığı bir şeydi. Doğru değildi ama yapıyorlardı. Belki bir anlığına bunun heyecan verici bir macera olduğunu düşünmüş olsam da sonrasında tek başıma kalamayacak kadar küçük olduğunu, bunun tamamen dehşet verici (ve saçmalık) olduğunu fark ettim. Aranızdan biri gelip beni götürsün! Ben beş yaşındaydım. Herkes deli mi?

Bu seçim, bana maliyeti yüzbinlerce dolar tutan terapiye mal oldu. Bunu geri alabilir miyim, lütfen?

Uçakta refakatsiz bir çocuk olduğunuzda her türlü avantajı elde edersiniz: Boynunuzda, üzerinde *REFAKATSİZ ÇOCUK* yazan küçük bir tabela ile birlikte uçağa erken biniş, sadece çocuklara özel dinlenme salonları, küçük atıştırmalıklar ve size uçağa kadar eşlik edecek biri... Belki de muhteşem olmalıydı (Daha sonraları ünlü olduğumda havalimanlarında tüm bu avantajları ve daha fazlasını elde ettim ama bunlar bana her seferinde o ilk uçuşumu hatırlattığı için hepsinden nefret ettim). Uçuş görevlilerinin benimle ilgilenmesi gerekiyordu ama onlar uçakta şampanya servisi yapmakla meşguldü (1970'lerde

uçuş görevlilerinin yaptığı şey buydu). Azami iki adet içki sınırı kısa süre önce kaldırılmıştı; bu yüzden uçuş, Sodom ve Gomorra'da* geçen altı saat gibi geliyordu. Alkol kokusu her yerdeydi; yanımdaki adam on tane Old-Fashioned kokteyli içmiş olmalıydı (Birkaç saat sonra saymayı bıraktım.). Bir yetişkinin neden aynı içkiyi tekrar tekrar içmek isteyeceğini hayal edemiyordum. Ah, masumiyet...

Cesaret edebildiğimde -ki bu çok sık olmazdı- küçük servis düğmesine basardım. Uçuş görevlileri 1970'lerin çizmeleriyle ve kısa şortlarıyla yanıma gelir, saçlarımı karıştırır ve yollarına devam ederlerdi.

Çok korkuyordum. *Highlights* dergimi okumaya çalışsam da uçak hava ne zaman bir tümseğe takılmış gibi sarsılsa öleceğimi biliyordum. Bana her şeyin yolunda olduğunu söyleyecek, güvence verecek kimsem yoktu. Ayaklarım yere bile değmiyordu. Koltuğa kıvrılıp kestiremeyecek kadar korkuyordum, bu yüzden de uyanık kalıp sıradaki tümseği bekliyor ve otuz beş bin feet yükseklikten düşmenin nasıl bir şey olacağını sürekli merak ediyordum.

Ama düşmedim, en azından kelimenin gerçek anlamıyla. Sonunda uçak güzel bir Kaliforniya akşamına doğru alçalmaya başladı. Işıkların parıldadığını; büyük, ışıltılı sihirli bir halı gibi yayılmış sokakları, tepeler olduğunu bildiğim geniş karanlık şeritleri, minik yüzümü uçağın penceresine yapıştırdığımda şehrin bana doğru attığını görebiliyordum; o ışıkların ve tüm bu güzelliğin bir ebeveyne sahip olacağım anlamına geldiğini düşündüğümü çok canlı bir şekilde anımsıyorum.

Bir ebeveynin olmadığı o uçuş, ömür boyu terk edilmişlik hissine yol açan pek çok şeyden biriydi. Yeterli olsaydım, beni yalnız bırakmazlardı, değil mi? Bütün bu işler böyle yürümez miydi? Diğer çocukların yanlarında ebeveynleri vardı. Benim ise boynumda asılı bir tabela, elimde de bir dergi...

---

* Eski Ahit'in Tekvin Kitabı'nda sözü edilen günahkâr oldukları için Tanrı'nın gazabıyla yok edilen kentler. *-yhn*

İşte bu yüzden bir ev aldığımda -ki çok sayıda aldım, coğrafyayı asla hafife almayın- bir manzarasının olması gerekiyor. Güvenliğe, birinin beni düşündüğü bir yere, sevginin olduğu bir yere tepeden bakabilme hissini istiyorum. Aşağıda, o vadide bir yerlerde ya da Pasifik Sahil Otoyolu'nun ötesindeki o uçsuz bucaksız okyanusta, kırmızı kuyruklu kanatların parıldayan ana hatlarında, ebeveynliğin olduğu yer olası... Aşkın olduğu yer orası... Yuvanın olduğu yer orası... Artık kendimi güvende hissedebiliyorum.

O küçük çocuk neden tek başına uçaktaydı? Kanada'ya gidip onu oradan almak çok mu zordu? Sıklıkla merak ettiğim ama asla sormaya cesaret edemediğim bir soru...

Yüzleşme meselesinin büyük bir hayranı değilim. Çok fazla soru soruyorum. Sadece yüksek sesle sormuyorum.

Uzun bir süre, kendimi içinde bulduğum karmaşa için suçlayacak herhangi bir şeyi veya birini bulmaya çalıştım.

Hayatımın büyük bir kısmını hastanelerde geçirdim. Hastanelerde olmak, en iyilerimizi bile kendini acımaya iter, işte ben de kendime acıma konusunda ciddi bir çaba harcadım. Orada her yatışımda kendimi yaşadığım hayatı düşünürken buluyorum, arkeolojik bir kazıda bulunan kafa karıştırıcı bir keşif gibi bir o yana bir bu yana çevirerek her yanını inceliyor, neden hayatımın bu kadar çok kısmını rahatsızlık ve duygusal acı içinde harcadığıma dair bir neden bulmaya çalışıyorum. Gerçek acının nereden geldiğini hep anlamıştım (O anda neden *fiziksel* acı çektiğimi her zaman biliyordum; cevap şuydu: *Bu kadar çok içemezsin pislik!*).

Başlangıçta sevgi dolu, iyi niyetli ebeveynlerimi suçlamak istedim. Sevgi dolu, iyi niyetli ve büyüleyici derecede çekici...

28 Ocak 1966 Cuma gününe dönelim: Sahne Ontario'daki Waterloo Lutheran Üniversitesi.

Beşincisi düzenlenen (*zekâ, öğrenci etkinliklerine katılım ve güzelliğin yanı sıra kişiliğin de dikkate alınıp değerlendirildiği*) Kanada

Üniversiteleri Kar Kraliçesi Güzellik Yarışması'ndayız. Kanadalılar yeni güzellik kraliçesini müjdelemek için hiçbir masraftan kaçınmamışlardı; *gösteriler, bandolar ve yarışmacıların meşaleli geçit töreni* ve ayrıca *açık havada yemek pişirme etkinliği ve hokey maçı* olacaktı.

Bu onura layık görülen adaylar listesinde Suzanne Langford da vardı; kendisi on birinci sırada yer alıyor ve Toronto Üniversitesi'ni temsil ediyordu. Karşısında British Columbia'dan Ruth Shaver, Ottowa'dan Martha Quail ve hatta McGill'den, İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminden sadece yirmi yıl sonra soyadının biraz talihsiz olduğu gerçeğini hafifletmek için adına *Chickie* kelimesini eklemiş olan Helen *Chickie* Fuhrer gibi harika isimleri olan güzeller sıralanmıştı.

Ancak bu genç kadınların hiçbiri Bayan Langford'un dengi değildi. Geçen yılın kar kraliçesi, o dondurucu ocak akşamında, Beşinci Kanada Üniversiteleri Kar Kraliçesi unvanı tacını ona taktı; bu onurla birlikte bir kuşak ve sorumluluk da beraberinde geldi: Bir sonraki tacı yıl devretmek artık Bayan Langford'un görevi olacaktı.

1967'deki yarışma da benzer şekilde heyecan vericiydi. O yıl The Serendipity Singers isimli bir grup konser verecekti; ne tesadüftür ki grubun solisti John Bennett Perry isimli bir adamdı. The Serendipity Singers, folk müzik türünün popüler olduğu 1960'larda bile anormal sayılacak bir gruptu; en büyük (ve tek) hitleri *Don't Let the Rain Come Down*, bir İngiliz tekerlemesinin tekrarıydı ve buna rağmen Mayıs 1964'te yetişkin çağdaş listesinde 2 numaraya, Billboard Hot 100 listesinde ise 6 numaraya çıkmıştı. Ancak bu başarı bir bakıma perspektife oturtulmuştu çünkü listenin ilk beş sırasının tamamında Beatles'ın meşhur şarkıları vardı: *Can't Buy Me Love, Twist and Shout, She Loves You, I Watt to Hold Your Hand* ve *Please, Please Me*. John Perry için önemi yoktu; o yola koyulmuştu, çalışan bir müzisyen olarak davette şarkı söyleyecekti ve Ontario'daki Kanada Üniversiteleri Kar Kraliçesi galasında bir konser vermekten daha iyi ne olabilirdi ki? Orada mutlu bir şekilde, *"Now this crooked little man*

*and his crooked cat and mouse, They all live together in a crooked little house"** diye şarkısını söylüyor ve geçen yılın Kanada Üniversiteleri Kar Kraliçesi güzeli Suzanne Langford ile mikrofonun arkasından flörtleşiyordu. Onlar, o zamanlar gezegendeki en muhteşem insanlardan ikisiydi -düğün resimlerini görmelisiniz- öyle ki mükemmel biçimli yüzlerine yumruk atmak istersiniz. Ama hiç şansları yoktu. İki insan bu kadar güzel olduklarında birbirlerine dönüşürler.

John'un konseri bittikten sonra flört dansa dönüştü ve tüm akşam boyunca devam ederek The Serendipity Singers'ın şehirden çıkmasını imkânsız hâle getiren devasa, kadersel kar fırtınası olmasaydı, hepsi bu kadarla kalabilirdi. İşte romantik komedilere özgü o buluşma: Bir folk müzik şarkıcısı ile bir güzellik kraliçesi, 1967'de, Kanada'nın karlarla kaplı bir kasabasında birbirlerine âşık olurlar... Gezegendeki en yakışıklı adam, gezegendeki en güzel kadınla tanışır. Oradaki herkes evlerine dönmüş de olabilirdi.

John Perry geceyi orada geçirdi ve Suzanne Langford bundan oldukça memnundu ve montajlanan sahnenin ardından bir veya iki yıl sonra Suzanne, kendini John'un memleketi olan Williamstown, Massachusetts'te buldu ve o sırada içindeki hücreler bölünerek hâkimiyeti ele alıyordu. Bu hücre bölünmelerinde belki de bir şeyler ters gitti, kim bilebilir, benim tek bildiğim bağımlılığın bir hastalık olduğu ve nasıl ki annemle babam tanıştıklarına hiç şansları yoktuysa benim de hiç şansımın olmadığıydı.

19 Ağustos 1969 Salı günü, The Serendipity Singers'ın eski vokali John Bennett Perry ile eski Kanada Üniversiteleri Kar Kraliçesi Güzeli Suzanne Marie Langford'un oğlu olarak dünyaya geldim. Geldiğim gece çok büyük bir fırtına varmış (elbette vardı); herkes Monopoly oynuyor ve benim gelmemi bekliyormuş (elbette öyleydi). Aya ayak basıştan yaklaşık bir yıl, Woodstock'ın sona ermesinden bir gün sonra gezegene vardım: Yani göksel kürelerin kozmik

* Şimdi bu çarpık küçük adam ve onun çarpık kedisi ve faresi / Hep birlikte çarpık bir küçük evde yaşıyorlar. -ç*n*

kusursuzluğu ile Yasgur Çiftliği'ndeki* tüm o pislikler arasında bir yerde, birinin Boardwalk'ta** bir otel inşa etme şansını kesintiye uğratarak hayat buldum.

Çığlık atarak dışarı çıktım ve çığlık atmayı hiç bırakmadım. Haftalarca... Kolik bir bebektim; midem başından beri sorunluydu. Ağlamam yüzünden ebeveynlerim deliye dönüyordu. Deli? Endişeli diyelim, öyle ki bu yüzden beni doktora götürmüşlerdi. 1969 yılı, şimdi ile karşılaştırınca tarih öncesinde kalmış bir zaman. Bununla birlikte dünya havasını solumada ikinci ayına yeni giren bir bebeğe *fenobarbital**** vermenin, pediatride en iyi ihtimalle *ilginç* bir yaklaşım olduğu anlamak için uygarlığın ne kadar ileriye gitmesi gerekti, bilmiyorum. Ama 1960'larda sancılı bir çocuğun ebeveynlerine yüksek riskli barbitürat vermelerini söylemek o kadar da nadiren karşılaşılan bir şey değildi. Yaşlı doktorlar buna çok güveniyorlardı ki *bu* ile kastettiğim, *ağlamayı kesmeyen yeni doğmuş bir çocuğa barbitürat***** *reçete etmek.*

Bu noktada çok açık olmak istiyorum. Bunun için ebeveynlerimi SUÇLAMIYORUM. Çocuğunuz sürekli ağlıyorsa bir sorun var demektir; doktor ilaç yazıyor, üstelik bunun iyi bir fikir olduğunu düşünen tek doktor da o değil, ilacı çocuğunuza veriyorsunuz ve çocuğun ağlaması kesiliyor. O zamanlar başka zamanlardı.

Ben stresli annemin dizinde, yirmi bir yaşındaki omzunun üzerinden çığlıklar atarken, beyaz önlüklü bir dinozor geniş meşe masasından başını güçlükle kaldırarak, kötü nefesiyle *günümüz ebeveynlerini* azarlayıp yüksek derecede bağımlılık yaratan barbitürat reçete ediyordu.

Gürültücü ve muhtaçtım ve buna bir hapla cevap verilmişti (Hımm, kulağa sanki yirmili yaşlarımmış gibi geliyor.).

Hayatımın ikinci ayı boyunca, otuz ila altmış günlük dönem

---

* 15-18 Ağustos 1969 tarihlerinde, yaygın olarak Woodstock olarak bilinen Woodstock Müzik ve Sanat Fuarı'nın düzenlendiği ve Max Bernard Yasgur'un sahibi olduğu çiftlik. *-yhn*

** Monopoly oyunundaki en prestijli ve pahalı mülklerden biri. *-yhn*

*** Bir tür barbitürat. *-yhn.*

**** Sakinleştirmek ve uyku getirmek amacıyla kullanılan bir tür ilaç. *-yhn.*

aralığında, fenobarbital aldığım söylendi. Bu dönem, bir bebeğin gelişiminde, özellikle de uyku açısından önemli bir vakittir (Aradan geçen elli yıldan sonra hâlâ uyuyamıyorum.). Barbitürat aldıktan sonra bayılırmışım. Ağladığım sırada ilaç etkisini gösterince bayılıp kalırmışım ve bu da babamın kahkahalara boğulmasına neden olurmuş. Gaddar biri değildi; sızıp kalmış bebekler komiktir. Yedi haftalıkken bir bağımlı gibi başımı salladığımı, tamamen kafamın güzel olduğunu anlayabileceğiniz bebeklik fotoğraflarım var. Sanırım bu, Woodstock'ın sona ermesinden bir gün sonra doğan bir çocuğa tuhaf bir şekilde uygun...

Muhtaç durumdaydım; herkesin umduğu sevimli, gülümseyen bebek değildim. *Bunu alıp çenemi kapatacağım.*

Barbitüratlarla yıllar içinde çok tuhaf bir ilişkimin olması ironiktir. İnsanlar 2001'den bu yana çoğunlukla ayık olduğumu bilseler şaşırırlardı. Yıllar boyunca yaşadığım altmış, yetmiş kadar küçük aksilik dışında. Bu aksilikler meydana geldiğinde, eğer ayık olmak istiyorsanız -ki ben hep isterdim- size yardımcı olacak ilaçlar verilirdi. Hangi ilaç diye sorabilirsiniz. Doğru tahmin ettiniz: *Fenobarbital!* Vücudunuzdaki diğer pislikleri dışarı atmaya çalışırken barbitüratlar sizi sakinleştirir. Evet, ben otuz günlükken içmeye başlamıştım, böylece yetişkin olunca da kaldığım yerden devam ettim. Detoks yaparken çok aciz hissediyor ve rahatsız oluyorum; dünyanın en kötü hastası olduğumu söylediğim için üzgünüm.

Detoks cehennemdir. Detoks, yatakta uzanıp saniyelerin geçişini izlemek, iyi hissetmenin yakınından bile geçmediğinizi bilmektir. Detoks yaparken ölüyormuşum gibi hissediyorum. Hiç bitmeyecekmiş gibi geliyor. İçim sanki vücudumdan dışarı çıkmaya çalışıyormuş gibi geliyor. Titriyorum ve terliyorum. İyileşmesi için ilaç verilmeyen o bebek gibiyim. Yedi gün boyunca o cehennemde olacağımı bildiğimden, dört saat boyunca kafam güzel dolaşmayı seçtiğim oldu (Size bu yanımın deli olduğunu söylemiştim, değil mi?). Bazen bu döngüyü kırmak için aylarca kilit altında kalmam gerekiyordu.

Detoks yaparken *iyi olmak* uzak bir anı ya da özel gün kartlarına layık bir şeydir. Semptomları hafifleten her türlü ilaç için çocuk gibi yalvarırım; aynı zamanda muhtemelen *People* dergisinin kapağında harika görünen yetişkin bir adam da rahatlamak için yalvarır. Sırf bunu durdurmak için her şeyden, her arabadan, her evden, tüm paradan vazgeçerdim. Detoks nihayetinde bittiğinde artık rahatlamaya başlarsınız, bir daha asla böyle bir duruma düşmeyeceğinize dair yemin edersiniz. Ta ki üç hafta sonra yine kendinizi tamamen aynı pozisyonda bulana dek.

Bu delilik... Ben deliyim.

Ben de bir bebek gibi bu içsel çalışmayı bu kadar uzun süre yapmak istemiyordum çünkü eğer bu durum bir hap ile düzelecekse bu daha kolay olurdu, zaten bana da böyle öğretilmişti.

Ben dokuz aylık olma yolundayken annemle babam artık birbirlerinden bıktıklarına karar verdiler. Beni Williamstown'da bir araba koltuğuna yerleştirdiler ve üçümüz Kanada sınırına doğru beş buçuk saatlik bir yolculuğa çıktık. O araba yolculuğunun sessizliğini hayal edebiliyorum. Ben elbette konuşamıyordum ama ön koltukta oturan iki eski muhabbet kuşu da birbirleriyle konuşmaktan bıkmışlardı. Ancak bu sessizlik sağır edici olsa gerekti. Büyük bir olarak yaşanıyordu. Orada, Niagara Şelalesi'nin uzaktan gelen uğultusunun arka planında, anne tarafından büyükbabam, asker gibi heybetli Warren Langford ya ısınmak için ya hayal kırıklığından ya da her ikisinden ötürü bir aşağı bir yukarı volta atıp ayaklarını yere vurarak bizi bekliyordu. Arabayla yanaştığımızda sanki eğlenceli bir tatile çıkacakmışız gibi el salladı bize. Onu göreceğim için heyecanlanırdım ama sonra bana anlatıldığına göre babam beni araba koltuğumdan çıkarıp büyükbabamın kollarına vermiş, ardından beni ve annemi sessizce terk etmiş. Sonra annem de nihayet arabamızdan indi ve ben, annem ve büyükbabam şelalelerin üzerinden hızla akan ve Niagara Boğazı'na kükreyerek dökülen suları dinleyerek babamın hızla sonsuzluğa uzaklaşmasını izledik.

Görünüşe göre *çarpık küçük bir evde* birlikte yaşamayacaktık. O zamanlar bana babamın yakında döneceğinin söylendiğini hayal ediyorum.

Annem muhtemelen, "Endişelenme," demişti. "Baban sadece iş gidiyor Matso. Geri dönecek."

Büyükbabam, "Hadi, küçük dostum," demiş olabilirdi. "Hadi gidip büyükanneni bulalım. Akşam için en sevdiğin spagettiden yaptı."

Her ebeveyn işe gider ve daima geri döner. Bu normal bir durumdur. Endişelenecek bir şey yoktur. Sancılara, bağımlılığa, ömür boyu terk edilmişlik hissine, yeterli olmadığına, sürekli rahatsız hissetmeye, umutsuzca sevgi ihtiyacına ya da bir öneminin olmadığına dair hiçbir şey barındırmaz.

Babam nereye gitti, Tanrı bilir. İlk gün de ikinci gün de dönmedi işten. Belki üç gün, belki bir hafta, sonra ise belki bir ay sonra eve geleceğini umdum ama yaklaşık altı hafta sonra ümidimi kestim. Kaliforniya'nın nerede olduğunu ya da *aktör olma hayalinin peşinden gitmenin* ne anlama geldiğini anlayamayacak kadar küçüktüm. Hem *aktör* ne demekti ki? Peki babam neredeydi?

Daha sonra harika bir babaya dönüşecek babam, bebeğini, tek başına çocuk büyütemeyecek kadar genç olduğunu bildiği yirmi bir yaşındaki bir kadınla yalnız bırakmıştı. Annem harika ve duygusal biridir ama çok gençti. O da benim gibi Amerika Birleşik Devletleri ile Kanada arasındaki sınır kapısının otoparkında terk edilmişti. Annem yirmi yaşında bana hamile kalmıştı, şimdi yirmi bir yaşında taze bir anneydi ve bekardı. Eğer yirmi bir yaşındayken bir bebeğim olsaydı onu içmeyi falan denerdim. Annem elinden gelenin en iyisini yaptı ve bu onunla ilgili çok şeyi açıklıyor, ama yine de böyle bir sorumluluğa hazır değildi ve ben de yeni doğduğum için herhangi bir şeyle uğraşmaya hazır değildim.

Aslında birlikte terk edildiğimizde annem ve ben henüz birbirimizi bile tanımıyorduk.

Babamın gitmesiyle evde oynamam gereken bir rol olduğunu hemen anladım. Benim görevim eğlendirmek, tatlı dille yatıştırmak, sevindirmek, başkalarını güldürmek, sakinleştirmek, memnun etmek ve sarayın soytarısı olmaktı.

Vücudumun bir yerini tamamen kaybettiğimde bile. Hatta aslında özellikle tam o zaman... Fenobarbitali arkamda bırakarak -onu kullandığım zaman da babamın yüzüyle ilgili anılarım gibi silinip gitmişti- yeni yürümeye başlayan çocukların gittiği bir kreşe gittim ve burada nasıl bakıcı olunacağını öğrendim.

Kreşteyken aptal çocuğun teki kapıyı çarparak elimi sıkıştırdı ve koca kan kıvılcımları havai fişek misali parlamayı bıraktıktan sonra sonunda biri elimi bandajlayıp beni bir hastaneye götürmeyi akıl etti. O aşamada aslında ortaparmağımın ucunu kaybettiğim açıktı. Çağrılan annem hızla hastaneye geldi. Geldiğinde (anlaşılır bir şekilde) ağlıyordu ve benim elim devasa bir bandajla sarılmış hâlde bir sedyenin üzerinde dururken buldu. Bir şey söylemesine fırsat vermeden, "Ağlamana gerek yok, ben ağlamadım," dedim.

Çoktan o aşamaya gelmiştim: Oyuncu, insanları memnun etme görevi olan kişi (Kim bilir belki de sırf duruma uygun olsun diye Chandler Bing mimikleri ile şaşırmışımdır.). Daha üç yaşındayken evin erkeği olmam gerektiğini öğrenmiştim. Parmağım yeni kesildiği hâlde anneme bakmak zorundaydım. Sanırım otuz günlükken ağlarsam bayılacağımı, bu yüzden ağlamamamın daha iyi olacağını öğrenmiştim. Belki de annem dahil herkesin güvende ve iyi hissetmesini sağlamam gerektiğini biliyordum. Ya da yeni yürümeye başlayan bir çocuğun bir patron gibi sedye üzerinde ayakta dikilirken söylediği harika bir cümleydi bu.

Pek bir şey değişmedi. Bana dayanabileceğim kadar oksikodon* verirseniz ilgi gördüğümü hissederim ve ilgi gördüğümde diğer herkesle ilgilenebilir, dışadönük biri olur ve bir başkasına hizmet edebilirim. Ama ilaç *verilmediğinde* sanki bir hiçlik denizinde süzülüp

* Genellikle ameliyatlardan sonra kullanılan, yarı sentetik bir opioid olan bir tür ağrı kesici. *-ybn.*

gidecek gibi hissediyorum. Bu elbette benim için bir ilişkide faydalı olmamın neredeyse imkânsız olduğu anlamına geliyor çünkü sadece bir sonraki dakikaya, sonraki saate, ertesi güne ulaşmaya çalışıyorum. Korkunun verdiği rahatsızlık, yetersizliğin neden olduğu acı tat var sadece. Bu ilaca bir kez dokunsam, bir damla alsam, işte o zaman iyi oluyorum; böyle bir şeye maruz kaldığında hiçbir şeyin tadını alamıyorsun.

(11 Eylül'den önce uçaktaki çocukların ve meraklı yetişkinlerin etrafa bakınmaları için kokpite girmelerine izin verilirdi. Dokuz yaşındayken ben de kokpite götürülmüştüm. Tüm o tuşlar, kaptan ve bilgiler karşısında o kadar büyülenmiştim ki altı yıldır ilk kez elimi cebime götürmeyi unutmuştum. Parmağımı hiç göstermezdim, çok utanırdım. Ama pilot bunu fark etti ve, "Elini göreyim," dedi. Utansam da ona gösterdim. "Hey, buraya bak," dedi sonra. Onun da sağ elinin ortaparmağının aynı kısmının eksik olduğu ortaya çıktı.

İşte tüm uçağın kaptanlığını yapan, tüm bu düğmelerin ne işe yaradığını bilen, kokpitteki tüm büyüleyici bilgileri anlayan bu adamın da parmağının bir kısmı eksikti. O günden sonra -şu an elli iki yaşındayım- elimi hiçbir zaman saklamadım. Aslında uzun yıllardır sigara içtiğimden birçok insan parmağımı fark ederek ne olduğu sordu.

Kapı olayı en azından bana bir espri bıraktı; parmağımın yarısını kaybettiğimden beri insanlara ortaparmak gösterirken, "Sikt..." derken kelimenin yarım kaldığından şikâyet ettim yıllarca.)

Belki bir babam ya da on parmağım yoktu ama o zamanlar bile hızlı bir zihnim ve hızlı işleyen bir çenem vardı. Bunu çok meşgul ve önemli biri olan, aynı zamanda da yine hızlı bir zihni ve hızlı işleyen bir çenesi olan bir anne ile birleştirin... İlgisizliği konusunda anneme ders vermekten mutlu olduğum zamanlar oldu ama bunun o kadar da iyi gitmediğini söylemeliyim. Bu noktada hiçbir zaman yeterince ilgi göremediğimi belirtmem önemli; ne yaparsa yapsın

asla yeterli olmadı. Sevgili babam Los Angeles'ta kendi şeytanları ve arzuları ile boğuşurken, annemin iki kişinin işini yaptığını da unutmayalım.

Suzanne Perry (annem profesyonel olarak babamın soyadını taşımayı sürdürüyordu) temelde *The West Wing*'deki Allison Janney'di: Kamuoyu oluşturan biriydi. O zamanların Kanada başbakanı ve genel zampara Pierre Trudeau'nun basın sekreteriydi (*Toronto Star* ikisinin bir fotoğrafına şu başlığı atmıştı: *Basın yardımcısı Suzanne Perry, Kanada'nın en tanınmış adamlarından biri olan Başbakan Pierre Trudeau için çalışıyor, ancak kendisi de sadece başbakanın yanında görünerek hızla ünlü biri hâline geliyor.*). Şunu bir hayal edin: Sadece Pierre Trudeau'nun yanında durduğunuz için ünlü oluyorsunuz. Trudeau, bir zamanlar Barbra Streisand, Kim Cattrall ve Margot Kidder gibi isimlerle çıkmış, tatlı dilli, sosyal ilişkileri güçlü bir başbakandı. DC'deki büyükelçisi bir keresinde bir değil, tam üç kız arkadaşını akşam yemeğine davet ettiğini, dolayısıyla kadınlara bu kadar âşık bir adam için çok fazla efor sarf edilmesi gerektiğini söylemişti. Dolayısıyla annemin işi, onun sık sık iş nedeniyle uzakta olduğu anlamına geliyordu ve ben, biraz olsun ilgi istersem, büyük Batı demokrasisinin ve onun karizmatik, kılıç ustası liderinin süregelen endişeleriyle rekabet etmek zorunda kalıyordum (Sanırım buna *ebeveyni çalışan çocuk* tabiri kullanılıyordu; evde yalnız bırakılmayı açıklayan yumuşak bir terim.). Ben de buna uygun olarak komik olmayı (bilirsiniz işte saçmalıkları, tek satırlık esprileri) öğrendim çünkü *öyle* olmak zorundaydım; annem, işi nedeniyle stresliydi ve zaten son derece duygusaldı (ve terk edilmişti) ve benim komik olmam; onu yemek pişirmek, benimle sofraya oturmak ve ben onu dinledikten sonra *o* beni dinlesin diye yeterince sakinleştiriyordu. Ama onu çalıştığı için suçlamıyorum, sonuçta birinin eve ekmek getirmesi gerekiyordu. Ama onun çalışması, tek başıma çok fazla zaman geçirdiğim anlamına geliyordu. (*Tek çocuk* ifadesini yanlış anladığımdan, insanlara *yalnız* bir çocuk olduğumu söylerdim.)

Yani ben hızlı bir zihni ve hızlı bir çenesi olan bir çocuktum ama daha önce de söylediğim gibi annemin de hızlı bir zihni ve hızlı bir çenesi vardı (Bunu nereden aldığımı merak ediyorum.). Çok tartışırdık ve daima son sözü ben söylemek zorunda kalırdım. Bir keresinde annemle merdiven boşluğunda tartıştığımız sırada, bana hayatımda hissettiğim en büyük öfkeyi hissettirmişti (On iki yaşındaydım ve anneye vurulmayacağı için öfkem içe dönüktü; yetişkinken de öfkem içe dönüktü ama en azından o zaman bir alkoliktim, bağımlıydım ve diğer insanları suçlamama nezaketine sahiptim.).

Hep terk edildim. Öyle ki Ottawa'daki evimizin üzerinden bir uçak geçerken anneanneme, "Annem de o uçakta mı?" diye sorardım. Çünkü tıpkı babamın yaptığı gibi annemin de ortadan kaybolacağından endişeleniyordum hep (Annem asla ortadan kaybolmadı.). Annem güzeldi, girdiği her ortamın yıldızı olurdu ve komik olmamın nedeni de kesinlikle o.

Babam Kaliforniya'dayken güzel, akıllı, karizmatik ve girdiği her ortamın yıldızı olan annem erkeklerle flörtleşiyordu ve onlar da hemen onun flörtleşmesine karşılık veriyorlardı ve tabii ki ben de o adamların her birini babama dönüştürüyorum zihnimde. Evimizin üzerinden yine bir uçak geçtiğinde büyükanneme, "[Michael] [Bill] [John] [annenin son sevgilisinin adı her neyse o] bu uçakta mı?" diye sorardım. Sürekli olarak babamı kaybediyordum, sürekli sınırda terk ediliyordum. Niagara Şelalesi'nin uğultusu sonsuza dek kulaklarımdaydı ve bir fenobarnital dozu bile susturamazdı onu. Büyükannem beni öpüp koklar, sonra da bana bir kutu diyet kola açardı, bu zayıf anason kokulu, hafif meyankökü tadı dilimdeki tat tomurcuklarını kayıpla doldururdu.

Gerçek babama gelince her pazar arardı ki bu da hoş bir şeydi. Serendipity Singers'tan ayrıldıktan sonra performans becerilerini önce New York'ta, sonra Hollywood'da oyunculuğa dönüştürmüştü. Her ne kadar bazen yevmiyeli işçi olarak adlandırılsa da oldukça istikrarlı bir şekilde çalışıyordu ve sonunda Old Spice'ın adamı olacaktı. Te-

levizyonda veya dergilerde, gerçekte gördüğümden daha sık yüzünü görüyordum (Belki de bu yüzden oyuncu oldum.). "*Nasıl bir adam Old Spice şarkısını ıslıkla çalar ki? Elbette benim babam!*" 1986 tarihli bir reklamda kafasına tas oturtularak saçları kesilmişe benzeyen küçük, sarışın bir çocuk, kollarını gerçek babamın boynuna doluyor. Gülümseyen sarışın karısı, "*İşte benim mükemmel kocam*," diye sesleniyor ve bu bir tür şaka olsa da benim için hiçbir zaman komik olmadı. "*Ona güvenebilirsin, o bir arkadaş...*"

Daha sonra, bunun yakışıksız olduğunu anlayacak kadar zaman geçtikten sonra boynumda REFAKATSİZ ÇOCUK yazan bir tabelayla Los Angeles'a gönderilmek üzere havaalanına götürüldüm. Babamı orada her ziyaret edişimde onun ne kadar karizmatik, komik, çekici ve aşırı yakışıklı olduğunu her seferinde biraz daha fark ediyordum.

O mükemmel biriydi ve ben, o yaşımda bile sahip olamayacağım şeyleri seviyordum.

Ama özeti şuydu: Babam benim kahramanımdı. Aslında o benim süper kahramanımdı. Ne zaman yürüyüşe çıksak, "Sen Süperman ol, ben Batman olayım," derdim (Akıllı bir psikolog, babam ve Matthew yerine rol yaptığımızı söyleyebilirdi çünkü gerçek rollerimiz benim için çok kafa karıştırıcıydı. Ama bu konuda muhtemelen yorum yapamam.).

Kanada'ya döndükten sonra yüzünün görüntüsü ve evinin kokusu aylar geçtikçe solmaya başlardı. Sonra bir kez daha doğum günüm olurdu ve annem, babamın orada olmadığı gerçeğini telafi etmek için elinden geleni yapardı ve her yıl, her biri damlayan mumlarla kaplı çok büyük bir pasta ortaya çıktığında tek bir şey isterdim: Kafamın içinde annemle babamın tekrar bir araya gelmesini dilerdim, fısıltıyla. Belki ev hayatım daha istikrarlı olsaydı, babam burada olsaydı, Süperman olmasaydı ya da hızlı bir zihnim ve çenem olmasaydı... Ya da Pierre Trudeau... Daima bu kadar rahatsızlık içinde olmazdım.

Mutlu olurdum. Ve diyet kola gerekli olmaktan ziyade sadece lezzetli gelirdi.

Uygun ilaç olmadığı taktirde hayatım boyunca her zaman rahatsız oldum ve aşk konusunda çuvalladım. Büyük Randy Newman'dan alıntı yapacak olursak, "Başka biriymişim gibi davranmak benim için çok fazla ilaç gerektiriyor." Sanırım bunu yaşayan tek kişi de ben değildim.

"Selam, Suzanne orada mı?"

"Evet, kim arıyor diyeyim?"

"Ben Pierre..."

Telefon çaldığında annem ve ben birlikte en güzel günümüzün ortasındaydık. Bütün gün oyun oynamıştık. Hatta Monopoly oynamayı bile denemiştik ama sadece iki kişi olunca pek eğlenceli olmuyordu. Sonra akşam olduğunda küçük televizyonumuzda Annie Hall'u bulduk ve Woody Allen'ın evinin altındaki hız trenine çenemiz düşene kadar güldük (Seks ve ilişki ile ilgili şakalarını anlamıyordum ama sekiz yaşındayken bile 2.000 dolar değerindeki beyaz tozu hapşırıp atmanın komedisini anlayabiliyordum.).

Bu -annemle birlikte oturup film izlemek- kesinlikle benim en sevdiğim çocukluk anımdır. Ama şimdi Kanada başbakanı arıyordu ve ben yine annemi kaybetmek üzereydim. Annemin aramayı yanıtlarken profesyonel, kamuoyu karşısındaki sesini kullandığını duydum. Bu farklı birinin sesiydi adeta; aslında annemin değil, Suzanne Perry'nin sesiydi.

Televizyonu kapatıp yatağıma gittim. Yatağa kıvrıldım ve barbitüratlara -henüz- ihtiyaç duymadan, günün ilk ışıkları Ottawa'daki yatak odamın penceresini aydınlatana kadar huzursuzca dönüp durdum, sonunda uyudum.

O sıralarda annemi mutfakta ağlarken gördüğümü ve *neden içki içmiyor ki,* diye düşündüğümü hatırlıyorum. Alkollü bir içkinin ağlamayı durduracağı fikrine nasıl kapıldığıma dair hiçbir fikrim yok.

Kesinlikle sekiz yaşına kadar içki içmemiştim (ve bir altı yıl daha bekleyecektim) ama bir şekilde etrafımdaki kültür bana içki içmenin gülmek ve eğlenmek anlamına geldiğini ve acıdan kaçış için ihtiyaç duyulan bir şey olduğunu öğretmişti. Annem ağlıyordu, peki neden içmiyordu? O zaman sarhoş olurdu ve o kadar çok şey hissetmezdi, değil mi?

Belki de sürekli taşındığımız için -Montreal, Ottawa, Toronto- ağlıyordu ama ben çocukluğumun çoğunu Ottawa'da geçirdim. Tek başıma çok zaman geçirdim; dadılarım oldu ama onlar da asla uzun süre dayanmıyorlardı, bu yüzden onları da beni terk edenler listesine ekledim. Hayatta kalabilmek için komik, hızlı ve zekice konuşmaya devam ettim.

Annem, Pierre Trudeau'nun yanında durup güzel görünerek anında ünlü oldu; öyle ki Toronto'daki *Global Television*'ın ulusal haber spikerliği görevi teklif edildi kendisine.

Ne büyük bir fırsat... Onun kaçıramayacağı bir işti bu. Bir gün bir güzellik yarışmasının tanıtımını yapana kadar da bu işte oldukça iyiydi. Annem, "Hepimizin *buna* musallat olacağından eminim," dedi. Bu komik bir cümleydi ve bir güzellik yarışmacısı birincisinden geldiği için bir bakıma da gerçeküstü bir yorumdu ama o gece kovuldu.

Toronto'ya taşınmak beni pek memnun etmemişti; başlangıçta bu karara dahil bile edilmemiştim. Öncelikle arkadaşlarımı bir daha göremeyecektim. Annem de dokuz aylık hamileydi. O sırada *Canada AM* sunucusu Keith Morrison'la evlenmişti ve evet, NBC'nin *Dateline*'ındaki şu saçı olan adam da oydu. Hatta düğünde annemi damada verecek kişi olarak da ben seçilmiştim. Kelimenin hem gerçek hem de mecazi anlamıyla bu tuhaf bir seçimdi.

Ama çok geçmeden güzel bir kız kardeşim oldu! Caitlin olabildiğince tatlıydı ve onu anında sevdim. Artık etrafımda büyüyen bir aile vardı, kendimi gerçekten bir parçası hissetmediğim bir aile... İşte o sıralarda bilinçli olarak şunu söylemeyi seçtim: *Siktir et, herkes*

kendi başının çaresine baksın. İşte o zaman kötü davranışlar başladı: Berbat notlar alıyordum, sigara içmeye başladım, Pierre'in (gelecekte başbakan olacak) oğlu Justin Trudeau'yu dövdüm (Onunla olan tartışmamı koca bir ordunun başına getirildiğinde bitirmeye karar verdim.). Kalbimde değil, kafamda yaşamayı seçtim. Kafamın içi daha güvenliydi; orada kırılmazdınız, en azından henüz...

Değişmiştim. Hızlı çene ortadaydı ve hiç kimse kalbime yaklaşamadı. Hiç kimse...

On yaşındaydım.

Yedinci sınıfa geldiğimde ait olduğumuz yere, Ottawa'ya geri döndük. İnsanları güldürmenin gücünü görmeye başlıyordum. Ottawa'da, tamamı erkek öğrencilerden oluşan ortaokulum Ashbury College'da, sınıfın şaklabanı olarak, okulun drama öğretmeni Greg Simpson tarafından sahnelenen *The Death and Life of Sneaky Fitch* adlı bir oyunda bir şekilde *Batı'nın en hızlı silah çeken kişisi* Rackham rolünü üstlenmeyi başardım. Büyük bir roldü ve rolü çok sevmiştim; insanları güldürmek her şeymiş gibi geliyordu. Bir kar tanesi çığa dönüşürken, tüm o ebeveynler, Perry'nin oğlu gerçekten insanları güldürene kadar -vay be!- çocuklarının başarılarıyla ilgileniyormuş gibi davranmışlardı. (Tüm ilaçlar arasından, insanları güldürmek hâlâ en etkili olanıdır, en azından konu benim aldığım keyif olduğunda.) *The Death and Life of Sneaky Fitch*'in yıldızı olmak özellikle önemliydi çünkü bana başarılı olabileceğim bir şey vermişti.

Yabancıların benim hakkımda ne düşündüğünü derinden önemsiyordum -hâlen de önemsiyorum- ve aslında bu olay hayatımın en önemli konularından biri. Anneme arka bahçeyi maviye boyaması için yalvardığımı hatırlıyorum. Maviye boyanmalıydı, çünkü tepemizden uçakla geçen insanlar bahçemize baktıklarında bir yüzme havuzumuz olduğunu düşünebilirlerdi. Belki de yukarıda, aşağıya baktığında rahatlayabilecek refakatsiz bir çocuk vardı.

Artık bir ağabey olsam da aynı zamanda kötü çocuktum. Bir yıl Noel'den önce hediyelerimin ne olduğuna bakmak için bütün dolap-

ları karıştırmıştım. Ayrıca para çalıyordum, giderek daha fazla sigara içiyordum ve notlarım da gitgide kötüleşiyordu. Bir ara öğretmenler çok konuştuğum ve vaktimin çoğunu diğer öğrencileri güldürmeye harcadığım için oturduğum sırayı sınıfın arkasındaki duvara dönük şekilde koymuşlardı. Öğretmenlerimden biri olan Dr. Webb, bir keresinde, "Eğer tavrını değiştirmezsen hiçbir zaman başarıya ulaşamazsın," demişti (Kapağında yer aldığım *People* dergisinin bir nüshasını Dr. Webb'e, *sanırım yanıldınız* yazan bir notla gönderdiğimi itiraf etmeli miyim? Hayır, bu çok kaba olurdu.).

Ama yaptım.

Boktan notlarımın telafisi ise her oyunda lider ve ulusal sıralamada yer alan bir tenis oyuncusu olmaktı.

Büyükbabam bana dört yaşındayken tenis oynamayı öğretmeye başlamıştı. Sekiz yaşına geldiğimde onu yenebileceğimi biliyordum ama on yaşına gelene dek bekledim. Her gün sekiz ila on saat arası tenis oynuyordum ve saatlerimi Jimmy Connors'muşum gibi davranarak geçiriyordum. Pek çok set ve maç yapıyordum. Connors olarak yaptığım her atışa, John McEnroe olarak antrenman tahtası karşılık veriyordu. Topa vücudumun önünde vuruyor, tellerimi savuruyor, raketi bir sırt çantasına koyar gibi arkama koyuyordum. Wimbledon'dan çıkmamın, hayranlara tatlı bir alçakgönüllülükle başımı sallamanın, McEnroe'ya karşı beş sete çıkmadan önce toparlanmamın, onun sıkıcı bir İngiliz hakemi azarlamasını sabırla beklememin ve turnuvayı kazanmak için sahadan ters vuruşla yapılan bir pasın an meselesi olduğunu düşünüyordum. Sonra altın kupayı öpüyor ve bir bardak Robinsons Arpa Suyu yudumluyordum; Dr. Pepper'dan o kadar uzak bir içecekti ki buna gerçekten bayılırdım. O zaman elbette annemin dikkatini çekerdim (Jimmy Connors'ın, büyük favori olan John McEnroe'yu az bir farkla mağlup ettiği 1982 Wimbledon finali, tüm zamanların en sevdiğim maçıydı. Jimmy, zaferinden sonra *Sports Illustrared*'ın kapağını süslemişti. O kapağı çerçevelemiştim ve bugüne kadar duvarımda kaldı. Ben oydum ya

da o bendi. Her iki durumda da o gün ikimiz de kazanmıştık.).

Gerçek dünyadaki gerçek maçları Ottawa'daki Rockcliffe Lawn Tennis Club'da oynadım. Kulüpte tamamen beyaz giyinmek zorunluydu. Bir noktada, kulübün önünde *beyazlar* yazılı bir tabela vardı, ta ki birisi bunun yanlış izlenim verebileceğini düşünene kadar. (Tabelaya hızlıca sadece beyaz bir forma konuldu ve herkes yoluna devam etti.). Çoğunlukla son sınıfların doldurduğu sekiz kort vardı. Biri gelmez de dördüncü birine ihtiyaç olur diye büyün günümü kulüp binasında bekleyerek geçiriyordum. Böylece ben devreye girebilirdim. Büyükler beni seviyorlardı çünkü her topa gidebiliyordum ama aynı zamanda çılgın bir öfkem de vardı. Raketimi fırlatıp küfrediyor ve çok sinirleniyordum. Eğer kötü bir şekilde kaybediyorsam ağlamaya başlıyordum. Bu genellikle kazanmak üzere atağa geçmemden önce gerçekleşiyordu. Geride oluyordum, set kaybediyordum, kazandığım set olmuyordu, hıçkırarak ağlıyordum, sonra da geri kalan setleri kazanarak maçı almak için geri dönüyordum. Ağlıyordum ama aynı zamanda, *kazanacağım, kazanacağımı biliyordum*, diye düşünüyordum. Kazanmak başkaları için o kadar da gerekli değildi.

On dört yaşına geldiğimde Kanada'da ulusal sıralamaya girdim... Ama o yıl, aynı zamanda başka bir şeyin de başladığı yıldı.

İlk içkimi on dört yaşında içtim. Elimden geldiğince dayanmıştım. O zamanlar sık sık Chris ve Brian Murray isimli iki erkek kardeşle takılıyordum. Bir şekilde üçüncü sınıftan beri şöyle bir konuşma tarzı geliştirmiştik: "*Bundan* daha sıcak olabilir mi?", "Öğretmen *bundan* daha kötü olabilir mi?" veya "*Bundan* daha fazla gözetim altında olabilir miyiz?" *Friends* hayranıysanız veya Amerika'da son birkaç on yıldır nasıl konuşulduğunu fark ettiyseniz, tanıyabileceğiniz bir ritim bu (Chandler Bing'in Amerika'daki konuşma tarzını değiştirdiğini öne sürmenin abartı olacağını düşünmüyorum.). Dipnot: bu dönüşümün kaynağı doğrudan 1980'ler Kanada'dasında ortalıklarda dolaşan Matthew Perry, Chris Murray ve Brian Murray'dir.

Ancak bunun zengin ettiği tek kişi ben oldum. Neyse ki Chris ve Brian bunun için bana hiç bozulmadılar. Onlar hâlâ benim sevgili, komik arkadaşlarım.

Bir gece üçümüz bizim evin arka bahçesinde takılıyorduk. Evde kimse yoktu. Güneşin yukarıda, bulutların arasından parladığı sırada, hiçbirimiz son derece önemli bir şeyin gerçekleşmek üzere olduğunu bilmiyorduk. Kanada'nın çimenleri ve çamuru üzerinde yatıyor ve hiçbir şey bilmiyordum.

Bundan daha bilinçsiz olabilir miydim?

İçmeye karar vermiştik. Kimin fikri olduğunu hatırlamıyorum ve hiçbirimiz kendimizi neyin içine soktuğumuzu bilmiyorduk. Altılı Budweiser'ımız ve Andrès Baby Duck marka bir şişe beyaz şarabımız vardı. Ben şarabı aldım, Murrayler de biraları. Burada, tüm bunlar aleni bir şekilde gerçekleşti, arka bahçemizdeydik. Ailem evde değildi -ne büyük sürpriz- ve işe koyulduk.

On beş dakika içinde tüm alkol bitmişti. Murrayler yanı başımda kusuyordu, ben çimlere uzanmıştım. Bana bir şey olmuştu. Beni hem bedensel hem zihinsel olarak akranlarımdan farklı kılan o şey gerçekleşti. Çimlere ve çamura sırtüstü uzanmış hâlde, taze Murray kusmuğu ile çevrili olarak aya bakıyordum ve hayatımda ilk kez hiçbir şeyin beni rahatsız etmediğini fark ettim. Dünyanın bir anlamı vardı; yamuk ve çılgın bir yer değildi. Tamamlanmıştım, huzur içindeydim. Hiç o andaki kadar mutlu olmamıştım. *Cevap bu*, diye düşündüm. *Kaçırdığım şey bu. Normal insanlar hep böyle hissediyor olmalı. Hiçbir sorunum yok. Her şey gitmiş. İlgiye ihtiyacım yok. Bana iyi bakılıyor, iyiyim.*

Mutluluk doluydum. O üç saat boyunca hiçbir sorunum olmadı. Terk edilmedim, annemle kavga etmedim, okulda fena değildim, hayatın ne demek olduğunu ve hayat içindeki yerimi merak etmiyordum. Her şeyi alıp götürmüştü.

Şimdilerle bağımlılık hastalığının ilerleyen doğasını bildiğim için *ertesi* gece ve onun sonrasındaki gece içmemiş olmam bana şaşır-

tıcı geliyor. Ama içmedim, bekledim. Alkolizm belası beni henüz ele geçirmemişti. Yani o ilk gece düzenli içiciliğe sebep olmadı ama muhtemelen ilk tohumu ekti.

Anladığım kadarıyla sonunun anahtarı şuydu: Hem manevi ilkelerden hem de diğer şeylerden keyif alma becerisinden yoksundum. Ama aynı zamanda bir heyecan bağımlısıydım. Bu öylesine zehirli bir kombinasyondur ki sormayın gitsin.

O zamanlar bunu bilmiyordum elbette ama heyecan arama, heyecan hissetme veya sarhoş olma hâlinde olmadığımda hiçbir şeyden keyif alamıyordum. Bunu anlatmak için kullanılan süslü kelime *anhedoniadır*; keşfedip anlamak için terapi ve tedavi merkezlerinde milyonlar harcayacağım bir kelime ve duygu... Belki de bu yüzden tenis maçlarını ancak mağlup olduğumda ve kaybetme noktasına geldiğimde kazandım. Yaptığım her şeyi belki de bu yüzden yaptım. Bu arada *anhedonia*, annemle birlikte en sevdiğimiz ve keyif aldığımız film olan *Annie Hall*'un ilk taslak adıydı. Woody anlıyor. Woody beni anlıyor.

Bu sırada evde işler daha da kötüleşmişti. Annemin Keith ile harika yeni bir ailesi vardı. Emily gelmişti; sarışın ve o da şeker mi şekerdi. Ve tıpkı Caitlin'de olduğu gibi onu da anında sevdim. Ama ben sıklıkla içeriye dışarıdan bakıyordum; o çocuk hâlâ bulutların üzerinde, tek başına başka bir yere uçuyordu. Annem ile sürekli kavga ediyordum. Mutlu olduğum tek yer tenisti ve o zaman bile, kazandığımda dahi kızgın oluyor veya hıçkırıyordum. İnsan ne yapar?

Babama gelelim. Onu tanımak istiyorum. Büyük coğrafyanın vakti gelmişti artık.

Evet, Los Angeles, babam ve yeni bir hayat beni çağırıyordu ama ben on beş yaşındaydım ve evden ayrılmam hem ev hayatımı hem de annemin kalbini parçalayacaktı. Ama o da Keith'le evlenip Toronto'ya taşınma ve iki çocuk sahibi olmanın uygun olup olmadığını sormamıştı bana. Kanada'da öfke içindeydim; ağlıyordum,

içiyordum, annemle kavga ediyordum, ailenin tam bir parçası değildim, okulda berbattım ve yakında taşınmam gerekip gerekmeyeceğini kim bilebilirdi ki... ve dahası. Ayrıca lanet olsun ki her çocuk babasını tanımak ister.

Gitmeye karar verdim. Ailem bu konu üzerine tartıştı, Los Angeles'ın tenis kariyerim için daha iyi olup olmayacağı merak konusuydu (Güney Kaliforniya'da başarabileceğim en iyi şeyin sağlam bir kulüp oyuncusu olmak olacağından emin değildim. Sonuçta sürekli don başlamadan önce ancak birkaç ay oynama şansınızın olduğu Kanada'nın aksine yılın 365 günü oynayabileceğiniz bir yerde standart çok daha yüksektir.). Ama fikre rağmen gitmeye karar vermem ailemin dokusunda büyük bir çatlağa neden oldu.

Yolculuğa çıkmadan önceki gece evimizin bodrumundaydım, o gece sadece orada uyudum ve o gece, hayatımın en kötü gecelerinden biri oldu. Yukarıda, evde, yaklaşan bir cehennem vardı: Kapılar çarpıyor, tıslamalı konuşmalar gerçekleşiyordu, ara sıra bağırışlar ve volta atma sesleri duyuluyordu, çocuklardan biri ağlıyor ve kimse onu durduramıyordu. Büyükannem ve büyükbabam düzenli aralıklarla aşağıya gelip bana bağırıyorlardı, üst katta annem çığlıklar atarak ağlıyordu, sonra iki çocuk da ağlıyordu; büyükannem ve büyükbabam bağırıyor, sonra iki çocuk da bağırıyordu. Ben ise aşağıda dilsiz, terk edilmiş, kararlı, dehşet içinde, yalnız ve korku doluydum. Bu çok güçlü üç yetişkin bana defalarca gelip gitmekle kalplerini kırdığımı söylediler. Ama işler o kadar kötüye gitmişti ki başka seçeceğim yoktu. Ben de kırılmış bir insandım.

Kırılmış? Bükülmüş?

Annem ertesi sabah beni havaalanına götürme ve hayatının geri kalanında ondan uçup gitmemi izleme nezaketi gösterdi; yolculuk muhtemelen onun için oldukça zorlu olmuştu. Böyle bir yolculuğa cesaret etmek beni aşan bir şey... Hâlen daha bunun doğru olup olmadığını sorguluyorum.

Hâlâ refakatsiz bir çocuktum ama artık bir profesyoneldim. Babamı tanımak için Los Angeles'a uçuyordum. O kadar korkmuştum ki Hollywood'un gürültüsü bile beni sakinleştiremeyebilirdi. Ama çok geçmeden şehrin ışıklarını görecektim ve yeniden bir ebeveynim olacaktı.

ARA OYUNU

New York

Hastanede geçirdiğim beş aydan sonra eve döndüğümde yaptığım ilk şey bir sigara yakmak oldu. Bunca zaman sonra aldığım nefes, ciğerlerimde yükselen duman, hayatım boyunca içtiğim ilk sigara gibiydi. İkinci bir eve dönüş gibiydi.

Artık acı çekmiyordum. Geçirdiğim büyük ameliyat karnımda bir yaraya neden olmuştu, bu da karnımda 7/24 mekik çekiyormuşum gibi bir his yaratıyordu ama aslında bu bir acı değildi. Sadece rahatsızlık veren bir histi.

Bunu birilerinin bilmesine gerek yoktu, bu yüzden herkese acı çektiğimi söyledim ve böylece oksikodon alabildim. Çok geçmeden, onları vermeye ikna ettiğim miktar, günde 80 mg oksikodon artık işe yaramaz oldu, dolayısıyla daha fazlasına ihtiyacım vardı. Doktorlardan daha fazlasını istediğimde hayır dediler. Torbacımı aradığımda evet dedi. Artık tek yapmam gereken Erin fark etmeden 20 milyon dolarlık çatı katı dairemden kırk kat aşağıda inmenin bir yolunu bulmaktı (Burayı -yemin ederim ki- Bruce Wayne, *Kara Şövalye*'de tam da böyle bir dairede yaşadığını için almıştım.).

Sonraki dört ay boyunca, dört kez denedim. Tahmin edebileceğiniz üzere dördünde de yakalandım. Bu konuda çok kötüydüm. Doğal olarak yukarıdan bu adamın tekrar rehabilitasyona gitmesi gerektiğine dair çağrı geldi. Yani...

Bağırsaklarımdaki patlamanın ardından ilk ameliyatımı olmuştum ve oldukça çekici bir kolostomi torbası taşımam gerekiyordu. Bu görüntüyü ben bile kaldıramıyordum. Torbanın çıkarılması için ikinci bir ameliyat gerekliydi ama iki ameliyat arasında sigara içmem yasaktı (Sigara içenlerin yaraları daha çirkin olur ve dolayısıyla daha geç kapanır.). Öndeki iki dişimin eksik olduğundan bahsetmiyorum bile; hatırlarsanız, fıstık ezmeli tosttan bir ısırık almıştım ve dişlerim dökülmüştü ve henüz tedavi olacak zamanım olmamıştı.

Öyleyse şunu açıklığa kavuşturalım: Benden hem uyuşturucuyu hem de sigarayı aynı anda bırakmamı mı istiyorsunuz? Yara izleri umurumda değildi; ben çok sigara içerdim, dolayısıyla bu talep çok fazlaydı. Bu, New York'ta bir rehabilitasyon merkezine gitmem, oksikodonu bırakmam ve aynı zamanda sigarayı da bırakmam gerektiği anlamına geliyordu ve bundan korkuyordum.

Rehabilitasyona gittiğimde bana detoks için subutex* verdiler, yani o kadar da kötü değildi. Odama girdim ve zaman başladı. Dördüncü gün aklımı kaçırıyordum, dördüncü gün daima en zor gündü. O sırada şu sigara meselesinde de ne kadar ciddi olacaklarını anladım. Detoks sırasında sigara içebileceğime karar verildi ancak üçüncü kata çıktığımda dumanın terk edilmesi gerekiyordu.

O kadar ısrarcılardı ki çıkamayayım diye binaya kilitlendim. Üçüncü kattaydım; New York uzaklardan mırıldanıyor, işine devam ediyor, en sevilen alaycı komedi yıldızı bir kez daha cehennemin içindeki o hayatı yaşıyor. Yeterince dikkatli dinlediğimde altımdan metronun -F treninin, R treninin, 4, 5, 6 numaralı trenin- sesini duyabiliyordum ya da bu, belki de başka bir şeyin, davetsiz, dehşet verici ve durdurulamayan bir şeyin tıkırtısıydı.

Bu rehabilitasyonun bir hapishane olduğuna ikna olmuştum. Gerçek bir hapishanedeydi, daha önceki uyduruklara benzemiyordu. Kırmızı tuğlalar ve siyah demir parmaklıklar... Bir şekilde hapse girmenin bir yolunu bulmuştum. Hiçbir zaman kanunları çiğne-

* Opioid bağımlılığını tedavi etmek için kullanılan ilaçlardan biridir. *-yhn.*

medim -daha doğrusu hiç yakalanmadım- yine de burada, kilit altındaydım, tutukevindeydim. Öndeki iki dişim olmadığı için bir mahkûma benziyordum ve her danışman da bir gardiyandı. Beni sürgülenmiş bir kapıdaki delikten de besleyebilirlerdi.

Her yerden nefret ediyordum; bana öğretecek hiçbir şeyleri yoktu. On sekiz yaşından beri terapi görüyordum ve açıkçası bu noktada artık terapiye ihtiyacım yoktu; ihtiyacım olan şey iki tane ön diş ve patlamayan bir kolostomi torbasıydı. Kendi bokumun içinde uyandığımı söylediğimde bunun elli, altmış kez yaşandığını kastediyorum. Torbanın patlamadığı sabahlarda yeni bir şey daha fark etmiştim: Uyandığımda, uykuyu yavaş yavaş gözlerimden silerken, yaklaşık otuz saniyelik bir özgürlüğün tadını çıkarıyordum, sonra ise içinde bulunduğum durumun gerçekliği yüzüme çarpıyordu. Gözyaşlarına öylesine boğuluyordum ki Meryl Streep'i bile kıskandırırdı.

Ah, bir de sigaraya ihtiyacım vardı. Bundan bahsetmiş miydim?

Dördüncü gün odamda oturmuş, Tanrı bilir ne yaparken, bir anda ne olduğunu bilmediğim bir şey vurdu bana. Sanki içimden bir şey bana yumruk atıyordu. Otuz yılı aşkın süredir terapi görmeme ve terapinin bana öğretecek yeni bir şeyi olmamasına rağmen, nikotinden kafamı uzaklaştırmak için bir şeyler yapmam gerekiyordu, ben de bu yüzden hücremden çıkıp koridora doğru ilerledim. Amaçsızdım, ne yaptığım veya nereye gittiğim konusunda hiçbir fikrim yoktu.

Kendi bedenimin dışına çıkmaya çalışıyordum sanırım.

Tüm terapistlerin bir alt katta olduğunu biliyordum ama asansörü pas geçip merdiven boşluğuna gitmeye karar verdim. Gerçekten ne olduğunu bilmiyordum; bugün bile neler olduğunu anlatamam, sadece bir tür panik ve kafa bulanıklığı vardı, bir çeşit füj hâlindeydim ve yine o yoğun acıyı hissediyordum. Aslında aynı acı değildi ama ona oldukça yakındı. Tamamen kafa bulanıklığı... Ve inanılmaz derecede sigara içmek istiyordum. Böylece o merdiven

boşluğunda durdum ve yıllar süren ıstırabı, arka bahçenin asla maviye boyanmadığı gerçeğini, o kahrolası Pierre Trudeau'yu ve hem o zamanlar hem de şimdi refakatsiz bir çocuk olduğum gerçeğini düşündüm.

Sanki hayatımın en kötü kısımları bir anda karşıma dikilmişti.

Bundan sonra ne olduğunu hiçbir zaman tam olarak açıklayamayacağım ama birdenbire, insan gücünün el verdiği bir kuvvetle sert bir şekilde başımı duvara vurmaya başladım. On beş-sıfır. BAM! Otuz-sıfır. BAM! Kırk-sıfır. BAM! Oyun. Karşılanamayan servislerin üstüne karşılanamayan başka servisler, uçara* üstüne mükemmel bir uçara, kafam top, duvar çimento kort, tüm acılar havaya uçtu ama kısa sürdü, yukarı uzandım, başımı duvara vurdum; sahada, çimentoda, yüzümün her yerinde kanla Grand Slam'i** tamamlarken hakem bağırıyordu: "OYUN, SET VE MAÇ, REFAKATSİZ ÇOCUK, ALTI SIFIR, SEVGİ İHTİYACI, ALTI SIFIR. SEVGİDEN KORKUYORUM."

Her yer kan içindeydi.

Beyin uyuşturan yaklaşık sekiz vuruştan sonra biri beni duymuş, durdurmuş ve tek mantıklı soruyu sormuş olmalıydı:

"Bunu neden yapıyorsun?"

Ona baktım ve her filmin son sahnelerdeki Rocky Balboa'ya benzerken şöyle dedim: "Çünkü yapacak daha iyi bir şey aklıma gelmedi."

Sonrası boşluk...

---

* Teniste oyuncunun top yerde sekmeden vurması ile gerçekleşen vuruş. *-ybn*

** Uluslararası Tenis Federasyonu'un düzenlediği dört büyük tenis turnuvasından her birine verilen isim. *-ybn*

2

Mahvolmuş Bir Başka Nesil

Sanki tüm dünya o yaz Los Angeles Havalimanı'nın gelen yolcu terminalinden geçiyordu.

Birinci sınıf jimnastikçiler, sprinter'lar, disk atıcılar, sırıkla atlayan atletler, basketbolcular, halterciler, engelli at yarışçıları ve atları, yüzücüler, eskrimciler, futbolcular, senkronize yüzücüler, dünyanın her yerinden medya mensubu, yetkililer, sponsorlar ve acenteler... Ah... Ve Kanada'dan gelen on beş yaşında amatör bir tenisçi... Hepsi 1984 yazında Los Angeles'ta toprağa basmışlardı ama sadece bir tanesi büyük bir coğrafi keşif peşindeydi.

O yıl Los Angeles Olimpiyat Oyunları'nın yapıldığı yıldı; tepedeki güneşin ve kaslı mükemmelliğin, Coliseum ve Rose Bowl'u dolduran yüz bin kişinin altın zamanıydı; Mary LouRetton'ın jimnastikte tüm dallarda kazanmak için 10 puan alması gerekiyordu ve bunu başardı ve Carl Lewis gerçekten hızlı koşarak ve uzağa atlayarak dört altın madalya kazandı.

O yıl aynı zamanda benim Amerika Birleşik Devletleri'ne göç ettiğim yıldı; işe yaramayan penisiyle kaybolmuş bir Kanadalı çocuk, babasıyla birlikte yaşamak için Tinseltown'a gidiyordu.

Ottawa'dan ayrılmadan önce, bir kız benimle seks yapmaya çalışmıştı ama çok gergindim, öncesinde altı tane bira içmiştim ve hiçbir performans gösteremedim. O sıralarda içmeye başlayalı birkaç yıl

olmuştu ki bu durum, annemi o sevimli adam Keith'e vermemden kısa bir süre sonraya denk geliyor.

Sevimli derken ciddiyim. Keith annem için *yaşıyordu.* Keith'in sinir bozucu tek yanı her zaman annemin tarafını tutmasıydı. O, annemin koruyucusuydu. Annemin benim sorun çıkarabileceğim bir şey yaptığında Keith'in bunun asla gerçekleşmediğini kaç kere iddia ettiğini size anlatamam. Birileri buna *gaslighting* diyebilir, başkaları ise yine *gaslighting* diyebilir; çünkü bu düpedüz *gaslighting*'tir. Ama ailem tek bir adam tarafından bir arada tutuluyordu, o da Keith Morrison'dı.

Her neyse, penisime dönelim.

İçki ile mahrem yerlerimin işlevsiz olması arasında bir ilişki kurmayı başaramadım. Zaten bunu hiç kimse bilemezdi, hem de hiç kimse... Ben de seksin başka insanlar için olan bir şey olduğunu düşünerek etrafta dolaşıp durdum. Uzun zaman boyunca, yıllarca... Seks kulağa çok eğlenceli geliyordu ama benim cephaneliğim yoktu. Bunun anlamı, en azından aklım ve pantolonum böyle söylüyordu, yaradılıştan iktidarsız olduğumdu.

Los Angeles'a gidersem, mutlu olacağım... Böyle düşünmüştüm. Cidden, coğrafyanın ne olduğunu bile bilmeden çok önce coğrafyanın benim için işe yarayacağını düşünmüştüm. Bagaj bandında bekleyen kaslı, aşırı eğitimli sporcularla uyumluydum. Sonuçta hepimiz bu çılgın şehre bir nevi çılgınca bir rüya getirmiyor muyduk? Yüz splinter varsa ve her disiplinde sadece üç madalya varsa, o zaman onların benden daha aklı başında olduğunu nasıl söyleyebilirsiniz ki? Aslında mesleğimde başarılı olma şansım muhtemelen onlarınkinden daha fazlaydı; sonuçta babam bir aktördü ve ben de öyle olmak istiyordum. Babamın tek yapması gereken zaten aralık olan kapıları itmeme yardım etmekti, değil mi? Yolu yarılarsam, madalya almayacaktım belki ama en azından Ottawa'dan ve çalışmak istemeyen penisimden kurtulurdum. Ve aslında bir parçası olmadığım bir aileden...

Benim için ilk plan sporu da içeriyordu. Teniste öyle bir noktaya gelmiştim ki Nick Bollettieri'nin Florida'daki tenis akademisine kaydolmam üzerine ciddi ciddi düşünmüştük. Bollettieri önde gelen bir teniş antrenörüydü; Monica Seles, Andre Agassi, Maria Sharapova ve Venus ile Serena Williams'ın da aralarında olduğu pek çok kişiye yardım etmişti ama Los Angeles'a gelir gelmez ancak yedek oyuncu olabileceğim, daha fazlası olamayacağım çıktı ortaya. Babamın ve yeni ailemin (babam 1980 yılında çok hoş bir kadın olan Debbie ile evlenmişti ve o zamanlar Maria adında küçük bir kızları vardı) izlediği bir uydu turnuvasına kaydolduğumu ve ilk maçımda *bir* puan bile kazanamadığımı hatırlıyorum.

Güney Kaliforniya'daki standart alışılmışın dışındaydı. Havanın her gün yirmi derecenin üstünde olduğu bu yerde, her arka bahçede veya her sokak köşesinde tenis kortları varken, -eğer şanslıysanız aralıktan marta kadar havanın sıfırın altında olduğu- Kanada'nın buzlu çorak topraklarından gelen bir çocuğun etki yaratmak için mücadele etmesi gerekecekti. Burbank'ta gerçekten iyi bir hokey oyuncusu olmak gibiydi. Böylece ortaya çıktı ki bir sonraki Jimmy Connors olma hayallerim, on bir yaşındaki Chad isimli bronz Kaliforniya Tanrısı'nın saatte 100 mil hızla attığı servislerle karşılaştığımda hızla söndü.

Yeni bir meslek aramanın vakti gelmişti.

Bu hızlı gerçeklik kontrolüne rağmen Los Angeles'ı anında sevdim. Buranın genişliğini, olanaklarını, yeniden başlama fırsatı hoşuma gitti; her gün havanın yirmi derecenin üzerinde olmasının Ottawa'ya göre hoş bir değişiklik olduğundan bahsemiyorum bile. Ayrıca tenisin geçimimi sağlama yolu olmayacağını anladığımda ve birisi bana insanların oyunculuk karşılığında para aldığını söylediğinde hızla kariyer hedeflerimi değiştirdim. Bu göründüğü kadar zor bir şey de değildi üstelik, çünkü öncelikle babam gösteri sektöründeydi ve bu yetkinliğin beni Noel ağacı gibi aydınlatacağını hissediyordum. Evde sağlam bir eğitim almıştım; ne zaman bir gerilim olsa

ya da ilgiye ihtiyaç duysam, öldürücü söz söyleme becerilerimi geliştirmiştim. Performansım iyiyse her şey güvendeydi ve herkes benimle ilgilenirdi. Refakatsiz bir çocuk olabilirdim ama kahkaha attığımda ayağa kalkıp beni alkışlayan koca bir seyirci kitlesi vardı: Annem, kardeşlerim, Murray Kardeşler ve okuldaki çocuklar... Ayrıca çok prestijli ve pahalı (teşekkürler baba) yeni bir okulda ikinci sınıfa başladığım üç haftadan sonra, lise tiyatrosunun başrolünde yer almam da sorun olmadı. Evet bayanlar ve baylar; Thornton Wilder'ın *Kasabamız* oyunundaki George Gibbs'e bakıyorsunuz. Oyunculuk bana doğal geldi. Neden bir başkası gibi davranamayayım ki?

Aman Tanrım...

Sanırım babam bunun olacağını hissetmişti. *Kasabamız*'da kadroya alındıktan sonra büyük haberi paylaşmak için eve koştum ve yatağımın üzerinde *Acting with Style* isimli bir kitap buldum. İçinde şöyle yazıyordu:

Bir nesil daha mahvoldu. Sevgiler, baban.

Oyunculuk da benim uyuşturucularımdan biriydi. Üstelik alkolün verdiği zararı da vermiyordu. Aslında gece içki içtikten sonra uyanmak gitgide zorlaşıyordu. Ama okul günlerinde bu söz konusu değildi, henüz o kadar ileri gitmemişti. Ama kesinlikle her hafta sonu oluyordu.

Ama önce düzgün bir eğitim almam gerekiyordu.

Hızlı konuşan, soluk benizli, Kanadalı bir çocuktum. Yabancılarda gençlerin merakını cezbeden bir şeyler olur; egzotik görünürüz, özellikle de Kanada aksanımız varsa ve Toronto Maple Leafs'in tüm kadrosunu sayabiliyorsak. Üstelik babam Old Spice markasının reklam yüzüydü; okul arkadaşlarım yıllarca televizyonda babamın -denizci montu ve siyah denizci şapkasıyla- kıyı iznindeki bir denizci kılığında, ikonik beyaz şişeyi, sinekkaydı tıraşlı figüranlara fır-

latıp, "Hayatınızı Old Spice ile temizleyin," demesini izlemişlerdi. Bir Shakespeare değildi belki ama yeterince ünlüydü; uzun boylu, yakışıklı ve çok komikti ve benim babamdı.

Babam da içki içerdi. Her akşam, hangi setten gelmiş olursa olsun, hatta setten *gelmese de* eve geldiğinde kendine biraz votka tonik doldurup, "Bu, tüm gün boyunca başıma gelen en iyi şey," diye duyururdu.

Bunu bir içki için söylerdi. Los Angeles'ta, oğlunun yanındaki kanepede otururken. Sonra dört tane daha içer, beşinciyi ise yatağına götürürdü.

Babam bana pek çok güzel şey de öğretti. Ama öğrettiği şeyler arasında içmek de vardı. İçki tercihimin duble votka tonik olması ve her seferinde içimden *bu, tüm gün boyunca başıma gelen en iyi şey* diye geçirmem tesadüf değil.

Ancak bir fark, hem de büyük bir fark vardı. Babam ertesi sabah mutlaka saat yedide uyanık ve neşeli olurdu; duş alır, tıraş losyonunu sürerdi (asla Old Spice değil) ve bankaya, ajansına veya sete giderdi. Hiçbir şeyi kaçırmazdı. Babam tam bir işlevsel içici örneğiydi. Ben ise zaten uyanmakta zorluk çekiyor ve fısıldaşmalara neden oluyordum.

Babamın altı bardak votka tonik içtikten sonra mükemmel bir şekilde işlevsel bir hayat sürdürdüğünü gördüğüm için bunun mümkün olduğunu düşünmüştüm. Aynı şeyi yapabileceğimi sanmıştım. Ama gölgelerimde ve genlerimde, karanlık bir yerdeki tüyler ürpertici bir canavar gibi gizlenen bir şey vardı, babamda olmayan bir şeydi. Onun ne olduğunu öğrenmemiz on yıl alacaktı. Alkolizim ya da bağımlılık, siz adına ne derseniz deyin, ben ona *Büyük Korkunç Şey* demeyi seçtim.

Ama ben de George Gibbs'tım.

Sınıf arkadaşlarımın bu çaylağın soluk teni ve Kanada aksanıyla ortaya çıkması hakkında ne düşündüğünü hatırlamıyorum ama

umurumda da değildi. SparkNotes, Gibbs'i *tam bir Amerikalı çocuk arketipi* olarak tanımlar. *Yerel bir beyzbol yıldızıdır ve lise son sınıfta sınıf başkanıdır, aynı zamanda masumiyeti ve duyarlılığı olan biridir. İyi bir evlattır... [Ama] George'un duygularını bastırması imkânsız olmasa da zordur.*

Yani tam isabet...

Bununla birlikte, babamın evinin her yerinde votka vardı. Bir öğleden sonra o ve Debbie gittiklerinde koca bir yudum votka almaya karar verdim. Sıcak baharatımsı aroması boğazımdan geçip içime akarken o refahı, o rahatlığı, her şeyin yoluna gireceği duygusunu hissederken Ottawa'daki arka bahçemdeki bulutları gördüm ve bu mutlulukla, yirmi iki derece sıcaklıktaki bu cennette; yıldızlarla dolu caddelerde sarhoş bir Odysseus gibi dolaşan lise oyununun yıldızı olarak yürümeye Los Angeles'a gidebileceğim aklıma geldi. *London Observer*'da 1984 LA Olimpiyatları hakkında yazan Clancy Sigal şehri her ziyaret ettiğinde, *Los Angeles'a geldiğinde, onu gerçek ve acı dolu dünyadan ayıran yumuşak bir zardan geçmiş gibi* hissettiğini belirtmişti. Ben de o yumuşak, votkayla yumuşatılmış zarın içinden, acının olmadığı, dünyanın aynı anda hem gerçek olduğu hem de olmadığı bir yere doğru kayıyordum... ama köşeyi dönecekken daha önce aklıma gelmeyen bir şey düştü zihnime: Ölüm, ölüm korkusu ve *neden buradayız, bütün bunların anlamı ne, amaç ne, hepimiz nereye gideceğiz, insan nedir, hava nedir* gibi sorular. Bütün bu sorular beynimde adeta bir gelgit dalgası yarattı.

Tam da köşeyi dönecekken!

İçki ve o yürüyüş, bende hâlâ olan bir uçurum yarattı. O kadar dertliydim, o kadar berbat bir adamdım ki... Sorular alkol gibi döküldü bardağa; benim yaptığım tek şey Sigal'in yaptığıydı. Jimnastikçiler, kısa mesafe koşucuları, atlar, yazarlar, aktörler, özentiler, eskiler ve Old Spice aktörleriyle birlikte Los Angeles'a gelmiştim ve şimdi, altımda büyük bir uçurum açılmıştı. Orta Türkmenistan'ın Karakum Çölü'ndeki *Cehennem Kapısı* misali içinde alevler olan

koca bir uçurumun kenarında duruyordum. O içki ve yürüyüş, bir düşünür, arayış içindeki birini yaratmıştı ama yumuşak odaklı Budist saçmalıkları gibi değil; derin bir alev çukurunun kenarında, yanıtları olmayan, *refakatsiz*, sevgi istediği hâlde terk edilmekten korkan, heyecan istediği hâlde onu takdir edemeyen, hiçbir işe yaramayan bir siki olan biri... Sonuç olarak dört şeyle yüz yüze gelmiştim: Ölüm, yargı, cennet ve cehennem. On beş yaşındaki bir erkek çocuk kıyamet doktrinlerinin yüzüne çok yaklaşmıştı, nefesindeki votkanın kokusunu alacak kadar yakın...

Yıllar sonra babam da kendi anlamlı yürüyüşünü yapacaktı: İçki içtiği ve kötü geçen bir gecenin ardından, çalıların arasına düşmüştü ve ertesi sabah Debbie ile bu konu üzerine konuşmuştu. Debbie ona, "Bu mu? Senin yaşamak istediğin hayat bu mu?" diye sormuştu, babam da, "Hayır," demişti. Sonra yürüyüşe çıktı, içkiyi bıraktı ve o zamandan beri bir damla bile içmedi.

Pardon? Bir yürüyüşe çıkıp içkiyi mi bıraktın? Ben ayık olmak için yedi milyon dolardan fazla para harcadım. Altı bin (abartı değil, gerçekçi bir tahmin) kadar adsız alkolikler toplantısına katıldım. On beş kez rehabilitasyona gittim. Bir akıl hastanesinde bulundum, otuz yıl boyunca haftada iki kez terapiye gittim, ölümün eşiğine geldim. Ve sen, sadece lanet olası bir yürüyüşe çıktın, öyle mi?

Sana nerede yürüyeceğini söyleyeyim.

Ama babam bir oyun yazamaz, *Friends* dizisinde oynayamaz, yardıma muhtaçlara yardım edemez. Ve herhangi bir şeye harcayarak yedi milyon doları yoktur. Hayatın kendisini dengelemek için hibi bir olayı var, sanırım.

Bu, şu soruyu getiriyor akla: Onunla yer değiştirir miydim? Neden bu konuya daha sonra geçmiyoruz?

Müzik kutusuna birkaç kuruş koyar ve Peter Gabriel ile Kate Bush'un *Don't Give Up* şarkısını tekrar tekrar çalardım; bazen Bob Seger'in *Mainstreet* şarkısını ya da Beatles'ın *Here Comes the Sun* şar-

kısını dinlerdim. 101 Coffee Shop'u sevmemizin sebeplerinden biri de müzik kutusunu güncel tutmalarıydı; artı, karamel renkli deri kabinleri ve her an süper ünlü birinin içeri girebileceği hissi sayesinde burası, şöhret hiçbir şeyi değiştirmemiş gibi davranılan eski Hollywood gibiydi.

1986 yılına gelindiğinde şöhretin her şeyi değiştireceğinden oldukça emindim ve onu dünyadaki her şeyden daha fazla arzuluyordum. Şöhrete *ihtiyacım* vardı. Beni iyileştirecek tek şey buydu. Bundan emindim. Los Angeles'ta yaşarken ara sıra bir ünlüyle karşılaştığınız olur ya da Improv'da Billy Crystal'ı görür, yanındaki locada Nicolas Cage'i fark edersiniz ve ben, onların hiçbir problemlerinin olmadığını -aslında tüm problemlerinin ortadan kaybolduğunu- biliyordum. Çünkü onlar ünlüydü.

Sürekli seçmelere katılıyordum, hatta kısa süreli birkaç iş bile almıştım; bunlardan en önemlisi, *Charles in Charge*'ın ilk sezonundaki bir roldü. Kendisinden emin bir şekilde, "Babam bir Princeton'lı ve bir cerrah, ben de onun izinden gitmek isterim," cümlesini vurgulayan, şık ekose kazaklı ve kravat takan Ed'i canlandırmıştım. Ama konu iş ve televizyondu. Çok geçmeden aksanımı, hızlı konuşmamı, gelişen televizyon kariyerimi ve onları dinleme yeteneğimi beğenen kızlarla mekânlarda takılmak için okulu asmaya başladığımı fark ettim. Kanada'daki eğitimim sayesinde kriz içindeki kadınları dinleyebildiğimi ve onlara yardım edebildiğimi biliyordum. (Kadınsanız, baskı altındaysanız ve bununla ilgili aynı nakaratı defalarca tekrar etmek isterseniz, sizi dinlerim.) İşte oradaydım, 101 Coffee Shop'ta, hazır cevap bir espri ve sırıtışla ve istekli bir dinleyici olarak bir grup genç kadının ilgi odağındaydım. Studio City'deki Universal'dan ayrılır ayrılmaz şık *Charles in Charge* imajımdan vazgeçmiştim ve 1980'lerin ortasında tüm havalı gençler nasıl giyiniyorsa öyle giyinmiştim: Ekose gömlek, üstüne kot ceket ya da Air Supply dinlemek için eve gitmeden önce giyilmiş muhtemelen bir Kinks tişörtü.

On altı yaşına geldiğinizde günler sonsuz gibi gelir, özellikle de Hollywood'daki ucuz bir kafede bir grup genç kadını büyülerken. O gün ben de gerçekten çok eğlenmiş olmalıyım, ben şakalaşırken orta yaşlı bir adam kabinin önünden geçip önümdeki peçeteye bir not yazarak masaya bıraktı ve kapıdan çıkıp gitti. Kızların hepsi gevezeliği kesti. Adam giderken arkasından baktım, sonra Chandler'ın şaşkınlığının bir prototipi olacak bir ifade takındım ve kahkaha attım.

"Oku şunu," dedi kızlardan biri.

Notu sanki zehirle kaplıymış gibi dikkatle aldım ve yavaşça açtım. Örümcek gibi bir el yazısıyla yazılmış notta şunlar yazıyordu:

Bir sonraki filmimde senin de olmanı istiyorum. Lütfen beni aşağıdaki numaradan ara... William Richert

Bir başka kız, "Ne yazıyor?" diye sordu.

Donuk bir tavırla, "*Bundan daha yakışıklı ve yetenekli olabilir misin* yazıyor," dedim.

"Hayır," dedi ilk kız, "öyle yazmıyor!"

"Ah, çok teşekkürler," dediğimdeki şüphenin tonu bir kahkaha daha atmasına neden oldu ama kahkahalar dindiğinde, "*Bir sonraki filmimde senin de olmanı istiyorum*, yazıyor. *Lütfen beni aşağıdaki numaradan ara... William Richert,*" dedim.

Kızlardan biri, "Eh, bu kulağa mantıklı geliyor," dedi.

"Öyle mi?" dedim. "O film camsız bir minibüsün arkasında çekilecek."

O akşam eve gidince babama ne yapacağımı sordum. Üçüncü votka toniğini içiyordu; ancak işe yarar bir cevap alabilecek kadar aklı başındaydı. Artık kariyerimin hareketlenmeye başladığı gerçeği onu biraz kızdırıyordu; kıskandığından değil elbette ama benim ondan daha genç olduğumun, yolumun açık olduğunun ve kartlarımı doğru oynarsam onunkinden daha iyi bir kariyerimin olabileceğinin farkındaydı. Bununla birlikte desteğini hiç esirgemedi. Burada *Gre-*

*at Santini** diye bir şey söz konusu değildi. Babam benim kahramanımdı ve benimle gurur duyuyordu.

"Eh, Matty," dedi. "Aramaktan zarar gelmez."

Ama babam ne derse desin zaten o numarayı arayacaktım, bunu biliyordum. Notu ilk okuduğumda da biliyordum bunu. Sonuçta burası Hollywood'du; böyle olması gerekiyordu, değil mi?

William Richert'ın filmini bir minibüsün arkasında çekmek istemediği çıktı sonra ortaya.

Richert o gün 101'de benim kızlar için yaptığım gösteriyi, Matthew Perry Şov'u; *A Night in the Life of Jimmy Reardon*** adlı romandan uyarladığı bir filmde beni oynatmak isteyecek kadar izlemişti. Roman ve film 1960'ların başında Chicago'da geçiyor; Reardon, tek isteği kız arkadaşının yaşadığı Hawaii'ye uçak bileti almakken işletme okuluna gitmek zorunda kalan bir gençtir. Reardon'ın en iyi arkadaşı Fred Roberts'ı oynayacaktım; Fred, *Charles in Charge*'daki Ed gibi varlıklı, biraz züppe ve kronik bekaret sorunundan mustarip biriydi (Kendimle ilişkilendirebilirdim onu.). Fred bir gömlek, kravat ve siyah deri eldivenlerin üzerine keçeden gri düz bir şapka ve deri bir ceket giyeceğinden bir kez daha tıfıl görünümü bir kenara bırakacaktım. Filmde Reardon karakteri kız arkadaşımla yatıyordu ama bu sorun değildi, çünkü Reardon'ı oynayacak kişi aldatılmanın ayrıcalık olacağı biri olacaktı.

Zamanının ilerisinde olan dâhilerin listesi burada detaylandırılamayacak kadar uzun ama *A Night in the Life of Jimmy Reardon* filmindeki başrol arkadaşım böyle bir listenin başlarında gelecek bir isim olan River Phoenix'ti. Bu film benim ilk işimdi ve eğer film büyük bir başarı elde ederse daha iyi bir hikâyenin başlayacağının kesinlikle farkındayım ama asıl önemli şey, nasıl film yapıldığını öğ-

---

* Başrollerinde Robert Duvall, Blythe Danner ve Michael O'Keefe'nin yer aldığı ve Lewis John Carlino tarafından yazılıp yönetilen 1979 yapımı bir Amerikan drama filmidir. Filmde oğlunun başarılı olmasını sürekli engellemeye çalışan bir babanın hikâyesi anlatılmaktadır.

** Film Türkiye'de *Uzun Bir Gece* adıyla yayınlanmıştır. *-çn*

renmek ve güzelliğin her bakımdan vücut bulmuş hâli olan River'ı tanımaktı. Adamın bir aurası vardı. Ama o kadar rahat hissetmenizi sağlıyordu ki onu kıskanmıyordunuz. *Stand By Me* filmi daha yeni çıkmıştı -ve çok *başarılıydı*- ve River ile aynı odada bulunduğunuzda karizması öylesine güçlüydü ki anında siz dekorun bir parçası oluveriyordunuz.

Film Chicago'da çekiliyordu, ben henüz on yedi yaşına girmiştim ve Rüzgârlı Şehir'e gidiyordum; ebeveynlerim yoktu, hiçbir şeyim yoktu. Bir kez daha refakatsiz çocuktum ama bu sefer özgür hissediyordum, bunu yapmak için doğmuş gibi hissediyordum. Hayatımda hiç bu kadar heyecanlanmamıştım. Chicago'daydım, bu filmdeydim ve River Phoenix ile birlikteydim; oyunculuğa âşık olmuştum. Bu son derece büyülü zamanın en güzel yanı da River'la sıkı arkadaş olmamızdı. Birlikte North Rush Caddesi'nde bira içtik ve bilardo oynadık (*The Color of Money* yeni çıkmıştı, dolayısıyla oynanacak tek şey bilardoydu.). Günlük ücret alıyorduk. Kızlarla flört ediyorduk ama benim için bu kadarla kalıyordu, nedenini biliyorsunuz.

River, içi de dışı da güzel bir adamdı. Sonra zaten bu dünya için fazla güzel olduğu çıktı ortaya. River benden daha iyi oyuncuydu ama ben daha komiktim. Ama sahnelerimizde hep kendimi tuttum; şimdi, onlarca yıl sonra geriye dönüp baktığımda bu hiç de küçümsenecek bir başarı değilmiş. Ama daha da önemlisi River dünyaya hepimizden farklı bir şekilde bakıyordu ve bu onu büyüleyici, karizmatik ve evet güzel kılıyordu ama bu, Gap reklamlarındaki tarzda değildi (gerçi kendisi öyleydi de aynı zamanda) ama daha ziyade, *bu dünyada onun gibisi yok* tarzındaydı. Yıldızlığa koştuğundan bahsetmiyorum bile, yine de bunu asla bilemezsiniz.

Ve tüm bu büyünün içinde River Phoenix ve ben birlikte film çekmeyi başardık.

Daha sonraları River, *Jimmy Reardon*'daki performansından memnun olmadığını, o rol için doğru kişi olmadığını iddia edecekti. Ama bence o her rol için doğru kişiydi. Her şeyi yapabilirdi.

Onu *Sneakers* filminde gördüğümü hatırlıyorum, başka kimsenin yapmayacağı seçimler yapardı. Robert Redford ve muhteşem Sidney Poitier gibi efsanelerin yanında yer aldığından bahsetmiyorum bile (İzlemediyseniz mutlaka izlemelisiniz; oldukça eğlenceli.).

Yaptığımız film nihayetinde gişede batacaktı ama bunun bir önemi yoktu. Dondurucu Chicago'nun North Rush Caddesi'nde de olsa güzel ve büyüleyici bir yerdeydik. Ve bu, hayatımın en iyi deneyimiydi, bunu biliyordum. Benim çekimlerim yaklaşık üç hafta sürdü ama onlar (aslında muhtemelen River) beni o kadar sevdiler ki çekimlerin sonuna kadar yanlarında tuttular. İşler bundan daha iyi olamazdı.

Bir gece, çekimler bittikten sonra, Tremont Oteli'ndeki küçük odamda tek başımayken diz çöktüm ve evrene şöyle seslendim: "Bunu asla unutma."

Ve hiç unutmadım.

Ama büyü hiçbir zaman kalıcı değildir; görünüşe göre doldurduğunuz delikler, her ne olursa olsun tokmakla vurma oyunundaki gibi tekrar açılırlar. Bunun nedeni belki de manevi bir boşluğu, her zaman maddi bir şeyle doldurmaya çalışmamdı. Bilmiyorum. Öyle ya da böyle, çekimlerin son gününe gelindiğinde Chicago'daki otel odamda yatağıma oturup ağladım. Hıçkırarak ağladım çünkü o zaman bile bir daha asla böyle bir deneyim -ilk filmimi çekmek, evden uzakta olmak, River Phoenix gibi parlak bir genç adamla sohbet etmek, içki içmek ve takılmakta özgür olmak- yaşayamayacağımı biliyordum.

Yedi yıl sonra, 1993'ün Cadılar Bayramı'nda River, Batı Hollywood'daki Viper Room'un önünde öldüğünde yeniden ağlayacaktım (Dairemden çığlıklar duydum, yatağıma döndüm ve uyandığımda ölüm haberini aldım.). Onun vefatından sonra annesi uyuşturucu kullanımına atıfta bulunarak şöyle yazmıştı: "[River'ın] neslinin ruhları yıpranıyor." Ben de o zamana dek her gece içki içmeye başlamıştım. Ama annesinin tam olarak ne demek istediğini anlamam yıllar alacaktı.

Jimmy Reardon'ı cebime atıp Chicago'dan Los Angeles'a uçtum ve lise biçimindeki dünyaya döndüm. Tonlarca şey için seçmelere katılmayı sürdürüyordum ama pek bir ilgi görmedim. Çoğunlukla komedi içerikli filmlere katılıyordum ve hemen hemen her şeye konuk oyuncu olarak katıldım. Ama notlarım hâlâ berbattı. Tam olarak 2.0 ortalama ile mezun oldum. Mezuniyette tek isteğim annemle babamın katılmalarıydı, onlar da bu isteğimi nezaketle yerine getirdiler. Ardından gelen inanılmaz derecede tuhaf akşam yemeği, sahip oldukları çocuğun genellikle ortamdaki en komik kişi olmasına rağmen doğuştan hastalığa mahkûm olduğu gerçeğinin altını çiziyor gibiydi. Ama o geceki yemekte ben masadaki üçüncü en komik ve üçüncü en güzeldim. En azından onları bir arada görmeye dair çocukluk hayalim gerçekleşmişti, sadece bir geceliğine ve utanç verici sessizliklerle sinir bozucu iğnelemelerin varlığı eşliğinde olsa da...

O akşam yemeğine katıldıkları için ebeveynlerime minnettarım; bunu yapmaları inanılmaz derecede nazik de olsa tamamen gereksiz bir şeydi. Ama benim için beklemediğim bir şeyi netleştirdi. Birlikte olmamaları normaldi. Olmamaları gerekiyordu. Ayrılmakta haklıydılar. Her ikisi de daha sonra birlikte olmaları gereken kişiyi bulmuştu. Ve ikisi için de inanılmaz derecede mutluyum. Matty'nin artık anne ve babasının birlikte olmasını dilemesine gerek yoktu.

Bir kez daha aynı odada bulunmaları onlarca yıl alacaktı ve bu sefer nedeni de oldukça farklı olacaktı.

Oyunculuk rolleri, hızlı zekâ ve çene, River'la olan dostluk ve ekose gömlek üzerine kot ceket... Hepsi bir araya gelerek Tricia Fisher adında güzel bir kız arkadaş edinmemi sağladı (Eddie Fisher ve Connie Stevens'ın kızı; aynen öyle, Carrie Fisher'ın üvey kız kardeşi... Bu kız cazibeye yabancı değildi.).

Adının kafiyeli şiirselliği başlı başına onu karşı konulmaz kılıyor olmalıydı. Bu arada ben de artık on sekiz yaşındaydım ve başka

bir insanın yanında olduğum zamanlar dışında her şeyin yolunda gittiğinden oldukça emindim. İktidarsızlığımı da büyük, çirkin bir sır gibi yanımda taşıyordum, tıpkı diğer her şeyi yanımda taşıdığım gibi... Böylece Tricia Fisher'la ilişkim derinleştikçe düşüncelerin doğal olarak fiziksel sonuçları oldu ama ben, kendimden emin bir şekilde, bir Roma Katoliği edasıyla beklemek istediğimi açıkladım. Bu arada on sekiz yaşındaki pek çok erkek böyle bir şey söylemez, zaten söylemelerine gerek de yok. Ama bu söylediğim elbette onun ilgisini çekti. Bana ısrarla bunun nedenini sorduğunda, aslında 101 Coffee Shop'taki karamel renkli oturaklardan daha yumuşak olduğumu söylememek için *bağlılık*, *gelecek*, *gezenin hâli* veya *kariyerim* gibi bir şeyler zırvaladım. Baskının beni harekete geçirmesine izin veremezdim, yoksa sırrım ortaya çıkardı.

Beklemeye olan inancımdaki kararlılığım en azından iki ay sürdü. Ama sonunda barajlar patladı ve hiçbir şeye varmayan ön sevişme ve elleşme seanslarımız ikimizin de nefes nefese kalmasına neden olmaya başladı. Sonra Tricia Fisher kararını verdi.

"Matty," dedi. "Bundan bıktım artık. Hadi gidelim."

Elimi tutup beni Westwood'daki küçük stüdyo dairemdeki yatağıma götürdü.

Aynı anda hem dehşete kapılmıştım hem de heyecanlanmıştım ama içimde hâlâ korku dolu bir diyalog geçiyordu:

> — *Belki bu sefer, çok değer verdiğim biriyle birlikte, önceki yetersizliklerim yok olur...* Yok olmak, kötü bir tabir.
>
> — *Öncesinde sert bir içki mi içmeliyim?* Sorun zaten sertlik dostum.
>
> — *Belki de korktuğum kadar zor olmaz. O kadar da zor değildir, değil mi?* Matty, kes şunu artık...

Bu kısa diyalog üç kuruşluk bir operaya dönüşemeden Tricia ikimizi de soyup yatağa çekmişti. Sevişmenin etkilerinin saf bir mut-

luluk olduğunu net bir şekilde anımsıyordum ancak acemi bir dağcı misali, belirli bir ana kampın ötesindeki hiçbir oksijen miktarının daha yükseğe çıkmama yardım etmeyeceğinden korkuyordum. Zaten öyle olduğu da kanıtlandı. Başka nasıl söylenir ki? Şeyimin doğru çalışmasını sağlayamadım. Her şeyi düşündüm, karmakarışık beynimde karmaşık, erotik görüntüler döndürdüm ve gelecekteki mutluluğa olan bağlılığımı güçlendirecek bir şeye *-tek bir şey, hepsi bu kadar-* ulaşmayı umdum. Hiçbir şey işe yaramadı, hem de hiçbir şey... Bir kez daha dehşet içinde Tricia Fisher'ın sevgi dolu kollarını bıraktım ve ince, çıplak bedenimi odamdaki bir sandalyeye yasladım (Öyle ki sanki isterseniz beni ikiye bükebilirdiniz.). Öylece oturdum, yumuşak ve üzgün, iki elim akşam duasındaki bir rahibeninkiler gibi kucağımda kenetlenmiş hâlde, utancımı veya belki de gözyaşımı gizlemek için elimden gelen her şeyi yaparak...

Tricia Fisher'da bir kez daha bunların hiçbiri yoktu.

"Matty!" dedi. "Neler oluyor? Beni çekici bulmuyor musun yoksa?"

"Ah, hayır, seni tabii ki çekici buluyorum," dedim. Fiziksel sorunlar yeterince kötüydü ama daha da kötüsü o odanın pencerelerinden artarak içeri sızan bir terk edilmişlik hissini duyumsamamdı. Ya Tricia beni terk ederse? Ya her zamanki gibi yine yeterli değilsem? Ya kaderimde yine refakatsiz kalmak varsa?

Çaresizdim. Ondan gerçekten hoşlanıyordum ve aşkın beni kurtarabileceğine gerçekten inanmak istemiştim.

Yapılacak tek bir şey vardı. Ona her şeyi anlatmak zorundaydım.

"Tricia," dedim. "Ottawa'dayken bir kızla sevişeceğim zaman o kadar gergindim ki altı tane bira içtim..." Bu utanç verici hikâyeyi hiçbir şeyi atlamadan tamamıyla anlattım Tricia'ya. İktidarsız olduğumu, hep öyle kalacağımı, hiçbir şeyin faydasının olmadığını, yapılacak hiçbir şey olmadığını, ona duyduğum arzumun hiçbir zaman sağlam, adına layık hiçbir şeyle karşılaştırılamayacağını kabul ederek bitirdim sözlerimi. Ama onun beni terk etmemesi konusun-

da çaresizlik içindeydim, bu yüzden onu tutmak için yapabileceğim bir şey varsa, Tricia'nın yapması gereken tek şey talep etmekti ve ben de bahardaki küçük bir nehir gibi mırıldanarak devam ettim.

Sevgili Tricia Fisher, o kadar güzel bir kadın olmasına rağmen -gerçekten çok ama çok güzeldi- onu ikna etmek için elimden geleni yaptığım sırada sürekli boş konuşmama müsaade etti. Ama ne yaparsa yapsın önemi yoktu; Ottawa'daki o geceyi hayatımın geri kalanında tekrarlamak benim kaderimdi.

En sonunda kendimi toparlayıp derin bir nefes aldım. Tricia çok sakin basit bir şekilde şöyle dedi: "Benimle gel. Bu bir daha asla olmayacak."

Bunun üzerine yanıma geldi, elimi tuttu, beni yatağıma götürdü, yatırdı ve tabii ki de... İki dakikalık saf zafer! O gece, mucizevi bir evrenin baskısı ve daha iyisini hak eden güzel bir genç kadının yardımları sayesinde önce bekaretimi, sonra tamamen kendimi kaybettim ve o zamandan beri iktidarsızlık, tam da söz verdiği gibi sözlüğümde yer almadı. Her şeyim -en azından fiziksel olarak- gayet iyi çalışıyor.

Peki, söyleyin, hayatınızı akla gelebilecek en anlamlı yollardan biriyle kurtaran kadına böylesine bir borcu, bu kadar ağır bir borcu nasıl ödemeyi başardınız, Bay Perry?

Sevgili okur, Tricia'ya olan borcumu Güney Kaliforniya'daki hemen hemen tüm kadınlarla yatarak ödedim.

(O zamanlar on sekiz yaşındaki başka bir kızla böyle bir randevuda, kadın bir noktada akşam yemeğini bırakıp, "Hadi evine gidip seks yapalım," demişti.

Seks benim için hâlâ nispeten yeni olduğundan hemen kabul ettim. Daireme gittik ve eşiği geçerken beni durdurup, "Bekle, bekle, bekle! Bunu yapamam! Beni eve götürmelisin," dedi.

Elbette dediğini yaptım.

Ertesi gün olanlardan rahatsız oldum ve zaten terapiye giden biri olarak bu hikâyeyi terapistimle paylaştım.

"Bir hikâye anlatacağım ve bu size yardımcı olacak," dedi. "Bir kadın evinize gelip ayakkabılarını çıkardığında seks yapacaksınız demektir. Eğer ayakkabılarını çıkarmazsa, yapmayacaksınız."

O zamanlar on sekiz yaşındaydım, şimdi elli iki yaşındayım ve terapistim her durumda yüzde 100 haklıydı. Biraz hile yaptığım ve ayakkabılara ne olacağına dair bir tür ipucu olarak kapımın eşiğine bir çift ayakkabı bıraktığım zamanlar oldu. Ancak terapistin içgörüsü her seferinde doğru çıktı; eğer bir kadın ayakkabılarını çıkarmamışsa, en iyi ihtimalle sadece elleşirsiniz.)

Yıllar sonra Tricia ve ben, *Friends* zirvedeyken yeniden çıkacaktık. Beni terk etmedi ama benim eski korkularım ortaya çıktı ve ilişkiyi bitirdim. Keşke beni terk etmeyeceğini gerçekten hissedebilseydim, buna gerçekten inansaydım. Belki her şey daha iyi olurdu. Belki de votka tonik en çok tercih ettiğim içecek olmazdı.

Belki her şey farklı olurdu. Belki de olmazdı.

Ama hem Tricia'ya hem de ondan sonrakilere teşekkür ederim. Sırf beni terk edeceklerinden korktuğum için terk ettiğim tüm kadınlardan tüm kalbimle özür diliyorum. O zamanlar keşke şimdi bildiklerimi bilseydim…

Ara Oyunu

Matman

"Burası saha," dedim. "Hazır mısın?"

Adam, "Elbette! Gönder gelsin," dedi.

Marlboro'mdan uzun bir nefes çektim, telefonu yanağıma yaklaştırdım; katran, nikotin ve acı dolu bir nefes verip başladım anlatmaya.

"Pekâlâ," dedim. "Şöyle bir adamla ilgili. Tanıyacaksın onu. Adı Matt ve ellili yaşlarında. Yıllar önce çok sevilen bir televizyon dizisindeki rolünden dolayı çok meşhur biri. Ama şimdi, filmin başında onunla yeniden tanışıyoruz: şişkin bir göbeği var, evinde yığınla boş pizza kutusu bulunuyor, hepsi de *Close Encounters of the Third Kind* isimli filmdeki totem gibi üst üste yığılmış, bilirsin şu patates püresinden olan... Her neyse, hayatı biraz karışık. Kaybolmuş. Sonrasında birdenbire uzak bir akrabası ölüyor ve ona 2 milyar dolar miras kalıyor, o da bu parayı bir süper kahraman olmak için kullanıyor."

"Bayıldım," dedi Adam.

Sonra, "Gerçekten sana iki milyar dolar miras mı kaldı?" diye ekledi.

Adam komik biri...

"Hayır, hayır," dedim. "Paranın miras kaldığı karakter... Bunlar sende bir şeyler uyandırıyor mu? Çünkü eğer uyandırıyorsa, bir sonraki hamlemiz ne olacak? Büyük sorumluluk sende."

Adam, "Aslında o kadar da yetkili biri değilim," dedi ama ikimiz de öyle olduğunu biliyorduk. Onun alçakgönüllülüğünü takdir ediyordum ama alçakgönüllülük size Hollywood'da bir *sikim* bile kazandırmaz.

"Ne demek istiyorsun?" dedim. "Tabii ki sen sorumlu bir yetkilisin..."

Sonuç olarak o, *Anchorman*'i, *Step Brothers*'ı ve diğer birçok önemli filmi yöneten Adam McKay'di. Biz sohbet ederken o, Dünya'ya doğru ilerleyen dev bir asteroidi konu alan; Leonardo DiCaprio, Jennifer Lawrence, Timothée Chalamet, Mark Rylance, Cate Blanchett, Tyler Perry, onah Hill, hatta Ariana Grande *ve* Meryl Streep gibi muhteşem oyuncuların rol aldığı *Don't Look Up* filmini çekmekle meşguldü.

Don't Look Up'ın bir bölümünde ben de vardım ve her ne kadar o sırada İsviçre'de rehabilitasyona gidiyor olsam da yine de kendi sahnemin çekimi için Boston'a gitmiştim. Oradayken Adam'ın çok hoşuna giden bir replik verdim ve o replik sahnenin vurucu darbesi oldu ki daima böyle bir şey umarız (Sonuç olarak Adam sahneyi kullanmadı, böyle şeyler olur, sorun değil.). Önemli olan Adam McKay ve ben çok iyi anlaşıyorduk. O buradaydı ve benim sohbetimi seviyordu.

O zamanlar ameliyatlardan kalan yara dokusu nedeniyle acı çekiyordum, bu yüzden ağrı kesici ilaçlara ihtiyacım vardı ama elbette bağımlı hâle gelebilirdim ve bu sadece iç organlarıma daha fazla zarar vermekten başka bir işe yaramazdı. Ama kendimi biraz daha iyi hissettiğim için kısa süre önce Adam'dan telefon aldığımda mutlu olmuştum. Sadece sohbet ediyorduk ama Hollywood'da sadece sohbet etmek diye bir şey yoktur, o yüzden de ilk aklıma gelen *neden beni arıyor* düşüncesi oldu. Ve bir türlü asıl amacına ulaşamamış gibi göründüğünde, o anı yakaladım ve ona fikrimi sundum.

"Her neyse, Bay Yetkili," dedim, onun sahte alçakgönüllülüğünü görmezden gelerek. "Ne düşünüyorsun?"

Hani bir konuşmada bir duraklama olur da geriye dönüp baktığınızda keşke sonsuza kadar sürseydi de geri kalanını duymak zorunda kalmasaydım dersiniz ya?

"Sanırım konuştuğunu sandığın kişi değilim," dedi *Adam.*

"Ne? Kimle konuşuyorum peki?" dedim.

"Adam McLean. Altı yıl önce tanışmıştık. Ben bir bilgisayar satıcısıyım." *Don't Look Up*'ı izlediyseniz sonunda... Pekâlâ, onun Adam McKay değil de Adam McLean olduğunu anladığımda beynime kocaman bir asteroit çarptı diyelim.

Benim de bu tür boktan anılarım var. Yıllar önce Bruce Wills *Altıncı His* filmiyle en iyi erkek oyuncu dalında *Halkın Seçimi* ödülünü kazanmıştı ve benden bunu ona sunmam istenmişti. O gece sahne arkasında Haley Joel Osment ve M. Night Shyamalan'la tanıştım ve ikisiyle de yaklaşık on dakika konuştum.

Altı ay kadar sonra Sunset Marquis Oteli'nde birkaç arkadaşımla birlikteydim ve içeri giren M. Night Shyamalan'dan başka kim olabilirdi?

"Hey, Matthew," dedi. "Uzun zaman oldu görüşmeyeli! Oturabilir miyim?"

Oturabilir mi? *Altıncı His* filmini yeni çekmişti. O sıradaki Steven Spielberg'tü, elbette oturabilirdi! Birkaç içki içtim ve iyi vakit geçirdim (Tek başına alkolün hâlâ işime yaradığı zamanlardı.).

Sonunda arkadaşlarım flulaştı; sadece M. Night ve ben orada kaldık. Hiç şov dünyasından bahsetmediğimizi, sadece aşktan, kayıplardan, kızlardan, Los Angeles'tan ve insanlar barlarda nelerden konuşuyorlarsa o tür konulardan konuştuğumuzu aklımın bir köşesine not ettiğimi hatırlıyorum. O da gerçekten iyi vakit geçiriyor gibi görünüyordu -aptalca şakalarıma gülüyordu- ve ben de şöyle düşünmeye başladım: *Hey, bu adam beni sevdi! Büyük bir Friends hayranı falan olmalı çünkü gerçekten söylediğim her şeye aşırı derecede odaklanmış gibi.*

Genelde bunu asla yapmam -bu düşünce tarzından çok kazık yedim- ama bunun kariyerime neler yapabileceğine dair çılgın fan-

teziler kurmaya başladım. Bana şehrin diğer tarafında yeni açılan başka bir bar olduğunu söyledi ve onunla gitmek isteyip istemediğimi sordu. Onunla gitmek istiyor muydum? O, M. Night *Lanet* Shyamalan'dı! Elbette onunla gitmek isterdim.

Valeye gidip arabalarımızı aldık ve onu şehrin öbür ucuna kadar bu yeni mekâna doğru takip ettim, bu sırada onun bir sonraki filminin yıldızı olacağımdan emindim; evet, yeni bir film çekecekti, harika, alengirli bir film ve sürpriz son ben olacaktım!

Başım dönmüştü. Nedenini açıklayamam; beni ve işimi seviyormuş gibi görünüyordu, ben de bunun hayatımı değiştirecek bir gece olduğunu düşünecek kadar sarhoştum. Yeni girdiğimiz mekânda yerlerimizi alırken, bir ara birlikte çalışmamız gerektiğini söyleyecek kadar rahat (sarhoş olarak okuyun bunu) hissettim kendimi. Bir anda yüzünde tuhaf bir ifade belirince, bunu söylediğime hemen pişman olduğumu hatırlıyorum. Tuvalete gitmek için izin istedi ve o yokken biraz tanıdığım biri yanıma gelip gecemin nasıl geçtiğini sordu.

Ben de şöyle dedim: "Tüm gece boyunca M. Night Shyamalan'la takıldım ve sana söyleyeyim, adam beni seviyor." Arkadaşım etkilenmişt, ta ki... M. Night tuvaletten dönene kadar.

Arkadaşım, "Matty," dedi M. Night'a dikkatle bakıp. "Özel olarak biraz konuşabilir miyiz?"

Bu çok tuhaftı ama içki hemen hemen her şeyi akla yatkın hâle getirir, bu yüzden M. Night'la geçirdiğim büyülü akşamdan bir anlığına uzaklaştım.

"Matty," diye fısıldadı arkadaşım. "O, M. Night Shyamalan *değil.*"

Bu açıklama, votkanın bulandırdığı gözlerimi bir anlığına tamamen odaklanmaya çalışmama neden oldu ve barın karanlığında gözlerimi kısarak M. Night Shyamalan'a baktım.

Yakınından.

Bile.

Geçmiyor.

M. Night'ın (belki de N. Night Shyamalan'dı?) aslında M. Night Shyamalan'a çok az benzeyen Hintli bir beyefendi ve aslında Los Angeles'ta sık sık gittiğim popüler bir restoran olan Mr. Show Beverly Hills'in şef garsonu olduğu ortaya çıktı. Artık oraya eskisi kadar sık gitmiyorum çünkü şef garsonuna bir ara birlikte çalışmamız gerektiğini söyledim. *Acaba nasıl bir gece geçirdiğini düşünüyordu,* diye sordum hep kendime.

3

Bagaj

Sürekli *Groundhog Dog* filmindeki durumu yaşıyordum. Bir sebepten en sevdiğim film.

Her akşam arkadaşlarımla Batı Hollywood'daki Santa Monica Bulvarı'ndaki Formosa Café'ye gidiyordum. Barın üzerinde iki tabela vardı: Birinde yıldızların fotoğraflarının altında YILDIZLARIN YEMEK YEDİĞİ YER yazıyordu, diğerinde de KADEHLE ŞARAP... Ama biz içkiyi kadehle değil; litre litre, galon galon içiyorduk. Ve şarap değil, votka içiyorduk.

Biz Hank Azaria, David Pressman, Craig Bierko ve bendik. Kendi mini çapulcular grubumuzu oluşturmuştuk.

Hank'le ilk kez on altı yaşımdayken tanışmıştım. Ellen Greene'in (*Little Shop of Horrors'tan*) başrolde olduğu bir çekim için CBS seçmelerindeydik. İkimiz de kadroya alındık ve Hank deneme çekimlerinde amcamı canlandırdı. O kadar iyi anlaşıyorduk ki aile evinden ayrılıp tek başıma yaşamaya başladığımda onun oturduğu binada bir stüdyo daireye taşınmıştım. Çok komik bir adamdı ve onunla tanıştığımda pek çok seslendirme işi yapmıştı. Bu iş sonunda onu inanılmaz derecede zengin bir adam hâline getirecekti ama başlangıçta tek istediğimiz şöhretti. Şöhret, şöhret, şöhret, tek istediğimiz buydu. Bir de kızlar ve şey, yine şöhret. Tek umursadığım buydu çünkü kendi adıma ünlü olmanın içimde sonsuzluğa doğru büyüyen boşluğu dolduracağını düşünüyordum.

Ama o boşluğu ünlü olduktan sonra da alkolle doldurmaya çalışmıştım.

Hep içiyordum -üniversite yıllarımı Formosa'da içerek geçirdim- ve içki içerken 4.0 genel not ortalaması yaptım, tam bir Alkoól Beta Kappa'ydım. Alkol aşkı gerçekten de hayatımın dümenini eline almıştı ama kız arkadaşım Gaby ile dışarıda olduğumuz bir akşama kadar hayatımı ne kadar kontrol ettiğini fark etmemiştim. Gaby, *Veep* ve bir sürü başka şey için yazmaya devam edecek ve ömür boyu arkadaşım olarak kalacaktı ama o gece ikimiz, onun bir grup arkadaşıyla Universal City'de bir sihirbazlık gösterisine gittik. Adam şapkalardan tavşanlar falan çıkarırken, alkolü yoğun özel bir içecek siparişi ettiğimi hatırlıyorum ama sonunda adamın kollarından çıkan ipek eşarpların bitmek bilmeyen çizgileri sıkıcı olmaya başlayınca hepimiz gösteriden çıktık ve takılmak için Gaby'nin dairesine döndük. Gaby'nin evinde hiç alkol yoktu ki bu gayet normaldi ama yirmi bir yaşındaki benim için bu durum ilk kez ürpertici bir duygu gibi birdenbire üzerime geldi. Daha fazla içki can atıyordum, öyle ki kanım kaynıyordu sanki; gerçekten tek istediğim bir tane daha içkiydi ve aklıma başka bir şey gelmiyordu.

Alkol *takıntısını* ilk kez o gece hissettim. Gaby'de içki olmamasından kimsenin en ufak bir şekilde etkilenmediğini fark ettim. Alkolle aramızda sanki alkol koca bir mıknatısmış, bense küçük bir demir parçasıymışım gibi karşı koyamadığım bir çekim vardı. Bu beni çok korkutmuştu, özellikle de mücadele eden sadece ve sadece benmişim gibi göründüğünden. Bu nedenle o gece daha fazla içki bulmamaya karar verdim... ama bu durum beni uyku tutmaz hâlde getirdi, rahatsız etti, bir sağa bir sola dönüp duruyor ve içki istiyordum. Güneş nihayet doğana dek huzursuz, asabi ve hoşnutsuz bir gece geçirdim. Ne oluyordu bana? Neydi benim sorunum? Neden orada bir içki daha içmek için yanıp tutuşan tek kişi bendim? Bunu kimseye anlatamadım çünkü kendim de anlam veremedim. Sanırım uzun yıllar boyunca içki içmem -en azından bu çok kadar içmem-

insanlar için bir kusurdu. Elbette o zamanlar... Üniversite yıllarını içki ve kadınlara harcayan, vaktini hem erkek hem kız arkadaşlarını güldürerek geçiren üniversite çağında bir çocuktum. Bunda kabul edilebilecek ne vardı ki?

Ama kimsenin bilmediği şey, tek başımayken içtiğimdi; bu bir sır olarak kaldı. Tek başıma içerken ne kadar içtiğim tamamen zamana bağlıydı. Sonunda en büyük boy şişeye ulaşmayı başardım ve şişeyi iki gün içinde tek başıma bitirdim. Ama o sihirbazlık gösterisinin olduğu gece çıldırmak üzereydim. Neler oluyordu? Bu duyguyu daha önce hiç yaşamamıştım. Neden içki dışında hiçbir şey düşünemiyordum? Eğer bardaysanız bir içki daha sipariş etmeniz normaldir... ama gece yarısı olduğunda, elinizde bir içki olmasını dileyerek uyanık kalma eğiliminde olmazsınız. İşte bu yeniydi. Farklıydı. Çok korkutucuydu. Ve bu bir sırdı.

On yıl sonra, *Adsız Alkoliklerin Büyük Kitabı*'nda şunları okudum: *İçki içenler kaçmaya çalıştıklarını zannederler ama gerçekte sahip olduklarını bilmedikleri bir zihinsel bozukluğun üstesinden gelmeye çalışmaktadırlar.*

Evraka! İşte beni anlayan biri. Ama bunu okumak hem harika hem de korkunçtu. Bu, yalnız olmadığım -benim gibi düşünen başkalarının da olduğu- anlamına geliyordu ama aynı zamanda bir alkolik olduğum ve hayatımın geri kalanında bir gün, içkiyi bırakmak zorunda kalacağım anlamına da geliyordu.

Bir daha nasıl eğlenecektim?

İnsanları gerçekten sevip sevmediğime karar veremiyorum.

İnsanların ihtiyaçları vardır; yalan söylerler, aldatırlar, çalarlar ya da daha kötüsü kendileri hakkında konuşmak isterler. Alkol benim en iyi arkadaşımdı çünkü kendisinden asla bahsetmek istemezdi. Her zaman oradaydı, arkamda duran, her zaman yürüyüşe çıkmaya hazır dilsiz bir köpek gibi bana bakıyordu. Alkol tek başıma olduğumda, yalnızlığımı ama insanlarla birlikteyken de yalnız olduğum

gerçeği de dahil olmak üzere acının büyük kısmını ortadan kaldırıyordu. Filmleri daha iyi hâle getiriyordu, şarkıları daha iyi hâle getiriyordu, beni daha iyi hâle getiriyordu. Başka bir yerde, herhangi bir yerde olmayı dilemek yerine bulunduğum yerde rahat olmamı sağlıyordu. Başka biriyle çıksaydım hayatın daha iyi olup olmayacağını sürekli merak etmek yerine karşımdaki kadınla takılmanın beni memnun etmesini sağlıyordu. Kendi ailemde bir yabancı olma hâlini elimden alıyordu. Bir süreliğine de olsa etrafımdaki duvarları kaldırıyordu, biri hariç... Duygularımı kontrol etmeme ve bunu yaparken de dünyamı kontrol etmeme olanak sağlıyordu. Bir arkadaş gibi yanımdaydı. Ve alkol olmasa delireceğimden oldukça emindim.

Bu arada bu konuda haklıydım: O olmasaydı delirirdim.

Tamamen farklı bir insan olmayı istememi sağladı. Ondan vazgeçmek imkânsız görünüyordu. Hayatta ilerlemeyi öğrenmek, birinden gününü nefes almadan geçirmesini istemekle aynı şeydi. Bunun için alkole her zaman minnettar kalacağım. Nihayetinde mantıklı bir hâle sokuyordu beni.

Malcom Gladwell'e göre bir şeyi on bin saat boyunca yaparsanız o işte uzman olabilirsiniz. Bu beni iki alanda uzman yaptı: 1980'lerin tenisi ve içki içmek. Bu konulardan sadece bir tanesi bir hayat kurtaracak kadar önemlidir.

Hangisi olduğunu tahmin etme izni vereceğim size.

Ancak insanlar arasında daha az yalnız hissetmek istediğimde Hank Azaria, David Pressman ve sonunda Craig Bierko'yu seçtim.

Tuhaf bir şekilde, *Beverly Hills, 90210*'da *Azarian* soyadına sahip bir karakteri canlandırmıştım. Yirmi iki bölümlük ilk sezonun on dokuzuncu bölümünde konuk oyuncu olarak yer almak büyük bir olaydı. Beverly Hills Lisesi'nin tenis yıldızı ve sert, mesafeli bir iş adamı babanın oğlu olan Roger Azarian'ı canlandırdığımda, *Beverly Hills, 90210* henüz kültürel fenomen statüsüne ulaşmamıştı ama o bölümdeki temalar (gençlik depresyonu, intihar ve öğrenme güçlüğü), ortam ne kadar ayrıcalıklı olursa olsun gerçeği anlatmaktan çekinmeyen bir dizi olarak öne çıkıyordu.

Başlığını T.S. Eliot'tan alan bölüm (*Nisan En Zalim Aydır*), tenis topuna birkaç vuruşumla, benim gerçekten tenis oynayabildiğimi gözler önüne sererek, Kanada'dan dereceli formumu, büyük, çarpık bir el önü vuruşu ve agresif arka el vuruşlarımla aldığım sayıları göstermemle başlıyor. Hatta Björn Borg tarzı, küçük kafalı, ahşap Donnay raket kullanıyordum ve sahnede çok sert vurarak kırmayı başarmıştım. Brandon Walsh rolündeki Jason Priestley, üstü örtülü öfkeme dikkat çekerek bana haftada kaç raket kullandığımı soruyor ve ben de sanatı taklit eden bir yaşam anıyla, "Topun üzerinde kimin yüzünü gördüğüme bağlı," diyorum.

Bir televizyon programında kurgusal bir karakteri canlandırırken bile merdiven boşluğundan kaçamadım. Bölümün sonunda Brandon'la bir senaryo paylaştım, sarhoş oldum, kendi yüzüme silah dayadım ve kendimi bir psikiyatri kliniğinde kilit altında buldum; yalnızca silah kısmı oyunculuktu, geri kalanı özdeşleşmeydi.

Henüz yirmi ikime gelmemiştim. Birkaç yıldır konuk oyuncu olarak şu ya da bu dizide roller almıştım.

Önemli olan çalışmamdı. İlk büyük çıkışım, *Second Chance*'te rol almamla gerçekleşmişti ama oyuncu olarak seçilmem, kadroya *girmeyenlerin* gölgesinde kaldı.

Second Chance'in harika bir önermesinin olduğunu düşünüyorum: Charles Russell adında kırk yaşında bir adam bir hovercraft kazasında ölür (çünkü *hep* öyle olur) ve Aziz Petrus'u görmeye ofisine gider. Yargılama sırasında Charles'ın üzerinde altın rengi bir ışık parlarsa cennete gidecek, kırmızı bir ışık parlarsa cehenneme gidecek ama Bay Russell'ın durumunda olduğu gibi *Mavi Ateş* adı verilen mavi ışık parlasa bu onunla ne yapacaklarını bilmedikleri anlamına gelirdi. Böylece Aziz Petrus, Bay Russell'ı kendi on beş yaşındaki hâliyle tanışıp ona daha iyi kararlar verebilmesi için yaşamı boyunca ona rehberlik etmesi için Bay Russell'ı dünyaya geri göndermeye karar veriyor. Bu şekilde, kırk yaşında bir kez daha hovercrafta binip de ikinci kez öldüğünde daha iyi bir insan olarak

öleceği için ışık *ne yapacağımızı bilmiyoruz* mavisinden, *ikna olduk, sonsuzluğa hoş geldin* altın rengine dönüşecek. Bir baba-oğul ekibi için daha mükemmel bir fikir düşünebiliyor musunuz? Bunun üzerine babam ve ben usulüne uygun olarak seçmelere katıldık. Sonrası felaket... Benim Mavi Ateşlinin oğlu olmama yeşil ışık yakıldı ama babamın hiç ışığı yoktu.

Babam haberi duyunca, "Seni istiyorlar, beni istemiyorlar," dedi. Herhâlde ona okunması zor bir bakış atmıştım. Sonuçta o rolü alamamış olsa bile ben büyük bir rol almıştım; bu yüzden, yüzümdeki ifadede onun için duyduğum üzüntü ile kendim için duyduğum neşenin birleştiğini düşünüyorum. Öyle ki sonra babam sözlerini yineleyerek, "Tekrarlamama gerek var mı? Seni istiyorlar. Beni istemiyorlar," dedi.

Babamın kırgınlığı bir yana ilk televizyon dizimi almıştım. Haftada beş bin kazanacaktım ve on yedi yaşındaydım. Egom alışılmışın dışındaydı; herkes nasıl ki *Second Chance*'in berbat olduğunu düşünüyorsa ben de kendim için aynısını düşünüyordum. Dizi, o sezon yayınlanan doksan üç dizi arasında, doksan üçüncü sırada yer aldı. İlk on üç bölümün ardından tüm o Aziz Petrus/Mavi Ateş olayı unutuldu ve dizi, benim ve arkadaşlarımın çeşitli maceralarını takip eder hâle geldi. Dolayısıyla doksan üç dizinin bulunduğu listede, doksan üçüncü sırada kalmak önemli değildi; önemli olan, biri beni, benim etrafımda bir şov kurgulayacak kadar sevmişti ve bu da egomu devasa boyutlara ulaştırmıştı sadece. Böylece daha sonraki başarılara hazırlanabilirdim.

Babam bu habere, sonuncu çekim hariç hiçbir çekime katılmayarak tepki verdi. Sanırım kendince nedenleri vardı.

Bunun üzerine çeşitli dizilerde konuk oyuncu rolleri alabilmiştim ve iki yıl sonra, bu kez Valerie Bertinelli'nin başrolde olduğu bir dizi işi daha aldım. *Sydney* adlı dizide özel dedektif (!) Valerie'nin maceraları takip ediliyordu ve ben de onun hızlı konuşan kardeşini canlandırıyordum; dizinin on üç bölümü hakkında bilmeniz gere-

ken tek şey bu (çünkü *Sydney* yarım sezondan sonra iptal edildi.). İzleyicileri harekete geçirmekteki başarısızlığına rağmen *Sydney*'le ilgili iki şeyi asla unutmayacağım.

Birincisi, Valerie'nin dizideki avukatı ve hoşlandığı kişi karakterini Craig Bierko adında aktör canlandırıyordu; Craig ile sette tanıştıktan hemen sonra Hank Azaria'yı arayıp, "O da bizim gibi konuşuyor!" dedim. Bu, birine yapabileceğim en büyük övgüydü. Ama Craig'in ne kadar komik olduğunu gerçekten göremeden önce size *Sydney* hakkında söylemem gereken ikinci bir şey daha var. Çekimler sırasında, açıkça sorunlu bir evliliği olan ve gezegendeki en komik adamlardan ikisinin kendisine hayran olmasından ve dikkatlerini ona vermelerinden gerçekten hoşlanan Valerie Bertinelli'ye âşık oldum.

Valerie Bertinelli: Bu yedi hece bir zamanlar ruhumun her parçasını birbirine karıştırmıştı.

1990'ların başında Valerie'den daha çekici kimse yoktu. Sadece baş döndürücü ve hayat dolu olmakla kalmıyordu, aynı zamanca Craig ve benim gün boyu duymayı arzuladığımız harika, gürleyen, tapılası bir kahkahası vardı. Craig ve ben kadroya alındığımızda, sanki Valerie'nin artık oynayacağı iki palyaçosu olmuştu ve biz de hevesle kendimizi bu rollere adamıştık. Üçümüz de çok eğlendik.

Ama benim için *Sydney*'de olmak ve Valerie'ye şebeklik yapmak eğlenceden öte bir şeydi; ciddi bir saçmalıktı. Çalışırken ona olan aşkımı saklamak zorunda kalıyordum (bu, bunun olduğu son kez değildi) ve bu son derece sordu. Aşkım eziciydi. Sadece benim seviyemin çok dışında olmakla kalmıyordu, aynı zamanda gezegendeki en ünlü rock yıldızlarından biri Eddie Van Halen ile evliydi. *Sydney*'i çekerken, Eddie'nin grubu Van Halen, arka arkaya hit albümler yapıyordu. 1980'lerin sonu ila 1990'ların başlarında tartışmasız en büyük grup Van Halen'dı ve Eddie de o zamanlar tartışmasız gezegendeki en büyük rock gitaristiydi.

Bana gelince ben hep sevişmeyi başarıyordum çünkü kadınları güldürüyordum ama komik olmak kadınlar için ikinci sıradaydı; birinci sırada daima müzisyenler olduğunu biliyordum (Müzik dünyasında da bir hiyerarşi var; bana göre bas gitaristler ilk önce sevişme eğilimindeler, çünkü onlar kayıtsız ve havalılar ve parmaklarını nazik ama güçlü bir şekilde hareket ettirebiliyorlar [Paul McCartney hariç; o asla ilk sevişen olmaz.]. Sonra davulcular gelir çünkü güçlü ve cesaretlilerdir; ardından gitaristler gelir çünkü süslü sololar atarlar ve en sonda, tuhaf bir şekilde vokalist vardır çünkü en göz önünde olan olmasına rağmen, yüksek notalara ulaşmak için başını geriye atıp azı dişlerini gözler önüne sererken asla seksi görünmez.). Doğru sıralama ne olursa olsun Eddie Van Halen'in çok gerisinde olduğumu biliyordum; sadece bir müzisyen olmakla, yani komik birinden daha kolay seks yapabiliyor olmakla kalmıyordu, aynı zamanda arzuladığım kişiyle zaten evliydi.

Burada Valerie'ye olan hislerimin gerçek olduğunu belirtmek önemli. Tamamen büyülenmiştim, ondan başka bir şey düşünemez olmuştum ve onun Eddie Van Halen'dan ayrılıp geri kalan günlerini benimle geçireceğine dair ayrıntılı hayaller kurmuştum. On dokuz yaşındaydım, Laurel Canyon ve Burbank'ta (adının Club California olduğunu unutmayın) tek yatak odalı bir dairede yaşıyordum. Ama hayaller ve ilk aşklar meskenlerden bihaberdir, aslında her şeyden *bihaberdir.*

Hiç şansım yoktu. Elbette.

Ama bir gece... Valerie ve Eddie'nin evinde takılıyorduk ve ben Valerie'ye bakıp onu güldürmeye çalışıyordum. İnsan onu güldürünce başı göğe ermiş hissediyor. Gece ilerledikçe Eddie'nin asma meyvelerinden biraz fazla keyif aldığı açıkça görüldü ve sonunda bizden biraz uzak bir mesafede sızıp kaldı. İşte bu benim şansımdı! Cehennemde hiç şansım olmadığını düşünüyorsanız yanılıyorsunuz sevgili okur. Valerie ve ben uzun, ayrıntılı bir ön sevişme yaşadık. *Gerçekleşiyordu;* o da benim gibi hissediyordu. Ona, bunu uzun

zamandır düşündüğümü söyledim, o da hemen karşılık verdi. Sonunda *cennet* sona erdi ve siyah Honda CRX'ime atlayıp eğik Pisa Kulesi'ni ittirebilecek bir sertleşmeyle Club California'ya geri döndüm. On dokuz yaşındaki beynim, aşkımın/takıntımın nesnesiyle geçirdiğim bir hayat hayaliyle dolup taşıyordu.

Ertesi gün Craig Bierko'ya bundan bahsettim. O da her ne kadar bunlar benim almaya hazır olmadığım tavsiyeler olsa da bana son derece önemli bazı tavsiyelerde bulundu ve gerçekleri aktardı.

"Dikkatli ol," dedi. Bir sonraki iş gününe, hem de Valerie'nin yeni kız arkadaşım olduğu iş gününe hazırlanırken, *sadece kıskanıyor*, diye geçirdim aklımdan. Ancak ertesi gün hiç de umduğum gibi geçmedi. Valerie olanlardan hiç bahsetmedi ve sanki o gün sıradan bir günmüş gibi -yani olması gerektiği gibi- davrandı. Hemen bu ipucunu aldım ve oynamam gereken rolü oynadım ama içten içe yıkılmıştım. Geçirdiğim ağlamaklı geceler ve akşamdan kalma şekilde karavanımda uyuyarak geçirdiğim gündüzler... Valerie'nin diziye olan sevgisi arttıkça Craig'in rolünün saatlere uzadığını izlemek... Bunların tümü çok mutsuz, hüsrana uğramış bir delikanlı yarattı. Dizinin izlenme oranları çok düşüktü ve o kader gecesinden yalnızca dört hafta sonra *Sydney* iptal edildiği ve artık Valerie'yi görmek zorunda kalmadığım için o kadar müteşekkirdim ki...

O elbette yanlış bir şey yapmamıştı ama onu her gün görmek ve her şey yolundaymış gibi davranmak bana Ottawa, Kanada'da annemleyken her gün yapmak zorunda kaldığım şeyleri hatırlatmıştı.

Hayatımı ulaşılmaz kadınlara ilgi duyarak geçirdim. Bunun annemle olan ilişkimle alakası olduğunu anlamak için psikoloji diplomasına gerek yok. Annem girdiği her ortamı büyülerdi. Yaklaşık altı yaşımdayken şık bir balo salonunda olduğumu ve annem içeri girdiğinde salondaki herkesin başının ona doğru döndüğünü net bir şekilde hatırlıyorum. Böyle anlarda dönüp bana bakmasını isterdim ama o çalıştığı için hiç bana bakmadı ve bunu çözmem otuz yılımı aldı.

İşte o zamandan beri *dönüşün* bağımlısı oldum. Bana doğru bir dönüş gerçekleştiğinde, bir kadını güldürmeye ve beni cinsel olarak istemesini sağlamaya başlayabilirdim. Seks bittikten sonra gerçeklik çıkıyordu ortaya ve bu kadınları hiç tanımadığımı fark ediyordum. Onlar ulaşılabilirdi, bu yüzden onlara ihtiyacım yoktu. Başa dönüp onların bana dönüp bakmalarını sağlamalıydım. Bu yüzden çok kadınla yattım. Çocukluğumu yeniden yaratmaya ve kazanmaya çalıştım.

O zamanlar elbette bunların hiçbirini bilmiyordum ve sorunun onlarla ilgili bir şey olduğunu sanıyordum. Ne büyük sürpriz: Kanadalı aktör çocuğun annesiyle bazı önemli sorunları vardı.

Ama on dokuz yaşındaydım ve herkes için hayat hızla devam ediyordu. Bir yıl sonra Van Halen, *For Unlawful Carnal Knowledge** adında bir albüm yayınladı, bense Formosa'da kadın tavlama çalışmalarıma geri döndüm. Ve o *dönüşü* mümkün olduğunca yeniden yaratmaya çalışmaya...

Bu bazen işe yaradı ama her seferinde daha fazla votka içiyordum ve gecenin ilerleyen saatlerine kadar içmeye devam edebilmek için gece yarısı 01:40'ya ayrılıyordum. Öylece oturup *The Goodbye Girl*'ü ve hatta Michael Keaton'ın *Clean and Sober* filmini izliyor ve sonra Eddie Van Halen gibi sızıp kalana dek içip içip sonunda şişeyi (büyük boy olanı) bitiriyordum. Beynime iğneleyici bir düşünce girmeye başlamıştı, çok büyük değildi ama yine de vardı: *Her gece içiyorsun.* Ama sonra bu düşünce, bir sonraki kadehle hızlıca silinip gidiyordu.

Ertesi gün şimdiye dek gördüğüm en hızlı mizahi zekâya sahip insan olan Craig Bierko ile buluşacağım öğle yemeğine gitmeyi başardım. Ben zekâmın hızlı olduğunu sanıyordum ama zekâsı asıl hızlı olan Craig Bierko'ydu. Hank Azaria grubun en zengini olmuştu çünkü 1955'ten beri *The Simpsons*'ta seslendirme yapıyordu. Grubun en ünlüsü ben olacaktım, David Pressman ise tıpkı babası La-

* Türkçesi: Yasak cinsel birliktelik. *-çn*

urence Pressman gibi usta bir oyuncu ve grubun en çılgını olacaktı. David, bir süpermarkete çıplak girip, "Korkunç sorunlarım var, lütfen biri beni tıraş etsin!" diye bağırıp ardından koşarak dışarı çıkmak gibi şeyler yapmayı seviyordu (Bunu kırklı yaşlarının başındayken de yapıyordu; bazen o toplum içinde soyunurken ben de ona katılıyordum ama sonra, otuzlu yaşlarımın ortasında olgunlaştığım için biraktım.).

Bugüne kadar kimse beni Craig Bierko kadar güldürmedi. Üçlü olarak Hank, David ve benden daha komik olmak neredeyse imkânsızdı ama Craig bunu başarıyordu. David olmadan Hank ve benden daha komik olmak da duyulmamış bir şeydi ama Craig bunu da başarıyordu. Öğle yemeğine çıktığımızda Craig o kadar komik bir şey söylerdi ki öğle yemeği bittikten on beş dakika sonra eve gittiğim sırada, gülmeye devam ettiğimden arabayı yol kenarına çekmek zorunda kalırdım; Craig yanımdan geçerken beni gülerken görür ve hemen nedenini anlardı. Craig'den daha komik kimse yoktu. Hem de hiç kimse...

En hızlı ve komik olmaya çalışmanın yanında, arkadaşlığımızı yönlendiren bir diğer şey de şöhretti; hepimiz çaresizce şöhret olmayı istiyorduk. *The Simpsons*'ta seslendirme yapan Hank, en kazançlı işi elde etmişti ama bu, onun arzuladığı Al Pacino kariyeri değildi. Bana gelince, pek çok televizyonda rol almıştım ama bunların hiçbiri bana uzaktan bile olsa şöhret getirmemişti... ve şöhret, şöhret, şöhret, hepimizin umursadığı tek şey buydu. Kahkahalar arasındaki -ve ters giden seçmelerle ilgili en son hikâyeleri veya okuyup hiç beğenmediğimiz senaryoları paylaştıktan sonraki- daha derin anlar, derin bir endişeyle, sessiz bir arzuyla ve şöhret olmayı asla başaramayacağımıza, şöhretin yanımızdan geçip gideceğine dair korkularla doluydu. Biz dört güçlü egoyduk, dört komik adamdık, neşeli sözler ortalıkta şarapnel gibi uçuşurken, savaş tüm şiddetiyle devam ediyordu: *Şöhret* savaşı.

İçimdeki, Valerie'nin doldurmayı reddettiği o eşi benzeri olma-

yan boşluğu şöhretin dolduracağına olan inancıma sıkı sıkıya bağlıydım. Ama sonra, sadece votka ve ben bu imkânsız görünen göreve kalkışıyor ve başarısız oluyorduk. Şöhret nihayetinde gerçekleştiğinde... neyse, ona geleceğiz.

Bir keresinde David Pressman'le sevişmiştim yani sevişmeye çalışmıştım ama amacım kesinlikle öyle bir şey değildi.

Yirmili yaşlarımızın başında, o, ben ve birkaç arkadaşımız daha Vegas işleri için Vegas'a doğru yola çıkmıştık. Aslında hiç paramız yoktu ama bu, daha önce dört aptalın Günah Şehri'ne gitmesini engellememişti. Sanırım cebimde yaklaşık iki yüz dolar vardı; dördümüz, Strip'in dışında iki yataklı bir motel odası kiraladık. Ben David'le aynı yatağı paylaşıyordum. Gecenin bir yarısı, herhâlde rüyamda eski sevgilim Gaby'yi görüyordum ki yavaş yavaş David'e sokulmaya başlamış ve, "Ah, bebeğim", "Çok güzel kokuyorsun", "Söz veriyorum çabuk olacağım," gibi şeyler söylemişim. David neyse ki uyuyordu ama buna rağmen, bilinçaltı, "HAYIR!", "Geri çekil!" ve "Beni rahat bırak!" diyecek bir güce sahipti. Sonunda boynunun arkasını öpmeye başlamışım ki bu, ikimizin de ürkerek uyanmasına neden oldu; onun yüzündeki dehşet dolu ifadeyi görünce, "Ah, unut bunu, tamam mı?" dedim ve yatakta kendi tarafıma gömüldüm.

Açıkçası hepimizin biraz salmaya ihtiyacı vardı.

İlk gece masaya oturduk ve bir şekilde şansım yaver gitti. Blackjack oyununda 2.600 dolar kazandım ve bu, hepimizin sahip olduğu en büyük meblağdı.

Bunu akıllıca harcamanın vakti geldi sonra.

Kollarımı kaldırıp bir kral gibi bağırdım: "Hepinizi seviştireceğim!"

Bir taksi şoförü bizi şehrin dışına, Dominions denen bir yere götürdü. Burada tüm ihtiyaçlarımızın karşılanacağına dair güvence verdi (Muhtemelen çöldeki Dominions denen yere bıraktığı her aptal genç için bir pay alıyordu.). Bu güzel mekâna girebilmek için bile

aramızdan birinin bin dolar vermesi gerektiği söylendi ve masalarda iş iç çıkardığım için bu ayrıcalık bana düştü. Aslında, tek bir şişe şampanyaya 1.600 dolar vermiş ödemiş oldum ve bunun ardından, her birimiz, ayrı ayrı, kutu gibi odalara götürüldük. Bu odalarda genç birer kadın bekliyordu bizi.

Zaten 1.600 dolar harcamıştım ve bu paranın bundan sonra geleceğini umduğum şey için yeterli olacağını düşünüyordum ama ne yazık ki yanılmışım. Aslına bakılırsa, 300 dolar daha teklif etmedikçe kesinlikle kabul edilmeyecekmişim. Ben de bunun üzerine gereğini yaptım ama akşamın sonunda henüz işe koyulamadan, David Pressman ve diğer iki adam kapımda belirdiler. Kendi ödemeleri gereken üç yüzer dolar için bana ihtiyaçları vardı. Onların maddi ihtiyaçlarını karşılayıp işime döndüm (Hesaplamak hiç aklıma gelmemişti ama ihtiyacınız olursa diye size söyleyeyim: 200 dolar ile başladım, 2.600 dolar kazandım. Sonra şampanyaya 1.600 dolar ödedim, sonra kişi başı 300'er dolar daha ödedim, toplamda 2.800 dolar oldu. Yani, cebimdeki tüm para.).

Mali taahhütler yerine getirildiğinde, odanın diğer tarafındaki genç kadın benimle dans etmeye başladı. Her ne kadar biraz *Roxbury Kızları* edasıyla da olsa son derece kabul edilebilir bir tavırla dönüp duruyordu ve ben ilişkimizi bir sonraki aşamaya taşımaya hazırdım.

"Ne oluyor?" dedim, dolaylı olarak.

"Ne?" dedi.

"Nasıl ne? Seks yapmamız gerekiyordu!" dedim. "Ben burada küçük bir servet harcadım!"

Sonra her nedense bana yastıkları istediğim yere yerleştirebileceğimi açıkladı.

"Bu harika. Yastıklar konusunda heyecanlıyım, hem de gerçekten. Ama şu anda başka bir şey yapmamız gerekmiyor mu?" diye sordum ya da yalvardım.

"Sen polis misin?" diye sordu.

"Hayır!" dedim ama bu tür bir dolandırıcılığı ihbar etmek için polisi arasam mı acaba diye de düşünmedim değil. "Sana o kadar para ödedim. Bir anlaşmamız vardı..."

"Ah!" dedi, sözümü keserek. "O sadece dans içindi..."

O sırada kapının vurulması, dostlarımın her birinin aynı, hayal kırıklığı yaratan kaderle karşı karşıya olduğu gerçeğini hatırlattı bana. Ama bu noktada paramız tamamen tükendiğinden, gözlerimizde yaşlarla, dört zavallı olarak Mojave'nin mürekkep gibi siyah havasına adım attık ve mortele geri dönmek üzere uzun bir yürüyüşe başladık.

Arkadaşlarımdan biri olan Nick, kendi görüştüğü kızı *Young Guns 2* filmine götürmeyi başardı, yani bu da bir şeydir. Üstelik ilk *Young Guns* filminde pek çok cevaplanmamış soru da vardı.

***

Craig Bierko, 1994'teki o deneysel sezonun en gözde ismiydi. Hepimiz yeni durum komedileri ve dizilerin seçmelerine katılmak için koşuşturuyorduk ama herkesin istediği kişi Craig'di. Benden daha hazır cevaptı, bir de benden çok daha yakışıklıydı ama bu konuya daha fazla girmeyelim çünkü ağlayan bir yazar istemeyiz. Ondan nefret etmeliydim ama komikler her daim kazanır, bu yüzden onu sevmeye karar verdim.

Yirmi dört yaşındaydım ve şimdiden seçmelerin yaklaşık yarısını kaçırıyordum. Bir aktör olarak geri kalıyordum. İçki içmek, seçmelere karşı olan savaşımı yavaş ama emin adımlarla kazanıyordu, gerçi kimse benimle de ilgilenmiyordu zaten. Alabildiğim hiçbir film yoktu, televizyonda aldığım roller ise dünyayı yakıp yıkmıyordu. Vaktin neredeyse yarısında akşamdan kalmaydım, geri kalan zamanda ise ya öğle yemeğine ya da Formosa'ya gidiyordum. Menajerim bir gün beni oturttu ve olmak istediğim kişilerin -Michael Keaton, Tom Hanks- benim takındığım tavrı takındıklarını söyledi ama ikisi de harika görünüyordu ki hakkımda oyuncu direktörleriyle yapımcılardan berbat göründüğüme dair her gün geri bildirimler alıyordu.

Hank de hayatını boşa harcadığından endişelenmeye başlamış ve Formosa'ya ve eğlenceli öğle yemeklerine gelmeyi bırakmıştı; vücudu ve kariyeri konusunda her zaman çok ciddiydi.

Şaşırmamam gerekirdi ama o sıralarda o zamanki işletme yöneticimden bir telefon aldım.

"Matthew, paran bitti."

"Küçük bir uyarıya ne dersin?" dedim ama ölesiye korkuyordum. "Bana birkaç ay önce haber verebileceğin gelmedi mi aklına hiç? Biliyor musun, ben parasız kalana kadar beklemek yerine, 'Hey *Matthew*, hesapların biraz *cansız* görünüyor,' diyebilirdin görüşmelerimizden birinde."

Hattın diğer ucunca, sanki birinin gelirini kişi iflas etmeden *önce* uyarmak bir işletme yöneticisi için yeni bir kavrammış gibi bir sessizlik oldu.

Neyse ki berbat da olsa bir programda rol almamı sağlamaya yetecek kadar enerjim vardı. Artık *eski* olan işletme yöneticimle görüştükten sonra menajerlerimi aradım ve onlara paramın kalmadığını, bir işe, ne olursa olsun herhangi bir işe ihtiyacım olduğunu ve bunun hemen olması gerektiğini söyledim.

Evet, sevgili okur, bunun *Friends*'te rol almama yol açan hamle olduğunu zannettiysen tamamen yanıldın. Bu çağrım bir başka şovda yer almamı sağladı, hem de öyle ki neredeyse *Friends*'teki rolü almamı engelleyecekti.

L.A.X. 2194, Los Angeles Uluslararası Havalimanı'ndaki bagaj görevlilerini konu alan bir ***bilimkurgu komedisiydi***. Gerçekten bu noktada durmak isteyebilirsiniz ama dahası da var: Başlıktaki sayılar işin sırrını ele veriyor; dizi, iki yüz yıl sonra, gelecekte geçiyordu ve yolcular uzaylıydı. Dizide Ryan Stiles tuhaf aksanıyla robot bir ofis müdürü olarak rol alacaktı (Gerçekten de Ryan çok komik bir oyuncu, ama o aksan da neydi öyle?), bense bu karışıklığın ortasında başrol olması gereken ve gülünç peruklu cücelerin canlandırdığı

uzaylı yolcuların bagaj sorunlarını çözmesi gereken zavallı adamı oynayacaktım.

Tüm bunlar, durumu yeterince açıklamadıysa lütfen olayın aslında bundan çok daha kötü olduğunu bilin. Başlangıç olarak fütüristik bir gömlek giymem gerekiyordu. Endişelerime rağmen (tekrarlamak gerekirse söz konusu dizi cücelerin uzaylıları canlandırdığı, iki yüz yıl sonraki bir gelecekte geçen, bagaj taşıyıcıları ile ilgili bir *komedi* idi), dizi için bana 22.500 dolar ödendi, böylece bir süreliğine Formosa'da içki içebilir ve yemek yiyebilirdim artık... ama bir şey daha vardı: *L.A.X. 2194*'e bağlı olduğum için piyasadaki diğer şovlarda yer alamayacaktım.

Sonra bir felaket oldu, *L.A.X. 2194*'ün sezon anlaşmasından bahsetmiyorum, şükürler olsun ki böyle bir şey hiç gerçekleşmedi. Olan şuydu: *Friends Like Us* isimli yeni bir programın senaryosu, sezonun en çok okunanı hâline geldi. Senaryoyu okuyan herkes dizinin harika olacağını biliyordu. Ben de okudum ve hemen bana *L.A.X. 2194*'teki rolü ayarlayan ajansı aradım.

"Beni *Friends Like Us*'a dahil etmelisiniz," dedim.

Ajans, "Olmaz," dedi. "Bagaj görevlileri şovuna bağlısın. Fütüristik gömleğin ve diğer şeyler için ölçülerin bile alındı, her şey hazır."

Harap oldum. *Friends Like Us*'ın senaryosunu okuduğumda, sanki biri beni bir yıl boyunca takip etmiş, esprilerimi çalmış, tavırlarımı kopyalamış, dünya yorgunu ama esprili hayat görüşümün fotokopisini çekmişti. Özellikle bir karakter dikkatimi çekti: Ben *Chandler*'ı oynamayacaktım, ben zaten Chandler'dım.

Ama ben aynı zamanda L.A.X 2194'teki Blaine'dim. Kahretsin, herkes şaka mı yapıyordu? Gezegendeki en şanssız insan falan mıydım?

Sonra durum daha da kötüleşti. Çünkü *Friends Like Us* sezonun en çok konuşulan şovuydu; herkes onu okuyor, herkes seçmelerine katılıyordu ve herkes Chandler rolünün benimle tam olarak aynı karakterde olduğuna karar vermiş olacak ki seçmelerde benden kendilerine yardım etmemi istemek için hepsi daireme geliyordu. Hatta

birkaçı benim ve hatta yalnızca benim seçimlerime dayanarak uzun bir yol kat etti. Hank Azaria bunun çok iyi olduğunu düşündü ve Joey rolü için iki kez seçmelere katıldı. Evet doğru, seçmelere katıldı, seçilemedi, tekrar girmek için yalvarıp yakardı ve yine seçilemedi (Hank, daha sonra birkaç bölüm Phoebe'nin hoşlandığı kişi olacak ve performansıyla Emmy kazanacaktı. Ben 237 bölüm oynadım ve hiçbir şey kazanamadım.).

Arkadaşlarımla o kadar çok pratik yapmıştım ki *Friends Like Us*'ın senaryosunu neredeyse ezberlemiştim; öyle ki bazen Chandler'ı canlandırıp arkadaşlarıma benim yaptıklarımı kopyalamalarını söylemiştim. Onun bu şekilde canlandırılması gerektiğinden öyle emindim ki... Bu sırada her üç veya dört günde bir ajansımı arayıp şans dileniyordum.

Şehrin en revaçtaki aktörü Craig Bierko'yu unutmayalım. Bir sabah Craig, Hank'le beni kahvaltıya çağırdı ve içeri girdiğimizde, Craig'in önündeki masada iki tane senaryonun açık olduğunu gördük.

"Beyler," dedi Craig, "bana iki diziden teklif geldi. İkisini de Hollywood'un en popüler yönetmeni Jim Burrows yönetiyor. Birinin adı *Best Friends*, diğeri ise..."

Dur söyleme, lütfen söyleme...

"...*Friends Like Us*."

Craig'e Chandler rolü teklif edilmişti. Bu kafamın patlayacak gibi olmasına neden oldu. "Ve hangisini kabul edeyim, bana söylemenizi istiyorum."

İlk aklıma gelen şey, işlerini de alıp siktir olup gitmesini söylemekti. Ama o yakın arkadaşımdı, bu yüzden Hank ve ben iyilik edecektik. O sabah üçümüz de bu iki senaryoyu okuduk, gerçi ben *Friends Like Us*'ı zaten ezbere biliyordum, hangisini kabul etmesi gerektiği açıktı. Kalbim sıkışıyordu çünkü Chandler bendim, bunu biliyordum ama aynı zamanda pisliğin teki de değildim. Buruktum. İkimiz de Craig'e *Friends Like Us*'ta oynamasını söyledik.

(Bu bana *Beverly Hills, 90210*'daki bir bölümümdeki bir konuşmayı hatırlattı:

Brandon: *Peki ya arkadaşlar?*
Roger: *Arkadaşlar mı? Babam tek güvenilmeyecek kişilerin onlar olduğunu söyler.*
Brandon: *Peki sen onu hep dinler misin?*
Roger: *Hayır.*)

Öğle yemeği sona erdi ve Craig'in ajansına aklını hangi dizinin çaldığını söyleme vakti artık gelmişti. Hank bizimle vedalaşıp spor salonuna gitti, zaten hep spor salonuna giderdi. Ben de Craig'le birlikte ankesörlü telefon aramaya gittim (Cep telefonu yok millet, yıl henüz 1994.). En yakın telefon Fred Segal mağazasının dışındaydı (Tuhaftır ki benim *Beverly Hills, 90210* bölümümde de yer alan mağazanın aynısıydı bu.). Craig telefona birkaç bozuk para attı, rakamları tuşlayıp bekledi. Sonunda bağlandı.

Daha sonra Craig'den yarım metre uzakta durdum ve onun DİĞER ŞOVU seçtiğini söylediğini duydum! Kulaklarıma inanamadım. Bunun üzerine *Best Friends*'in yeni başrolü ile yollarımızı ayırdık. Ben de *Friends Like Us*'ın seçmelerine katılmak için yine yalvarmak için eve koştum.

Birkaç hafta sonra *Best Friends*'in pilot bölümünün çekimine gittim, komikti. Craig de komikti ve başroldeydi ki bunu gerçekten istiyordu. Son derece güzel, sevimli bir dizi... Ama 1994'ün tüm sezonu boyunca mevcut son rol *Friends Like Us*'taki Chandler'dı ve bu rol için henüz seçilen kimse yoktu. Ve ben hâlâ şu lanet olası fütüristik bagaj taşıma şovuna bağlıydım!

Hani bazen evrenin sizin için inanılması güç planları olur ya, siz o yolu kapatmak için ne yaparsanız yapın dünya sizin için bir şeyler yapmak ister ya?

1994 yılıma hoş geldiniz.

NBC'de *Friends Like Us*'ın geliştirilmesine yardımcı olan NBC yapımcısı Jamie Tarses -ah, tatlı, çekici, çok özlediğim Jamie Tarses- bir gece uyumadan önce, o zamanlar Fox TV'de yapımcı olan kocası Dan McDarmott'a fikrini sormuş.

Jamie, "Hey, şu *L.A.X. 2194* yayınlanacak mı?" diye sormuş.

Dan, "Hayır, *berbat* bir şov; öncelikle 2194 yılındaki bagaj görevlileriyle ilgili. Fütürist yelekler falan giyiyorlar," diye cevaplamış.

"Öyleyse Matthew Perry müsait mi? Güvenli ikinci pozisyonda mı?" demiş Jamie (Bu, Hollywood'da *müsait* anlamında kullanılan bir tabirdi.) (Bu arada ironiktir ki Jamie ve ben birkaç yıl sonra, boşanmasının ardından çıktık.)

Birkaç gün sonra hayatımı değiştirecek bir telefon aldım. "Yarın *Friends Like Us* hakkında konuşmak için Marta Kauffman'la buluşacaksın." Ve yalan yok: Her şeyin ne kadar büyük olacağını o zaman da biliyordum.

Marta Kauffman, David Crane ile birlikte ileride *Friends* olacak şeyin en sorumlu kişisiydi. Ertesi gün, yani çarşamba günü ona Chandler olarak okuma yaptım ve tüm kuralları çiğnedim. Başlangıç olarak senaryonun hiçbir sayfasını yanıma almamıştım (Senaryoyu okurken metnin yanınızda olması gerekiyor çünkü bu şekilde devam eden bir çalışmada yer almak için yazarlara teşekkür etmiş olursunuz.). Ama zaten senaryoyu çok iyi biliyordum. Ve elbette ki başarılı oldum. Perşembe günü yapım şirketi için okuma yaptım, yine başardım. Cumartesi günü ise kanal için okudum. Yine başardım. Kelimeleri beklenmedik bir şekilde okudum, kimsenin yapmadığı vurgular yaptım. Murray'lerle birlikte Ottawa'ya geri döndüm; kimsenin gülmediği yerde ben güldüm.

Annemi güldürüyordum.

Ve işte böylece Chandler doğdu. Bu artık benim rolümdü ve bunu durduracak hiçbir şey yoktu.

1994'ün pilot sezonu son oyuncusunu seçmişti: Chandler Bing rolünde Matthew Perry.

Fred Segal'deki o telefon görüşmesi ve Craig'in bir topluluğun parçası olmak yerine kendi şovunun yıldızı olma arzusu hayatımı kurtardı. Eğer diğer teklifi kabul etseydi başıma ne gelirdi, bilmiyorum. Zamansız ölümüme kadar kendimi, Los Angeles şehir merkezinin sokaklarında, koluma eroin enjekte ederken bulmam ihtimal dışı değildi.

Eroini severdim herhâlde, yatıştırıcı bağımlılığına meyilliydim. Oksikodon almanın kanınızı ılık balla değiştirmek gibi olduğunu sık sık söylemişimdir. Ama eroin söz konusu olduğunda sanırım bal *siz* oluyorsunuz. Uyuşturulma hissi hoşuma giderdi ama *eroin* kelimesinde daima beni korkutmuştur. İşte bu korku sayesinde bugün hâlâ hayattayım. İki tür uyuşturucu bağımlısı vardır; yukarı çıkmak isteyenler ve aşağı inmek isteyenler. Kokain kullananları asla anlayamadım; neden biri kendini daha ulaşılabilir, daha *meşgul* hissetmek istesin ki? Ben depresif bir adamdım, film izlerken kanepemde eriyip tekrar tekrar harika hissetmek istiyordum. Ben sessiz bir bağımlıydım, sürekli tıngırtı çıkaranlardan değil.

Friends olmasaydı elbette sit-com yazarı olarak bir kariyerim olabilirdi; zaten *Maxwell's House* adında bir pilot bölüm yazmıştım ama fena olmadığı hâlde satmamıştı. Ama usta oyuncu olmamın imkânı yoktu. Bu yüzden ayık kalamazdım; bu yüzden eroin kullanmaya da değmezdi. *Friends* o kadar güzel ve eğlenceli bir işti ki en azından bir süreliğine her şeyi sildi. Ben New York Yankees'in ikinci kalecisiydim. Bunu da berbat edemezdim. Yoksa kendimi asla affetmezdim.

Haftada bir milyon dolar kazandığınızda, on yedinci içkiyi içmeye cesaret edemezsiniz.

Friends için seçmelerimden yaklaşık üç hafta önce, Sunset and Doheny'de onuncu kattaki -çok küçük ama elbette harika bir man-

zarası olan- dairemde yalnızdım ve gazetede Charlie Sheen ile ilgili bir haber okumuştum. Sheen'in başını yine derde soktuğu yazıyordu ama o an, *neden bunlarla uğraşıyor ki- sonuçta o ünlü biri,* diye düşündüğümü hatırlıyorum.

Bir anda kendimi dizlerimin üzerine çökmüş, gözlerimi sıkıca kapatmış hâlde dua ederken buldum. Bunu daha önce hiç yapmamıştım.

"Tanrım, bana istediğini yapabilirsin. Lütfen beni meşhur et."

Üç hafta sonra *Friends* dizisinde rol aldım. Ve Tanrı kesinlikle bu pazarlığın kendi payına düşen kısmını pas geçmemişti, her şeye kâdir olan Tanrı, o duanın ilk kısmını da unutmamıştı.

Şimdi, bunca yıl sonra, tüm hayatımı ünlü olmaya çalışarak harcamamak için ünlü olduğuma eminim. Cevabın ne olduğunu bilmek için ünlü olmanız gerekir. Ve ünlü olmayan hiç kimse buna gerçekten inanmaz.

Ara Oyunu

Ölü

Beni terk etmesinden korktuğum için ona bir yüzük aldım. Korona sürecinde yaralı ve yalnız olmak istemiyordum.

Ona evlenme teklifi ettiğimde kafamın içinde 1.800 miligram hidrokodon* vardı.

Hatta ailesinin onayını bile istemiştim. Sonra bir uçurtma kadar yüksekte evlenme teklif ettim. Ve dizimin üzerinde... O da bunu biliyordu ve evet dedi.

O sırada İsviçre'de başka bir rehabilitasyon merkezindeydim. Cenevre Gölü kıyısında, kendi uşağı ve şefi olan bir villaydı; başka kimseyle karşılaşmayacağınızın garanti olduğu lüks bir yerdi burası (Böylece adını duyduğum her rehabilitasyonun amacı büyük ölçüde boşa çıkıyor.). Ama diğer hastaların eksikliğini, ilaçların kolay bulunabilirliğiyle telafi ediyordu ve bu da ne yazık ki onu diğer yüksek fiyatlı rehabilitasyonlardan ayrı bir yere koymuyordu. Buraları dava etsem milyonlar kazanabilirdim ama bu durum dikkatleri daha çok mevzuya çekerdi, bu yüzden yapmak istemedim.

Her zamanki numaramı yaptım; aslında iyi olduğum hâlde yoğun karın ağrısından şikâyet ettim (Yine sürekli mekik çekmiş gibi hissediyordum, yani çok rahatsız ediciydi ama Acı değildi.). Bu yüzden bana, hissedebildiğim dozda hidrokodon verdiler; sonradan ortaya çıktı ki bu miktar 1.800 miligramdı. Başka bir şekilde açık-

* Ağrıyı tedavi etmek için kullanılan bir opioid. *-yhn*

lamak gerekirse mesela başparmağınızı kırsanız ve nazik bir doktorunuz varsa, muhtemelen size beş adet 0.5 miligramlık hap yazardı.

Bu adama yeterli olmayacak bir doz...

Onun yanında bir de her gün ketamin infüzyonları kullanıyordum. Ketamin 1980'lerde çok popüler bir sokak uyuşturucusuydu. Artık onun sentetik bir formu var ve iki sebeple kullanılıyor: Ağrıyı azaltmak için ve depresyona karşı. Her yerinde benim adım da yazılı olabilirdi; bu ilaca *Matty* deseler çok daha iyi olurdu. Ketamin dev bir nefes gibi geliyordu. Beni bir odaya götürüp oturuyorlar, müzik dinleyebilmem için kulaklık takıyorlar, gözlerimi bağlıyorlar ve serum takıyorlar. İşin zor kısmı da buydu: Yeterince sıvı tüketmediğim için hep susuz kalıyordum (ne şaşırtıcı), dolayısıyla damar bulmak hiç de eğlenceli olmuyordu. Sonunda bir iğne yastığına dönüşmüş oluyordum. Damardan önce bir miktar Avitan giriyordu -bunu gerçekten hissedebiliyordum- sonra ise bir saat boyunca ketamin alıyordum. Zifiri karanlıkta öylece uzanıp Bon Iver dinlerken kopuyor, bazı şeyler görüyordum; o kadar uzun süredir terapideydim ki bundan korkmadım bile. Ah, orada bir at mı var? Peki, olabilir... Müzik çaldıkça ve ketamin içime aktıkça her şey egoyla ve egonun ölümüyle ilgili olmaya başladı. Ve çoğu zaman o saatte öleceğimi düşündüm. *Ah*, diye düşündüm, *ölünce böyle olacak*. Yine de sürekli bu saçmalığa katılıyordum çünkü bu farklı bir şeydi ve farklı olan her şey iyidir (*Groundhog Day*'in sonlarında olan da bu.). Ketamin almak, dev bir mutluluk küreğini kafaya yemek gibidir. Ama akşamdan kalmalık hissi sert olsa da kürekten daha ağır geliyordu. Ketamin bana göre değildi.

Odama döndüğümde, uşak -üzerime giyemeyeceğim- pek çok kıyafet hazırlamış oluyordu, şef ise dokunmayacağım yeni bir sağlıklı yemek daha hazırlamış oluyordu, sonra ben yine Cenevre Gölü'ne, tamamen yükseklere bakmaya başlıyordum. Ama iyi bir yükseklik değil. Zevk almadığım çılgın bir sarhoşluk hissi...

Artık bir şekilde nişanlıydım.

Bir noktada rehabilitasyon dahileri midemin *ağrısını* dindirmek için sırtıma tuhaf bir tıbbi cihaz yerleştirmeye karar verdiler, ancak bunu yerleştirmek için bir ameliyat etmeleri gerekiyordu. Bu yüzden ertesi günkü ameliyattan önce 1.800 miligram hidrokodon alarak bütün gece uyanık kaldım. Ameliyathanede bana Michael Jackson'ı öldüren ilaç olan propofol verdiler. O zaman Michael Jackson'ın kafayı bulmak değil, kafayı kaybetmek istediğini öğrendim. Sıfır bilinç... Ve o korkunç hastalık yüzünden bizden alınan usta bir yetenek...

Saat 11.00'da ilacı enjekte ettiler ve on bir saat sonra başka bir hastanede uyandım.

Görünüşe göre propofol kalbimi durdurmuştu. Beş dakikalığına... Bu bir kalp krizi değildi -ölmemiştim- ama hiçbir şey çalışmıyordu. Biraz cüretkâr olayım; lütfen bu kitabı okumaya beş dakika ara verin ve şu andan itibaren beş dakika boyunca telefonunuza bakın:

[Beş dakikanızı ayırın]

Bu uzun bir zaman, öyle değil mi?

Bana, iri yapılı İsviçreli bir adamın, *Friends* dizisi oyuncusunun kendi masasında ölmesini aslında istemediği ve tam beş dakika boyunca göğsümü döverek bana kalp masajı yaptığı söylendi. Eğer *Friends*'te oynamıyor olsaydım, üç dakika sonunda bitirecek miydi masajı? *Friends* yine hayatımı mı kurtarmıştı?

Hayatımı kurtarmış olabilir ama aynı zamanda sekiz kaburgamı da kırmıştı. Ben orada ıstırap içinde yatarken, ertesi gün başhekim kendinden geçmiş bir hâlde içeri girip, "Burada ketamin alamayacaksın ve eğer bir rehabilitasyona gitmen gerekiyorsa seni gönderebileceğimiz bir merkez var," dedi.

"Ben zaten lanet bir rehabilitasyondaydım!" diye bağırdım ve nadir görünen fiziksel bir öfke gösterisiyle, üzeri tıbbi malzemeler-

le dolu, yanımdaki masayı devirdim. Bu durum doktorun korkup hemen odadan çıkmasına neden oldu. Çıkardığım kargaşa için özür diledim ve oradan defolup gittim.

(Bahsettiğim rehabilitasyon zaten hızlı bir detoks uygulamıştı ama beni yanlış iki güne -ilk iki gün [oysa üçüncü ve dördüncü günler olmalıydı]- koymuşlardı. Kendime geldiğimde, detoks tam anlamıyla bitmişti. 1.800 miligram, küçük bir miktara indirilmişti. Bir uşak ve bir şefin bu konuda yapabileceği pek bir şey yoktu.)

Bu arada, bu sekiz kırık kaburga kemiği, New Orleans Saints'in oyun kurucusu Drew Brees'in Kasım 2021'de Tampa Bay Buccaneers'a karşı oynadığı maçta yaşadığı sakatlığın hemen hemen aynısıydı. Brees ertesi hafta üç maça daha çıkmış ve benden daha ileri giderek akciğerini patlatmıştı ve bunun üzerine sonraki dört maçı kaçırdı, bu yüzden en azından eşit durumda olduğumuzu düşünüyorum ve bu da kendimi daha sert hissetmemi sağlıyor.

Tüm bu çılgınlığın tam ortasında (ama kaburga olayından önce) Adam McKay ile *Don't Look Up* adlı büyük bir filmle ilgili bir toplantıya katıldım. O gün Chandler yoktu, çalışmıyordum. Hazırlanamamıştım. Bir süre konuştuk ve giderken, çok sakin bir şekilde, "Bu konuda sana elimden gelen her şekilde yardım etmek isterim," dedim.

Adam, "Sanırım az önce ettin bile," dedi.

Ertesi gün işi bana verdiğine dair bir telefon aldım; bu, şimdiye dek rol aldığım en büyük film olacaktı. Fırtınanın içinde biraz sakinlik söz konusuydu. Cumhuriyetçi bir gazeteciyi canlandıracaktım ve Meryl Streep'le üç sahnem olacaktı. Evet, doğru... Filmin çekildiği (başka şeylerin yanı sıra Jonah Hill'i de bulunduğu) Boston'da, bir grup sahnesi çekmem gerekiyordu; o zamanlar da 1.800 miligram hidrokodon kullanıyordum ama kimse bunu fark etmedi. Ancak kırık kaburgalarım nedeniyle devam etmemin hiçbir yolu yoktu, bu yüzden Meryl'le olan sahnelerimi asla çekemedim. Bu çok üzücüy-

dü ama çok fazla acı çekiyordum. Brees'in nasıl futbol oynamaya devam ettiğini Tanrı bilir ama Meryl Streep'in olduğu bir sahneyi kırık kaburgalarla çekemezsiniz. Gülümsediğimde bile canım acıyordu.

Don't Look Up'ta olmak, hayatım alevler içinde olduğu için işe yaramadı ama önemli bir ders aldım: Doğru düzgün bir performans sergilemesem de bir iş için kiralanabilirdim. O toplantıda Adam ve ben sadece sohbet eden iki adamdık. O ana, o güne, o adama daima değer vereceğim. Ne kadar harika bir adam. Ve umarım ki yollarımız yeniden kesişir (Bir dahaki sefere gerçekten o mu değil mi kontrol edeceğim.).

İsviçre'den ayrılma vakti geldiğinde hâlâ her gün 1.800 miligram oksi* alıyordum. Los Angeles'a döndüğümde de aynı miktarı almayı sürdüreceğim söylenmişti ki dengede kalabilmek için buna ihtiyacım vardı. Her zamanki gibi bu, kafayı bulmak değildi; acı çekmemek için kendine bakmaktı. Özel bir jetle Los Angeles'a döndüm. Dünyadaki herkesin kahrolası yüzümü tanıdığı göz önüne alındığında, reklam amaçlı uçmamın bir imkânı yoktu. Ve özel jetle uçuş bana 175.000 dolara mâl oldu. Los Angeles'a vardığımda doktorumu görmeye gittim.

"Günlük 1.800 miligrama ihtiyacım var," dedim. Sözü dolandırmanın anlamı yoktu.

"Ah, hayır," dedi. "Bunu size kesinlikle vermeyiz. Kanser hastaları bile günde yalnızca yüz miligram alıyor." Bu söylediği kanser olmadığım için şükran duymamı sağladı sadece.

"Ama İsviçre'deki doktor bana eve döndüğümde bu ilacı kullanacağımı söyledi."

"Ah, görüş bildirecekler," dedi. "Ama artık yetki bende. İşte otuz miligram."

Bu işe yaramazdı. İnanılmaz derecede hasta olacaktım.

Yapılabilecek tek şey vardı: Aynı gece 175.000 dolara bir özel jet daha kiraladım ve hemen İsviçre'ye uçtum.

---

* Oksikodon

"Sabah ve akşam dozunu birleştirmeniz gerek."

İsviçreli hemşire, "*Ich verstehe kein Englisch,**" dedi.

Bu sorun olacaktı. Onun İngilizce bilmemesine karşılık benim acilen kuralları değiştirme isteğim. Bunların hepsi tuhaf bir Almanca-İngilizce sessiz sinema oyunuyla yapıldı.

Haplara sabah saat altıda ihtiyacım yoktu. Geceleri korkutucu hâle geldiğinde ihtiyacım vardı. Genel bir durum olarak korkunun merkezini bulamıyordum. Ayrıca uykuya da dalamıyordum, bu yüzden her gece kendimle pazarlık yapıyordum. Aklım karışıyordu. Fikirler çok hızlı geliyordu. İşitsel halüsinasyonlar yaşıyor, sesler ve konuşmalar duyuyor ve hatta bazen bunlara karşılık veriyordum. Bazen birinin bana bir şey vermek istediğini sanıyor, var olmayan birinden, var olmayan bir şeyi almak üzere elimi uzatıyordum. Ayık olup olmamak bir yana bu beni rahatsız etti. Her şeyin yanı sıra ben deli miydim ki? Şizofreni falan değil, sadece bir sürü lanet ses... Bu tür sesler duymanın deli olduğum anlamına gelmediği söylendi. Bunlara işitsel halüsinasyonlar deniyordu ve herkesin başına gelebilirdi.

Seslerin tedavisi yok. Elbette yok. Aklıma gelebilecek tek çare *başka biri olmak.*

Ne olursa olsun, o haplara, hiçbirini sabaha saklamadan, gece tek atış olarak ihtiyacım vardı.

"Sabah. Akşam. Bir arada," dedim, elimde sanki bir değil sekiz hap varmış gibi yaparak.

"*Nee, keine Ahnung,***" dedi.

"Yarın sabah hap yok. Onun yerine şimdi," dedim, son derece yavaş bir sesle.

"*Ich habe keine Ahnung, Sie brauchen.****"

---

* (Alm.) İngilizce anlamıyorum.

** (Alm.) Hiçbir fikrim yok.

*** (Alm.) Neye ihtiyacın olduğu konusunda hiçbir fikrim yok.

Siz ve diğer herkes; kimse ihtiyacım olanın ne olduğunu bilmiyor.

Yine Los Angeles'a döndüğümde, bir gün ayılmaya çalışırken, *bir dakika, ben nasıl nişanlandım, evimde köpekler var, bu nasıl oldu,* diye düşündüm.

Ebeveynlerine sordum. Kafam güzelken ona yalvarmıştım ve köpeklere katlanmıştım. İşte terk edilmekten bu kadar korkuyordum.

4

Sanki Daha Önce Orada Bulunmuştum

O kadar özeldi ki sanki daha önceki bir hayatta birlikteymiş gibi hissediyordum. Veya gelecekteki bir yaşamda... ama kesinlikle öyleydi. Gerçek bir gündü. Ama hayallerin gerçek olduğu bir gün.

Uzun zaman boyunca *Friends*'le ilgili konuşmak istemedim. Bunun nedeni kısmen benim de pek çok başka şey yapmış olmamdı, bununla birlikte herkesin konuşmak istediği tek şey Chandler'dı; tıpkı James Taylor'un *Fire and Rain*'den (konusunu biliyorsanız, korkunç bir hikâye) bahsetmesi gibi... Sanki bir grup yeni ve harika bir albüm yapmış ama canlı performanslarda herkes hit şarkıyı duymak istiyormuş gibi... Kurt Cobain'in *Smells Like Teen Spirit* şarkısını veya Led Zeppelin'in *Stairway to Heaven*'ı çalmayı reddetmesine her zaman hayranlık duymuşumdur. *New York Times* bir keresinde şöyle yazmıştı: "*Friends*... Perry'ye terli bir gömlek gibi yapışmış." Bu konuda haklı değillerdi -zaten bu aslında çok zalimce bir yorum- ama bunu düşünen sadece onlar değildi. Çok iyi olduğum bir konu vardı ama bunun için cezalandırılıyordum. Her cuma gecesi kanımı, terimi ve gözyaşlarımı sahnede bırakıyordum, hepimiz aynısını yapıyorduk. Bu iyi bir şey olmalıydı, sadece bu konuda başarılı olabileceğimizi söyleyen bir şey değil.

Şikâyet etmiyorum. Eğer sürekli aynı tür rollerde oynayacaksanız, bunu başarmanın yolu budur.

Friends'in insanlar için ne anlama geldiğini ancak son yıllarda anlamaya başladım. Zaten en başından beri bunun çok, çok özel bir şey olduğunu biliyorduk.

1994'ün tüm pilot sezonu boyunca kadroya alınan son oyuncu bendim; aslında işi son gününde almıştım.

L.A.X. 2194'ü tamamen arkamda bıraktığım için artık Chandler Bing olmakta özgürdüm. İşe alındığım cumadan sonraki pazartesi, yeni hayatımın birinci günüydü; bu büyük bir olaydı ve hepimiz böyle hissediyorduk herhâlde ki hepimiz tam vaktinde oradaydık. Matt LeBlanc her gün ilk gelendi; Aniston ise hep son gelen. Zamanla arabalar güzelleşti ama sıralama hep aynı kaldı. Bir masanın etrafına oturduk ve hepimiz ilk kez birbirimizle tanıştık. Ben ve Jennifer Aniston hariç...

Jennifer ve ben yaklaşık üç yıl önce ortak tanıdıklarımız aracılığıyla tanışmıştık. Ondan hemen etkilenmiştim, sevmiştim de ve onun da ilgisinin bana yöneldiği hissine kapıldım; belki de bir şeyler olurdu. O zamanlar bir günde iki işe girmiştim; biri *Haywire*, diğeri *America's Funniest Home Videos*; biri tipleme şovu, diğeri durum komedisi. Hemen Jennifer'ı arayıp, "Bu haberi vermek istediğim ilk kişi sensin!" dedim.

Kötü fikirdi; telefonda ortamın buz gibi olduğunu hissettim. Geriye dönüp baktığımda, bunun onu çok fazla veya yanlış bir şekilde sevdiğimi düşünmesine neden olduğu açıktı... ve ona çıkma teklif ederek bu hatayı daha da büyüttüm. Reddetti ama benimle arkadaş olmayı çok istediğini söyledi. Ben de, "*Arkadaş* olamayız!" diyerek bu durumu daha da karmaşık hâle getirdim.

Bundan birkaç yıl sonra, ironik bir şekilde *arkadaştık*. Neyse ki hâlâ ondan etkilendiğim ve onun harika biri olduğunu düşündüğüm hâlde, o ilk gün geçmişi aşıp Hollywood'un sunduğu en iyi işi bulduğumuz gerçeğine odaklanabildik.

Diğer herkes benim için çok yeniydi.

Courteney Cox sarı bir elbise giyiyordu ve insanı sakatlayacak kadar güzeldi. Lisa Kudrow'ın adını ortak bir arkadaşımızdan duymuştum; o da arkadaşımın söylediği kadar muhteşem, komik ve inanılmaz derecede zekiydi. Mattie LeBlanc hoş ve havalıydı; David Schwimmer'ın saçı çok kısa kesilmişti (Chicago'da bir tiyatro grubunda Pontius Pilatus'u oynuyordu) ve ilk anda inanılmaz komik olmasının yanı sıra sıcak, akıllı ve yaratıcıydı. Benden sonra en çok espri yapan oydu; muhtemelen ben günde on şaka yapıyordum, bunlardan ikisi programa giriyordu. Benim için bunlar sadece espri değildi; herkese şakalar yapardım. Mesela Lisa'nın yanına gidip, "Biliyor musun, bunu söylersen komik olabilir," diyordum, o da söylediğim şeyi deniyordu.

Yönetmen Jimmy Burrows da işinin en iyisiydi; hem *Taxi*'yi hem de *Cheers*'ı yönetmişti. İçgüdüsel olarak bizim için ilk görevin, birbirimizi tanımak ve bir kimya oluşturmak olduğunu biliyordu.

Bir anda havada bir elektrik oluştu.

Daima tek komik olan olmak istemiştim. Ama şimdi, yirmi dört gibi olgun bir yaştayken herkesin komik olmasının daha iyi bir fikir olduğunu hemen fark etmiştim. Bunun büyük bir şey olacağını o andan itibaren söyleyebilirdim; bunu en başından beri biliyordum ama yüksek sesle bir şey söylemedim. Bunun nedeni kısmen, bir aktörün bir dakikalık çekim gerçekleşmeden önce kibarca oradan ayrılmasının istendiği kadar kötü bir okuma yapmasıydı, duyulmamış bir şey değildi. Ama bu yarın olacaktı; şimdilik Jimmy altımızı Monica'nın dairesine götürmüştü ve sadece birbirimizle konuşmamızı söyledi. Biz de söylediğini yaptık; romantizm, kariyerimiz, aşklarımız, kayıplarımız hakkında kâh konuştuk kâh şakalaştık. Ve Jimmy'nin kritik olduğunu bildiği bağ kurulmaya başlamıştı.

Güzel bir bahar gününde altımız birlikte öğle yemeğini dışarıda yedik. Yemeğimizi yerken, grubun o zamanlar bilinen tek adı olan Courtney şöyle dedi: "Burada bir yıldız yok. Bu toplu bir şov. Hepimizin arkadaş olması gerekiyor."

Durumu göz önüne alındığında (*Family Ties* ve *Ace Ventura*'da rol almış, *Seinfeld*'de konuk oyuncu olmuş ve *Dancing in the Dark* klibinde Bruce Springsteen ile dans etmişti) o herkes ve her şey olabilirdi; kolaylıkla, "Yıldız benim," diyebilirdi. Hatta öğle yemeğini başka bir yerde yiyebilirdi ve biz de bunu sorun etmezdik. Ama bunun yerine sadece şöyle dedi: "Gerçekten çalışalım ve birbirimizi tanıyalım." *Seinfeld*'de işlerin nasıl işlediğini fark ettiğini ve bunun *Friends* için de doğru olmasını istediğini söyledi.

Biz de onun önerisini yerine getirdik. O ilk sabahtan itibaren birbirimizden ayrılamadık. Her yemeği birlikte yedik, poker oynadık... Başlarda tam bir şakacıydım, bir komedi makinesi gibi şakalar yapıp duruyordum elimden geldiğince (hem de muhtemelen herkesin canını sıkacak şekilde), ne kadar komik olduğumu görsünler de herkes beni sevsin diye uğraşıyordum.

Çünkü bu olmazsa başkası beni neden sevecekti ki? Şaka makinesi olmama gerek olmadığını öğrenmek on beş yılımı alacaktı.

O ilk öğleden sonra bize kuliste odalar tahsis edildi ama nihayetinde bunların hiçbir önemi kalmadı çünkü o odalara hiç girmedik. Her zaman birlikteydik. O ilk akşam hepimiz vedalaşıp arabalarımıza doğru yürürken ne kadar *mutlu* olduğumu düşündüğümü hatırlıyorum.

Bu pek alışık olduğum bir duygu değildi.

O gece arkadaşlarımı aradım (olanlara bakılırsa Craig Bierko hariç) ve onlara ne kadar harika bir gün geçirdiğimi anlattım. Daha sonra, her zamanki gibi bir geceyi daha *üniversitede* (Formoza) geçirdim. O gece bir programda yer aldığımı ve senaryonun çok iyi, kendim yazmayı hayal edebileceğim her şeyden çok daha iyi olduğunu söylediğimi hatırlıyorum. Arkadaşlarım benim adıma çok mutlulardı ama o zaman bile bir değişim hissedebiliyordum.

Belki de bu Formosa olayından kurtuluyordum. Sabahları rapor vermek zorunda kaldığım, hatta umutsuzca *istediğim*, hayatımı de-

ğiştirecek bir işim vardı, bu yüzden normalden çok daha az içtim. Apartmanımın arkasında bir spor salonu vardı, her gün oraya gittim ve deneme bölümü ile ilk on bölüm arasında alkol kilolarımın beşini verdim.

O gece, ertesi gün sete dönmek için sabırsızlandığımı düşünerek uyudum. Ertesi sabah, Sunset and Doheny'den Cahuenga Geçidi üzerinden Burbank'taki Warner Bros. arsasının oradan geçerken, direksiyondan ön cama doğru eğildiğimi fark ettim. Orada olmayı çok isterdim.

Önümüzdeki on yıl için de bu da gerçekleşecekti.

İkinci gün büyüktü. İlk masa okuması için yeni bir binaya (Bina 40) gittik. Gergindim, heyecanlıydım ama bir o kadar da kendimden emindim. Masa okumalarında daima iyiydim. Ancak hâlâ herkesin kovulabileceği ve yerine başkasının geçebileceğine dair bir düşünce mevcuttu (Mesela Lisa Kudrow, ilk olarak *Frasier*'de Roz rolünü almıştı ama prova sürecinde kovulmuştu, üstelik onu kovan kişi *Friends*'in yönetmeni Jimmy Burrows'tan başkası değildi.). Şakalar işe yaramazsa ya da bir şeyler ters giderse herhangi birinin henüz soyunma odasına giden yolu aradığı sırada yerini bir başkası doldurabilirdi.

Ama Chandler'ı *tanıyordum*. Chandler'la el sıkışabilirdim. Ben *oydum* (Ona çok benziyordum.).

O gün oda doluydu; aslında sadece ayakta duracak yer vardı.

Yazarlar, yöneticiler, basın ekibinden insanlar vardı. Odada yüz kişi olmalıydı ama ben şarkı söyleyip dans eden bir adamdım ve bu noktada başarılı oldum. Gösterinin arkasındaki kişi, bizi işe alan Marta Kauffman, David Crane ve Kevin Bright ile yeniden tanıştık ve neredeyse anında onların ebeveyn figürlerimiz olduğunu hissettik.

Masa okuması başlamadan önce hepimiz odanın içinde dolaşıp kendimizi tanıttık ve dizi için ne yaptığımızı anlattık. Sonra sıra

okumaya geldi. Nasıl gidecekti? Yeni yeni oluşturmaya başladığımız kimya ortaya çıkacak mıydı yoksa bunun bizim için büyük bir çıkış olacağına inanan altı mutlu gençten mi ibarettik?

Endişelenmemize gerek yoktu; biz hazırdık, evren hazırdı. Biz profesyoneldik; satırlar ağzımızdan uçup gidiyordu. Kimse hata yapmadı. Bütün espriler gerçekleşti. Okumayı şiddetli alkışlarla bitirdik.

Herkes paranın kokusunu alabiliyordu.

Oyuncular şöhretin kokusunu alabiliyordu.

Okumanın ardından altımız bir minibüse bindik ve provaya başlamak için 24. sahnedeki asıl sete götürüldük. Ama anlaşmanın imzalanmasını sağlayacak şey, günün sonundaki ön değerlendirmeydi; espriler, kimya, senaryo, yönetmenlik, her şey büyüleyiciydi. Tüm unsurlar komik, inandırıcı ve güçlü bir bütün hâline gelmiş gibiydi ve hepimiz bunu biliyorduk.

Bu dizi iş yapacaktı ve herkesin hayatını sonsuza dek değiştirecekti. Bir patlama sesinin olduğuna yemin edebilirdim; gerçekten dikkatli dinleyen duyabilirdi o sesi. Bu, insanların hayallerinin gerçekleşmesinin sesiydi.

İstediğimi düşündüğüm her şeydi. Bütün boşlukları *Friends Like Us* ile dolduracaktım. Charlie Sheen'in canı cehenneme... O kadar meşhur olacaktım ki yanımda taşıdığım bütün acılar güneş ışığında kar gibi eriyecekti ve her yeni tehdit, sanki bu dizi kendimi gizleyebileceğim bir güç alanıymış gibi üzerimden geçip gidecekti.

Gösteri dünyasında komik olmak için ya komik *görünmeniz* ya da daha yaşlı olmanız gerektiğine dair yazılı olmayan bir yasa vardır. Ama işte buradaydık, altı çekici insan, hepsi yirmili yaşlarında ve hepsi her esprisinde başarılı...

O akşam eve sanki bir bulutun üzerinde gittim. Trafik yoktu, bütün ışıklar yeşildi, yarım saat sürmesi gereken yolculuk on beş dakika sürdü. Her zaman benden kaçtığını hissettiğim ilgi, şimşekle

aydınlanan bir oda gibi hayatımın her köşesini doldurmak üzereydi. Artık insanlar beni sevecekti. Yeterli biri olacaktım. Önemliydim. Muhtaç değildim. Ben bir yıldızdım.

Artık hiçbir şey bizi durduramayacaktı. Balo salonuna giren hiç kimsenin dönüp beni fark etmesine gerek kalmayacaktı. Artık tüm gözler benim üzerimde olacaktı, bir metre önümde yürüyen güzel kadının değil.

Haftanın geri kalanında prova yaptık ve işte o zaman başka bir şeyi fark etmeye başladık. 1985'ten beri oyuncuydum, bu, daha önce veya sonrasında hiç görmediğim bir şeydi ve çok güzeldi: Patronlar hiç de zalim değildi. Aslında gerçekten yaratıcı bir atmosferdi. Şakalar yapabiliyorduk ve nereden gelirse gelsin, en iyi şaka kazanıyordu. Sanat hizmetleri görevlisi kadın komik bir şey mi söyledi? Onu da koyalım, hiçbir önemi yoktu. Yani sadece oyuncu olarak orada değildim, aynı zamanda yaratıcı enerjim de akıyordu.

Yaratıcılar bizi tanımak için her birimizi öğle yemeğine çıkardılar, böylece gerçek kişiliğimizin bazı yönlerini gösteriye dahil edebileceklerdi. Öğle yemeğimde iki şey söyledim: Birincisi, kendimi çekici bulmama rağmen kadınlar konusunda şansım yaver gitse de ilişkilerim felakete gidiyordu; ikincisi ise herhangi bir sessizlikte hiç rahat değildim, o yüzden böyle bir anı bir espriyle bölme ihtiyacı hissediyordum. Ve bu, Chandler Bing'in komik olması için yerleşik bir bahane hâline geldi -bir durum komedisi için mükemmeldi- ve Chandler'ın da kadınlarla arası pek iyi değildi (Dairesinden çıkan Janice'e bağırırken, "Seni korkuttum; çok fazla şey söyledim. Beceriksizim, umutsuzum ve aşkta çaresizim!" demişti.).

Bir durum komedisi için daha iyi bir karakter düşünebilir misiniz? Sessizlikten rahatsız olan ve sessizliği bir şakayla bozmak zorunda kalan biri...

Bunların hepsi hem Chandler hem de benim için fazla doğruydu. *Friends*'in yapım aşamasındaki oldukça erken bir zamanda, Jennifer Aniston'a hâlâ fena hâlde âşık olduğumu fark ettim. Merhabalaşma-

larımız ve vedalaşmalarımız garipleşti. Sonra kendime şunu sordum: *Ona ne kadar süre bakabilirim? Üç saniye çok mu uzun?*

Ancak gösterinin sıcak parıltısında o gölge kayboldu (Bu ve onun sağır edici ilgisizliği...).

Çekim gecelerinde kimse hata yapmazdı. Bir espri işe yaramadığında, sahneleri tekrar gözden geçirebiliyorduk ve tüm yazarlar toplanıp yeniden yazıyorlardı. Peki ya hata? Hiç yoktu. Pek çok dizide hatalı çekimlerin çokça makarası olur ama *Friends*'te sadece birkaç tane vardı. Pilot bölümden itibaren... Aslında o pilot bölümde hiç hata yoktu. Biz New York Yankees'dik: Usta ve profesyoneldik, en başından beri oyunumuzun zirvesindeydik. Hazırdık.

Bir durum komedisinde daha önce kimsenin konuşmadığı bir tarzda konuşuyordum; tuhaf yerlerde vurgu yapıyor, bir cümlede ritim olduğunu hayal edemeyeceğiniz bir kelimeyi Murray-Perry kadansını kullanarak seçiyordum. Henüz bilmiyordum ama konuşma tarzım ilerleyen birkaç on yıl içinde kültürün içine sızacaktı ama şimdilik sadece zaten komik olan ama repliklerde dans edebileceğimi düşündüğüm değişik yollar bulmaya çalışıyordum (Marta Kauffman daha sonra yazarların sırf onunla ne yapacağımı görmek için genellikle cümlede vurgulanmayan kelimenin altını çizeceklerini söyleyecekti.).

Karakterlerle ilgili sorunlar olsa bile bunları kendi ikonik anlarını yaratacağı şekilde çözmeyi başardık.

Senaryoyu ilk okuduğumda, karakter odaklı ve çok zekice olduğu için, bu işin farklı olduğunu biliyordum. Ama başlarda Matt LeBlanc; senaryoda çok havalı, maço ve kadınların ilgi duyduğu bir erkek olduğu için Rachel, Monica ve Phoebe'nin onunla arkadaş olmayacağından, ondan pek hoşlanmayacağından, bunun da karekterini daha az inandırıcı hâle getireceğinden endişeliydi.

Matt'in çok yakışıklı olmasına yapacak bir şey yoktu; lider erkek görünümündeydi, öyle ki onu ilk gördüğümde biraz kıskanmıştım. Ama o kadar iyi ve komikti ki içimdeki tüm kıskançlık kısa sürede ortadan kalktı. Bununla birlikte karakteri için doğru yolu bulama-

mıştı. Dizide düzgünce anlatılmayan tek karakter oydu; havalı, Pacino tipli, işsiz bir aktör olarak tanımlanıyordu. Matt de karakteri öyle oynuyordu ama yine de işe yaramıyordu. Gardırop seansı sırasında bir noktada, kahverengi deri pantolon giydi ve bu pantolon herkes tarafından, özellikle de sorumlu Marta tarafından çok şükür ki reddedildi.

Sonra dizinin başlarında Courteney ile görüştüğü bir kadınla ve yolunda gitmeyen seksle ilgili görüş alışverişinde bulunduğu bir an geldi. Courteney ona kızın yanında olmayı düşünüp düşünmediğini soruyor, Joey ise bu kavramı anlamıyor ve işte o anda Joey, çapkın bir adamdan sevimli, beceriksiz, aptal bir köpek yavrusuna dönüşüyor. Kendisine tekrarlanan ama onun takip etmediği şeylerin şakasını yaparak bunun altını çizdi. Temelde Rachel, Monica ve Phoebe'nin büyük, aptal abisi olarak dizideki yerini bulmuş oldu. Artık herkes yerli yerindeydi.

Matt, çoğunlukla ilk sezonda, ara sıra soyunma odama gelip repliklerini ben olsam nasıl söylerdim diye soruyordu. Ben ona söylüyordum, o da aşağıya inip işi hâlleniyordu... ama *En Çok Gelişim Gösteren Oyuncu* ödülüne layık görüldü; zaten artık onuncu sezonda *ben* onun odasına girip bazı replikleri nasıl *söyleyeceğimi* sorar olmuştum.

Bunların hepsi gelecekte olacak şeylerdi. Şimdilik, 1994 sonbaharındaki yayın tarihimizden önce, dizinin bölümlerini çekiyorduk. Ve henüz kimse bizim kim olduğumuzu bilmiyordu.

Bölümlerimiz yayına hazırdı, öğrenmemiz gereken tek şey zaman dilimimizdi. NBC ellerinde özel bir şey olduğunu biliyordu, bu yüzden bizi *Mad About You* ile *Seinfeld* arasına koydular. Mükemmel bir yerdi; ballı lokma. Bu, yayınlanmadan önceydi, dolayısıyla zaman aralığımız çok önemliydi. O günler insanların hâlâ saat 20:00 veya 21:00'deki televizyon programlarına yetişebilmek için evlerine koştukları günlerdi. Ve insanlar hayatlarını favori şovları çevresinde dü-

zenliyorlardı, tersi değil. Yani perşembe akşam 20:30'da, iki büyük şov arasında büyük bir anlaşma yapılmıştı.

Ön gösterim için Warner Bros. jetiyle New York'a uçtuk. Ön gösterim, bir gösterinin bağlı olduğu kuruluşlara sunulması etkinliğine denir. Bu gezi sırasında bize dizinin adının artık *Friends* olduğunu söylediler (Bu yeniden adlandırmanın korkunç bir fikir olduğunu düşündüm; hiçbir zaman akıllı bir insan olduğumu iddia etmedim.) ve *Friends*, bağlı olduğu kuruluşlarda başarı elde etti, her şey yolundaydı. New York'ta kutlama yaptık, sarhoş olduk, parti yaptık. Daha sonra daha çok ön gösterim ve daha fazla parti için Chicago'ya gittim.

Sonrasında dizinin ilk yayınından önce bir yaz beklemek zorunda kaldık. O yazı üç önemli şeyle doldurdum: Jimmy Burrows'ın emriyle Vegas'ta kumar oynamak, tek başıma Meksika'ya gitmek ve Gwynth Paltrow'la bir dolapta sevişmek...

Gwyneth ile tanıştığımda Williamstown, Massachusetts'teydim. O orada bir oyunda oynuyordu, bense büyükbabamı ziyarete gitmiştim. Büyük bir partide bir süpürge dolabına girip seviştik. İkimiz de henüz magazin dergilerinde yer alacak kadar tanınmıyorduk ama bunu akılda bulundurarak gerçeklik kontrolü yapmak Jimmy Burrows'a düştü.

Ön gösterimlerden sonra dizinin başarılı olacağı belliydi, bu yüzden Jimmy hepimizi jetle Vegas'a götürmüştü -yolda *Friends*'in pilot bölümünü izledik- ve vardığımızda, hepimize yüzer dolar verip gidip kumar oynamamızı ve eğlenmemizi söyledi çünkü dizi sonbaharda yayınlandıktan sonra bunu bir daha asla yapamayacaktık.

Jimmy, "Hayatlarınız tümüyle değişecek," dedi. "O yüzden şimdi bazı şeyleri herkesin önünde yapabiliyorken yapın çünkü kısa süre sonra ünlü olduğunuzda bunları bir daha asla yapamayacaksınız." Biz de söylediğini yaptık; biz altı yeni arkadaş sarhoş olduk ve kumarhane kumarhane dolaşıp kumar oynadık. Haftasonu gezisindeki altı yabancıydık sadece; kimsenin tanımadığı, kimsenin imza ya da

fotoğraf istemediği, hiçbirinin paparazzi tarafından kovalanmadığı altı kişi... Hayatımızın her anının, herkesin sonsuza dek görülecek şekilde herkesin önünde belgelendiği, gelen şöhretten bir milyon mil uzaktaydık.

Hâlâ şöhret istiyordum ama şimdiden havadaki vahşi ve tuhaf tadı hissedebiliyordum; şöhret, o yakalanması zor sevgili, içimde taşıdığım bütün boşlukları gerçekten doldurabilir miydi? Sert ışıklı bir kumarhanede, elimde bir votka tonikle, birisi, "Matthew Perry az önce siyaha yirmi koydu, millet, gelin ve görün!" diye bağırmadan siyaha yirmi koyamamak nasıl olurdu? Bu, bir partide Gwyneth adında genç ve güzel bir kadınla sevişebildiğim ve bunu Gwyneth ve benden başka kimsenin umursamadığı son yazdı hayatımdaki.

Kazancı buna değecek miydi? *Normal* bir hayattan vazgeçmek, insanların çöplerimi karıştırması, uzaktan çekim yapabilen lensler aracılığıyla en kötü ya da en iyi hâlimin veya aradaki diğer her şeyin fotoğraflarına tıklamasıyla ödenen bedele değecek miydi?

Yirmi birinci doğum günüm bir daha Beverly Center'ın karşısındaki Sofitel'de yedi tane *7 and 7* içtiğim, koca bir brendi bardağına -hani bahşiş için piyanonun yanına koyduklarından- bir şişe şarap koyduğum, sonra bir taksi durdurup şarabı yudumlamayı sürdürürken taksiye bindiğim, sadece L harfini telaffuz edebilirken evimi tarif etmeye çalıştığım ve bunun üzerine öndeki adamın, "Ne oluyor? Ne yapıyorsun?" diye bağırdığı çünkü bindiğim aracın bir taksi değil sıradan bir araba olduğu son anonim doğum günüm mü olacaktı?

En önemlisi de o boşluklar dolacak mıydı? David Pressman ya da Craig Bierko'nun mu yoksa kendimin yerinde mi olmak isterdim? İsmim stand-up komedyenleri ve gece sunucuları için bir *bağımlı* anlamına gelen bir kısaltma hâline geldiğinde onlara ne söylerdim? Yabancılar benden tamamen nefret ettiğimde, beni sevdiğine ve aradaki diğer duygularda onlara ne söylerdim?

Onlara ne *söylerdim?*

Tanrı bana, *Friends*'e seçilmeden üç hafta önce fısıldadığım duamı hatırlattığında ne diyecektim?

Tanrım, bana ne istersen yap ama yeterki ünlü olayım.

Pazarlığın yarısı gerçekleşmek üzereydi ama bu aynı zamanda diğer yarısı olarak bana istediği her şeyi yapabileceği anlamına da geliyordu. Bazen merhametli bazen de kendi oğlunu çarmıha germenin gayet iyi bir fikir olduğunu düşünen bir Tanrı'nın tamamen insafına kalmıştım.

Benim için hangi yolu seçecekti? Aziz Petrus hangisini seçerdi? Altın mı kırmızı mı mavi mi?

Sanırım öğrenmek üzereydim.

Jimmy Burrows'ın yaklaşan şöhret hakkındaki sözleri hâlâ kulaklarımda çınlarken, isimsiz bir kişi olarak son bir seyahate çıkmam gerektiğini düşündüm.

1994 yazının sonlarında tek başıma Meksika'ya uçtum. Yakın zaman önce kız arkadaşım Gaby'den ayrılmıştım ve tek başıma içki gezisine çıkmaya karar vermiştim. Cabo'da sarhoş bir hâlde dolaştım ve odamdan Los Angeles'taki kızları aradım. Daha sonra, gemi yolculuğu sırasında her gece, herkese bir sürahi içki gelene kadar gergin olduğu tuhaf bir partiye gitim. Yalnızdım, seks yapmadım, Cabo sıcaktı ama benim için soğuktu. Tanrı'nın beni izlediğini, beklediğini hissedebiliyordum. En sinir bozucu kısım, Tanrı'nın her şeyi bildiğini biliyordum; bu da onun benim için neler hazırladığını da zaten bildiği anlamına geliyordu.

Friends'in prömiyeri 22 Eylül 1994 Perşembe günü yapıldı. Başlangıçta sıralamada 17. sıraya yükseldi ve bu yepyeni bir dizi için gerçekten iyi bir dereceydi. İncelemeler de çoğunlukla mükemmeldi:

Friends sıradışı ve baştan çıkarıcı... olmayı vadediyor... Oyuncu kadrosu ilgi çekici, diyaloglar mükemmel... *Friends* yeni bir dizide olması gereken hemen hemen her şeye sahip.

— *The New York Times*

Friends öylesine çok hareket içeriyor ki beğenilmeyecek tek bir yönü bir yok. Her şey o kadar hafif ve saçma ki her bölümün ardından tam olarak ne olduğunu hatırlamakta zorlansanız da çok gülmüş olacaksınız.

— *Los Angeles Times*

Oyun kadrosu, X Kuşağı Neil Simon oyununda olduklarını düşündüklerini ima edercesine büyük bir çekingenlikle espri yağmuruna tutuyor.

— *People*

Eğer *Mad About You* ve *Seinfeld* hayranları yaş farkını kaldırabilirlerse, bu altı kişilik grup hayat, aşk, ilişkiler, işler ve birbirleri hakkında sohbet ederken kendilerini evlerindeymiş gibi hissedecekler.

— *The Baltimore Sun*

Diziden nefret eden birkaç yorum da vardı:

Karakterlerden biri rüyasında penisinin yerinde bir telefon olduğunu görüyor ve telefon çaldığında, "Meğerse annemmiş," diyor. Ve bu ilk beş dakikada oluyor. Korkunç bir eser... Felaket... Dizinin yıldızları arasında güzel Courteney Cox, eskiden komik olan David Schwimmer, Lisa Kudrow, Matt LeBlanc ve Matthew Perry yer alıyor. Hepsi çok güzel görünen oyuncular ve kendilerini bu şekilde aşağıladıklarını görmek üzücü.

— *The Washington Post*

Sönük ve perşembe gecesi program akışına layık değil.
— *Hartford Courant*

Ama sonuçta Decca'dan A&R çalışanı Dick Rowe, 1961 yılında Beatles'ı reddederken Brian Epstein'a *gitar gruplarının artık modasının geçtiğini* söylemişti. Tartışmasız tüm zamanların en sevilen dizisini eleştiren eleştirmenlerin şimdi nasıl hissettiğini merak ediyorum. Gerçekten de fırsatı tepmişler. *Seinfeld*'den de mi nefret etmişlerdi acaba? *M*A*S*H*'ten? *Cheers*'tan? *St. Elsewhere*'den?

Demode değildik. Biz, *prime time*'ın hâlâ önemli olduğu zamanda *prime time* ifadesinin tanımıydık. Televizyonun altın çağında... Harika incelemelerden daha da önemlisi, yeni bir program için inanılmaz derecede güçlü bir dizi olan *Mad About You*'ya seyircinin yalnızca yüzde 20'sini kaptırdık. Altıncı bölümde *Mad About You*'yu yendik, bu da büyük bir şey olduğumuz anlamına geliyordu. Çok geçmeden ilk ona, ardından ilk beşe girdik ve on yıl boyunca ilk beşten inmeyecektik. Bu henüz duyulmuş bir şey değildi.

İşte böyleydi: *Şöhret*. Tam da tahmin ettiğimiz gibi *Friends* çok büyük bir işti ve bunu tehlikeye atamazdım. Yardımcı oyuncuları seviyordum, senaryoları seviyordum, diziyle ilgili her şeyi seviyordum... ama aynı zamanda utanç duygumu daha da artıran bağımlılıklarımla da mücadele ediyordum. Bir sırrım vardı ve bunu kimse bilemezdi. Öyle ki gösteriler yapmak acı verici bile olabilirdi. 2020'deki yeniden buluşmada itiraf ettiğim gibi, "[Canlı seyirci] gülmezse öleceğimi hissediyordum. Bu kesinlikle sağlıklı değildi. Ama bazen bir cümle söylüyordum ama onlar gülmüyordu. Hâl böyle olunca, terliyor ve kasılmaya başlıyordum. Eğer almam gereken kahkahayı alamazsam çıldırırdım. Her gece böyle hissediyordum."

Bu baskı beni kötü bir hâle soktu; o şovdaki altı kişiden sadece birinin hasta olduğunu da biliyordum. Ama arzuladığım şöhret gelmişti. Beatles'ın Londra'daki hâli gibiydik, otel odalarımızın önünde insanlar çığlık çığlığaydı ve sonunda dizi tüm dünyaya yayıldı.

1995 yılının ekim ayının sonlarında -ikinci sezonun beşinci ve altıncı bölümlerinin yayınlanması arasında- Letterman'ın popüler kültür şöhretinin zirvesinde olduğu dönemde *The Late Show*'a ilk kez katılmak üzere New York'a uçtum. Koyu renk bir takım elbise giymiştim. Bir noktada Letterman yakama parmak atıp üzerimdekini *1960'ların sonu, İngiliz İstilası, bir nevi moda* diye tanımlamıştı.

"Bayanlar ve baylar, şimdi karşınızda Amerika'nın bir numaralı televizyon programlarından birinin yıldızı... Matthew Perry'ye hoşgeldin diyoruz."

Bir yıldızın dışına çıktım. Başarmıştım. Ama o kadar gergindim ki güçlükle ayakta durabiliyordum, bu yüzden oturduğum için oldukça mutluydum.

Bay Letterman'la el sıkıştım ve tipik bir *Gilligan's Island* bölümünün uzun bir açıklaması olan, iyi prova edilmiş rutinime daldım. Aynı hikâyeyi kaldığım otelde kalan Yaser Arafat'a (BM'nin ellinci yıldönümüydü ve herkes şehirdeydi) da anlattım. Bu tam da Letterman'ın sevdiği türden tuhaf, uzun bir hikâyeydi. Kahkahalar sel oldu -hatta Dave'i bile birkaç kez güldürdüm- böylece dünyayı sarsan korkum gerektiği gibi gizlenmişti.

Her şey iyi gitti. Her şey altın rengiydi. Yirmi beş yaşıma yeni girmiştim. Gezegenin en büyük durum komedisinin oyuncusuydum. New York'ta bir oteldeydim ve dünya liderlerinin güvenlik görevlileri tarafından asansörlere bindirilmesini izliyor, Dave Letterman'la şakalaşmadan önce bin dolarlık bir takım elbise giyiyordum.

Şöhretti bu. Ve şehrin parıltısının hemen ötesinde, gökdelenlerin ve şehir merkezindeki gökyüzünün ardında parıldayan sönük yıldızların ötesinde, Tanrı bana yukarıdan bakıyor ve bitmesini bekliyordu. Dünyanın tüm zamanları ona aitti. Lanet olsun, zamanı icat eden oydu.

Unutmazdı. Bir şeyleri belirliyordu. Ne olduğu hakkında bir fikrim vardı ama kesin olarak bilmiyordum. Her gece içmekle ilgili bir şey... ama ne kadar kötü olacaktı?

Ancak ezici güç daha yeni başlıyordu. Şov, kültürel bir mihenk taşıydı. Gittiğimiz her yerde tacize uğruyorduk (David Schwimmer daha sonra sokakta ona yaklaşmak için kız arkadaşını fiziksel olarak iten bir grup genç kadının kendisine saldırdığını anlatacaktı.). 1995'in sonlarında, Letterman'ın şovuna çıktığım sıralarda, benim de yeni ve çok ünlü bir kız arkadaşım vardı. Ama oraya varmadan önce *diğer* Chandler'la bitmemiş bazı işlerim vardı.

Chandler rolünü aldıktan sonra iki yıl boyunca Craig Bierko'dan haber alamadım; New York'a taşınmıştı ve iletişimimizi kaybetmiştik.

Friends Like Us yerine seçtiği *Best Friends* dizisi hiçbir yere varmamıştı (Daha sonra, NBC'nin eski başkanı Warren Littlefield anılarında Craig'in *Friends*'i seçmemesiyle ilgili şunları yazmıştı: "Tanrı'ya şükür! Craig Bierko'da Snidely Whiplash benzeri bir şey vardı. Altında büyük bir öfke varmış gibi görünüyordu. Hem sevilen hem komedi yapabilen çekici bir başrol oyuncusu çok nadir bulunur.").

İstikrarlı bir şekilde çalışıyordu -sonunda Broadway'de *The Music Man*'de, Geena Davis ve Sam Jackson'la birlikte *The Long Kiss Goodnight*'ta ve diğer pek çok harika şeyde başrol oynayacaktı- ama talihlerimizin farklılığı arkadaşlığımızı alevler içinde bırakmıştı.

Onu özlemiştim. Hâlen daha tanıdığım en hızlı mizahi zekâya sahip insandı ve onun bu özelliğiyle birlikte daha pek çok özelliğini seviyordum. Artık Formosa'ya takılmak için de gitmiyordum, o hayatı da özlemiştim. En güvenlisi o olduğu için dairemde tek başıma içmeye başlamıştım. Hastalık derinleşiyordu ama o zaman henüz bunu göremiyordum. Biri ne kadar içtiğimi görürse paniğe kapılıp durmamı isteyebilirdi. Ve durmak elbette imkânsızdı.

Ancak bir gün Craig Bierko birdenbire beni aradı. Gelip beni görmek istiyordu. Çok sevindim ama bir yandan da tedirgin oldum. En iyi arkadaşınızın âşık olduğu biriyle çıktığınızda hissettiğiniz o duyguyu bilir misiniz? İşte öyle hissediyordum; onun alabileceği ve

alması gereken rolü ben almıştım ve benim için her şey altın oldu, sonra platin, en son da henüz keşfedilmemiş başka bir nadir metal...

Eski arkadaşımla yapacağım toplantının nasıl geçeceği hakkında hiçbir fikrim yoktu. Marta Kauffman daha sonra şu yorumu yapacaktı: "[Chandler için] sayısız oyuncu gördük, ama her şey olması gerektiği gibi oldu." Ama Craig'e bunu söyleyemezdim çünkü olması gereken -mucize- onun değil, benim başıma gelmişti (ki bu onun seçimiydi, benim değil.).

Benim daireme geldiğinde gerilim yüksekti. İlk olarak Craig konuştu.

"Seninle iki yıldır konuşmadığım için çok üzgün olduğumu bilmeni isterim," dedi. "Benim reddettiğim bir rolü oynayarak zengin ve ünlü olmanı kaldıramadım. İkimiz de bu rolü alacak kadar iyiydik ve evet, bu yüzden bunu kaldıramadım..."

Onu dinledim, sonra bir sessizlik oldu. Sunset'teki trafik, La Cienega'daki Fred Segal'e kadar geri gidiyordu.

Fred Segal'den bahsetmemeye karar verdim.

Aslında söylemek üzere olduğum şeyden nefret ediyordum ama söylemek zorundaydım.

Şöyle dedim: "Biliyor musun, Craig? Düşündüğümüz şeyler olmuyor. Bu hiçbir şeye çare değil." (Sadece şöhret isteyen ve şöhretin boşlukları doldurmadığını yeni fark eden yirmi altı yaşındaki biri için ne kadar da ciddi bir düşünce. Hayır, boşlukları dolduran şey votkaydı.)

Craig bana baktı ama bana inandığını sanmadım ki hâlen daha bana inandığını düşünmüyorum. Bence bunların yanlış hayaller olduğunu anlamak için aslında tüm hayallerinizin gerçekleşmesi gerekir.

Daha sonra *Studio 60 on the Sunset Strip*'in tanıtımını yaparken *The Guardian*'a, "Televizyon tarihinin en az izlenen programında [*Second Chance*, 1987] ve en çok izlenen [*Friends*] programında yer

aldım, bunların hiçbiri hayatıma yapacağını düşündüğüm etkiyi gerçekten yapmadı," dedim.

Her şey göz önüne alındığında, Craig'le, David Pressman'la ve sokağın aşağısındaki benzin istasyonundaki adamla yer değiştirmeme imkân yoktu, olsaydı bir dakika içinde hepsiyle yer değiştirirdim ve keşke sonsuza dek olduğum kişi olmasaydım da bu ateş çarkına bağlı kalmasaydım. Onların, ölmelerini isteyen bir beyinleri yok. Geceleri rahat uyuyorlardı. Bunun onların yaptıkları seçimler ve hayatlarının gidişatı konusunda kendilerini daha iyi hissetmelerini sağlayacağını beklemiyorum.

Böyle hissetmemek için her şeyden vazgeçerdim. Bu konuyu hep düşünüyorum; boş bir düşünce değil bu, soğuk bir gerçek. Ettiğim o Faust duası aptalcaydı, bir çocuğun duasıydı. Gerçek bir şeye dayanmıyordu.

Ama gerçek olmuştu.

Bunu kanıtlayacak param, tanınabilirliğim ve ölüme yakın deneyimlerim var.

ARA OYUNU

Zoom

Sonunda İsviçre'den Los Angeles'a döndüm. Korona zamanıydı. Her yerde her şey kapatılmıştı. Hepimiz ölüm korkusuyla kendimizi küçük odalara kapatmıştık. Ama kafam toparlanıyordu ve bir kez daha ayıklık mücadelesinin içindeydim.

İki nedenden dolayı pandemiyle başa çıkmak benim için biraz daha kolaydı. (1) Kafamın dışında oluyordu ve (2) Century City'deki Century Binası'nın kırkıncı katındaki yaklaşık bin metrekarelik dairemde saklanmak için bana oldukça iyi bir bahane verdi.

En azından kaburgalarım biraz daha iyileşmeye başlamıştı ve yavaş yavaş ayılıyordum. Bu, yavaş yavaş nişanlandığımı, bir kadın ve iki köpekle yaşadığımı da fark ettiğim anlamına geliyordu. Söylemeye gerek yok, bunların hiçbirine hazır değildim. Benimle mi yaşıyorsun? Birlikte mi yaşıyoruz? Çocuklara isim mi seçtik, bir zamanlar yaptığım filmin adı neydi? Falan filan...

Evlenme teklifi etmek için diz de mi çökmüştün? Bu gerçekten mideni acıtmıştı, hatırladın mı?

Hatırlamıyordum. Söylemeye gerek yok: Ayrıldık sonra.

5

Dördüncü Duvar Yok

Korona sırasında bazı insanların aynı günü tekrar tekrar yaşıyormuş gibi hissettiklerini biliyor muydunuz?

İşte tekrar tekrar yaşamayı dilediğim (benim Köstebek Günümün Köstebek Günü*) gün... Aslına keşke hayatımın geri kalanına her gün bunu yeniden yeniden yaşayabilseydim. Ama yaşayamadım. Yani bunu aşmanın tek yolu onu bir hikâye gibi anlatmak ve faydalı olup olmayacağını görmek.

(Bu elbette o günü geri getirmeyecek.)

1995 yılının yeni yıl arifesiydi. Yer Taos, New Mexico... Bütün öğleden sonra karda futbol oynadık. Ben, kız arkadaşım Julia Roberts ve arkadaş grubumuz... Kız arkadaşım dünyanın en büyük film yıldızıydı, ben de televizyondaki bir numaralı dizide oyuncuydum.

Başlangıçta faks yoluyla kur yapmıştık. Dünyanın bir yerinde, yaklaşık iki metre uzunluğunda bir faks yığını buluyor; şiirlerle, hayallerle ve birbirine âşık ve güzel, romantik bir şekilde bağlanan iki büyük yıldıza ait iki metre uzunluğunda bir flört...

O sıralarda havalarda uçuyordum. Her şeyin merkezindeydim ve hiçbir şey bana dokunamazdı. Şöhretin akkor alevi bana aitti; elimi o alevim içinden geçirmeye devam ediyordum ama henüz elim

---

* Türkiye'de *Bugün Aslında Dündü* ismiyle vizyona giren *Groundhog Day* (Türkçesi: Köstebek Günü) filmine gönderme yapılmaktadır. -yhn

yanmıyordu; dingin merkezdi o... Şöhretin o boşluğu doldurmayacağını henüz öğrenmemiştim ama o zamanlar bu boşluğu güzelce doldurmuştu, teşekkür ederim.

Friends birinci sezonu büyük bir hit olmuştu ve ben resmen ikinci sezona geçmiştim. Letterman'ın şovuna katılmıştım, Leno'ya katılımım planlanmıştı. İkisi de büyük sükse yaptığı zamanlarda, *People* ve *Rolling Stone* dergilerinin kapağına çıkmıştık. Artık film teklifleri geliyordu. Neden gelmesindi ki? İstediğim her şeyi alıyordum. Milyon dolarlık film teklifi bir yerden, milyon dolarlık başka bir film teklifi başka yerden... Bir Julia Roberts değildim ama öylelerinden sadece bir tane olurdu. Sonra sadece meşhurların başına gelebilecek bir şey oldu. Marta Kauffman yanıma yaklaşıp Julia Roberts'a muhtemelen çiçek göndermem gerektiğini söyledi.

Evrenin en büyük yıldızı Julia Roberts mı yani?

"Tabii ki, harika olur. Ama neden?" dedim.

Julia'ya ikinci sezondaki Super Bowl bölümü teklif edilmişti ve ancak benim olay örgüm dahilinde yer alacaksa dizeye katılacaktı. Tekrarlayayım: Ancak benim olay örgüm dahilinde yer alacaksa dizeye katılacaktı (Yoksa iyi bir yıl mı geçiriyordum, ne?). Ama önce ona kur yapmam gerekliydi.

Kartta ne yazacağımı düşündüm uzun uzun. Kulağa profesyonel gelmesini istiyordum, bir yıldızdan diğerine bir mesaj (Daha doğrusu, bir yıldızdan çok daha büyük bir yıldıza...). Ama onun söylediklerine uyacak şekilde biraz cilveli bir şeyler de istiyordum. Sonunda karar verdiğim şeyle hâlâ gurur duyuyorum. Ona üç düzine kadar kırmızı gül gönderdim ve karta şunları yazdım:

> *Diziye katılma ihtimalinden daha heyecan verici olan tek şey, sonunda sana çiçek göndermek için bir bahanemin olması...*

Fena değil, değil mi? Geceleri uyumaya korkuyordum ama istendiğinde etrafıma cazibe serpiştirebiliyordum. Ama buradaki işim henüz tamamlanmamıştı. Cevabı, eğer ona kuantum fiziğini yeterince açıklarsam diziye katılmayı kabul edeceği yönündeydi. Vay be... Öncelikle rujun kendisi için icat edildiği kadınla iletişim hâlindeydim ve şimdi kitaplara başvurmam gerekiyordu.

Ertesi gün ona dalga-parçacık ikiliği, belirsizlik ilkesi ve dolaşıklık hakkında bir makale gönderdim ve bunun sadece bir kısmı mecaziydi. Dizinin kadrolu senaristlerinden Alexa Junge, yıllar sonra *The Hollywood Reporter*'a şunları söyleyecekti: "Julia, Matthew ile uzaktan ilgileniyordu çünkü Matthew çok çekiciydi. Faks olayında çokça flört vardı. Julia ona, 'Neden seninle çıkmalıyım?' gibi soruların olduğu anketler gönderiyordu. Yazarlar odasındaki herkes ona nedenleri açıklamasında yardımcı oldu. Biz olmadan da gayet iyi idare edebilirdi ama bizim Matthew Takımı'nda olduğumuza ve onun yanında hareket ettiğimize hiç şüphe yoktu." Sonunda tüm çabalarımız işe yaradı. Julia sadece diziyi kabul etmekle kalmadı, aynı zamanda bana bir hediye de gönderdi: Bagel, hem de bir sürü... Tabii ya, neden olmasın ki? Sonuçta o Julia *Lanet Olası* Roberts'tı.

Böylece günlük fakslarla üç ay süren bir flört başladı. Bu internet öncesi, cep telefonları öncesi dönemdi; tüm iletişimimiz faks yoluyla gerçekleşiyordu. Hem de oldukça fazla, yüzlercesiyle... Başlarda romantizm azdı; ona şiirler gönderdim, Los Angeles Kings takımının en iyi üç oyuncusunu söylemesini istedim, falan filan... Ayrıca ikimiz de yoğunduk; ben gezegendeki en popüler diziyi çekiyordum, o ise Fransa'da Woody Allen'la *Everyone Says I Love You* filmini (Tabii ya, elbette.). Ama günde üç ya da dört kez faks makinemin başına oturup bir sonraki mektubunun bulunduğu kâğıdın gelişini izliyordum. O kadar heyecanlıydım ki bazı geceler kendimi bir partide çapkınca sohbet ederken bulunca konuşmayı kısa kesip eve koşuyor ve gelen yeni bir faks olup olmadığına bakıyordum. On seferin dokuzunda yeni bir faks gelmiş oluyordu. Çok şıktı yazdıkla-

rı; cümleleri bir araya getirme şekli, dünyayı görme şekli, benzersiz düşüncelerini ifade etme şekli, hepsi aşırı büyüleyiciydi. Faksları üç, dört, bazen beş kez okumam ve kâğıda şapşal bir ifade ile sırıtmam alışılmadık bir durum değildi. Sanki o bu gezegene dünyayı, özellikle de beni gülümsetmek için yerleştirilmişti. İlk randevumuzda on beş yaşındaki bir çocuk gibi sırıtıyordum.

Bu sırada daha hiç konuşmamış, hatta birbirimizle yüz yüze tanışmamıştık. Sonra bir sabah erkenden bir şeyler değişti. Julia'nın faksı daha romantik bir hâl aldı. Bir arkadaşımı arayıp, "Aklımı aşan bir durumun içindeyim. Hemen buraya gelmeli ve yanılıyorsam söylemelisin."

Geldiğinde, ona faksı gösterdim. O da, "Evet, yanılmıyorsun. Kesinlikle aklını aşan bir durumun içindesin," dedi.

"Cevap olarak ne yazmam gerekiyor?"

"Ne hissediyorsun peki?"

"Ah, boş ver onu," dedim. "Bana ne yazacağımı söyle."

Böylece, *Cyrano* ve ben romantik bir faks hazırlayıp gönderdik. Sonra faks makinesinin yanında durup birbirimize baktık. Sadece bir makineye bakan iki adam...

Yaklaşık on dakika sonra, faks makinesinin sarsıcı sesi -tüm o çınlamalar, vızıltılar, boşluktan gelen tıslama sesleri- dairemin içini doldurdu.

"Beni ara," yazıyordu. Altta da telefon numarası vardı.

Telefonumu alıp Julia Roberts'ı aradım. İnanılmaz derecede gergindim, Letterman'ın şovuna ilk katılışımdaki kadar gergindim. Ama sohbet çok rahat geçti; onu güldürdüm, ah dostum, hem de ne gülüş... Son derece zeki olduğu, büyük bir zekâsının olduğu açıktı. Onun şimdiye kadar tanıştığım hikâye anlatıcıları arasında ilk üçte yer aldığını o anda söyleyebilirdim. Aslında hikâyeleri o kadar iyiydi ki bir noktada ona bunları önceden yazıp yazmadığını sordum.

Beş buçuk saat sonra sona yaklaştığımızda artık gergin olmadığımı fark ettim. İşte bundan sonra da artık durdurulamazdık; şurada

beş saatlik bir sohbet, burada dört saatlik bir sohbet... Düşüyorduk; nereye düştüğümüzden emin değildim ama düşüyorduk.

Derin bir yer olduğu açıktı.

Bir perşembe günü telefonum yeniden çaldı.

"Cumartesi öğleden sonra saat ikide sende olacağım."

Klik.

Ve işte oradaydık.

Evimi nereden biliyordu? Ya benzen hoşlanmazsa? Ya fakslar ve telefon konuşmaları çok tatlı olduğu hâlde konu gerçek hayata geldiğinde, artık beni istemezse?

Neden *içmeyi* bırakamıyorum?

Elbette cumartesi günü öğleden sonra saat ikide kapım çalındı. *Derin nefes al, Matty*. Açtığımda, karşımda gülümseyen bir Julia Roberts vardı.

Herhâlde şöyle bir şey söyledim:

"Aman Tanrım, *bu* Julia Roberts."

Böyle anlarda bile espriler havada uçuşuyordu. Craig olsa bunu daha çabuk söylerdi ama burada değildi. Julia Roberts, tam bir Julia Roberts gülüşü ile güldü, hani şu tüm yelkenleri suya indirebilecek gülüş... Böylece her türlü gerginlik buharlaşmaya başladı sanki.

Bana nasıl olduğumu sordu.

"Kendimi dünyanın en şanslı adamı olarak hissediyorum. Ya sen nasılsın?"

"Sanırım beni içeri davet etmelisin."

Onu hem mecazi hem de gerçek anlamda içeri aldım ve bir ilişki başladı. *Friends Super Bowl* bölümünün çekimlerine başladığımızda çoktan çift olmuştuk.

Ancak çekimlerden önce sırada Taos'ta yılbaşı gecesi vardı. 1996 yılına giriyorduk. Julia Roberts ile çıkıyordum. Ailesiyle bile tanışmıştım. Beni oraya özel bir uçakla getirttikten sonra turuncu Volkswagen Beetle'ı ile aldı. Ben param var sanıyordum. Asıl parası olan oymuş.

Bütün gün karda futbol oynadık. Sonra Julia önce bana, sonra saatine bakıp -saat 23:45'ti- elimi tuttu ve, "Benimle gel," dedi.

Büyük mavi bir kamyonete atladık ve etrafta karlar uçuşurken bir dağa tırmandık. Nereye gittiğimiz konusunda hiçbir fikrim yoktu. Yıldızlara doğru gidiyor gibiydik. Sonunda bir dağın zirvesine ulaştık ve bir anlığına hava açıldı; New Mexico'yu ve onun ötesini, Kanada'ya kadar olan yolu görebiliyorduk. Orada oturmak kendimi dünyanın kralı gibi hissetmemi sağladı. Hafifçe kar yağıyordu ve 1996 yılı bu şekilde başladı.

Julia, şubat ayında Letterman'ın programına katıldı. Letterman programda ona çıkıp çıkmadığımız konusunda baskı yaptı. Julia, kısa zaman önce *Friends*'in, *The One Arter the Super Bowl* isimli bölümünde konuk oyuncu olarak yer almıştı. Julia'nın ve başka konuk oyuncuların yanı sıra Jean-Claude Van Damme, Brooke Shields ve Chris Isaak gibi konuk yıldızlarda dolu olan bu bölüm 52,9 milyon kişi tarafından izlendi ve Super Bowl'dan sonra şimdiye dek en çok izlenen program oldu. Sadece reklam geliri bile şaşırtıcıydı: Otuz saniyelik bir yayın süresi için yarım milyon dolardan fazla bir ücret... Dizi artık NBC için büyük bir nakit kaynağıydı.

(Yine de bazı geceler, *keşke Friends yerine ER (Acil Servis) dizisinde olsaydım,* diye düşündüğümü hatırlıyorum. Hiçbir zaman yeterince ilgi göremedim. Sorun hâlâ oradaydı, parmak izim, gözlerimin rengi...)

Çift bölümde, Julia'nın sahnelerini yılbaşından birkaç gün sonra (6-8 Ocak) çekmiştik. Benim için yazılan replikler şöyleydi: "O zamanlar mizahı bir savunma mekanizması olarak kullanırdım. Tanrı'ya şükür ki artık öyle yapmıyorum," ve "Mükemmel bir kadınla tanıştım." Kanepedeki öpüşmemiz o kadar gerçekçiydi ki insanlar bunun gerçek olduğunu düşünmüşlerdi.

Gerçekti de... Julia dizide harikaydı ve kimyamız Amerika'nın yer yerindeki televizyondan hissedilmişti sanki.

Julia'nın Letterman'a verdiği yanıta gelecek olursak herkesle dalga geçerek zekâsını bir kez daha kanıtladı:

"Evet, Matthew Perry ile çıkıyorum ve her nedense, belki de dizinin Super Bowl bölümüne katıldığım için insanlar o Matthew Perry'nin *Friends*'teki Matthew Perry olduğunu düşünüyorlar. Oysa o, Hoboken'de tanıştığım bir tuhafiyeci. Ama *Friends*'teki Matthew Perry de hoş biri, o yüzden bu yanlışlığı pek umursamıyorum."

Ayrıca benden *son derece zeki, komik ve yakışıklı* diye bahsetti.

O zamanlar her şey evetti.

İkinci sezonu tamamladıktan sonra, nisan ayında ilk büyük filmimin çekimleri için Vegas'a gittim. Salma Hayek'le birlikte *Fools Rush In*'de oynamam için bana bir milyon dolar ödeniyordu. Bu güne kadarki en iyi filmim buydu muhtemelen.

Eğer o filmi şimdi çekiyor olsaydım, çoğunlukla yalnız kalmaktan korktuğum için üç kişiyle birlikte seyahat ederdim. Ama o zamanlar tek başımaydım. Şimdiki gibi korku dolu değildim. Sanırım bu yüzden gençleri savaşa gönderiyorlar. Çünkü onlar *genç,* korkmuyorlar, yenilmezler.

Beni yanlış anlamayın; elbette *Fools Rush In*'de oynadığım için gergindim. Omuzlarımda 30 milyon dolarlık bir filmle Vegas'taydım. İlk gün, arabayla eve götürülürken şoföre, "Kenara çekmen gerek," dedim. Adam arabayı kenara çekince de korkudan yol kenarında kustum.

Bir filmde; sadece daha sakin olmakla değil, aynı zamanda tasvir etmeye çalıştığınız duyguyu gerçekten hissederseniz başarılı olursunuz. Bu daha derin çalışmaya geçiş yapmak zor olabilir, bana göre de bu daha zordu çünkü filmlerde sahneleri daha sıradışı çekme eğiliminde olursunuz.

Fools Rush In'in ikinci gününde bir jinekolog muayenehanesinde bir sahne çektiğimizi, bebeğimizin kalp atışını ilk kez duyduğumuzu hatırlıyorum. Salma ile yeni tanıştığım göz önüne alındığında bu

duyguya nasıl kapılacağıma dair hiçbir fikrim yoktu. Daha sonra ağlamam gereken bir sahne olduğunu hatırlıyorum. Bundan da çok korkmuştum. Tüm gün onu düşünüp tüm gece onun için endişelendim. Bir şekilde o sahneyi çekmeyi başardım. İşin püf noktası kolaydır; sizi gerçekten üzen bir şey düşünürsünüz. Buna karşın zamanlama zordur çünkü bunu yam olarak doğru zamanda yapmanız ve hatta tekrar tekrar yapmanız gerekir.

O gün *Fools Rush In* setinde bütün gün ağlamıştım. Yönetmen Andy Tennant'ın yanına gidip, "On saattir bunu çekiyoruz dostum. İçimde hiçbir şey kalmadı," dedim.

Andy, "İki kez daha çekmemiz gerek, dostum," dedi.

Bu ihtimal beni gözyaşlarına boğdu. İkimiz de güldük ve rezervlerimde biraz daha gözyaşı olması gerektiği konusunda anlaşmaya vardık (Aslında dramatik oyunculuğu komedi oyunculuğuna göre daha kolay buluyorum. Bir sahneye bakıyorum ve *komik olmam gerekmiyor mu yani; pekâlâ, bu kolay olacak,* diye düşünüyorum. Şu ana kadar hayatımda dört kez Emmy'ye aday gösterildim. Biri komedi, diğer üçü dram türündeydi.).

Ama gerçek duygulardan faydalanmak ve komik bir komedi oyuncusu olmaktan çok başrol oyuncusu olmak için bazı eğlenceli stratejiler bulmaya başlıyordum. Öğle vakti Vegas'taki Stratosfer Oteli'nde büyük bir havai fişek gösterisi var; Salma'ya otele bakmasını söyledim çünkü *oynadığım* karakter *onun* karakteriyle ilk tanıştığında böyle hissetmişti.

Salma da elinden geleni yaptı; çekimin başında karavanıma gelip, "Hadi flörtleşelim, ama *biraz,*" dedi.

Elimden gelen en iyi Chandler taklidini -şaşırıp iki kez alaycı bir şekilde bakma- yapıp, "Ah, *tamam!* Hadi *biraz* flörtleşelim!" dedim.

Salma'nın bir sahnenin nasıl çekileceğine dair her zaman çok ayrıntılı ve uzun bir fikri olurdu ama onun o uzun soluklu fikirleri her zaman faydalı olmazdı. Filmde ona olan aşkımı itiraf ettiğim bir sahne var. Salma, birbirimize bakmak yerine, birlikte geleceğimi-

ze bakmamızı önerdi. Yirmi dakika kadar bu saçmalığı dinledikten sonra, "Dinle, Salma," dedim. "Bu sahnede sana seni sevdiğimi söylüyorum. Sen istediğin yere bakabilirsin ama ben sana bakacağım."

Filmin yapımı boyunca senaryoyu inceliyor, çok akıllı ve inanılmaz derecede iyi bir adam olan Andy Tennant'a şakalar yapıyordum. Ben etrafta hoplayıp zıplayıp komik, küçük şeyler yaparken beni bir kenara çekip, "Bunları yapmak zorunda değilsin. Bunları yapmadan da izlenecek kadar ilgi çekicisin," dedi.

Bu şekilde düşünmek, onun benim içimden kariyerimin en iyi performanslarından birini çıkarmasını sağladı. Bu, hayatım boyunca duymayı özlediğim sözleri -*Matty, sen yeterlisin*- söylemenin farklı bir yolu muydu acaba? (Andy, aralarında Will Smith'in oynadığı *Hitch*'in de bulunduğu düzinelerce film yönetmişti. Kibar adamlar yaya kalmıyor, sanırım.)

Andy ayrıca yeni fikirler duymaya da çıktı. Bir gün arkadaşım Andrew Hill Newman sette beni ziyarete gelmişti ve şu cümleyi söyledi: "Sen daima istediğimi bile bilmediğim her şeysin." Bunu yazıp Andy Tennant'a verdim, o da bunu çok beğendi ve filmin en ünlü repliği bu oldu. Ve film açısından muhtemelen şimdiye dek söylediğim en iyi cümleydi.

Çekimler sırasında bir gün, arka plandaki Mead Gölü'nde jet ski'ye binen bir grup insan vardı. Ben de öğle yemeği molasında jet ski'ye binip binemeyeceğimi sordum. Ama filmin henüz başlangıcındaydık ve bana bunun çok tehlikeli olduğu söylenmişti.

Ama o zamanlar her şey evetti... Ben de sadece, "Şey, buna evet demek zorundasınız," dedim.

Böylece Mead Gölü'ne doğru yola çıktım. Güneş tepedeydi, mavi su alev gibi çatırdıyordu. Jet skinin üzerinde uzaklara baktıkça uzaktan filmin finalinin çekileceği Hoover Barajı'nı ve bir uyarı gibi her şeyin üzerinde duran Wilson Dağı'nı görebiliyordum. Ama hayatımdaki her şey mükemmeldi. Dünyanın en güzel, en ünlü kadını

kız arkadaşımdı, Amerika'nın bir numaralı dizisinde oynuyordum ve şimdi gişede bir numara olabilecek bir film çekerek çokça para kazanıyordum. Jet skiyi sertçe çalıştırdım, suyla olan gevşek-yumuşak bağlantıyı hissederek, bir o yana bir bu yana dönerken, darbeler beni koltukta bir yukarı bir aşağı çarpıyordu, sağ elim dönüyor, dönüyor ve dönüyor, bu sırada aracın sınırlarını zorluyordu.

Sonra jet skiyi sağa çevirdim ama vücudum dümdüz devam etti. Bir an havadaydım, sonraki an havada değildim. Yüzeye çıktığımda, başladığım yere baktım. Kıyı şeridinde kırk kadar kişi duruyordu; filmi riske atmamı izleyen ekibin tümü hepsi beni almak için Mead Gölü'ne dalmıştı.

Kıyıya döndüğümde yaralandığımı anladım. O gece çekilmesi gereken büyük bir sahne vardı: Bebeğin doğum sahnesi... Önemli bir andı ve bu sahnede düzgünce yer almam gerekiyordu. Ama her şey acı veriyordu. Özellikle de boynumu fena yaralamıştım. Set ekibi zorlandığımı biliyordu, bu yüzden doktor çağırdılar. Doktor karavanıma geldi ve bana plastik bir paket içinde tek bir hap verdi.

Doktor, "İşiniz bittiğinde bunu alın," dedi. "Her şey iyi olacak."

Hapı cebime koydum ve yemin ederim ki o hapı hiç içmeseydim, sonraki otuz yıl şimdi olduğu gibi geçmeyecekti. Kim bilir? Sadece gerçekten kötü olduğunu biliyorum.

Fools Rush In'de oynadığım karakter, kırmızı bir Mustang kullanan bir gayrimenkul geliştiricisiydi. O geceki sahne uzadıkça uzadı ama şafak sökmeden hemen önce işleri tamamladık. Güneşin ufka yaklaştığını hissedebiliyordum.

"Hey, sence o Mustang'i Vegas'a götürebilir miyim?" diye sordum.

Jet ski fiyaskosundan sonra her şeye evet demelerine şaşırırdım. Ama dediler.

Araziden ayrıldığımda Nevada gününün ilk ışıkları Wilson Dağı'nın üzerinden çıkıyordu. Mustang'in üstünü açtım ve hapı içtim. Julia'yı düşündüm, Mead Gölü'nün üzerinden uçtuğumu dü-

şündüm, hiçbir şey umurumda değildi. Çocukluğumu düşündüm ama canım acımadı. Hap etkisini gösterdiğinde içimde bir şeyler harekete geçti. Ve hayatımın geri kalanında peşinde koştuğum şey buydu. Şöhreti, Craig Bierko'yu, Murray kardeşleri ve *Friends*'i düşündüm. Yaz yaklaşıyordu, pembe saçak bulutlar ve yumuşak çöl havası. Bu benim pembe gökyüzümdü. O kadar iyi hissediyordum ki bana lokomotif çarpsa makiniste dönüp, "Olur böyle şeyler kardeşim," derdim. Kanada'da arka bahçemde çimlerin üzerinde yatıyordum, bir kez daha Murray kusmuğuyla çevrelenmiştim. Ne kadar iyi hissettiğime inanamadım, tam ve saf bir mutluluk içindeydim. Hap vücudumdaki kanın yerini ılık bal doldurmuştu sanki. Dünyanın tepesindeydim. Bu, yaşadığım en muhteşem duyguydu. Hiçbir şey asla ters gidemezdi. O üstü açık kırmızı Mustang'i Vegas'taki kiralık evime doğru sürerken şunu düşündüğümü hatırlıyorum: *Bu beni öldürmezse, bunu tekrar yapacağım.* Sonrasında yaşananlar nedeniyle bu elbette kötü bir anı ama aynı zamanda iyi de bir anıydı. O sabah Tanrı'ya yakındım. Cenneti hissediyordum, pek çok insan bunu anlamaz. O sabah, Tanrı'yla el sıkışmıştım.

Tanrı mıydı yoksa bir başkası mı?

O sabah eve geldiğimde ilk hamlem o doktorla iletişime geçmek ve ona hapın ağrıyı dindirdiğini söylemek oldu (Tanrı kısmını anlatmamaya karar verdim.). Uyudum ve uyandığımda evime o haplardan kırk tane daha teslim edilmişti. Evreka!

Dikkatli ol, Matty, bu kadar iyi hissettiren bir şeyin mutlaka sonuçları olur. O sonuçları *artık* biliyorum ama o zamanlar bilmiyordum. Keşke *Fools Rush In* hakkında söylenecek tek şey bu olsaydı. Filmlerin nasıl çekildiğine dair eğlenceli, bilgilendirici detaylar içeren hikâyeler... Ünlüler meclisinin balonunu patlatmaktan nefret ediyorum ama ihtişamın, martinilerin ve gazetecilerin fotoğraf makinelerinin arkasında da gerçek hayatlar yaşanıyor. Ancak kimsenin söylemediği, muhtemelen buna en küçük aday olan birinin hayatı, cehennemin kapısına doğru yuvarlanmak üzere olduğuydu.

Bir buçuk yıl sonra bu haplardan günde elli beş tane alıyordum. Minnesota'daki Hazelden Rehabilitasyon Merkezi'ne gittiğimde 58 kiloydum ve hayatım mahvolmuştu. Bana ne olduğu hakkında hiçbir fikrim olmadığından öleceğimden emindim ve saf bir korku içindeydim. Ölmeye çalışmıyordum, sadece daha iyi hissetmeye çalışıyordum.

Elbette, *Matthew Perry rehabilitasyonda* büyük bir haber hâline geldi. Sorunlarımı mahremiyet içinde çözme fırsatı bile verilmemişti bana. Herkes haberdardı. Tüm dergilerin kapaklarında yer alıyordu haber; başkalarının sahip olduğu anonimliğin brn yanından geçememiştim bile. Çok korkuyordum. Çok da gençtim, bu yüzden hızla toparlandım. Yirmi sekiz gün içinde yeniden ayağa kalktığımda artık sağlıklı görünüyordum.

Bu büyük bir haberdi ama diğerinin büyüklüğünün yanından bile geçmiyordu.

Film yapımı, televizyon için bir şeyler üretmekten tamamen farklı bir şeydir. *Friends*'te bir şeye üzüldüğünüzde, sanki dünyadaki en üzgün insanmışsınız gibi abartılı bir şekilde gösterirsiniz bunu, temel olarak canlı izleyicilerin bulunduğu arka sıra için... Performansınızda seyirciye, "Hey millet, şunu izleyin. Bunlar keyif alacaksınız," dercesine bir göz kırpış vardır. Bir durum komedisi çekerken, sanki her hafta tek perdelik bir oyun oynuyormuşsunuz gibi olur. İzleyiciler arasında üç yüz kişi vardır ve onlara açılmanız gerekir.

Film çalışmaları ise çok ama çok daha yavaştır: Bir ana çekim vardır, ardından bir yakın çekim, ardından daha da *yakın* bir başka yakın çekim olur. Karakteriniz üzgünse, üzgün oynarsınız. Göz kırpmazsınız, bu da işin artılarındandır. Ama *Friends*'te *hızlı* bir şekilde prova bile yapmıştık. Alec Baldwin'in bir kez konuk oyunu olarak rol aldığını ve, "Çok hızlı gidiyorsunuz!" dediğini hatırlıyorum.

Dizide her zaman konuk yıldızlar vardı, bu da her zaman hazırcevap olmanız anlamına geliyordu. Sean Penn benim favorilerim-

den biriydi; sekizinci sezonda iki bölümde yer almış ve çok başarılı olmuştu. Hikâyesi gereği benim pembe bir tavşan gibi giyinmemi istiyordu (Cadılar Bayramı'ydı), bu yüzden masanın sonunda şunu okudum: "Her zaman Sean Penn'le çalışmanın hayalini kurmuştum ama bunu yapabilmek için pembe tavşan kostümü giymem gerekeceğini hiç düşünmemiştim."

Friends'te dairenin gerçek bir dördüncü duvarı olmadığı hâlde, *Friends*, mecazi dördüncü duvarı asla kırmadı. Buna en yaklaştığımız an, Sean'la olan andı: Beni tavşan kostümüyle sahne arkasında gösteren (ana hikâyenin başlamasından sonraki son, kısa sahnede) bir etiket koymuştum. Sean yanımdan geçiyor ve ben, "Sean, seninle bir dakika konuşabilir miyim?" diyorum.

"Tabii ki Matthew, nasılsın?"

"Evet, bu konuyu gerçekten çok düşündüm. Ve bence sen bu konuyu konuşabileceğim bir insansın." Bunu söylerken sigara içiyorum ve kocaman tavşan ayağımla sigarayı söndürürken şunu söylüyorum: "Kendimi artık dramatik çalışmalara vermeyi düşünüyordum."

Sean Penn yaklaşık beş dakika boyunca beni baştan aşağı süzüp, "İyi şanslar," diyor.

Masa okuması yapıldığında, bu koca bir kahkaha aldı. Ama on yıldır asla çiğnemediğimiz bir kuralı çiğniyordu. Sean Penn kadar güçlü biri ve beni kocaman pembe bir tavşan kostümüyle gülünç görünmem bile dördüncü duvarı kırmaya izin veremezdi. Yerinde kaldı duvar. Tam da olması gereken yerde.

Friends dizisindeki herkesin, tüm dünyanın onların karakteri hakkında konuştuğu bir dönemi olmuştu. David Schwimmer'ınki ilk sezondu, ikinci sezon Lisa'nınkiydi, beşinci ve altıncı sezonlarda konuşulan karakter Courteney ve benimkiydi, Jen yedinci ve sekizinci sezonda, Matt ise (En Çok Gelişen Arkadaş) dokuzuncu ve onuncu sezonlarda konuşuldu. Bazıları o sezonlarda Emmy kazandı ve aslında hepimizin kazandığımızdan daha fazlasını kazanmamız

gerekirdi ama bana kalırsa, New York City'de gerçek olamayacak kadar büyük bir dairesi olan çekici, zengin insanlara karşı bir önyargı var... Ancak her zaman belirttiğim gibi dördüncü bir duvar yoktu.

O ilk yıl -David'in yılı- David bir gün soyunma odama geldi. Karakteri için orijinal bir asık surat ifadesi bulmuştu ve ifade son derece komikti. Ayrıca aramızda reklam filmi çeken, *The Tonight Show*'a çıkan, ev satın alan, kendi filmini çeken ilk kişi oydu. O ilk yıldaki en revaçta olan adam oydu ve bu yerindeydi. O çok komik biriydi.

O gün soyunma odamda karşıma oturup konuya girdi.

"Matty," dedi. "Düşüyorum da sözleşmelerimizi yeniden müzakere ederken bunu bir ekip olarak yapmalıyız. Hepimize aynı miktarda maaş ödenmeli." O ana dek müzakere için en iyi konumda olan oydu. Söylediklerine inanamadım. Heyecanlandığımı söylemeye gerek yok. Onun cömert ruhundan faydalandığım için son derece mutluydum.

Bu kararın son derece kazançlı olduğu ortaya çıktı. David kesinlikle en fazla parayı alacak konumdaydı ama o bunu yapmamıştı. Aynı hareketi ben de yapardım diye düşünmek isterdim ama yirmi beş yaşında açgözlü bir genç olarak bunu yapacağımdan emin değilim. Ancak onun kararı, sayısız stresli görüşmelere dönüşen bu süreçte birbirimize sahip çıkmamızı sağladı ve bize muazzam miktarda güç verdi. Sekizinci sezonda bölüm başına bir milyon dolar kazanıyorduk, onuncu sezona geldiğimizde ise daha fazlasını. Bölüm başıma 1.100.040 dolar kazanıyor ve daha az bölüm çekmeyi talep ediyorduk. Aptaldık hepimiz. Bize teklif edilenler için David'in iyiliğine ve zeki iş anlayışına teşekkür borçluyduk. Sana yaklaşık 30 milyon dolar borcum var David (Biz hâlâ salaktık.).

Friends'te olmak haberlerin gitgide daha iyi hâle geldiği büyülü durumlardan biriydi. Ama ekran dışında işler pek iyi gitmiyordu. 1996 yılının nisan ayının sonlarında Jay Leno'ya gittim ve bekâr olduğumu itiraf ettim. Julia Roberts'la beraber olmak benim için çok fazlaydı. Benden ayrılacağından emindim, neden ayrılmasındı ki?

Yeterli değildim ben, asla yeterli olmamıştım. Kırılmış, eğilmiş biriydim, sevilemezdim. Bu yüzden onu kaybetmenin kaçınılmaz acısıyla yüzleşmek yerine güzel ve zeki Julia Roberts'tan ayrıldım. Zar zor bir televizyon çocuğuyla birlikte olduğunu düşünmüş olabilirdi ama televizyon çocuğu artık ondan ayrılmıştı. Yüzündeki şaşkınlık ifadesini anlatamam.

Murray kardeşlerle Cape Cod'da bir parti vermeye karar verdim. Neden Cape Cod'u seçtiğim ya da Murray kardeşlerin neden benimle geldiği hakkında hiçbir fikrim yok. Buranın o bar senin bu bar benim gezilecek bir yer olduğunu düşündüm. Ancak orada bir şeylerin değiştiğini fark ettim; bu, yeni, dinamik bir evreydi. Kızlar yanıma gelip konuşuyorlardı, kadınlara tedirgince yaklaştığım günler artık geride kalmıştı. Ben elimde bir votka tonikle bir köşede dururken, onlar benim yanıma geliyorlardı.

Ama hiçbiri Julia Roberts değildi.

Hayatımda altmış beş kereden fazla detoks yapmıştım ama ilk seferi yirmi altı yaşındayken oldu.

Vicodin alışkanlığım artık kötü bir şekilde etkisini gösteriyordu. *Friends*'in üçüncü sezonunu izlerseniz, herhâlde sezon sonunda ne kadar zayıf olduğumu görünce dehşete düşersiniz (Opioidler hem iştahınızı keser hem de sürekli kusmanıza neden olur). Son bölümde beyaz bir gömlek ve ten rengi bir pantolon giydiğimi ve her ikisinin de üzerimde en az üç beden büyük durduğunu göreceksiniz. (Bunu, altıncı sezonun son bölümü ile yedinci sezonun ilk bölümü olan Chandler-Monica evlenme teklifi bölümleri arasındaki görünüş farkı ile karşılaştırın. Altıncı sezonun son bölümünde ve yedinci sezonun ilk bölümünde üzerimde aynı kıyafetlerin olması gerekiyordu [çünkü iki bölüm aynı gecede geçiyordu] ama sezon arasında yirmi kilo kadar vermiştim. *Friends* yıllarımda kilom 58 ile 102 arasında değişiyordu.)

Kilomu mevsimden mevsime ölçerseniz bağımlılığımın gidişatını takip edebilirsiniz: Kilom artıyorsa alkol bağımlılığım iş başında-

dır, zayıf olduğumda ise hap bağımlılığım. *Keçi sakalım* olduğunda *çok fazla* hap söz konusudur.

Üçüncü sezonun sonunda vaktimin çoğunu günde nasıl elli beş adet Vicodin bulabileceğimi düşünmeye harcıyordum. Her gün elli beş Vicodin almam gerekiyordu, aksi takdirde çok hasta oluyordum. Tam zamanlı bir işti bu: Telefon etmek, doktorlara görünmek, migren ağrısı taklidi yapmak, bana ihtiyacım olanı verecek sahtekar hemşireler bulmak.

Neler olduğunu anlamam biraz zaman aldı. Başlangıçta günde on iki kadar hap alıyordum, sonra bir gün aniden ilacı içmeyi bıraktım ve kendimi kesinlikle berbat hissettim. *Gerçekten bende bir sorun var*, diye düşündüm ama yoluma devam ettim. *Friends'in bu sezonunu bitireceğim, ardından da bunun için tedavi göreceğim.*

Bu karar ölmemle sonuçlanacaktı az kalsın. Sezon bir ay daha sürecek olsaydı, artık burada olmazdım.

Çalıştığım sürede asla kafam güzel değildi. Bu insanları seviyordum, her zaman onların yanında yer almak istiyordum ve New York Yankees'in ikinci kalecisiydim. Ama bağımlılık sizden önce uyanır ve sizin yalnız olmanızı ister. Alkolizm her zaman kazanacaktır. Elinizi kaldırıp, "Bende bir sorun var," dediğiniz anda, alkol alaycı bir tavırla, *bu konuda bir şey söyleyecek misin,* diye sorar. *Tamam, bir süreliğine uzaklaşacağım. Ama geri döneceğim.*

Hiçbir zaman tamamen ortadan kaybolmaz.

Hemen başka bir filmde, Chris Farley'nin başrolde olduğu ve Christopher Guest'in yönettiği bir komedi filmi olan *Almost Heroes*'ta rol ayarladım. Bunun için bana iki milyon dolar ödediler. Kuzey Kaliforniya'nın boktan bir bölgesinde, Eureka yakınlarında çektik filmi. Farley tahmin edebileceğiniz gibi komikti ama hem onun bağımlılığı hem de benim bağımlılığım bu lanet şeyi güçlükle bitirebilmemize neden oldu. *Friends* ve *Almost Heroes*'u aynı anda çekmiştim ve yorulmuştum. Haplar eskisi kadar etki etmiyordu. Sürekli hasta hissetmemek için belli bir sayıda hap almam gerekiyordu.

Yemek yemek de hapların etkisini azaltıyordu, o yüzden yemek de yemiyordum. Zaten o kadar midem bulanıyordu ki yemek yemek istemiyordum da. Sürekli kusuyordum. Bu, özel hayatta pek sorun değildi ama ormanın ortasında Christopher Guest'le konuşurken o kadar da iyi bir şey değildi. *Otuz saniye içinde kusacaksın. Kendini affettirmenin bir yolunu bulsan, hem de hemen bulsan iyi olur.* Her yere kusuyordum; ağaçların arkasına, kayaların arkasına, kadınlar tuvaletine... İnsanların, bir kez daha içmek için kusmuklarında hap aradıklarını duymuştum ama o kadarını yapmaya cesaret edemedim. Zaten ödeme yaptığım o kadar çok doktor vardı ki zaten nadiren bu tür bir ihtiyaç duyuyordum. Ama tuvaletimin yanında iki havlum vardı; biri kusmuğu, diğeri gözyaşlarımı silmek için. Ölmek üzereydim ama bunu kimseye söyleyemiyordum.

Daha sonra Chris Farley öldü. Onun hastalığı benimkinden daha hızlı ilerlemişti (Ayrıca benim *eroin* kelimesine karşı sağlıklı bir korkum vardı, onun ise yoktu.). Bu haberi ilk aldığımda Jennifer Aniston'ın kulisinin duvarına bir yumruk attım, delik açıldı. O öldükten iki hafta sonra *Almost Heroes*'un tanıtımını yapmak zorunda kaldım; kendimi, onun uyuşturucu ve alkolden ölümünü herkesin önünde tartışırken buldum.

Tüm o zaman boyunca hap etkisi altındaydım.

Kimse bilmiyordu; ailem, arkadaşlarım, hiç kimse... Her zaman inanılmaz derecede hastaydım. Ara sıra bırakmayı -üç gün orada, dört gün burada- deniyordum ama bu beni o kadar üzüyor ve hasta ediyordu ki dayanmak imkânsızdı.

Bir gece evde olup biteni anlamaya çalışırken eski kız arkadaşımdan bir telefon geldi.

"Sende bir sorun olduğunu biliyorum," dedi. "Ve seni doktora götüreceğim."

Dağıldım. Ona her şeyi anlattım. Hayatımda hiç bu kadar ağlamamıştım. Sırrım ortaya çıkmıştı. Bilen biri vardı.

Ertesi gün bir doktora gittim. Hazelden'a gitmemi söyledi.

"Orada büyük bir gölleri var," dedi doktor. Oranın Minnesota *-Kanada'ya yakın-* olduğunu düşündüm. *En azından bu berbat havada kendimi evimdeymiş gibi hissedeceğim.*

Ama korkudan aklım çıkacaktı. Bu artık gerçekti. Rehabilitasyona gidiyordum. Yirmi altı yaşındaydım.

Hazelden'a hapları bırakmak için gittim ama tam olarak hiçbir şey öğrenmemeyi başardım. Planım, Minnesota'ya gitmeden önce hızlı bir detoks sürecinden geçmekti. Hızlı detoks sırasında sizi iki veya üç günlüğüne detoksa sokarlar ve sizi opioidlerin karşıt etken maddesi ile doldururlar. Sonunda tamamen temiz olmanız gerekir (Bu arada, bu tedavi hâlen daha kullanılmaktadır ama ben artık işe yaramadığını biliyorum.).

Ben de *hızlı* detoks için Hazelden'a gittim ama oraya vardığımda, ölmüş gibiydim. Opioid detokslarıyla ilgili şunu söylerler: Sizi öldürmez ama ölmeyi dilemenize neden olur (Sizi öldürebilecek detokslar alkol ve benzen detokslarıdır.). Hazelden'daki odamdaydım ve inanılmaz derecede midem bulanıyordu, bir köpek misali tekmeler savuruyordum. Bacaklarım ve kollarım sarsılıyor, dehşet içinde sallanıyordu. Sürekli olarak biraz rahatlama için yalvarıyordum ama bana söyledikleri tek şey, "Detoks yapıldı, sadece dinlen," oluyordu.

Ama zehirden arınmamıştım, sadece günde elli beş Vicodin içerken artık sıfır Vicodin'e düşmüştüm, yani hapı tamamen bırakmıştım. *Duvara sarılan* dedikleri şeye dönüştüm: Birkaç adım atmak için bile en yakın duvara tutunmak zorundaydım.

Artık biliyorum ki eğer hızlı detoks yapılmasaydı, acımı dindirmek için bir şeyler verirlerdi ama detoks yaptığımı bildiklerinden beni kendi hâlime bıraktılar. Elli beşten sıfıra inmek en azından güçlü bir insan olduğumu gösteriyordu sanırım ama bu cehennemin en saf hâliydi.

Orada kalışımdan yaklaşık on gün sonra, her şey biraz bulanıklaştığında, bir grup seansındaydım. Bana sürekli, "İyiyim, tamamen

iyiyim," demem söylenmişti ama iyi falan değildim. Çocukluğumda aldığım eğitim -asla kötü bir çocuk olmayacağım- o kadar güçlüydü ki sanırım büyük bir nöbet geçirirken bile sorun çıkarmadığımdan emin olmak zorundaydım.

Nöbetten kendime geldiğimde odama geri döndüm. Tüm personel dehşet içinde toplanmıştı. Ne olduğunu bilmeden ve kafam hâlâ derinden karışıkken, "Aman Tanrım, Kaliforniya'ya beni görmeye geldiğinize inanamıyorum. Bu çok hoş!" dedim.

Biri, "Kaliforniya'da değilsin, Minnesota'dasın," dedi. "Tonik klinik nöbet geçirdin."

İki hafta daha orada kaldım ve sonunda sanki burayı yöneten benmişim, buranın kralıymışım gibi hissettim. Ve bunu başarmak için kullandığım yöntem, *Clean and Sober*'daki Michael Keaton'ı taklit etmekti.

Biraz kilo alacak, bol bol tenis oynayacak ve hap almayı bırakacak kadar gençtim. Ama içten içe tekrar içeceğimi biliyordum. Kendimi daha iyi hissettiğimde Kaliforniya'ya geri döndüm; normale dönmemiştim ama kendimi daha iyi hissediyordum. Ama daha önce de dediğim gibi sorunumun ne olduğu konusunda tam olarak hiçbir şey öğrenememiştim. Anonim Alkolikler'i ya da ayık hayatın nasıl yaşanacağını öğrenmemiştim, sadece Vicodin etkisinden çıkmıştım. *Friends*'i izleyenleriniz için, bu olaylar dördüncü sezonun başında yaşandı. O sezon dizinin izlediğim en iyi sezonuydu. Gerçi Jennifer Aniston için yeterince iyi değildi ama yine de oldukça iyiydi.

Kaliforniya'ya döndükten sonra altmış sekiz gün dayandım. Sonra ilk içkimi içtim çünkü teorim, beni neredeyse öldüren şeyin içki olmadığı yönündeydi. Beni ölümün kıyısına getiren şey opioid ilaçlardı; votka yalnızca boşlukları doldurmuştu ve delikler hâlâ varlığını sürdürdüğünden, bir şeyin yine onları doldurması gerekiyordu. 2001 yılına kadar her gece içtim.

Hazelden'a giden süreç muhtemelen hayatımın en iyi yılıydı, herkesin isteyebileceği en iyi yıl... Şöhretin verdiği zevk henüz tam anlamıyla tükenmemişti, gerçi o zamanlarda ölseydim, muhtemelen mezar taşımda şu yazardı: JULIA ROBERTS'TAN AYRILAN MATTHEW PERRY BURADA YATIYOR - BUNDAN DAHA APTAL VE DAHA ÖLÜ OLABİLİR MİYİM?

1999 yılında bir filmde birlikte çalıştığım bir kadına fena hâlde âşık olmuştum (Tıpkı Kanada'da ünlü olan annem gibi ünlü olan kadınlara âşık olmakla doluydu geçmişim.). Tüm duvarlar yıkılmıştı ve ben sadece kendimdim. Sonra o, âşık olmak için bir başkasını seçti.

İstediğim çoğu insanı elde edebildim ama bu hâlâ canımı acıtıyor. Bu da istisnanın şu kuralı kanıtladığını gösteriyor: Birini elde edebildiğimde, yetersiz olduğum için o beni terk etmeden benim onu terk etmem gerekir; istediğim birini elde edemediğimde, bu yine yetersiz olduğumu ve bunun bilindiğini kanıtlar. Öyle ya da böyle, bugün bile biri onun adını andığında midem kasılıyor. Uyandığım her dakikamı yönlendiren korku gerçek olmuştu. Hatta içki içmemin sorun olduğunu bile söylemişti ki bu da bağımlılığından bedellerinden biri olmuştu benim için. Böyle bir şeyin, bir insanın ayık kalmasını sağlayacağını düşünürsünüz, oysa bu, durumu daha da kötüleştirdi. Evimin her yerinde mumlar yaktım, içtim, birlikte oynadığımız filmi izledim, tek başıma kendime eziyet ettim, kalbim acıdı, bunu aşmaya çalıştım. Başaramadım.

Şişmiştim ve berbat görünüyordum ve bu tehlikeliydi. Ottawa'da dokuzuncu sınıftayken Michael J. Fox'un aynı anda hem bir numaralı filmi hem de bir numaralı TV dizisini yaptığını fark ettiğimi hatırlıyorum ve o zaman bile, yani on dört yaşında olduğum hâlde, hasetten kulaklarımdan buhar çıkmıştı. Daha sonra *The New York Times*'a şunu söyledim: "İlgi istiyorsun, para istiyorsun ve restorandaki en iyi koltuğu istiyorsun." *Friends*'in beşinci ve altıncı sezonları

arasındaki arayı hızla ileri sardım ve kendimi *The Whole Nine Yards*'ı çekerken buldum ve tabii ki 2000 yılının başlarında film vizyona girdiğinde artık hem bir televizyon dizim hem de bir numara bir filmin vardı.

Ben mi? Ben o kadar çok hap kullanıyordum ki yatak odamdan çıkamıyordum bile.

Yani Matthew Perry'nin kutlama yapacağını, şehrin gözdesi olacağını düşündüğünüzde anda, ben sadece uyuşturucu hap satıcıları ile uğraşıyordum ve karanlık odalarda, sefalet içinde yaşıyordum.

Doğada bir penguen yaralandığında diğer penguenler onun etrafında toplanır ve iyileşene kadar onu desteklerler. *Friends* dizisindeki rol arkadaşlarımın benim için yaptığı şey de tam olarak buydu. Sette aşırı derecede akşamdan kalma olduğum zamanlar oldu ve kendilerini her derde deva kardiyo egzersizlerine adamış olan Jen ve Courteney, kulise bir egzersiz bisikleti yerleştirdiler. Provalar ve çekimler arasında oraya gidip sanki cehennemin ateşleri beni kovalıyormuş gibi o şeye biniyor, beyin gücümü normale döndürecek her şeyi yapıyordum. Yaralı penguen bendim ama bu harika insanları ve bu diziyi hüsrana uğratmamaya kararlıydım.

Yine de bu bağımlılık beni mahvetmişti; bir keresinde kafede takım elbiseli bir sahnem vardı, orada, kanepede uyuyakalmıştım ve felaket ancak Matt LeBlanc'ın beni sıramın hemen önünde dürterek uyandırmasıyla önlenmişti. Kimse bunu fark etmedi ama ne kadar yaklaştığını biliyordum.

Ama hep ortaya çıktım ve repliklerimi söyledim.

Sonra pankreatit oldum. Otuz yaşındaydım.

Sezon arasında, yine yalnızdım, yine hiçbir şey yoktu, film çekimi yoktu, hiçbir şey yoktu; sadece yavaş, katran gibi bir zaman, Los Angeles kanyonlarından sonsuz denize doğru akıyordu. Aylardır evde oturmuş içiyordum. İçebilmek için tek başımaydım, tek başıma olduğum için içiyordum (Dediğim gibi, alkolizm sizi ele geçir-

mek için yalnız olmanızı bekler.). *Meet Joe Black* filmini tekrar tekrar izliyordum, film her ne kadar Ölüm (ben) karakteriyle ilgili olsa da ben aşkın ne olduğunu anlamaya çalışıyordum. Harika... Ama sanki ben, "Şimdi ne yapacağız?" diye sorulan Joe Black'tim de... Ölüm gibiydim de aynı zamanda; içiyor, filmi izliyor, sızıyor, uyanıyor, içiyor, filmi izliyor ve yine sızıyordum.

Sonra birdenbire mideme bir bıçak saplanmış gibi hissettim. Zarı deldi, biraz büküldü, tırtıklı kenarı damarlarıma takıldı, kanımı kaynama noktasına kadar ısıttı. Bıçak derine indikçe sanki kanyonlarda bir hayvan parçalara ayrılmış gibi acı içinde çığlık attığımı duydum.

O zamanlar kız arkadaşım olan harika Jamie Tarses'ı aradım ve, "Bir *sorun* var," demeyi başardım.

Jamie, Tanrı'nın bir meleğiydi; hemen evime geldi, beni bir arabaya bindirip en yakın hastaneye götürdü.

Acil serviste, "Midemi yıkamanız lazım! Midemi yıkamanız lazım!" diye bağırıyordum.

Doktor bana öylece bakıyordu.

"Mideni yıkamaya gerek yok. Bir gıda zehirlenmesi söz konusu değil."

"O zaman ne bu böyle?" diye feryat ettim.

"Pankreatit," dedi doktur. "Çok fazla alkol tüketmenin neden olduğu bir şey..."

Aslında pankreatitin birkaç nedeni vardır; bir otoimmün hastalığınız, bir enfeksiyonunuz veya safranızda taş olabilir. Ne var ki sebebi çoğunlukla çok fazla alkol almaktır. Otuz yaşında pankreatit duyulmamış bir şeydi. Oley be, benim için yeni bir rekor!

"Siktir," dedim. "Hayır. Ben çok fazla içmiyorum..." Bu, utanç olabilirdi, inkâr olabilirdi. Bunları birbirinden ayırmanın zor olduğunu düşünüyorum. Her neyse, Jamie'nin beni eve bırakmasını sağladım.

Evimde yaklaşık bir saat geçirdikten sonra, bir şeylerin hâlâ ciddi şekilde ters gittiğini fark ettim, bu yüzden bu sefer farklı bir hastaneye gittik ama yine aynı cevabı aldık.

Bir ay boyunca hastanede kaldım, damar yoluyla serum verildi (Pankreatiti tedavi etmenin tek yolu pankreası tamamen kendi başına bırakmaktı, bu da yaklaşık otuz gün boyunca hiçbir şey yiyip içemeyeceğim anlamına geliyordu.). O gecelerin hepsinde yanımda Jamie Tarses ile uyuyakaldım, uyandığımda da hep onu yanımda buldum (Jamie'nin Tanrı'nın yardım elçisi olduğuna hâlâ inanıyorum, hiçbirimiz ona layık değildik; öyle olmadığımızı biliyordum.). Birlikte *The West Wing*'i tekrar tekrar izlerken, ben sigara içiyordum; evet, hastane odamda sigara içiyordum. Ya o zamanalar farklı zamanlardı ya da o kadar ünlüydüm ki bunun bir önemi yoktu. Bir noktada beni yakaladılar ve içmememi söylediler. Ama çaresizdim, bu yüzden sigara içmek için hastaneden çıkıp bitince tekrar girdim.

Bir sonraki sigaram için aradan yedi saat geçmesi gerekiyordu ama buna değerdi.

Acımı hafifletmek için beni dilaudid adlı ilacı düzenli miktarlarda uygulayan bir makineye bağladılar. Bu ilaç, beynin acıyla ilişkisini değiştiren bir opioiddir; keşke insan formunda olsaydı. Ama dilaudidi seviyordum, bu benim yeni favori ilacımdı ve bu ilacı vermeyi sürdürecek olsalar, yüz gün daha o hastanede kalırdım. O otuz gün boyunca Jamie yanımdaydı, kafam güzeldi ve mutluydum. David Schwimmer'ın özverili ve parlak fikri sayesinde bize 50 milyon dolar kazandıran altıncı ve yedinci sezonlar için anlaşma imzaladığımızda özellikle mutlu oldum. O sözleşmeyi kolumda bir serumla ve beynimden dilaudid akarken imzaladım.

Ama beni biliyorlardı; bu harika ilaçtan daha fazlasını istediğim açıktı.

Bir doktor, "İyisin," dedi. "Pankreatitin geçti. Eve gidebilirsin. Yarın."

"Yani bu gece bana dilaudid vermeyeceğinizi mi söylüyorsun?"

"Hayır," dedi. "Vermeyeceğiz."

Bir şekilde geceyi atlattım ama kimse benimle ne yapacağını bilmiyordu.

Giriş, sahne, sol taraf, babam. Tanrı'ya şükür ki Los Angeles'ın kuzeybatısındaki Ojai isimli kasabada onunla ve ailesiyle birlikte yaşamamı teklif etti.

"Gel bizimle yaşa," dedi. "Sonra Anonim Alkolikler toplantılarına katıl ve kendini düzelt."

Bu iyi bir seçenekti ve yapacak başka bir şeyim olmadığından bir şeyler almak için Hollywood Hills'teki Chelan Way'deki evime döndüm. Ayıktım ama kısa süre önce otuz gün boyunca dilaudid kullanmıştım, bu yüzden hâlâ biraz sersemdim. Ben çantamı hazırlarken, Jamie beni bekledi. Sonra yeşil Porsche'mle Hills'in dolambaçlı yollarında onu takip ettim. Chelan Drive yönündeki ilk sola döndüğümde, yolun ortasından bana doğru gelen bir kurye minibüsü vardı, bu yüzden direksiyonu kırıp frene bastım ama araba çimlerin içine girip ilerlemeye devam etti. Bir eve doğru çıkan merdivenlere doğru ilerledi araba, merdivenleri yıktım, ardından evin salonuna girdim. Şans eseri evde kimse yoktu ama hem araba hem de merdivenler enkaz hâlindeydi.

Lanet merdivenler, yine...

Doğru olanı yapıp polislerin gelmesini bekledim. Bir sonraki çizgi filmlerdeki gibi bir örsün ne zaman kafama düşeceğini merak ederek gökyüzüne bakmaya devam ettim. Birinin fotoğraf çekip *People* dergisine fotoğrafı satabileceği kadar vakit geçirdim orada. Arabam, Ojai'de babamın yanında yaşamaya gittiği sırada bir evin içine girmişti.

Sanki yeniden on beş yaşındaydım ve Kaliforniya'ya babamla yaşamaya gidiyordum. Beni her gün *Friends* çekimlerine götürmek üzere bir araba geliyordu. Ama Vicodin'i tekrar elime alıp yeniden içmeye ve sevmeye başlamam çok uzun sürmedi. Terapistimden alıntı yapacak olursam, *gerçeklik, kazanılan bir tattır,* ve ben, onu kazanmakta başarısız olmuştum. Babamın evine gizlice hem ilaç hem de alkol sokuyordum ve karısı buna o kadar sinirlendi ki sonunda babam çok sakince yanıma yaklaşıp bana artık gitmem gerektiğini söyledi.

Ah, gideceğim ama ikiniz de paramın tek kuruşunu bile göremeyeceksiniz, diye düşündüm ama söylemedim.

Friends'in gelecek sezonuna yine kafam güzel döndüm ve herkes bir şeyler yapılması gerektiğini biliyordu.

Günde elli beş Vicodin alışkanlığını küçük bir yudumda bir günde ortadan kaldırmayı vadeden bir ilaç olan metadonu zaten duymuştum. Tek sorun, her gün o küçük yudumu içmek zorunda olmanızdı, aksi takdirde ciddi bir yoksunluğa düşerdiniz. Çaresiz zihnim, *bu bana iyi gelir*, diye düşündü. Hemen o ilaca başladım ve ertesi gün çok hızlı bir şekilde Friends'e geri dönebildim.

Metadonun hiçbir yan etkisinin olmadığı söylenmişti ama bu doğru değildi. Aslında o, sonun başlangıcıydı.

Onun dışında her şey harika gidiyordu. *Friends* yine her zamanki gibi başarılıydı. Sonra soyunma odama başka bir oyuncu geldi. Bu seferki David değildi ve bu iyi bir haber değildi.

"İçtiğini biliyorum," dedi.

Onu çoktan unutmuştum -Brad Pitt'le çıkmaya başladığından beri iyiydim- ve bir tuhaflık yaratmadan ona tam olarak ne kadar süre bakacağımı hesaplamıştım ama yine de Jennifer Aniston'la yüzleşmek yıkıcıydı. Ve kafam karışmıştı.

"Nasıl anlayabildin?" dedim. Hiç alkollüyken sete gitmemiştim. "Gizlemeye çalışıyordum..."

"Kokusunu alabiliyoruz," dedi, tuhaf ama sevgi dolu bir tavırla ve cümlesindeki *biz* vurgusu bana bir balyoz gibi çarpmıştı.

"Çok fazla içtiğimi biliyorum," dedim. "Ama bu konuda ne yapacağımı tam olarak bilmiyorum."

Bazı zamanlarda sete arabayla gitmek benim için uygun değildi (asla kafam güzel olmuyordu ama kesinlikle akşamdan kalma olarak çalıştığım olmuştu), bu yüzden limuzinle gidiyordum; bu da insanların şüpheli bakışlarına neden oluyordu. Herkes bana iyi olup olmadığımı sorardı ama kimse *Friends* trenini durdurmak istemez-

di çünkü altın yumurtlayan tavuktu ve ben bu konuda kendimi çok kötü hissediyordum. En büyük sevincim aynı zamanda en büyük kâbusumdu ama şimdi bu harika şeyi mahvetmeye çok yaklaşmıştım.

Sonunda sette ayık bir eşliktim vardı ama bunun pek bir faydası olmadı. Bir gün yine bir uyuşturucu bir ilaç almıştım, bir gece öncesinde de sarhoş olmuştum ve her şey, herkesin önünde yaptığım prova sırasında ortaya saçıldı. Ama bunda ilginç bir değişiklik vardı: Darbe almıştım ama bundan bihaberdim, bu yüzden saklanacak bir şey olmadığını düşündüm. Tükendiğimin farkında değildim ama geveleyip duruyordum. İnsanlar ağzımdan çıkan tek bir kelimeyi bile anlayamadı. Ama benim hiçbir fikrim yoktu.

Bir kez daha sorunma odama döndüğümde, dizideki herkes oradaydı.

"Ne yapacaksın, Matty?" dediler.

"İlaç bu, düzelteceğim. Üzgünüm."

O gece içmedim ve ertesi gün çalışmaya gittim ama durum ortadaydı.

Menajerimi aradım.

"Evet," dedi. "Biliyorlar."

Senaristler, oyuncular -ha siktir *herkes*- biliyordu, bunun üzerine, "Bana bir film ayarlaman lazım. Hemen... Beni buradan çıkar," dedim.

Bir kez daha coğrafya değiştirmenin işe yarayacağını sandım. İçinde bulunduğum durumdan kendimi kurtarabilirsem tüm ilaçları ve içkileri bırakacağımı, bu kavgadan çıkacağımı sandım (Aslında tek yaptığım, içki ve ilaçların dozu artarken, iç yükümü üçe katlamaktı.). Çünkü nereye giderseniz gidin kendinizden kaçamazsınız. Bu, aynı zamanda pilot bölüm için yalvardığım *L.A.X 2194*'e seçildiğim zamanı hatırlattı bana. O zamanlar deneme çekimlerine yetecek kadar enerjim ve dolayısıyla Formosa'da içki içmeye yetecek kadar param vardı; şimdi, yeni yüzyılın başında, istersem bir filmin müziklerini yapabilecek kadar enerjim vardı. *Serving Sara*, Dallas'ta

çekilecekti ve neden oranın ayık kalmak için mükemmel bir yer olduğunu düşündüğüme dair hâlâ bir fikrim yok...

Serving Sara kötü bir filmdi ama benim filmdeki kötü oyunculuğum filmi daha da kötü bir hâle getirdi.

Korkunç bir hâldeydim ve kapasitemi aşan bir sorumluluk üstlenmiştim. Film için haftanın dört günü çalışıyordum, ardından da özel bir jetle *Friends*'in çekimleri için Los Angeles'a dönüyordum. Uçakta repliklerimi okurken sürekli olarak yudumladığım votka dolu bir şişem vardı (Çetele tutuyorsanız aslında, metadon, Xanax, kokain ve günde bir litre kadar votka kullanıyordum.). Bir gün Dallas'a bir sahnenin çekimi için gittiğimde o sahneyi zaten birkaç gün önce çektiğimizi fark ettim. İşler sökülüyordu.

Jamie Tarses -güzel, harika, şefkatli, dahi Jamie Tarses- Teksas'a uçtu. Aslında o benim hemşiremdi ama ben hâlâ içki içiyor, tüm uyuşturucuları alıyor ve bunu ondan saklamaya çalışıyordum. Bir gece televizyon izlerken bana dönüp, "Görünüşe göre kayboluyorsun," dedi.

Bir pencere açıldı; ufak bir çatlak ama açık...

"Kaybolmak istemiyorum," diye fısıldadım. "Her şeyi durdur."

Menajerimi aradım, babamı aradım, herkesi aradım.

"Tamamen mahvolmuş durumdayım," dedim. "Yardıma ihtiyacım var. Rehabilitasyona gitmem gerekiyor."

Serving Sara feshedildi ve bu bana daha sonra 650.000 dolara mal oldu. Hayatımı kurtarmak için küçük bir bedel... *Friends* sahnelerimi erteleddiler. Ve bu sefer Los Angeles'ın batı yakasındaki Marina del Rey'deki bir detoks merkezine gittim. Ben saatte iki yüz mil hızla giderken tuğla bir duvara çarpan bir arabaydım; merdivenlere çarpan yeşil bir Porsche (Ah o lanet olası merdivenler.).

İlk gün, "Odanıza gidin, artık ilaç almayacaksınız," dediler ama pekâlâ şunu demiş de olabilirlerdi:

"Odana git ve artık nefes alma."

"Ama yaşamak için nefes almam gerekiyor."

"Hayır... Bunu daha önce de yapan insanlar oldu. İnsanlar odalarına girdiler ve nefes almayı bıraktılar."

İşte tam olarak böyle bir histi.

Orada bir ay geçirdim. Kaldığım sürede, bir gece sigara içtiğim sırada yağmur yağıyordu ve sigara içme bölümünde bir ampul sallanıyordu. Yüksek sesle, "Cehennem burası... Cehennemdeyim ben," dedim.

Sonunda *Big Book of Alcoholics Anonymous** isimli kitabı elime aldığımda del Rey'deydim. Yaklaşık otuz sayfa okuduktan sonra şöyle bir satırla karşılaştım: *Bu adamlar kaçış için içmiyorlardı; zihinsel kontrollerinin ötesindeki bir arzuyu yenmek için içiyorlardı.*

Kitabı kapatıp ağlamaya başladım. Şimdi sadece bunu düşünerek ağlıyorum. Yalnız değildim. Benim gibi düşünen bir grup insan vardı (Ve William Silkworth bu satırı 27 Temmuz 1938'de yazmıştı.). Hem muhteşem hem de korkunç bir andı. Bu sözün anlamı bir daha asla yalnız kalamayacağımdı. Ama bu aynı zamanda bir alkolik olduğum ve hayatımın geri kalanında her gün, her an içki ve uyuşturucu kullanmayı bırakmam gerektiği anlamına da geliyordu.

Marina del Rey'dekiler şöyle diyordu: "Bu adam çok *ağır* vaka. Otuz gün onun için yeterli olmayacak. Uzun süreli tedaviye ihtiyacı var." Böylece beni oradan Malibu'daki bir rehabilitasyon merkezine gönderdiler ve orada ilk on iki günü hiç uyumadan geçirdim. Karaciğer enzimlerim çok yüksek çıktı. Ancak yaklaşık üç ay sonra iyileşmeye başladım; gruplara katıldım ve dedikleri gibi *işi becerdim.*

Monica ve Chandler evlendiğinde, ben rehabilitasyon merkezinde yaşıyordum. Tarih 17 Mayıs 2001'di.

Bundan iki ay önce, 25 Mart 2001 tarihinde, görevliler bize Akademi Ödüllerini izlememiz için bütün gece izin verilmesine karar verdikleri gece ben detokstaydım. Öylece yatıyor, terliyordum, her yeyim seğiriyordu, korku doluydum ve güçlükle duyabiliyordum, tam o anda Kevin Spacey sahneye çıkıp şunları söyledi:

* Anonim Alkoliklerin Büyük Kitabı

"En iyi başrol kadın oyuncu adayları:

The Contender'daki rolüyle Joan Allen,
Chocolat'taki rolüyle Juliette Binoche,
Requiem for a Dream'deki rolüyle Laura Linney
ve
Erin Brochvich'teki rolüyle Julia Roberts."

Sonra da şöyle devam etti:

"Ve Oscar'ın kazananı... *Julia Roberts*!"

Julia'nın o dönemli erkek arkadaşı aktör Benjamin Bratt'i öpmesini ve ödülünü almak üzere merdivenlerden yukarı çıkmasını izledim.

"Teşekkür ederim, çok teşekkürler," dedi. "*Çok* mutluyum..." O konuşmasını yaparken, o rehabilitasyon merkezinin odasından üzgün, yumuşak, öfkeli, yalvaran, özlem ve gözyaşı dolu, evrenle tartışan bir ses yükselirken Tanrı bastonunu sakince, sert, soğun dünyaya vurdu.

Bir espri yaptım.

"Seni geri alacağım," dedim. "Seni geri alacağım."

Bütün oda güldü, oysa bu söz bir durum komedisinden replik değildi. Bu gerçek hayattı. Televizyondaki o insanlar değildi artık benim ait olduğum çevre. Hayır, battaniyelere sarınmış hâlde karşılarında titreyerek yattığım insanlardı artık benim ait olduğum çevre. Ve onlara sahip olduğum için şanslıydım. Hayatımı kurtarıyorlardı.

Julia'nın Hollywood'daki büyük gecesinde yatağıma girip tavana baktım. O gece benim için uyku olmayacaktı. Düşünceler aklımdan, sanki biri teneke bir kutuya kurşun sıkmış gibi geçip gidiyordu. *O mavi kamyonet, o dağın zirvesi. Bütün mavi kamyonetler, bütün dağ zirveleri geçip gitti, korku boşluğunda gökyüzü gibi yok olup gitti.* Onun adına inanılmaz sevindim. Bana gelince, bunu bir gün daha başarabildiğim için minnettardım. Dibe indiğinizde, günler uzundur.

Oscar'a ihtiyacım yoktu, sadece bir güne daha ihtiyacım vardı.

ARA OYUNU

Boşluklar

Bağımlılık Joker gibidir. Tüm dünyanın yandığını görmek ister sadece.

6

Bruce Willis

Üç ay süren rehabilitasyondan sonra kendimi daha iyi hissediyordum.

Tekrar ayağa kalktığımda, alkolizm ve bağımlılık tarafından yönetilmeyen bir hayat yaşayacağım için çok heyecanlıydım. İçkiyi ve ilaçları bırakmıştım. Ve her birine olan arzum ortadan kaybolmuştu. Artık benden çok daha büyük bir şey işin başındaydı. Mucizeler gerçekleşir.

Yaptığım ilk iş, Jamie Tarses'in evine gitmek oldu.

"Ayık kalmak için zamana ihtiyacım var," dedim ona. "Ve bu, tüm zamanımı alacak. Benim için yaptığın tüm harika şeyler için inanılmaz derecede minnettarım."

Yüzünün renginin solduğunu görebiliyordum.

"Ama... Şu anda bir ilişki yaşayamayacağım," dedim.

Açık olmak gerekirse, tatlı ve harika biri olan Jamie'ye iki yıl boyunca kendi çok yoğun ve önemli hayatının büyük bir kısmından temelde hemşirem olarak vazgeçmesinin karşılığını yeterince ödeyebilmek için sonlandırmıştım ilişkimizi. Jamir Tarses en büyülü, en güzel ve çok akıllı bir kadındı... ah, hem de ne akıllı. Zihninin çalışma şekli çok hoşuma gidiyordu. Ve ondan ayrılmıştım. Ayık olmanın beni daha akıllı biri yapmadığını -aslında bunun *beni* devasa bir aptal yapmış olabileceğini- kanıtlamak istercesine. Jamie

muhtemelen şimdiye dek tanıştığım en muhteşem insandı ve beni seviyordu. Ama buna hazır değildim.

O gün Jamie'ye söylediklerimin hepsi saçmalıktı elbette. Yeni yeni ayıktım, büyük bir yıldızdım ve Güney Kaliforniya'daki her bir kızla yatmak istiyordum.

Yattım da... [Buraya kafamın üstüne düşen çizgi filmlerdeki örsten yerleştirin.]

Büyük bir yıldız olma muhabbeti sayesinde kadınlarla randevu ayarlama konusunda hiç sorun yaşamadım. Hepsine de açık davrandım.

"Merhaba, geç kaldığım için üzgünüm. Bu arada harika görünüyorsun. Sonunda seninle tanışacağım için gerçekten heyecanlıyım." [Uygun olumlu yanıt için duraksama...]

Söze, "Ama burada yanlış bir adım atmak istemem," diye devam ediyordum. "Mümkün olduğunca açık olmak istiyorum. Ben açık bir kitabım. Bana ne istersen sor, sana gerçeği söyleyeceğim."

Burada biraz daha sıcaklık oluşurdu; iyi bir günde, şeffaflığımı, duygusal perdemi, tatlı ve samimi havamı beğenerek başını sallardı buluştuğum kadın.

Sonra çekici indiriverirdim.

"Ne aradığından emin değilim ama eğer aradığın herhangi bir duygusal bağlılıksa, ben sana göre bir erkek değilim." [Bunun iyice anlaşılması için bir duraksama.]

"Seni her gün aramayacağım," diye devam ederdim. "Ayrıca senin *sevgilin* de olmayacağım. Ama şayet aradığın şey eğlenceyse işte o zaman senin *adamın* benim."

Bunun üzerine yirminci yüzyılın büyük filozofu Cyndi Lauper'ın haklı olduğu ortaya çıkardı; kızlar aslında sadece eğlenmek ister. Bununla birlikte mesajımın tamamen açık olmaması ihtimaline karşı, kepçeyle koyduğum baş döndürücü yahniye biraz tuz eklerdim.

Çok fazla olumsuz konuştuğumu düşünürler diye biraz utanarak, "Ben son derece tutkulu bir insanım," derdim. "Aslında biraz da romantiğim. Egzersiz bisikletine binerken bile tek yaptığım, bir çeşit baskı altındaki kadınlarla ilgili şarkılar dinlemek."

Mesajın biraz bulanık olması ihtimaline karşı, "Ama herhangi bir duygusal ilişki aramıyorum, zaten buna hazır da değilim," diye tekrarlardım. "Uzun bir ilişkiden yeni çıktım ve daha yeni ayık hâle geldim, bu yüzden şu anda böyle bir ilişki içinde olmayı düşünmüyorum."

Ve inişe geçme vakti gelirdi.

"Ah, menüye baktın mı?" derdim. "Buranın yemeklerinin harika olduğunu duydum."

Bütün bunlardan sonra bu kadar çok kadının bu şartları kabul etmesi benim için şaşırtıcıydı. Sanırım birçoğu beni değiştirebileceklerini düşünmüşlerdi. Ne dersiniz? Ah, evet, ara sıra ani bir protesto ile karşılaştığım da oldu, elbette. Birkaç kadın, "Ben bunlarla ilgilenmiyorum," deyip kalkıp gidiyorlardı (Gerçekten ilgilendiğim kadınların da aslında onlar olması şaşırtıcı değil.).

Ama çoğunlukla bu konuşmam işe yarıyordu.

İşe yaramak ifadesini rastgele kullandım. Çünkü tüm bunlarla ilgili söyleyebileceğiniz en iyi şeyin, herhangi bir noktada kafamı bir eşeğin kıçıyla değiştirebileceğiniz ve kimsenin farkı göremeyeceği olduğunu belirtmeme gerek yok. Sadece gezegendeki en harika kadından ayrılmakla kalmamıştım, teklif ettiğim şey de tam bir zaman kaybıydı. Seks harika bir şeydi, tamam, ama sanırım o yılları daha fazlasını arayarak geçirebilseydim, şimdi çok daha mutlu bir insan olurdum.

Hatalarla dolu bir hayatta, bu benim en büyük hatam olabilir. Ve hataları geri almak zordur.

Bu süre zarfında evlenebileceğim, çocuk sahibi olabileceğim en az beş kadınla tanıştım. Eğer bunu bir kez yapmış olsaydım, şu anda hayatı paylaştığı ayık bir arkadaş, bir hemşire ve haftada iki kez gelen

bir, sık sık dışarı koştuğum ve kahrolası yaprak üfleyiciyi kapatsın diye yüz dolar verdiğim bir bahçıvan dışında kimsesi olmayan biri olarak okyanusa bakan koca bir evde tek başına oturuyor olmazdım (Ha bu arada, aya insan gönderebiliyorken şu yaprak üfleyicilerin sessiz olanlarını neden icat edemiyoruz?)

Natasha Wagner da bu kadınlardan biriydi. Sadece güzel, zeki, şefkatli ve seksi olmakla kalmıyordu, aynı zamanda Natalie Wood ve Richard Gregson'ın kızıydı (ve annesinin trajik ölümünden sonra, önce Robert Wagner tarafından, sonra Robert Wagner ile Jill St. John tarafından büyütülmüştü.). Natasha her şeye sahipti; mükemmeldi! Ama ben mükemmeli aramıyordum; daha fazlasını arıyordum. Daha fazlasını ve daha fazlasını... Yani ona da aynı konuşmayı yaptığım ve yeterince flört etmediğim için yollarımızı ayırdık. Ben de daha mükemmel kadın arayışımı sürdürdüm, oysa o kadınları zaten bulmuştum.

Birkaç yıl sonra, bir gün Pasifik Sahil Otoyolu'nda *herkesi siktir et* model arabamla gidiyordum. Araba o kadar harikaydı ki ne olduğunu hatırlayamıyorum. Arabanın üstünü açmıştım, parıldayan güneş okyanustaki dalgaların kenarlarını aşındırıyor, güneşi kaygandır gümüş rengine büründürüyordu. Sörf tahtalarındaki adamlar, asla gelmeyen o dalgayı bekliyorlardı, nasıl hissettiklerini tam olarak biliyordum.

Daha sonra telefonum çaldı. Natasha'ydı. Bu randevulardan birinden sonra bana âşık olmuştu, bu yüzden de gitmesi gerekmişti *-kural bu, Matty, kural bu!-* ama her nasıl olduysa onu başımdan savmış olsam da hâlâ arkadaşımdı.

"Selam, Matty!" dedi, eşsiz neşeli üslubuyla. Her zaman okyanustaki güneş kadar parlaktı. Bazen kendimi toparlamak için başka tarafa bakmak zorunda kalıyordum.

"Selam Natasha, nasılsın?" dedim. Ondan haber olmak çok güzeldi. "Ne var ne yok?"

Aradığına göre belki de bir şansımız olurdu. "Anne oldum!" diye duyurdu. "Kısa süre önce bir kızım oldu. Clover!"

"Ah..." dedim, sonra hızla toparlandım ya da toparlandığımı sandım. "Bu harika bir haber bebeğim. İsmi de çok hoşuma gitti.!"

Biraz daha sohbet ettikten sonra telefonu kapattık. Sonra birdenbire *herkesi siktir et* model arabam, kenara doğru çekmeye başladı -çünkü ben onu kenara doğru sürüyordum- sonra uçurumun kenarında durdum. Güneş hâlâ tepedeydi, sörfçüler sörf tahtalarının üzerindeydi ama benim duygu yoğunluğundan kafam karmakarışıktı. Herkesin beklediği o dev dalga benim kafamın içindeydi.

Yeni doğmuş bir bebek gibi ağladığım sırada boşluğa doğru, "O çocuk benden olabilirdi!" diye bağırdım.

Çok üzgün ve yalnızdım. Yaklaşık kırk beş dakika boyunca, okyanusun üzerindeki gökyüzündeki bulutlar gibi yavaş yavaş aklıma yeni bir düşünce düşene dek ağladım:

Tanrım, bu oldukça büyük bir tepki...

Neden bu kadar yıkıldığımı çözmem gerekiyordu. Öylece oturdum ve sadece merak ettim ve merak ettim, ta ki sonunda ne halt yediğini anlayana kadar: Kaçırdığım bu kadar çok hayat varken, şimdiye dek yaratılmış her kadınla bir veya iki saatlik zevk peşinde koşuyordum. Bu yüzden mi ayık kalıyordum? Kadınlarla yatmak için? Elbette Tanrı'nın benim için bundan daha iyi bir şeyi vardı.

Bunu hemen öğrenmem gerekiyordu. Natasha'nın hayatı çiçek açıyordu, benimki ise büyük bir hataya dönüşüyordu.

Ayıklığın ve bağımlılığın bende nasıl işlediğini çözmeye çalıştığımda, sürekli şu çizgiye dönüyorum: *Bir şey olmadığı sürece ayık kalma becerim var.*

Ayık olduğum bazı sakin günlerde, yakın geçmişi düşünmeye başladım. Temizlendikten sonra neden hap veya uyuşturucu aldığımı merak ediyordum. Ayık, güçlü ve normal bir insan gibi hissettiğimde, bazen bir beyzbol şapkası ve güneş gözlüğü takıp La Brea Katran Çukurları çevresinde dolaşan sıradan insanların arasına karışmak ya da sırf nasıl bir şey olduğunu görmek için Walk of Fame'de

bir ünlünün yıldızının yanında durmak gibi hayallerim oluyordu. "Ben de bir yıldızım ve onlardan iyiyim," anlamında değil, hayır, "Ah, demek ayık olmak böyle hissettiriyor," anlamında.

Ama ayıklık konusunda hâlâ turisttim. Ayıklığa kök salmak zordu. Çevremdeki yüzlerce kişinin bunu bir cezalandırma olmadan yaptığını gördüğüm hâlde benim için neden bu kadar zordu?

Kelimenin tam anlamıyla Los Angeles'taki herkesle ama herkesle çıkıyordum ama aynı zamanda New York'ta gerçekten hoşlandığım bir kadınla da tanışmıştım. Ona sadık değildim ama onu seviyordum. Yeni yeni ayıktım, ünlüydüm ve Los Angeles'taki herkesi becermek istiyordum; birçoğu da arzularıma karşılık veriyordu. Konuşmam hak ettiğinden çok daha fazla işe yarıyordu. Ama New York'taki hoşlandığım kadın iyi bir anne gibiydi, harika bir bakıcıydı ve çok güzeldi, böylece elbette ondan etkilendim ama elbette ki her şeyi mahvettim. Ama durum o kadar da kötü değildi; Los Angeles'ta başka alkoliklerin ayık kalmalarına yardım etmeye de çalışıyordum; insanlara sponsor oluyor, ihtiyaç duyulduğunda çağrılara cevap veriyor, tavsiyelerde bulunuyordum. *Friends* de ezici bir güçtü ve işleri mahvetme konusunda kaygı duymama gerek yoktu; temizdim ve herkesin Chandler'dan bahsettiği bir sezon geçirmek üzereydim (Dokuzuncu sezon, *Friends*'te bir sezon boyunca tamamen ayık olduğum tek sezondu. Komedi dalında en iyi erkek oyuncu dalında Emmy'ye aday gösterildiğim tek yılın hangi yıl olduğuna dair bir tahminde bulunmak ister misiniz? Evet, dokuzuncu sezon... Eğer bunu size bir şey anlatmıyorsa, hiçbir şey anlatmayacaktır. O sezonda neyi farklı yaptım? *Dinledim.* Orada öylece durup konuşma sıramın gelmesini beklemedim. Bazen oyunculukta dinlemek konuşmaktan daha etkilidir. Bunu gerçek hayata da dahil etmeye çalıştım. *Daha çok bil, daha az söyle.* Bu benim yeni mantram...).

İki yıl uçup gitti; belki de normal insanların hissettiği budur. Belki de aradığımı bulmuştum; *Friends*'in ötesinde, film yıldızlığının ötesinde, her şeyin ötesinde, insanların temiz ve ayık kalmasına yardımcı olmak için buradaydım.

Sonra bir şey oldu... Ve ben *bir şey olmadığı sürece ayık kalmayı başarabiliyordum.*

Kendisine malum konuşmamı yaptığım kadınlardan biri bana bağlandı ve bildiğimiz üzere, sevgili okur, eğer bu olusa, geri adım atmak zorundaydım. Ben de öyle yaptım. "Seni sevmiyorum. Seninle tanıştığımda seni uyarmıştım... Sana menüyü sorduğumda yaptığım konuşmayı hatırlıyor musun?" dedim.

Ama çok geçti. Kadının içinde bir tür ıstırap kancası saplanmıştı ve bu benim hatamdı. *Bu yüzden mi ayıktım ben? Kadınlarla yatmak için? Sonra da onların canını yakmak için? Elbette Tanrı'nın benim için bundan daha iyi bir planı vardı.*

O sırada Beverly Hills Oteli'nde kalıyordu, onu görmeye gittim ama bu onu teselli edemedi. Bana annemi hatırlatıyordu; ne kadar çekicilik kullanırsam kullanayım, hangi komik şeyi söylersem söyleyeyim, onun acısına engel olamadım.

Sonunda beni odada yalnız bırakarak banyoya girdi. Komodinin üzerinde, devrilmiş bir Vicodin şişesi vardı. Başucu lambasının ışığı altına dökülmüştü haplardan üçü. Kendini banyoya kitlemiş bağırarak ağlıyordu ama durumla ilgilenemedim. İşte olan *şey* buydu. Bunun üzerine üç hapı aldım ve bir şekilde o geceyi atlatmayı başardım ama böylece iki yıllık ayıklığıma son vermiş oldum.

Yine çok derin bir bokun içindeydim. Çünkü ayıklık zarını bir kez deldiğinizde, özlem olgusu devreye girer ve yine baştan başlarsınız.

Geri dönmem imkânsızdı. Kısa sürede kendi haplarımı almaya başladım. Sonra tekrar içmeye... Bilinçli olarak unutulmaya giden uzun bir tahtada sörf yapıyordum ama tahta benden daha büyüktü ve bu konuda yapabileceğim hiçbir şey yoktu.

Geriye dönüp baktığımda, tek yapmam gereken bunu birine anlatmaktı ama bu, durmam gerektiği anlamına geliyordu. Ancak durmak bir seçenek değildi.

1999'da bir noktada, Carla Ridge'in tepesindeki çok büyük evimde, bu kez Los Angeles Havzası'nın güzel manzarasına sahip başka bir evde tek başıma oturuyordum. Aşağıda bir yerlerde, sıradan Los Angeles hayatı (Katran Çukurları, Şöhret Kaldırımı) devam ediyordu; bense burada bir elimde içki, diğerinde sürekli yanan bir Marlboro ile sadece bekliyordum. *Friends*'in beşinci sezonundaydık; Ross ve Rachel, Chandler ve Monica'nın önünde, bir şapelden evli olarak çıkmışlardı. Friends artık kültürel bir mihenk taşıydı, milenyumun stenografisiydi, gezegendeki bir numaralı diziydi, herkesin en sevdiği saatti.

Ve o konuşma tarzı! *Bundan daha sıcak olabilir mi?* Milleti kasıp kavuran bir konuşma tarzı hâline gelmişti ve artık herkes öyle konuşuyordu. Beyaz Saray'da Clinton vardı; 11 Eylül tarihinin, doğum gününüz veya evlilik yıldönümünüz olmadığı sürece özel bir anlamı yoktu. Dünyadaki tüm sular, üzerinde en güzel, isimsiz kuşların durmadan yüzdüğü pırıl pırıl bir göle doğru yokuş aşağı akıyordu.

Şimdi bir haberci vardı kapımda ve hayallerimi bölüyordu. Sanki bir zamanlar kendi vızıltısını uyuşturucu yoluyla elde etmiş efsanevi *Porlock'lu adam* tarafından kesintiye uğratılan romantik şair Coleridge'in başına gelenleri yeniden canlandırıyordum. Coleridge o zamanlar, *Kubla Kahn* şiirinin tamamını opioid bağımlısı zihninde ezberlemişti ama 1797'nin o günü kapısına gelen haberci, bu anıyı paramparça ederek gelecek nesillere sadece elli dört satır kalmasına neden olmuştu.*

Ben Coleridge değildim ama yine de heyecanım dikkate değerdi; manzara, votka tonik ve tatlı Marlboro'nun yanan ucu beni artık yalnız olmadığım, güvenli bir yere götürmüştü sanki. Arkamdaki evde, güzel bir eş ve birkaç harika çocuk, oyun odasında oradan

* Porlock'lu adam, Samuel Taylor Coleridge'in 1797'de *Kubla Khan* şiirini yazdığı sırada hoş karşılanmayan bir ziyaretçidir. Coleridge şiirin tüm akışını bir rüyada (muhtemelen afyonun neden olduğu bir pus sırasında) kurduğunu iddia etti, ancak söz konusu şiir, yazıya geçme aşamasında Porlock'tan gelen bu ziyaretçi tarafından yarıda kesildi. Yalnızca 54 satır uzunluğundaki *Kubla Han* şiiri bu yüzden hiçbir zaman tamamlanamadı. *Porlock'lu kişi, Porlock'lu adam veya sadece Porlock'lu*, ilhamı ve yaratıcılığı bozan, istenmeyen davetsiz misafirlere yönelik edebi bir atıftır. *-ybn*

orya koştururken babam da sinema odasında tek başına kaliteli vakit geçiriyordu (Yalnız hissetmek mi istiyorsunuz? Sinema odasında tek başınıza film izleyin.). İşte böyle, sisin en yoğun olduğu zamanlarda, hayatımın boşluklarla dolu olmadığını, geçmişim olan mayın tarlasının, patlamalara karşı özel emniyetli giysiler giyen adamlar tarafından özel merak dedektörleriyle taranarak güvenli hâle getirildiğini hayal edebiliyordum.

Ama şimdi kapımın zili çalıyor, içimdeki vızıltıları bastırıyordu; bir karım ve çocuklarım da olmadığına göre isteksizce kapıya bakmak bana kalıyordu.

Porlock'lu adam bana içinde *The Whole Nine Yards* isimli bir senaryonun bulunduğu bir paket uzattı. Menajerim de üzerine, "Deli parası olabilir," diye not düşmüştü.

Kubla Khan değildi ama çok daha büyük olacağını görebiliyorum. Senaryo okumakta hep kötüydüm. O zamanlar bana film çekmem ve ilk birkaç sayfayı zar zor okumam için milyonlarca dolar teklif edilirdi. Bugünlerde senaryoları kendim yazdığım ve oyuncuların yanıt vermelerini sağlamanın çok zor olduğu göz önüne alındığında bunu şimdi itiraf etmekten utanıyorum. Belki o oyuncular da şimdi benim o zamanlar hissettiklerimi hissediyorlardır. Eğlence, şöhret ve parayla dolu bir hayatta, kazanılacak paranın büyüklüğü ne olursa olsun, bir senaryo okumak fazlasıyla okulda gibi hissettiriyor.

Evren sana öğretiyor ama. Bütün bu yıllar boyunca senaryo okuyamayacak kadar bir öyle bir böyleydim ama geçen sene kendim bir senaryo yazdım ve o rolü oynayamayacak kadar yaşlı olduğumu fark edene kadar kendim oynarım diye düşündüm. Elli üç yaşındakilerin çoğu zaten aynı durumda olduklarından otuz yaşlarında birine rol teklif etmem gerekiyordu. Seçtiğim kişinin yanıt vermesi haftalar sürdü ve davranışının ne kadar kaba olduğuna inanamadım.

Hüsran içinde menajerim Doug'ya, "Bağımsız bir film çekmeye yetecek gücüm var mı hâlâ?" diye sordum.

"Pek sayılmaz," dedi Doug.

Ama o zamanlar, yani 1999'da, *Porlock'lu adam* bana, benim bile potansiyelinin yüksek olduğunu görebildiğim bir senaryo getirmişti ve senaryoyu gönderen Bruce Willis'ten başkası değildi.

Yeni yüzyılın başında, Bruce Willis'ten daha büyük bir film yıldızı yoktu. *Look Who's Talking* ve onun devam filmi, *Die Hard* serisi, *Pulp Fiction* gibi filmlerle zaten paraya para demiyordu. O zamanlar ondan daha başarılı biri yoktu. Tamamladığım yetmiş iki romantik komediden sonra bunun hoş bir rahatlama olacağını söylememe bile gerek yok. Mitchell Kapner sürprizlerle dolu komik bir senaryo yazmıştı ve kolay okunan bir senaryoydu: Bu her zaman iyiye işarettir. En güzeli de Bruce Willis'in de dahil olması, ayrıca benim de başrolde olmamdı. Bana beğenilen ve başarılı bir televizyon yıldızı gösterin, ben de size hüsrana uğramış bir film yıldızı göstereyim.

Para mı? Kesinlikle vardı. Ama önce yönetmen ve rol arkadaşımın erkek kardeşiyle bir akşam yemeği yemem gerekiyordu.

Ertesi gece Citrus on Melrose'a gittim. O zamanlar burası bir Hollywood restoranıydı. Pahalı, seçkin, takım elbise gerektiren, içeri girip çıkan herkesin fotoğraflarını çeken bir paparazzi kuyruğunun olduğu. O gece girenler arasında ben, kısa boylu bir İngiliz olan *My Cousin Vinny*'nin de yönetmenliğini yapmış ve tesadüfen Oliver Sacks'ın kuzeni çıkan, filmin yönetmeni Jonathan Lynn ve Bruce'un kardeşi, aynı zamanda da filmin yapımcılarından biri olan David (bu arada saçları David, çeneyi Bruce almış) vardı.

Siyah takım elbise film yıldızlarının vazgeçilmeziydi, ben de bu akşam yemeği için siyah takım elbise tercih etmiştim ve sırf film yıldızlarının yaptığı bir şey olduğu için yemeğe iki dakika geç gitmiştim. Akşam yemeği, standart Hollywood tarzında, yani kimse yemeklerine dokunmasa bile gerçekten iyi geçti. Jonathan çok akıllı ve komikti; kuru bir İngiliz mizahı vardı yani söyledikleri görünüşte ciddiydi ama gözlerinde espri yaptığını belli eden bir parıltı vardı. David dikkatli, ilgi çekici ve zekiydi. Bana gelince ben çoktan filmde

oynamaya karar vermiştim bile. İlk senaryoda fiziksel bir komedi unsuru yoktu, ben de bu yüzden, "Bunun fiziksel bir komedi için harika bir fırsat olacağını düşünüyorum, ayrıca Bruce Willis'le çalışmak için merdivenlerden de atlarım dağların zirvesinden de," gibi şeyler söyledim.

Jonathan ve David güldüler, rahatlamış görünüyorlardı. Sonunda *akşam yemeği* sona erdi. Jonathan, "Pekâlâ, bizim adamımız sensin, bu filmde oynamanı gerçekten istiyoruz," dedi. Ellerim titredi, paparazziler bizi görmezden geldi, orman yeşili Porsche'me atlayıp restorandan uzaklaştım.

Bir Bruce Willis filminde başrolde oynayacağım, diye düşündüm, bir kez daha Sunset'teki tüm ışıklar yeşildi. Carla Ridge'deki evime döndüğümde ay, yalnız ve kederli bir şekilde yükselmiş, görüş alanıma tuhaf bir gölge düşürmüştü. Televizyonu açtım, kendime bir votka tonik koydum ve bekledim.

Yıldızlar yeniden sıralanıyordu; Matthew Perry'nin yükselişi, ileriye doğru yeni ve dev bir adım mı atmıştı? *Gerçek* yıldızlar açık ve karanlık gökyüzünde yükselirken bunu düşündüm. Yıldızları sayarken yüze ulaştığınızda ölürsünüz şeklinde batıl inancı bildiğim hâlde yıldızları saymaya koyuldum.

Her ihtimale karşı doksan dokuzda durdum.

Ertesi sabah telesekreterime bırakılmış bir mesaj vardı.

"Matthew, ben Bruce Willis. Beni geri ara yoksa evini yakıp dizlerini ve kollarını kırarım, hayatının geri kalanında sadece ellerinden ve ayaklarından geriye kalanlarla yaşarsın."

Klik, çevir sesi.

Bunun muhtemelen geri dönmem gereken bir arama olduğunu düşündüm.

Birkaç gün sonra Hollywood'daki bir başka şık İtalyan restoranı olan Ago'da, Bay Willis statüsündeki insanlara ayrılmış olan arka taraftaki özel odada buluştuk. Bir kez daha Porsche'mle restorana hızla vardım, güçlükle yetiştim ve valeye anahtarlarımı teslim ettim.

Ama bu gece tam vaktinde yetiştim.

Bruce Willis hayal kırıklığına uğratmadı, özel listede yer alıyordu. Sadece o odayı tutmakla kalmamıştı, Willis o odaydı. İlk işi barmene mükemmel bir votka tonik yapmayı öğretmek olunca onun gerçek bir film yıldızı olduğunu anladım.

Taşlaşmış adama, "Üç saniyede dökün," dedi.

Bruce kırk dört yaşındaydı, bekardı (ben onunla tanıştığımda Demi Moore'dan ayrılmıştı) ve mükemmel içeceğin tam tarifini biliyordu. Tam bir parti adamıydı, onun yanında olmak canlandırıcıydı. Bir süre sonra Jonathan Lynn'in yönettiği *My Cousin Vinnie* filminden Joe Pesci ve birkaç çekici kadın özel küçük odamızda bizi ziyaret etti. Bruce benim aptalca şakalarıma güldü; daha genç, komik bir adamın ona gereken saygıyı göstermesi ve içki içmeye devam etmesinden (ah bir bilseydi) hoşlanıyor gibiydi. Onun yanında olmaktan heyecan duyuyordum çünkü o, hayatı nasıl yaşayacağını biliyordu.

Akşam yemeğine yine hiç dokunulmamıştı; iyi yeni iyi arkadaşıyla Mulholland'daki devasa evine doğru yola çıktılar. Bruce da manzara seviyor gibiydi. Gece, Bruce Willis ve Matthew Perry'nin ellerindeki içkilerle aşağıdaki San Fernando Vadisi'ne golf topları fırlatmalarıyla son buldu.

Bu toplar bir yere düşecek, diye düşündüm ve iyi yönlendirilmiş bir beşli demirden atılacak bir atışın verebileceği hasarı veya yaptığımız şeyin mecazi doğasını hayal bile edemeden, düşünmeyi tamamen bıraktım ve bir içki daha içtim.

Bruce bir noktada, "Avantajlara hoş geldin," dedi ve sanırım golf oynamaktan değil, bir film yıldızının hayatından söz ediyordu. Birlikte içki içtiğimiz, birbirimizi güldürdüğümüz ve birbirimizin vuruşlarına iltifat ettiğimiz bir arkadaşlığa başlamıştık.

Sonunda her zaman olduğu gibi güneş doğdu ve kasvetli bir veda ettik karşılıklı. Eve doğru giderken, *bu adamı takip et, mutlu olmanın yolu bu*, diye düşündüğümü hatırlıyorum. Sanki hiçbir şey rahatsız etmiyordu Bruce'u, kimse ona hayır demiyordu. O gerçekten de birinci sınıf insanlar ligindeydi.

Aynı gün öğle yemeği vaktinde Bruce beni bir sonraki filminin gösterimi için evine davet etmek üzere aradı ama ben gitmeyi düşünemeyecek kadar hasta ve akşamdan kalmaydım. Bahanelerimi sundum ve daha sonra izleyebilmek için filmin adını sordum.

"*The Sixth Sense*," dedi.

Kısacası *The Whole Nine Yards* filmini almıştım ve gezegendeki en ünlü film yıldızıyla arkadaşlık kurmuştum ama ben bile bu filmi başarıyla tamamlayamayacak kadar çok içtiğimi biliyordum. Umutsuz önlemlere ihtiyaç olacaktı. Bazı insanlar gayet sağlam bir şekilde partileyebilirler ve yine de gelip işlerini yapabilirler ama onlar benim gibi bağımlı değildiler.

Eğer partilere ve Bruce'a ayak uyduracaksam ve otel odama dönüp içmeye devam etmeyeceksem o zaman beni rahatlatacak ve ertesi gün hazırlanmama engel olmayacağından emin olacağım bir şeye ihtiyacım olacaktı.

Xanax sattığını bildiğim bir arkadaşımı -bu kelimeyi genel anlamda kullanıyorum- aradım.

"Kaç tane satın almak istiyorsun?" diye sordu.

"Yüz tane gönder," dedim.

İlaçlar geldiğinde yatağıma oturup bir bir saydım. *Bu şekilde Bruce ve diğerleriyle içebilir, sonunda yalnız kaldığımda bu ilaçlardan birini içip uyuyabilirdim.* Planı olan bir adam olabilirdim ama bunun tamamen öldürücü bir kombinasyon olduğu gerçeğini de görmezden geliyordum.

The Whole Nine Yards'ın çekimleri için (tabii ki) Bruce'un uçağıyla Montreal'e uçtuk. Kasabayı kasıp kavurmaya hazır kahramanlar gibiydik. Ben Kanadalı müsrif oğuldum, geri dönmüştüm, partiye hazırdım.

Intercontinental Hotel'de tezgâhı kurduk. Benim normal bir odam vardı; Bruce ise görünürde hiçbir neden yokken hemen *Club Z* adını verdiği en üst katın tamamını kapatmıştı. Birkaç saat içinde oraya bir disko topu bile taktırdı.

Globe Restaurant evimizden uzaktaki diğer evimiz oldu. Para ve içkiler akıyordu, bütün garson kızlar çok seksiydi.

Aylar önce Renee adında bir kadınla çıkmaya başlamıştım. Onunla Los Angeles'ta Red adında bir restoranda tanışmıştım. *Friends*'in ilk yönetmen yardımcısı olan dostum Ben Weiss ile akşam yemeği yediğim sırada, garsonumuz gelip yanıma oturdu ve benimle sohbet etmeye başladı. Bu bana göre normal bir garson davranışı değildi. Siparişimizi aldıktan sonra Ben'e dönüp, "Bence adı kesin Samantha," dedim.

"Hayır," dedi. "Kesinlikle Jennifer..."

Garson elinde yemeklerimizle geri geldiğinde, "Senin adın üzerine bahse girdik. Ben Sam dedim, arkadaşım ise Jen olduğunu düşünüyor."

"Selam," dedi. "Ben Renee." Ve sonra, bir şekilde, birkaç sarhoş partiden sonra çift olduk.

Renee'nin önceki bir filmde kalbimi kıran birinin yerini aldığını söylemem, onun daha başlangıçtan şanssız olduğunu anlamanıza yetecektir. Montreal'e gittiğimde çoğunlukla dışarıdaydık ama her hâlükarda -ve bunu söylemekten gurur duymuyorum- hayatımın o döneminde çamura batmıştım. Kanada çamuruna...

Rolüm çok kolaydı. Tek yapmam gereken Bruce'tan korkuyor gibi davranmaktı ki bu kolaydı, bir de Natasha Henstridge'e âşıkmış gibi davranmaktı ki bu daha da kolaydı. Bilinmeyen bir nedenden dolayı *Sammy* adını verdiğim yönetmek Jonathan, sevdiğim türden bir seti yönetiyordu; çok yaratıcıydı. Tıpkı *Friends* dizisinde yaptığımız gibi nereden gelirse gelirsin en iyi espri seçilecekti.

Amanda Peet de kadroda yer alıyordu. Komikti, akıllıydı ve çok çekiciydi ve bir erkek arkadaşı olduğu hâlde hem Bruce'la hem de benimle flörtleşmekten çekinmiyordu. Sonunda Bruce ona, "Birini seç!" diye bağırmıştı.

Geceleri Club Z'de, Bruce'un disko topunun altında partilerde coşuyorduk. Her nasılsa herkes sabah altıda sete gelmeyi başarıyordu. *Bir şekilde* dedim ama aslında nasıl olduğunu biliyorum: Yüzlerce Xanax büyülü bir şekilde işe yaramıştı ama içtiğim içkilerle birleşince kafamın Spalding basketbol yoğuna benzemesine neden oldu. Bu arada oradaki Bay Birinci Sınıf Willis, çenesiyle bir zarfı açabilecekmiş gibi görünüyordu.

Her gün, ben öldürücü bir akşamdan kalmalık yaşarken ama bununla baş edebilecek kadar gençken bir araya gelir ve günün planlamasını yapardık. *Biz* derken kastettiğim ben, Jonathan Lynn, Bruce Willis ve başka bir mafya babası Janni Gogolak'ı canlandıran komik Kevin Pollak'tı. Hemen hemen bir yazar ekibi gibiydik; neyin komik olabileceğini, bir sahnede belli bir yere neyin gelebileceğini, neyin uygun olacağını tartışıyorduk. Ben fiziksel komedi eklemek için çok çaba harcadım. Pencerelere koştum, kapılara çarptım. Bir noktada bir suçlu gördüğümü, sonra dönüp birine çarptığımı, geri savrulduğumu, bir lambaya çarptığımı, lambayı elime aldığımı ve onunla kendimi kötü adamdan korumaya çalıştığım bir çekim gerçekleştirdim. Fikirlerimin tümü harika bir şekilde işe yaramıştı.

Bir yerde, Kevin'in, "Havayı soluyamıyor olmalı," diye bir repliği vardı.

Ona, *olmalı* kelimesinden önce doğal olmayan uzun bir duraklama eklemesini önerdim. Bu, kariyerimde kendimi tutamadığım tek zamandı; Kevin'in bu repliği o kadar komikti ve yaptığımız her çekimde duraklama o kadar uzuyordu ki, sonunda dublajı benimle birlikte farklı bir odada yapmak zorunda kaldı.

Bruce Willis'in perdesi kaldırıldığında onun sadece arkadaşı olmak istedim. Dünyadaki herkes gibi ona yalakalık yapmak istemiyordum. *The Whole Nine Yards*'ı çekerken bir ara üç günlük bir ara verdik ve beni, Renee'yi ve kendi kız arkadaşını Turks ve Caicos Adaları'ndaki evine götürdü uçağıyla. Muhteşem bir okyanus man-

zarası olan güzel bir yerdi. Hatta paparazzilerin fotoğraf çekememesi için çevredeki tüm mülkleri satın almayı bile düşünmüşlerdi. Yüzümüz fazla bronzlaşırsa filme uymaz diye tüm hafta sonu güneşten korunmak için yanımızda şemsiye taşıdık. Bay Willis'ten öğrendiğim pek çok yeni film yıldızı numarasından biriydi.

Ama Bruce ile benim aramda büyük bir fark vardı. Bruce parti ciydi, ben ise bir bağımlıydım. Bruce'un açma-kapama düğmesi vardı. Deli gibi partileyebilir, sonra *The Sixth Sense* gibi bir senaryo alıp partiyi bırakarak filmi ayık bir şekilde bitirebilirdi. Bu gen onda yok, o bir bağımlı değil. Hollywood'da hem parti yapabilen hem de işlerini yürütebilen pek çok insan örneği var; ben onlardan biri değildim. İçki ve hap kullandığım günlerde kapıma bir polis gelip, "Bu gece içersen yarın hapse girersin," derse, hapishane için hazırlanmaya başlardım çünkü bir kere başlayınca duramıyorum. Kontrol altına alabildiğim tek şey ilk içkiydi. Ondan sonra tüm bahisler kapanırdı. (*Adam eline bir içki alır, sonra içki geri kalan her şeyi ondan alır.*). Sadece bir içki içebileceğim yalanına inandığımda, artık eylemlerimden sorumlu olmam. Bana yardım edecek insanlara, tedavi merkezlerine, hastanelere ve hemşirelere ihtiyacım olur.

Duramıyordum ve acilen durmayı öğrenmezsem bu beni öldürecekti. Beynimde bir canavar vardı, beni yalnız yakalamak isteyen ve beni ilk içkiyi ya da hapı içmeye ikna eden bir canavardı, sonra da beni yutacaktı.

Partiye rağmen hepimiz o filmde profesyoneldik ve büyük bir kalabalığı memnun etmeyi başardık. Filmle ilgili ilk geri bildirimler olumluydu. *Variety* dergisinde şöyle yazıyordu:

> Bruce Willis izleyicileri tatmin edecektir ama bu komik dönüşte Tom Hanks'in 12-15 yıl önce yaptıklarıyla karşılaştırılabilecek ve en çok dikkati çekecek kişi Matthew Perry olacak.

Bu gerçekten de Tom'a saygı duyan biri için büyük bir övgüydü. Bruce filmin başarılı olacağından hiç emin değildi ama bahse girerim ki başarılı olacaktı. Eğer olmazsa *Friends*'te konuk oyuncu olarak yer almak zorunda kalacaktı (Altıncı sezonun üç bölümünde yer alıyor.).

The Whole Nine Yards, üç hafta boyunca Amerika'nın bir numaralı filmi oldu.

Başarmıştım, dokuzuncu sınıftan beri kurduğum hayal sonunda gerçek olmuştu: *The Whole Nine Yards*, bir *Back to the Futute* değildi belki ama ben ve Michael J. Fox aynı anda hem bir numaralı bir filmi hem de bir numaralı dizisi olan yegâne kişilerdik.

İşte buna kadeh kaldırılırdı ama Los Angeles'ta bağımlılığımın tehlikeli seviyelere ulaştığı en azından benim için yeterince açıktı. Artık evden çıkamayacak hâle gelmiştim; uyuşturucu ve alkol beni tamamen ele geçirmişti. Uyuşturucudan ve uyuşturucu satıcılarıyla uğraşmaktan o kadar yorulmuştum ki yatak odamdan çıkamıyordum; büyük bir saf şöhret anı yerine, yaptığım tek şey satıcılarla uğraşmaktı. Filmin galasına elbette gittim ve *The Matthew Perry Show*'u orada da sergiledim ama anlamadığım bir şeyin korkusundan şişmiş ve sürüklenmiştim.

Her zaman bir sohbet programına katılma ve dürüst olma hayalim vardı.

> Jay Leno: *Peki nasılsın Matthew?*
>
> Ben: *Dostum, nerenin yukarı, nerenin aşağı olduğunu bile bilmiyorum. Tamamen berbat durumdayım. Çok perişanım. Yataktan çıkamıyorum.*

Bu, bunun için mükemmel bir zaman olurdu.

The Whole Nine Yards'dan dört yıl sonra Bruce, ben ve Kevin (bu sefer farklı bir yönetmenle) bir devam filmi çektik. Eğer *The Whole*

Nine Yards film yıldızlığımın başlangıcıysa, *The Whole Ten Yards*'ın da film yıldızlığımın sonu olduğunu söylemek doğru olacaktır.

İkinci filmi Los Angeles'ta çektik; bize çok fazla özgürlük tanındı ve bu berbattı. İyi bir şeyi nadiren yeniden yaratabilirsiniz ve bu durumda da bu değişmedi. Espriler bayattı, partiler ise daha bayat... Hatta o kadar kötüydü ki bir süre sonra menajerlerimi arayıp, "Yine de sinemaya gitmeme izin var, değil mi?" dedim.

The Whole Nine Yards çıktığında bağımlılığa o kadar saplanmıştım ki odamdan zar zor çıkabiliyordum. Umutsuzluk ve moral bozukluğuyla dolu bir cehennemin içindeydim ve berbat zihnim yavaş yavaş bedenimi de kendisiyle birlikte aşağıya çekiyordu. Son zamanlarda bu tür bir duygunun *The Whole Ten Yards*'ın çıktığı zamana saklanması gerektiğini fark etmiştim. Aklı başında olan herkes böyle bir filmden sonra depresyona girerdi.

Bazen, gecenin sonunda, güneş doğmak üzereyken, herkes gitmiş ve parti bitmişken, Bruce ve ben oturup konuşurduk. İşte gerçek Bruce Willis'i o zaman gördüm; iyi kalpli, şefkatli, özverili bir adam. Harika bir ebeveyn. Ve harika bir aktör. En önemlisi de iyi bir adam. Eğer istese, ömür boyu onun arkadaşı olurdum. Ancak çoğu zaman olduğu gibi bundan sonra onunla yollarımız nadiren kesişti.

Elbette artık her gece onun için dua ediyorum.

ARA OYUNU

Cennet Ortaya Çıkıyor

Bir şeyler oldu ve tekrar başladım. Söylediğim gibi hastalığın tekrarlaması için gereken tek şey bu: Bir şeyin -herhangi bir şeyin- olması. İyi ya da kötü...

Bir ayıklık dönemi daha bitiyordu ve ben nedenini hatırlamıyorum bile. Gelişmiştim biraz. Ayık iki yıl geçirmiştim, başkalarının da ayık kalmalarına yardım ediyordum ve her şeyi nasıl bir anda mahvettiğimi, ne olduğunu hatırlamıyorum bile. Hatırladığım kadarıyla çok fazla içki içilmişti, çok fazla uyuşturucu kullanılmıştı, çok fazla tecrit vardı. Her zaman tek başıma içerdim çünkü biri ne yaptığımı görürse dehşete düşüp beni durdurmaya çalışacak diye korkardım. Ama çoktan başlamıştım, bu yüzden durmak bir seçenek değildi.

Çoğu zaman hayatımı kurtaran şey korkumdu. İşlerin kontrolden çıktığını düşündüğümde paniğe kapılıp telefonu elime alıyor ve yardım istiyordum. O sırada da ayık bir arkadaşım ve harika babam imdadıma yetişti. Hemen yetiştiler ve o gün ilaçlardan arınmaya başladım.

Fiziksel olarak tamamen bitik hissediyordum ama detoks iyi gidiyordu. En azından babam ve ayık arkadaşım öyle düşünüyorlardı. Bilmedikleri şey ise yatak odamda bir şişe Xanax sakladığımdı. Bağımlı olmak böyle bir şeydir: Asla yapmayı hayal etmediğiniz şey-

leri yaparsınız. Harika babam, kendi yarattığı bir felaketi daha alt etmek, beni sevmek ve desteklemek için her şeyi bırakmıştı, ben ise komodinimde ilaç saklayarak ödüyordum ona olan borcumu.

Bir gece uyumak, yaşadığım acımasız detoks sürecinden herhangi bir şekilde kaçmak için çaresiz kaldım. O Xanax şişesi, karanlığın içindeki şeytani bir işaret gibi beni çağırıyordu. Bunu bir deniz feneri olarak düşünmüştüm ama bu durumda teknemi yıkım kayalarından uzağa değil, aksine onlara doğru çevirdim. Çocukların açamayacağı şişe kapağı bu çocuk için bir engel değildi; diğer odada, o çocuğun babası *Taxi*'nin tekrarlarını izlerken uyukluyordu, ben ise mecazi ölümcül uçurumların yanındaki odamda o Xanax şişesini aldım ve dört tane içtim (Bir tane bile çoktu ama ya dört tane?).

İşe yaramadı. Kaçış gerçekleşmedi; o dört Xanax benim yarış hâlindeki düşüncelerime rakip olamadı. Uykuyu yakalamak zordu. Utanç, korku ve yoğun bir kendine yönelik nefret nedeniyle uzaktı uyku. Peki bir sonraki mantıklı hamle ne olabilirdi? Bu ilaç bağımlısının bir dört yane daha içmesi gerekiyordu (Sekiz tane sadece fazla değildi, ölüme meydan okuyan bir miktardı da aynı zamanda.). Her nasılsa bu ikinci dördü ilk dördüyle birleşti ve sonunda uykuya dalmayı başardım. Xanax'ın sağladığı uyku derin değildi -ilacın derin uyku sağlama konusunda berbat olduğu zaten biliniyordu- ama bu umurumda değildi. Sadece beynimin, beni takip eden bu şeyin en azından birkaç saatliğine sessizleşmesiydi isteğim... ve yaşadığım inanılmaz derecede acı verici detoks sürecinden biraz olsun kurtulmak.

Uyanacak kadar şanslıydım ama Xanax derin uykuyu engellemekten daha kötü bir şeye neden olmuştu: Beynimi kavurarak beni delirtmişti. Bir şeyler görüyordum; daha önce hiç görmediğim tuhaf görüntüler ve var olabileceğini bile bilmediğim renkler... Yatak odamda otomatik açılan gri perdeler koyu mor bir renge dönüşmüştü. Sanki retinamdaki çubuklar ve koniler, optik sinirim aracılığıyla zaten kavrulmuş olan beyin sapıma yeni ve davetsiz mesajlar

gönderiyordu. Sıradan maviler artık gök mavisi, kırmızılar macenta rengiydi, siyah ise siyahların en siyahı olan Vantablack veya 3.0 kodlu siyahtı.

Sadece bu da değil, aynı zamanda Xanax'ım da bitmişti ve bu konuda hızlı bir şekilde bir şeyler yapılmazsa ölebilirdim (Hatırlayın: İçki ve Xanax detoksları sizi öldürebilecek tek detoklardır, opioid detoksları ise ölmeyi dilemenize neden olur.). Ama hepsinden kurtulacaktım. Tek seçeneğim bir şekilde daha fazla Xanax elde etmekti ama evimdeki düzen buna izin vermiyordu. Kesinlikle yakalanırdım. Dolayısıyla ilaçtan gerektiği gibi arınabilmek için o ilaçtan içtiğim gerçeğini açıkça ortaya koymam gerekecekti. Yatak odamdan çıkıp oturma odamın renkli kaleydoskopuna girdim. *Burası cennet mi,* diye düşündüm. *Xanax dün gece beni öldürdü de cennete mi geldim? Cennet böyle bir yer mi?* Yavaşça babama ve ayık arkadaşıma ne yaptığımı anlattım. İkisi de haklı olarak dehşete düştüler. Ayık arkadaşım hemen harekete geçip doktor çağırdı.

Tamamen aklımı kaçırmıştım. İşte o zaman içimdeki korkuyu babamla paylaşmaya karar verdim.

"Baba," dedim, son derece ciddi bir tavırla. "Bunun kulağa çılgınca geleceğini biliyorum ama her an dev bir yılan gelip beni alıp götürebilir."

Babamın tepkisi mi?

"Matty, eğer dev bir yılan gelip seni alırsa korkudan altıma sıçarım." O güne kadar babamın benim mutlak deliliğime ayak uydurmasından etkilenmiştim.

O anda ayık arkadaşım odaya döndü, hayal kırıklığını dile getirdi ama yine de bana yardım etmeye istekli olduğunu söyledi. Ama hemen bir doktora görünmem gerekiyordu. Doktora gitmek üzere yola çıktık. Muayene sonunda doktordan özür diledim, elini sıktım ve bunun bir daha olmayacağına söz verdim. Ciddiydim, bitmişti. Doktor yeni detoks ilaçları ve nöbet önleyici ilaçlar (Xanax detoksu nöbetlere neden olabilir) reçete etti. Eve doğru yola çıktık. Uzun

süredir acı çeken asistanım Moira, söz konusu ilaçları almak için çağrıldı, biz de bekledik. Bekledik. Bazı nedenlerden dolayı bu yeni görevi tamamlaması saatler sürdü.

Ancak saat ilerliyordu. Eğer bu detoks ilacını bir an önce alamazsam, ciddi sorunlar yaşanacaktı. Nöbet geçirebilirdim, ölebilirdim. Her iki seçenek de bana göre kötüydü. Şimdi, üç yetişkin adam, gözleri ön kapıda, kapının açılmasını bekliyordu ve bu adamlardan ikisi korkmuş Matty'ye bakıyorlardı.

Bir süre sonra bu bakışlara dayanamadım ve mutfağın kenarındaki küçük kanepeye çekildim. Tat kazanan gerçeklik, odaklanan bir mercek gibi yavaş ve emin adımlarla yeniden kendini ortaya koymaya başlıyordu. Hem fiziksel hem de duygusal olarak kendimi kesinlikle berbat hissediyordum. Bunu bir kez daha yaptığıma inanamadım. Sponsor olduğum adamlar benden daha uzun süre ayık kalıyorlardı. Oysa sahip olmadığın şeyi veremezsin. Ve benim hiçbir şeyim yoktu.

Kendimden nefret ediyordum.

Bu yeni bir dipti; daha önce indiğim dipten daha aşağısının olabileceğini düşünmüyordum ama bunu başarmıştım. Ve bunların hepsi dehşete kapıldığı açık olan babamın önünde olmuştu. Bağımlılığın kurnaz, şaşırtıcı ve güçlü doğası beni bir kez daha ele geçirmişti.

Ön kapı hâlâ açılmıyordu. Bu ciddi bir sıkıntıydı. Ben çaresiz bir adamdım. Uyuşturucu haplar tüm hızıyla devam ediyordu, içki de öyle... Durum o kadar kötüydü ki ağlayamadım bile. Ağlamak, en azından bir yerlerde normale benzeyen bir şeyin olduğunun işareti olabilirdi ama bunların hiçbirinde doğal bir şey yoktu.

Yani bir dip, hayatımın en alçak noktası... Bu bir bağımlı için klasik bir andır ve bu anın sonrasında kişi kalıcı yardım arar. Ama hey, bu neydi şimdi? Öylece oturmuş mutfağa bakarken, havada bir kırışıklık fark ettim. Belki de dipte olmayan biri bunu bir hiçmiş gibi görmezden gelebilirdi ama benim için o kadar ilgi çekiciydi ki

bakışlarımı başka tarafa çeviremedim. Havadaki küçük bir dalgaya benziyordu. Hayatımda daha önce hiç buna benzer bir şey görmemiştim. Gerçekti, gerçekti, somuttu, somuttu. Sonunda gördüğün şey bu mu? Ben ölüyor muydum yoksa? Ve daha sonra...

Boğulmak üzere olan bir adamın çaresizliğiyle çılgınca dua etmeye başladım. En son *Friends*'e seçilmeden hemen önce dua ettiğimde, sadece derin bir nefes alıp lanet zamanını bekleyen bir Tanrı ile Faustvari bir pazarlık yapmıştım. On yıldan fazla bir süre sonra burada, dua ediyordum yeniden.

"Tanrım, lütfen bana yardım et," diye fısıldadım. "Bana burada olduğunu göster. Tanrım, lütfen bana yardım et."

Ben dua ederken havadaki küçük dalga küçük, altın rengi bir ışığa dönüştü. Diz çöktüğümde ışık yavaş yavaş büyümeye başladı ve tüm odayı kaplayacak kadar büyüdü. Sanki güneşin üzerinde duruyordum. Güneşin yüzeyine basmıştım. Ne oluyordu? Neden kendimi daha iyi hissetmeye başlamıştım? Neden korkmamıştım peki? Işık, şimdiye dek aldığım en muazzam miktardaki ilaçtan daha muazzam bir duygu uyandırmıştı. Şimdi de kendimi coşkulu hissettiğimden korktum ve bundan kurtulmaya çalıştım. Ama bunu atlatacak bir şey yoktu. Benden çok daha büyüktü. Tek seçeneğim ona teslim olmaktı ki bu hiç de zor değildi çünkü çok iyi geliyordu. Coşku başımın tepesinden başlayarak yavaş yavaş tüm vücuduma doğru sızmıştı; orada beş, altı, yedi dakika boyunca bu coşkuyla oturmuş olmalıyım.

Kanımın yerini sıcak bal almamıştı. Ben sıcak bal olmuştum. Ve hayatımda ilk kez sevgi ve kabullenilmenin huzurundaydım ve her şeyin yoluna gireceğine dair karşı konulmazdır duyguyla doluydum. Artık duamın kabul edildiğini biliyordum. Tanrı'nın huzurundaydım. Alkolik Anonimlerin yaratıcısı Bill Wilson, Tanrı'yla buluştuğunu, pencereden gördüğü düşen yıldırım deneyimiyle hissetmişti.

Benimki de buydu.

Ama bu kadar iyi hissetmek korkunçtu. Bir keresinde bana hiç mutlu olup olmadığım sorulmuştu ve neredeyse o herifin kafasını

ısırıp koparacaktım (Bir keresinde, rehabilitasyon sırasında danışmanıma iyileşen herkesin ne kadar mutlu göründüğünü görünce çıldırdığımı söylemiştim. "Ben ölürken, onlar sanki bir tepede yaşayan mutlu insanlar gibiler," dedim ve bana bu insanların çoğunun neler olduğunu anlamadığını, sonunda rehabilitasyona geri döneceklerini ve bir dahaki sefere işlerin onlar için daha da kötü olacağını açıklanmıştı.).

Yaklaşık yeni dakika sonra (*cennette yedi dakika* şakasını buraya ekleyin) ışık kararmaya başladı. Coşku azaldı. Tanrı görevini yapmıştı ve şimdi başka birine yardım etmeye gidiyordu.

Ağlamaya başladım. Gerçek anlamda ağlamaya başladım, omuzlarımı sarsacak türden, kontrol edemediğim bir ağlama. Üzgün olduğum için ağlamıyordum. Hayatımda ilk defa kendimi iyi hissettiğim için ağladım. Kendimi güvende hissettiğim, ilgi gördüğüm için... Onlarca yıl boyunca Tanrı'yla mücadele etmek, hayatla boğuşmak ve üzüntü de dahil her şey unutulup giden bir acı nehri gibi akıp gidiyordu.

Tanrı'nın huzurundaydım. Bundan emindim. Ve bu sefer doğru şey için dua etmiştim: Yardım için... Sonunda ağlamalar azaldı. Ama artık her şey farklıydı. Renkleri farklı görebiliyordum, açılar farklı büyüklükteydi, duvarlar daha güçlüydü, tavan daha yüksekti, ağaçlar pencerelere her zamankinden daha mükemmel bir şekilde vuruyordu, ağacın kökleri toprak aracılığıyla gezegene, sonra da bana bağlıydı. Daima sevgi dolu bir Tanrı tarafından yaratılan büyük bağlantı ve ötesinde, daha önce teorik olarak sonsuz olan gökyüzü artık bilinemeyecek kadar sonsuzdu. Evrene hiç olmadığım kadar bağlıydım. Evimdeki, daha önce hiç farkına bile varmadığım bitkiler bile keskin bir şekilde odaklanmış, olabileceğinden daha güzel, daha mükemmel, daha canlı görünüyordu.

Sadece o ana dayanarak iki yıl boyunca ayık kaldım. Tanrı bana yaşamın nasıl olabileceğinin küçük bir kısmını göstermişti. O gün ve her ne olursa olsun tüm günler boyunca beni kurtarmıştı. Beni

sadece ayıklık ve hakikati değil, aynı zamanda kendisini de arayan biri hâline getirmişti. "Şimdi git ve kazan şunu," dercesine bir pencere açmış ve sonra kapatmıştı.

Bugünlerde herhangi bir karanlık beni vurduğunda, kendimi bunun sadece bir Xanax, ortaya çıkacağından emin olduğum yılanın devamı olup olmadığımı merak ederken buluyorum ki bu ilaç, Ulusal Sağlık Enstitüleri'nin *geri döndürülebilir kısa psikotik dönemler* olarak tanımladığı duruma neden olabilir (Daha sonra babamın önünde de devasa bir nöbet geçirdim. Bu şimdiye dek yaşadığım en eğlenceli şey değildi ve o zamanlar bir melek istasyonu olduğunu düşündüğüm UCLA Tıp Merkezi'ne götürüldüm aceleyle.). Ama hızla altın ışığın gerçeğine dönüyorum. Ayık olduğumda onu hâlâ görebiliyorum, benim için ne yaptığını hatırlıyorum. Bazıları bunu ölüme yakın bir deneyim olarak tanımlayabilir ama ben oradaydım ve o da Tanrı'ydı. Ve bağlandığımda,Tanrı bana güneş ışığının okyanusa çarpıp onu altın rengine dönüştürmesi gibi küçük ipuçları ile gösteriyor bunu. Ya da güneş ışığının bir ağacın yeşil yaprakları üzerindeki yansıması ya da karanlıktan ayıklığa kavuşan birinin gözlerine ışığın geri döndüğünü gördüğümde. Birinin ayık olmasına yardım ettiğimde de bunu hissediyorum, bana teşekkür ettiklerinde kalbimin nasıl çarptığını hissettiğimde de... Çünkü onlara gerçekten teşekkür etmem gerektiğini henüz bilmiyorlar.

Bir yıl sonra, altı yıl birlikte olacağım bir kadınla tanıştım. Tanrı her yerde; sadece kanalınızı temizlemeniz gerekiyor, aksi takdirde onu kaçırırsınız.

7

Arkadaşların Faydaları

İlk Monica çıktı, anahtarını boş tezgâhın üzerine koydu. Ondan sonra sırada Chandler vardı. Sonra Joey -çok güldüm çünkü aslında bir anahtarının bile olmaması gerekirdi- sonra Ross, sonra Rachel, son olarak da Phoebe. Tezgâhın üzerinde altı anahtar vardı, bundan sonra ne dersiniz?

Hepimiz uzun bir sıra oluşturduk. Phoebe, "Sanırım bu," dedi, Joey, "Evet," dedi ve ardından seyircilere kısa bir süre bakarak neredeyse dördüncü duvarı yıktı ve ardından, "Sanırım öyle..." dedi.

Ama aslında yıkılacak dördüncü bir duvar yoktu, hiç olmamıştı. On yıldır insanların yatak ve oturma odalarındaydık. Sonuç olarak o kadar çok insanın hayatının ayrılmaz bir parçasıydık ki gözden kaçırdığımız şey, en başından beri yıkılacak dördüncü bir duvarın olmamasıydı. Görünüşte çok büyük olan, aslında oturma odasındaki bir televizyon seti büyüklüğündeki bir dairede altı yakın arkadaştık.

Ve son kez o daireden ayrılma vakti gelmişti. Ama şimdi sekiz kişiydik; altı ana karakter ve Monica ile Chandler'ın bebek arabasındaki ikizleri...

O son bölümden önce Marta Kauffman'ı bir kenara çekmiştim. "Bunu benden başka umursayan olmaz," dedim. "Son replik lütfen benim olabilir mi?" Hepimiz daireden çıkarken, Rachel'ın son bir kahve önermesi, benim de *Friends*'in perdesini kapatmak zorunda kalmam bu yüzdendi.

"Elbette," dedi Chandler, sonra mükemmel zamanlamayla son kez, "*Nerede?*" dedi.

Ben bu cümleyi söylerken, Schwimmer'ın yüzündeki ifade hoşuma gidiyor; bu, sevgi ve eğlencenin mükemmel bir karışımıydı, tam da *Friends*'in daima dünyaya sunduğu şey...

Ve bununla birlikte her şey sona erdi.

Gerçek şu ki *Friends*'in bitişine hepimiz hazırdık. Başlangıç olarak, Jennifer Aniston artık dizide yer almak istemediğine karar vermişti ve hepimiz grup olarak karar aldığımız için bu, hepimizin bırakması gerektiği anlamına geliyordu. Jennifer film yapmak istiyordu; bense bunca zamandır film yapıyordum ve *The Whole Ten Yards* vizyona girmek üzereydi ve kesinlikle büyük bir his olacaktı (şimdi buraya bir eşek kafası ekleyin) ama her hâlükarda, dünyadaki en iyi iş olduğu hâlde Monica, Chandler, Joey, Ross, Rachel ve Phoebe'nin hikâyeleri 2004 yılına gelindiğinde büyük ölçüde tükenmişti. Chandler'ın benden çok daha hızlı büyümüş olduğu gözümden kaçmadı. Sonuç olarak Jenny'nin planına göre onuncu sezon, kısa bir sezon oldu. Ancak bu noktada tüm karakterler de temelde mutluydu ve hiç kimse bir grup mutlu insanın mutlu şeyler yapmasını izlemek istemez. Bunun nesi eğlenceli ki?

23 Ocak 2004'tü tarih. Tezgâhın üzerindeki anahtarlar, "*Nerede?*" diye soran Chandler Bing'e çok benzeyen bir adam, fonda çalan Jefferson Airplane'in *Embryonic Journey* şarkısı, kamera daire kapısının arkasına dönüyor, birinci yönetmemiz ve çok yakın arkadaşımız Ben, son kez, "Kestik," diye bağırıyor ve neredeyse herkesin gözünden gayzerler gibi yaşlar fışkırıyor. Yeterince uygun bir şekilde *sonuncu* olarak adlandırılan bu bölüm de dahil olmak üzere 237 bölüm yapmıştık. Aniston ağlıyordu, bir süre sonra tüm vücudunda su kaldığına şaşırdım. Matt LeBlanc bile ağlıyordu. Ama hiçbir şey hissetmedim, bunun sebebi aldığım opioid buprenorfin mi yoksa genel olarak içten içe ölü olmam mı, anlayamadım (Buprenorfin, özellikle belirtmek isterim ki, bir detoks ilacıdır ve mükemmel bir ilaçtır ve

diğer *daha güçlü* uyuşturuculardan uzak durmanıza yardımcı olmak için tasarlanmıştır; sizi hiçbir şekilde değiştirmez. İroniktir ki tüm dünyada temizlenmesi en zor ilaçtır. Bupe veya suboxone asla yedi günden fazla kullanılmamalıdır. Bense kötü detoks korkusuyla sekiz aydır bu tedaviyi uyguluyordum.).

Bu yüzden ağlamak yerine, Burbank'taki Warner Bros.'un 24. sahnesinde (dizinin ardından adı *Friends* Sahnesi olarak değişecekti) o zamanki kız arkadaşımla -Rachel olarak da bilinirdi- sahnede yavaş bir yürüyüşe çıktım. Pek çok insanla vedalaştık, insanların bunun doğru olmadığını bilmelerine rağmen yakında görüşmek üzere anlaştık ve sonra arabama doğru yola çıktık.

Bir an orada oturdum ve son on yılı düşündüm. *L.A.X 2194*'ü, 22.500 doları ve Craig Bierko'yu düşündüm; kadroya son dahil olan oyuncu olduğumu, tıklım tıklım dolu bir kumarhanede yürüyebildiğimiz ve kimsenin kim olduğumuzu bilmediği Vegas gezisini düşündüm. Tüm şakaları, şaşırma efektlerini, Murray kardeşleri ve, "Merhaba, ben Chandler, rahatsız hissettiğimde espri yaparım,", "Yirmi beş yaşıma kadar *seni seviyorum* lafına verilecek tek cevabın, 'Ah, hasiktir!' olduğunu zannederdim", "Duygularımızı yutuyoruz. Bu, sonsuza dek mutsuz olacağımız anlamına gelse bile," ve "Bu benim ligimin dışında olabilir mi?" gibi en meşhur/gerçeğe yakın repliklerimden birkaçını düşündüm.

Sekizinci ve dokuzuncu sezonlar arasında rehabilitasyonda vakit geçirdiğim, People dergisinin kapağında *Mutlu, Sağlıklı ve Ateşli* olduğumun yazdığı yazı düşündüm. (*Friends'in komik adamı sevgili dedikodularında* yazıyordu manşette. *Son sezondan ve ayık olma mücadelesinden bahsediyor. "Korkutucu," diyor. "Ölmek istemedim."*) Gerçekten de o yazı ayılıp bol bol tenis oynayarak geçirmiştim. Herkesin önünde rehabilitasyona gittiğim yazdan sonrasındaki dördüncü sezonun ilk gününü düşündüm. İlk masa okumasında bütün gözlerin benim üzerimde olduğu barizdi. Programın yönetici yapımcılarından olan arkadaşım Kevin Bright, "Yaz tatili hakkında

konuşmak isteyen var mı?" diye girdi konuya. Ben de buzları kırma fırsatını değerlendirerek oldukça yüksek ve ciddi bir sesle, "Pekâlâ! Ben başlayayım," dedim ve böylece odadaki tüm gerilim çözüldü. Hayatımı tersine çevirdiğim, iyi ve çalışmaya hazır göründüğüm için herkes beni kahkahalarla alkışladı. Muhtemelen o güne kadar yaptığım en akıllıca şakaydı bu.

Son birkaç sezon boyunca Chandler gibi konuşmayayım diye yapımcılara nasıl yalvarmak zorunda kaldığımı düşündüm (Şu yün yeleklerden kurtulma konusundan bahsetmiyorum bile). Bu özel ritim -daha sinir bozucu olabilir miydi- o kadar çok kez çalınmıştı ki vurguyu bir kez daha yanlış yere koymak zorunda kalırsam patlayacağımı düşünüyordum, bu yüzden çoğunlukla altıncı sezonda ve sonrasında replikleri normal şekilde söylemeye başladım yeniden. Monica'ya evlenme teklifi ettiğimde ağladığımı düşündüm. Benim ben olmamla ilgili olumsuz düşüncelerin de var olduğunu düşündüm.

Artık her gün gidebileceğim, bu inanılmaz eğlenceli ve yaratıcı iş olmadığına göre, bana ne olacak?

Friends benim için güvenli yerdi, huzurun mihenk taşıydı. Bana her sabah yataktan çıkmam için bir neden verirken, aynı zamanda önceki gecenin durumu biraz daha kolaylaştırmam için de bir neden vermişti. Hayatımızın en iyi zamanıydı. Sanki her gün yeni bir haber alıyorduk. Ben bile yalnızca bir delinin (yine de birçok anda o deli bendim) böyle bir işi mahvetmeyi göze alamayacağını biliyordum.

O gece, eve dönüşte Sunset boyunca ilerlerken, Rachel'a *The Whole Ten Yards*'ın tanıtımının bulunduğu devasa reklam panosunu işaret ettim. Afişte ben vardım, hemen hemen on beş metre boyunda. Üzerimdeki koyu renk takım elbisem, mor gömleğim ve kravatımla kaşlarım çatık hâlde, beyaz tişört, mutfak önlüğü ve tavşanlı terlik giymiş olan Bruce Willis'in yanında duruyorum. Afişte, *birbirlerini özlediler, bu sefer daha iyi bir amaçları var* sloganının üzerinde, WILLIS... PERRY yazıyor neredeyse bir buçuk metre bü-

yüklüğünde harflerle. Ben bir film yıldızıydım. (Eşek kafası ile ilgili söylediklerimi hatırlıyorsunuz, değil mi?)

Geleceğim, Friends olmasa bile yeterince parlak görünüyordu. Önemli bir filmim vizyona girecekti, *Ally McBeal*'de iki bölüm, *The West Wing*'de üç bölüm yer almıştım, dolayısıyla komedinin yanı sıra ciddi oyunculuk becerilerinde de kendimi geliştiriyordum (*The West Wing*'in üç bölümündeki performansımla Emmy'ye iki kez aday gösterilmiştim). Ayrıca Harlem'deki en zorlu okullardan birinde iş bulan küçük bir kasaba öğretmeninin gerçek hikâyesini konu alan *The Ron Clark Story* adlı TNT filmini de yeni tamamlamıştım. Tüm film boyunca tek bir espri bile yoktu. Bu kadar ciddi bir iş olması beni deli etmişti; bu yüzden kamera arkasında, sarhoş ve çocukların önünde sürekli küfreden *Ron Dark* adında bir karakter yarattım. Buna rağmen film Ağustos 2006'da yayınlandığında, büyük bir hit olacaktı. SAG ödülüne, Altın Küre'ye ve Emmy'ye aday gösterilecektim (Üç ödülü de Robert Duvall'a kaptırdım. Böyle bir ihtiyar tarafından mağlup edildiğime inanamadım.).

Ama söylediğim gibi, *The Whole Ten Yards* tam bir felaket oldu; en yakın aile fertlerimin ve arkadaşlarımın bile filmi izlemeye gittiğinden emin değildim. Hatta yeterince yakından baktığınızda, galadaki insanların gözlerini perdeden çevirdiklerini görebiliyordunuz. Rotten Tomatoes'da aslında sıfır puan aldığını düşünüyorum.

İşte o an, Hollywood'un artık Bay Perry'yi sinemaya davet etmemeye karar verdiği andı.

Yeni hayatıma doğru yoldan başlama niyetiyle, Friends'in son seçimlerinin ertesi günü, bir 12 adım toplantısına* katılmak için ayarlamalar yapmıştım. Ama bir günün boş tuvaliyle yüzleşmek benim için çok zordu. Ertesi sabah uyandığımda, *şimdi ne yapacağım*? diye düşündüm.

Ne yapabilirdim ki? Bupe'ye bağımlıydım, ayrıca yakın gelecekte

* 12 adımda bağımlılıktan kurtulmayı hedefleyen bir tekniğe yönelik bir grup toplantısı. *-çn*

beni bekleyen bir iş yoktu. Televizyon tarihinin en sevilen durum komedisini yeni bitirdiğimi düşünürsek bu çok saçmaydı. Üstelik Rachel'la ilişkim de sallantıdaydı; fiziksel mesafe bir sorundu ama duygusal yakınlık da aynı şekilde sorundu. Yapsam olmazdı, yapmasam olmaz...

Ve sonra bir kez daha yalnız kaldım.

Gülünç derecede yüksek maaşlı, hayallerimin gerçeğe dönüştüğü türden bir işim ve hayatımda özel biri olmadığı için işler hızla tepetaklak oldu; aslında bu, bir uçurumdan düşmek gibiydi. Dahası daha güçlü ilaçlar kullanma çılgınlığı, hastalıklı beynime bir kez daha sızdı. İmkânsız görünen şeyin tekrar gerçekleşmesi çok uzun sürmedi. Hem içki içmeye hem ilaç kullanmaya yeniden başladım.

Her ne kadar öyle görünse de hiçbir zaman intihara meyilli olmadım. Tanrı'ya şükür ki aslında hiçbir zaman ölmek istemedim. Aklımın bir köşesinde daima biraz umut vardı. Ama ölmek, ihtiyacım olan miktarda ilaç almamın bir sonucu olacaksa o zaman ölüm, kabul etmek zorunda kalacağım bir şeydi. Düşüncelerim o kadar çarpık hâle gelmişti ki şu iki düşünce aynı anda geçebiliyordu zihnimden: Ölmek istemiyorum ama yeterli miktarda ilaç almak için ölmem gerekiyorsa ona da amin. Elimde hapları tuttuğumu ve *bu beni öldürebilir*, diye düşündüğümü, yine de o hapları yuttuğumu açıkça hatırlıyorum.

Bu çok ince ve çok korkutucu bir çizgidir. Hem içki içmekte hem de hap kullanmakta artık öyle bir noktaya gelmiştim ki ne kadar içki içtiğimi ve ne kadar hap aldığımı unutuyordum. Ve bu tür bir hafıza kaybının gerçekleşmesi için hemen hemen öldürücü bir miktar almış olmak gerekir.

O kadar yalnızdım, yalnızlığı iliklerime kadar öylesine hissediyordum ki bu canımı yakıyordu. Dışarıdan bakıldığında, yaşayan en şanslı adam gibi görünüyordum, bu yüzden susmam söylenmeden şikâyet edebileceğim sadece birkaç kişi vardı ve o zaman bile... içimdeki boşluğu hiçbir şey dolduramıyordu. Bir ara yeni bir araba daha

aldım, heyecanı yaklaşık beş gün sürdü. Bir de düzenli olarak taşınıp duruyordum; daha güzel manzaralı bir evin heyecanı, Porsche ya da Bentley'den biraz daha uzun sürse de çok da uzun sürmüyordu. Aynı zamanda gözlemlerim o kadar içe dönüktü ki bir kadınla düzgün bir al-ver ilişkisi kurmam neredeyse imkânsızdı. Faydaları olan arkadaşlar konusunda çok daha iyiydim, böylece görüştüğüm kişi benim telafisi mümkün olmayan bir şekilde yeterli olmadığım yönündeki o yavaş, sinsi düşünceyi keşfetmezdi.

Kaybolmuştum. Dönecek hiçbir yer yoktu. Saklanmaya çalıştığım her yerde ortadaydım. Alkolikler iki şeyden nefret eder: Olayların gidişatı ve değişmesi. Bir şeylerin değişmesi gerektiğini biliyordum; intihara meyilli değildim ama ölüyordum ve bu konuda bir şeyler yapmaktan çok korkuyordum.

Sarı ışık deneyimine ihtiyacı olan bir adamdım, bu yüzden o gün evimde gerçekleştiği için sonsuza kadar minnettardım çünkü bu bana yeni bir yaşam şansı vermişti. Bana bir kez daha ayık olma armağanı verilmişti. Tek soru şuydu: Bununla ne yapacaktım? Daha önce hiçbir şey uzun vadede işe yaramamıştı. Her şeye farklı yaklaşmam gerekiyordu, yoksa gidiciydim ve ben gidici olmak istemiyordum. Yaşamayı ve sevmeyi öğrenmeden gitmek istemiyordum. Dünya benim için daha anlamlı hâle gelmeden gitmek istemiyordum.

Eğer bağımlılığım beni öldürecekse aslında yanlış kişiyi öldürecekti çünkü ben henüz tam olarak ben değildim; ben sadece benim bir parçamdım (üstelik en iyi parçam da değildim). Hayata yeni yaklaşımım iş ile başlamalıydı çünkü başlamanın en kolay yeri orası gibi görünüyordu. Benim için tek umut çabayı benimsemekti. Biraz ayık zaman geçirdim, bir kez daha ayaklarımın üzerinde durabildim. Fayda sağlayan arkadaşlar meselem vardı bir de ancak aralarından biri yavaş yavaş daha *fazlası* hâline gelmeye başlıyordu. Belki çok daha fazlası... Faydası olan arkadaşlıklar kurmayı biliyordum, peki ya bunu? Bu konuda daha az nettim. *Seksten sonra* da kalmasını is-

temeye başladım: "Neden burada kalmıyorsun, birlikte film izleyebiliriz?"

Ne yapıyordum? Bütün kuralları çiğniyordum.

İlk tanıştığımızda o yirmi üç yaşındaydı, bense otuz altı. Aslında onun yirmi üç yaşında olduğunu biliyordum çünkü onun yirmi üçüncü doğum günü partisine katılmıştım. Sonraki ilk sevişmemiz gerçekten dağınık bir Toyota'nın arkasında gerçekleşti (Tüm paramı lüks arabalara harcadığımı ve eski bir Corolla arka koltuğunda olduğumu düşünün.). İşimiz bittiğinde, "Şimdi arabadan iniyorum," dedim. "Çoğunlukla otuz altı yaşında olduğum için..."

Bundan sonra iki yıl boyunca muhtemelen rekor sayıda cinsel birliktelik yaşadık; hiçbir koşula bağlı değildi, ikimiz de fayda sağlayan arkadaşlar kuralına sonuna kadar uyuyorduk. Aynı düşüncedeydik. Hiç yemeğe gitmedik, birbirimizin aileleri hakkında hiç konuşmadık. Birbirimizin hayatında başka insanlarla neler olup bittiğini hiç tartışmadık. Sadece mesajlar vardı; "Perşembe gecesi, saat yedi nasıl olur?" gibi şeyler yazıyorduk.

O başlarda kabaydı. Ona takım elbise giydiğimde oldukça iyi göründüğümü düşündüğümü söylediğim bir konuşmamızı hatırlıyorum.

"Ben takım elbiselerden nefret ederim," demişti.

Onu bu kabalıktan kurtardım ama bu yıllar sürdü.

Aktörlüğün el kitabında -aslında muhtemelen o, babamın bana hediye ederken içine, *bir nesil daha mahvoldu* yazdığı kitaptaydı- yeni şeyler yapmaya çalışmanız ve kendinizi geliştirmeniz gerektiği yazıyordu. Komedide başarılıysanız, o zaman doğrudan ters yöne dönüp dramatik bir aktör olmanız gerekir. İşte benim planım da bu oldu. Emekli olamazdım, zaten yetişkin bir adamın video oyunları oynayarak geçirebileceği zaman kısıtlıdır. Karşılıklı fayda sağladığımız arkadaşımın bir gün söylediği gibi, "Sen gerçekten içki içen ve

hap kullanan birinin hayatını yaşıyorsun, içki içmediğin ve hap kullanmadığın hâlde..." (O gerçekten zeki bir kızdı, size bunu söylemiş miydim?)

Bir yol ayrımındaydım. Aktör olduğunuzda, zengin ve ünlü olduğunuzda ama zengin ve ünlü olmak umurunuzda olmadığında ne yaparsınız?

Ya emekli olursunuz (ama ben bunun için çok gençtim) ya da değişirsiniz.

Menajerime ve temsilcilerime artık yalnızca dramatik işlerde yer almak istediğimi söyledim.

The West Wing, *Ally McBeal* ve *The Ron Clark Story*'de iyi sonuçlar elde etmiştim; bu yüzden de bu, çılgınca bir hareket gibi görünmüyordu. Birkaç ciddi filmin seçmelerine katıldım ama hiçbirini alamadım. Büyük uğraşlarla birkaç bağımsız film çektim ama bunun da bir faydası olmadı.

Ve sonra, çok hararetli bir senaryo çıktı ortaya.

Bir projeden bu kadar ısı yayıldığını hiç görmemiştim, manyetikti sanki. Aaron Sorkin'in yazdığı, Thomas Schlamme'ın yönettiği *Studio 60 on the Sunset Strip*, *The West Wing* adlı dizinin devamı niteliğindeydi. Aldıkları yaklaşık on beş Emmy ödülü vardı, bu nedenle yeni projeleri 2005 sonbaharında başka hiçbir şeye benzemeyen bir çılgınlığa neden oldu. Başlamadan arkasında bu kadar güçlü durulan bir proje görmemiştim. NBC ve CBS bu program için gladyatör misali savaştılar ve sonuçta NBC bölüm başına 3 Milton dolar gibi bir rakam kazandı. O sonbaharda ne tarafa dönsem, birileri *Studio 7 on the Sunset Strip*'ten (orijinal adı) bahsediyordu. Ben de New York'ta *The Ron Clark Story*'yi tamamlamak üzereydim ve Tribeca'daki, dünyadaki en sevdiğim otel olan Greenwich'te kalıyordum. Bu hararetli senaryoyu okumayı gerçekten istiyordum. Doğu Yakası'nda olduğum için senaryo gece saat ondan önce elime ulaşmayacaktı, ben de bekledim.

Aaron ve Tommy, *The West Wing* ile Amerika'nın televizyon serilerine bakışını değiştirmişlerdi, ben de Chandler Bing'in konuşma

ritmi ile Amerika'nın İngilizceyi konuşma şeklini değiştirmiştim. Güçlü bir kombinasyon gibi görünüyordu.

Saat 23:30'a kadar senaryoyu okudum ve televizyona dönmeye karar verdim.

Baş karakterler, Studio 7'nin baş yazarı Matt Albie (bu, Aaron'un beni düşünerek yazdığı bir rolmüş) ve dizi sorumlusu arkadaşı Danny Tripp'ti. Danny Tripp rolünü da nazik ve parlak Bradley Whitford canlandıracaktı. Her iki karakter de Sunset Strip'teki 60. stüdyoya SNL benzeri bir televizyon programını kurtarmak için getirilmişti.

Çok küçük bir kısmı filme alınmadan önce bile her yerinde *Emmy ödüllü dev bir hit* yazıyordu. Sorkin, Schlamme ve ben vardık. Ne yanlış gidebilir ki?

İlk sorun paraydı. Friends'te deli miktarda para alıyordum ve bu meblağı yeniden almakta zorlanacağımı fark ettim ama bu ekip dizisinde de herkesin aynı ücreti kabul etmesi isteniyordu. Konuşma şöyle gelişti (bunu Sorkin dilinde düşünün):

Ben: *Bu dizide oynamayı gerçekten istiyorum.*

Menajer: *Hiç kimse böyle şeyleri Sorkin'den daha iyi yapamaz.*

Ben: *Bu benim televizyona dönüşüm olacak, bu yoldan gitmeliyiz.*

Menajer: *Tek sorun teklif.*

Ben: *Teklif mi? Nedir o?*

Menajer: *Teklif, bölüm başına almanız teklif edilen miktar...*

Ben: *Onu biliyorum. Teşekkürler. Demek istediğim, rakam ne?*

Menajer: *Bölüm başına 50.000 dolar.*

Ben: *Friends'te bölüm başı bir milyon dolardan fazla para alıyordum. Teklifi artıramaz mıyız?*

Menajer: *Pek sanmıyorum. Bunun gerçekten bir ekip dizisi olmasını istiyorlar ve herkese de aynı rakamı sunuyorlar.*

Ben: *Şimdiye dek okuduğum en iyi televizyon senaryosunu geri çevirmek zorunda kalacağıma inanamıyorum.*

Neyse ki menajerim pes etmedi. Yapımcılara, *Studio 60 on the Sunset Strip* aslında bir ekip dizisi olarak tasarlandığı hâlde, sahneye adım attığım anda dizinin benim oynadığım karakterin hikâyesine dönüşeceğini belirtti, zaten sonuçta olan da buydu. Bu argümanı aklımızda tutarak, yaklaşık altı hafta süren görüşmelerin ardından onları ekip fikrinden vazgeçirdik. Dizinin yıldızı olarak ödeme alacaktım ve teklifi 175.000 dolara kadar çıkardık. Açıkçası bu, bir haftada ödenmesi gereken muazzam bir miktarmış gibi görünebilir ama üç aşama geride, LeBlanc'a *Joey*'yi oynaması için haftada 600.000 dolar ödeniyordu. Ama sonunda senaryo galip geldi (her oyuncu sadece iyi materyal arar) ve ben de bu yüzden düşük ücreti kabul ettim (sonra oyuncu kadrosunun tamamlanması için yakın arkadaşım Amanda Peet'i de işe aldılar).

Pilot bölümü çektik ve o pilot bölümü o güne dek gördüğüm tüm pilot bölümlerin karşısına çıkarabilirdim, öylesine iyiydi. Televizyonda nadir görülen bir enerji vardı, ayrıca hayranlar da buna bayıldılar. Harika bir başlangıç yaptı. (*Friends*'ten sonraki tüm dizilerim büyük açılışlar yapmış ve sonra birdenbire yok olup gitmişlerdi.) *Studio 60*'ın ikinci bölümü, ilk bölümün yarısı kadar izleyici çekti ekran başına. Kimse diziyle ilgilenmedi. Bunun nedenini anlamam yıllarımı aldı.

Studio 60 on the Sunset Strip'te hiçbir iyi senaryonun, iyi yönetmenliğin ya da iyi oyunculuğun düzeltemeyeceği ölümcül bir kusur vardı. *The West Wing*'te tehlikeler çok yüksekti: Bir nükleer bomba Ohio'yu işaret ederken, başkan bu boku düzeltmek için ne yapacaktı? Ohio'daki insanlar, kıtalararası balistik bir füze ile vurulacak olurlarsa tam olarak ne olabileceğini öğrenmek için böyle bir diziyi izlerlerdi.

Ben de dahil olmak üzere çok küçük bir grup insan şov dünyası sektöründe bir espriyi doğru yapmanın bir ölüm kalım meselesi olduğunu bilir. Bunlar sinirli, tuhaf insanlardır. Ama *Studio 60 on the Sunset Strip*'i izleyen insanlar muhtemelen, *hey, bu sadece bir şaka, neden herkes sakin olmuyor? Bu o kadar da büyük bir mesele değil,*

hepinizin sorunu ne, diye düşünmüşlerdir. Bu, Nazileri öldürecek kadar komik bir fıkra yazan Ernest Scribbler hakkındaki Monty Python bölümü değildi (İngilizler Almanca bilmedikleri için bu esprinin gücünden etkilenmiyorlar. Ve katil esprinin asıl Almancası anlamsızdır, ki bu da komiktir.). Rock Center'da ya da Sunset'teki Comedy Store'un kapısında çalışan sadık bir izleyici kitlesi olabilir, ancak bunun dışında, dizinin temel önermesi uçurumun kenarındaki risk seviyelerine ulaşmadı. Bir komedi dizisine *The West Wing* bahislerini eklemeye çalışmak asla işe yaramazdı.

Ayrıntılı bir düzeyde, *Studio 60 on the Sunset Strip*'in çalışma ortamının *Friends*'in ve hatta *The Whole Nine Yards*'ın aksine sinir bozucu olduğunu gördüm. Aaron çekimlerde çok sıkıydı -böylesi onun hoşuna gidiyordu- öyle ki senaryoda, "Sinirli olur," yazıyorsa ve ben veya bir başkası onun yerine, "Sinirlenir," dersek, tüm sahneyi yeniden çekmemiz gerekiyordu, her şeyin tam olarak yazıldığı gibi yapılması gerekiyordu (İşi bu olan bir yapım asistanı vardı ve ona *Şahin* diye lakap takmıştı ve dürüst olmak gerekirse berbat bir işi vardı, canla başla rol yapan bir grup yaratıcı tipe salon monitörü olmak zorundaydı.). Ne yazık ki bazen bir repliğin biraz farklı bir şekilde yorumlanması en iyisi oluyordu ama yine de kullanılan en iyisi değil, kusursuz olan kelime oluyordu. Yazar olarak Aaron Sorkin, yönetmen olarak Tommy Schlamme sistemi hiçbir zaman gerçek anlamda oyuncu merkezli değildi, dolayısıyla mesele daha çok metni Shakespeare'miş gibi doğru şekilde okumakla ilgiliydi, gerçekten de setten birinin bunun Shakespeare olduğunu söylediğini duymuştum.

Ayrıca genel olarak yaratıcı süreçle ilgili farklı bir fikrim vardı ve fikirlerimi sunmaya alışkındım ama Aaron bunların hiçbirini kabul etmedi. Benim de oynadığım karakterin gidişatı ile ilgili görüşlerim vardı ama onlar da hoş karşılanmadı. Sorun şu ki ben sadece konuşan bir kafadan ibaret değilim. Özellikle de komedi alanında çalışan bir beynim var. Aaron Sorkin benden çok daha iyi bir yazar ama

benden daha komik bir adam değil (Bir keresinde *Friends*'in en sevdiği dizi olduğunu söylemişti.). *Studio 60*'da da bir komedi yazarını canlandırıyordum. Komik olduğunu düşündüğüm bazı fikirlerim vardı ama Aaron bunların tamamına hayır dedi. Bu onun hakkı ve setini bu şekilde yönetmeyi sevmesi onu rahatsız etmiyor ama beni hayal kırıklığına uğrattı (Tom Hanks bana, Aaron'un aynı şeyi ona da yaptığını söyledi.).

Başarılı bir TV şovunda yer almanın hiçbir şeyi düzeltmediğini zaten öğrendiğim için şanslıydım sanırım. Dizinin pilot bölümü on üç milyon izleyiciyi ve on dört milyonluk bir payı geri çekti ki bu da sağlam bir sayıydı. Eleştiriler de olumluydu. *Variety* şunları söylemişti: "Aaron Sorkin'in, çekici diyalogları ve büyük fikirleri yıldız ötesi oyuncu kadrosuyla ele alma istekliliğini birleştiren bir dizi olan *Studio 60 on the Sunset Strip*'i desteklememek zor." *Chicago Tribune* daha da ileri giderek adeta bana bir aşk mektubu yazdığı yazısında şunlardan bahsetmişti: "*Studio 60* sadece iyi olmakla kalmıyor, aynı zamanda ekran klasiği olma potansiyeline de sahip."

Ancak sorun devam ediyordu: Dizi, komedi ve kaliteli televizyon üzerine ciddi bir program olmaya çalışıyordu, sanki bu iki şey dünya siyaseti kadar önemliymiş gibi... Kısa zaman önce *Onion's A.V. Club*'ta *Studio 60* hakkında gerçekten öğretici bir eleştiri okudum. Eleştiriyi dizinin yayınlanmasından birkaç yıl sonra yazan Nathan Rabin, pilot bölümün özel bir çalışma olduğu konusunda hemfikirdi.

> 18 Eylül 2006'da prömiyerini yaptığı gece, halkın büyük bir kısmıyla birlikte ben de pilotu hararetli bir beklentiyle izlemiştim. Bittiğinde, daha sonra ne olacağını görmek için sabırsızlanıyordum. Birkaç ay önce onu yeniden izledim [ve] tekrar izlediğimde en derin tepki verdiğim şey, onun sonsuz olasılık duygusuydu. *Studio 60* her yere gidebilirdi. Her şeyi yapabilirdi. Ve bunu yakın zamandaki en dikkat

> çekici kadrolardan biriyle başarabilirdi. *Studio 60* pilotu, ölümcül bir şekilde gerçekleşmemeye mahkûm olsa bile, ikinci seferde hâlâ potansiyel yayıyordu.

Ancak Rabin ayrıca, dizinin şakalarla ilgili olması gerektiği ve Sorkin'in dizi üzerindeki mutlak kontrolünün başka kimseye nefes alacak alan bırakmadığı göz önüne alındığında, dizinin fazla ciddiye kaçtığına dikkat çekiyor.

> Dizinin kibri her bölümü Aaron Sorkin'in yazmasına kadar uzanıyordu. Elbette, kadrolu yazarlar arada bir *hikâyeyi yazan*" sıfatını aldılar ama *Studio 60* nihayetinde tek kişilik bir gösteriydi. Sorkin'in sesi baskındı. . . . Kendine has garip bir şekilde, *Studio 60* bir opus magnum olmaktan ziyade epik, aralıklı olarak büyüleyici bir çılgınlık olarak da olsa varlığını sürdürüyor.

Ayrıca zaman da değişmişti. Televizyon farklı bir şeye dönüşmüştü *Studio 60* yayınlanırken. *Friends* veya *The West Wing* zamanlarındaki *televizyonla randevu* artık yok oluyordu. İnsanlar programları daha sonra izlemek üzere kaydediyorlardı; bu, reytingleri etkiledi ve bu da aslında gerçekten iyi olan dizinin kendisinden ziyade, dizinin hikâyesi hâline geldi.

İlk ve tek sezonun sonunda izleyiciler Rabin'in değerlendirmesine katılma eğilimindeydi, izleyici sayısı dört milyona düşmüştü ve televizyon izleyicilerinin yalnızca yüzde 5'i izliyordu diziyi.

Mahkûmduk.

Başarısızlık beni yıkmadı; söylediğim gibi, hit bir televizyon programının ruhumu dolduramayacağını biliyordum. Zaten her hâlükarda ruhumu dolduran başka bir şey vardı.

İki yıllık *faydası olan arkadaşlık* aşka dönüşmüştü. Bu, hayatımın en *normal* dönemlerinden biriydi. Doğru, arada sırada küçük kay-

malar yaşıyordum; belki iki tane oksikodon alıp sonraki altı gün detoks yapmak zorunda kalıyordum. Ama ilişki o kadar derinleşmişti ki artık ona acilen sormam gereken bir soru vardı.

Bir gün, "Sanırım kendimizi kandırmayı bırakmalıyız. Birbirimizi seviyoruz," dedim, o da inkâr etmedi. Onu gerçekten çok seviyordum. Buna karşın, ikimizin de gerçekten çalışmaya meraklı olması nedeniyle yakınlık sorunlarımız gözden kaçıyordu. Onun gitmesine dair korkum hâlâ derinlerde mevcuttu ve kim bilir belki o da benim onu terk etmemden korkuyordu.

Yine de o an geldi.

Noel'de bir sanatçıya ikimizi resmetmesi için büyük miktarda para ödemesi yapmıştım. İlişkimiz her zaman -en azından ilk dört yıl boyunca- hem seks hem de mesaj odaklı olmuştu ve işletme menajerimden 1.780 civarında mesaj alışverişinde bulunduğumuzu öğrendim. Tablonun sağ alt köşesinde, o her zaman yaptığı gibi *The New York Times*'ın bir nüshası ve bir şişe suyla oturuyordu, sol altta ise uzun kollu tişört üzerinde bir başka tişört giymiş ben vardım, elimde Red Bull vardı ve *Sports Illustrated* okuyordum ve bu sırada birbirimize mesaj atıyorduk. Sanatçı, her metin için bir tane olmak üzere 1.780 kalp eklemiş ve hepsini bir araya getirerek kocaman bir kalp oluşturmuştu. Daha önce hiçbir hediyeye bu kadar para harcamamıştım. Bu kadını seviyordum ve bunu bilmesini istiyordum.

Planım ona bu tabloyu verip o soruyu sormaktı. Biliyorsunuz, size işlerin nasıl gittiğini anlatmama gerek yok, özellikle de o soruyu hiç sormadığım için... Hediyeyi ona verdim ve gerçekten çok etkilenip, "Matty, canım benim... Ah, benim küçük kalbime ne yapıyorsun?"

Ve zamanı gelmişti. Tek yapmam gereken, "Tatlım, seni seviyorum. Benimle..." Ama söyleyemedim. Tüm korkularım bir yılan gibi şaha kalktı; korktuğum yılan, onunla tanışmamdan bir yıl önce, Tanrı'yı gördüğüm ama ondan yeterince şey öğrenemediğim günde beni almaya gelen yılan...

O anda lanet olası Chandler Bing moduna girdim.

"Hey, hey, hey!" dedim onu hayrete düşürerek. "Şuna bak!" O kahrolası Chandler ritmini son bir kez geri getiriyorum. Anı kaçırmıştım. Belki de bunu bekliyordu, kim bilir. Birkaç saniye uzaktaydım; saniyeler ve bir ömür... O soruyu sorabilseydim, şimdi iki çocuğumuzun ve kim bilir, manzarasız bir evimizin olacağını düşünürüm, çünkü manzaraya ihtiyacım olmazdı, manzara yerine onu ve çocuklarımızı izlerdim. Oysa şimdi elli üç yaşındayım, evinde tek başına huzursuz okyanusa bakan salağın tekiyim...

Yani sormadım. Çok korkmuştum, kırık ya da büküktüm. Tüm bu zaman boyunca ona tamamen sadık kalmıştım; buna son iki yıl da -bazı nedenlerden dolayı artık onunla seks yapmak istemediğim iki yıl da- dahildi, hiçbir çift terapisi bu isteksizliğimin nedenini açıklayamazdı. O lanet soruyu hiç sormadım. Peki neden şimdi onu yalnızca en iyi arkadaşım olarak görüyordum. O benim dostum, en iyi dostumdu ve ben, en iyi arkadaşımı kaybetmek istemiyordum, bu yüzden iki yıl boyunca bunu yürütmeye çalıştım.

O zaman seksin neden bittiğini bilmiyordum ama şimdi anlıyorum: Eğer biraz daha yaklaşırsak, gerçek beni gördükten sonra beni terk edeceğine dair sinsi, dırdırcı, sonsuz bi korkum vardı. Gördüğünüz üzere o zamanlar gerçek beni pek sevmiyordum. Bununla birlikte yaş farkımız da sorun olmaya başlamıştı. O hep dışarı çıkıp bir şeyler yapmak istiyordu, ben ise daha çok yerleşik bir hayatı arzuluyordum.

Ama başka sorunlar da vardı. Kariyeriyle ilgili kararlılığı, o zamanlar neredeyse hiçbir şey yapmayan benim hayata yaklaşımımı etkilemişti. Aslında ben emekli olmuştum, gerçekten bir daha çalışabileceğimi düşünmüyordum. Delicesine zengindim, bu yüzden sadece video oyunları oynayıp kendi kendime takılıyordum.

Peki şimdi ne yapacaktım?

Çabayı kucaklayacaktım.

Mr. Sunshine adında bir televizyon programı hazırladım. Hayatın varış noktasıyla değil, yolculukla ilgili olduğu ve henüz yapmadığım şeyin yazmak olduğuydu. Böylece bu benim başlangıç çabam oldu. Aslında yazmak istediğiniz konu hakında bir televizyon dizisi yazmak hemen hemen imkânsızdır. İşin mutfağında o kadar çok aşçı -hepsi söz sahibi olmakta ısrar eden yöneticiler ve diğer yazarlar- vardır ki ekrana yansıyan gerçek vizyonunuzun gerçekliği yalnızca Sorkin gibi insanlara özgü bir şeydir.

Mr. Sunshine, San Diego'da bir spor sahası işleyen Ben Donovan adındaki karakterimin etrafında şekilleniyor, patronumu Allison Janney oynuyor. Ben'in en önemli beceriksizliklerinden biri, kadınların yanında duramamasıydı... Hatta jenerikten sonra içeriden bir şaka bile yapmayı başardım: Yapım şirketimin adı *Anhedonia Productions*'tı ve hazırladığımız reklam kartında benim hız treninde can sıkıntısından iç çekerken çekilmiş bir karikatürüm yer alıyordu. Ancak kendimi tamamen buna adadığım hâlde, dünyadaki herkes onu izlemek istemediğine karar verene kadar dizi yaklaşık iki hafta boyunca büyük bir başarı elde etti.

Ama bu çok değerli bir deneyimdi çünkü sıfırdan bir televizyon şovu yapmayı öğrenmiştim. Bu belki kolay gibi görünen ama aslında inanılmaz derecede zor olan şeylerden biridir; matematik ya da başka bir insanla gerçek bir sohbete girmek gibi... Eğlenceliydi ama bir maraton koşusu gibiydi ve ben kısa mesafe koşucusuyum. Ve bu, ayık, video oyunu oynayan zengin bir adamı hızla inanılmaz derecede meşgul bir adama dönüştürdü ve bu pek de iyi bir fikir değildi. Aslında şov hızla ayıklığımın önüne geçti ve sonuç olarak bir kez daha kötü bir duruma düştüm.

Başka bir program için *Go On* dedim (hayır, hayır, adı *Go On*); karısının ölümünden üstesinden gelmeye çalışan bir spor radyosu sunucusu hakkında bir programdı. NBC buna çok yüklenmişti. Öyle ki Olimpiyatlar sırasında bile yayınladılar ve galayı on altı milyon kişi izledi. Yas terapisiyle ilgili bir komedi mi? Nisan 2013'teki finali

sadece iki buçuk milyon kişi izledi. Yine başrolünü üstlendiğim bir program büyük bir açılış yaptığı hâlde iptal edilmişti. Yapacak bir şeyim ve sevecek kimsem olmadığında bir kez daha durumum kötüye gitti. Ama hemen durumu fark edip Utah'taki bir rehabilitasyon merkezine başvurdum.

Orada Burton adında, Yoda benzeri bir figür olan bir danışmanla tanıştım. Bana bağımlılık sorunumun dramını ve kaosunu sevdiğimi söyledi. "Neden bahsediyorsun sen?" dedim. "Bu benim hayatımı mahvetti. Sahip olduğum en güzel şeyi benden çaldı."

Gerçekten çok sinirlenmiştim. Ama ya haklıysa?

ARA OYUNU

Cepler

New York tedavi merkezindeki odamda oturuyordum ve nasıl uyuşturucu ilaç bulabileceğimi düşünüyorum. Detoks işe yaramamıştı ve vücudum ilaç için kıvranıyordu. Doktora da söyledim, danışmana da söyledim ama aslında onlara hiçbir şey söylememe gerek de yoktu; kıpırdanıyor ve titriyordum, açıkça geri çekiliyordum.

Hiçbir şey yapmadılar. Kaybolmuştum. Hastaydım. İşleri kendi ellerime almanın zamanı gelmişti.

Telefonu aldım ve bazı ayarlamalar yaptım.

Kural şuydu: Binayı terk ederseniz geri döndüğünüzde hemen idrar testi yaptırmanız gerekiyordu. Dışarı çıktım, araçla karşılaştım, biraz para verdim, biraz hap aldım, sonra onlar gitti. Tedavi merkezine döndüğümde, doğruca banyoya gittim, idrar tahlili yaptım, ardından da üç hap yuttum.

Dahice, değil mi?

Çok hızlı değil.

Haplar etkisini göstermeye başladığında ve vücudum yeniden sıcak bal kıvamına dönmeye başladığında, tam da titremem geçtiği anda, kapım çalındı.

Ah, siktir, siktir, siktir.

Danışman, hemşirelerden biriyle birlikte içeri girdi.

"Biri aradı ve tesisin dışında bir hap satıcısı olduğunu söyledi," dedi danışman. "Ceketini kontrol etmem gerekecek." Kahretsin!

"Gerçekten mi?" dedim sahte bir merakla gözlerimi fal taşı gibi açarak. "Eh, benim üzerimde herhangi bir hap bulamayacaksınız. İyiyim ben," dedim. Üzerimde hap bulacaklarını biliyordum, aslında hiç iyi değildim, iyi olmanın yakınından bile geçmiyordum.

Tabii ki ceplerimde hap vardı (onları cebime koymuştum). Hapları aldılar ve bana sabah bu işle ilgileneceklerini söylediler. Bu, yaklaşık dört saat daha kafamın güzel olacağı anlamına geliyordu ama aynı zamanda bunun bedelini çok ağır ödeyeceğim anlamına da geliyordu.

Ertesi sabah saat 10:00'da bu berbat yerde bulunan tüm güçler bir araya toplanmıştı. Mesajları basitti: Dışarı çıkıyorsun.

"Beni dışarı mı atacaksınız?" dedim. "Lanet olsun, kulaklarıma inanamıyorum. Burası bir uyuşturucu rehabilitasyon merkezi değil mi? Birinin burada uyuşturucu kullanmasına neden bu kadar şaşırdınız ki? Size hasta olduğumu söyledim ama siz hiçbir şey yapmadınız. Ne yapsaydım? Lütfen, Tanrı aşkına, silin yüzünüzdeki o şaşkın bakışları. Ben bir ilaç bağımlısıyım, biraz ilaç aldım, hepsi bu!"

Birkaç telefon görüşmesi yapıldı ve Pennsylvania'da bilinmeyen bir rehabilitasyon merkezine yönlendirildim.

Ama orada tilt makinesindeki top gibi başka bir duruma sürüklendim. Olumlu tarafı mı? Burası sigara içilmesine izin veriyordu. Varışımı takip eden ilk birkaç dakika içinde, dokuz ayın ardından ilk sigaramı içtim ve bu çok iyi geldi.

Ama küçük bir sorun vardı: O zamanlar altı miligram Ativan bağımlısıydım ve bu yeni yer Ativan vermiyordu. Belki New York'taki merkez bunu ayarlayabilirdi ama yapmadılar. Hem kendi tecrübelerim hem de diğer bağımlılarla yıllar süren konuşmalarım, bu yerlerin çoğunun zaten berbat olduğuna inanmamı sağladı. Hasta ve muhtaç insanlardan faydalanmaya ve onların maaş çeklerini nakde çevirmeye kararlılar. Bütün sistem yozlaşmış ve berbat bir durumda.

Bana bakın mesela. Ben bir uzmanım. Bu *sisteme* milyonlarca dolar döktüm.

Para bana yardımcı mı oldu yoksa zarar mı verdi? İlaç ya da alkol kullanarak paramın bitmesine imkân yoktu. Bu durumu zorlaştırıyor muydu?

Asla bilemeyeceğimiz için memnunum.

8

Serüven

Friends'ten sonra, filmlerden sonra, o altı yıllık ilişkiden sonra -her şeyden sonra- düşüp yükselip yükselip alçaldıktan sonraki altı yıl boyunca kendimi bir serüvenin içinde buldum. Göründüğünün aksine, çok parası olan, yapacak pek bir şeyi olmayan bir adam değildim; aslında, yapmam gereken şeyler her zamankinden fazlaydı. Hayır, ben bir dağın yamacından düşen, azgın bir nehirde kaybolan, güvenli ve kuru bir kayaya sığınmayı ümit eden bir adamdım.

Mr. Sunshine ve *Go On* arasında Utah Sun Valley'deki Cirque Lodge'a gittim; eğer başından beri sayıyorsanız, üçüncü rehabilitasyon merkezidir. Lodge, Utah Rocky Dağları'ndaki Timpanogos Dağı'nın eteğindeydi. Büyük bir doğa âşığı değildim, huzurlu yerler açısından okyanusu ya da en azından okyanus manzarasını tercih ederdim ama yine de burası muhteşemdi. Hava ince ve gerçekti, jilet gibi keskin ve berraktı. Her tarafta gulu gulu yapan hindiler (üstelik arada bir uçuyorlardı; hindilerin uçabildiklerini biliyor muydunuz?) ve altın kartallar vardı, ayrıca bazı günlerde bir geyik gelip ağır ve yavaş adımlarla geziniyordu (Hayır, gerçekten de bir geyik vardı, halüsinasyon görmüyordum.).

Cirque Lodge'nun güzelliğinin ötesinde, bir da harika bir kadrosu vardı. Ne yaptıklarını biliyorlardı. Danışmanım Burton (yüzü yeşil olsaydı onun Yoda olduğuna yemin ederdim) hem yanımda getirdiğim gerçek sorunlarla hem de her zaman yanımda taşıdığım

uydurma sorunlarla ilgili bana çok yardımcı oldu (O, şimdiye dek, "Seni seviyorum," dediğim sayılı insandan biri.). Çok korkuyordum (bu, rehabilitasyona gitmek için bir ön koşuldu ama yine de son derece rahatsızdım) ve Burton'ın rahatlatıcı sesi neredeyse anında kendimi biraz daha iyi hissetmemi sağladı.

Keşfet, ortaya çıkar ve at. Cirque'in en önemli mantralarından biriydi ve en azından sonuncusunu -tüm bu saçmalıklardan sonsuza kadar kurtulmanın zamanı gelmişti- yapabileceğimi düşünmek beni heyecanlandırıyordu. Bu noktada 12 adım (ve rehabilitasyonda odaklanmaya meyilli oldukları diğer her şey) konusunda o kadar uzmanlaşmıştım ki... Cirque'deyken vaktimin çoğunu yeni başlayanlara yardım ederek ve biraz eğlenmeye çalışarak geçirdim. Bir pinpon masası getirttim ve hatta ileri geri fırlattığımız kırmızı bir topun etrafında dönen bir oyun bile icat ettim; bunların hepsi mahkûm arkadaşlarımın saatlerce heyecanlarını korumasını sağladı, bana da bir amaç verdi. Yardım etmeyi çok istiyordum ve bunda da iyiydim.

Bu kalışım sırasında derin travma çalışması yapmak zorunda kalacağım, çocukluğuma geri döneceğim, tüm o eski acıları ve yalnızlığı üzerimden çekip böylece bu şeyleri bırakmanın çok acı verici sürecini başlatacağım izlenimine kapılmıştım. Buradaki anafikir, eğer bu travmatik olayları atlatırsam artık bunları uyuşturucu ve alkolle örtbas etme ihtiyacını hissetmeyeceğimdi.

Ancak Burton olaylara farklı bakıyordu. Beni bağımlılığımın neden olduğu dramdan hoşlanmakla suçladı ve Cirque Lodge'dayken nasıl bu kadar çok eğlenebilirken gerçek dünyada olup biten hemen hemen her şeyden nasıl bu kadar rahatsız olabildiğimi sordu.

Bu soru bana daha o anda saldırgan geldi. *Bunu mu seviyordum*? Burton nasıl benim onlarca yıldır süren bağımlılığıma ve dehşetime, kontrol eksikliğime, apaçık içsel işkenceme bakıp bundan *hoşlandığımı* söyleyebilirdi?

Aile ve Arkadaşlar Haftası'nda, rehabilitasyon merkezi sakinlerinin tanıdıkların gelip onları ziyaret etmeleri normaldi ama ben buna çok

direndim. Babam beni Hazelden'de, annem ise Promises Malibu'da ziyaret etmişti. Ayrıca o zamanki kız arkadaşım, sayısız ev hemşiresi ve ayık arkadaşımla birlikte detoks sırasındaki bağırışlarıma sayısız saatler boyunca tanık olmuştu. Onları bir kez daha bu duruma sokmak istemiyordum. Bu çok acı vericiydi, çok zordu, çok adaletsizdi. Biraz ara vermelerini istedim, en azından yapabileceğim buydu. Bu karışıklığın içine kendimi ben sokmuştum, ben çıkaracaktım.

Ancak Arkadaşlar ve Aile Haftası sırasında bir gün, kendimi dışarıda tek başıma otururken buldum; bir geyiğin ortaya çıkacağını ya da bir hindinin ağaçlara doğru gulu gulu hareketini yapacağını umuyordum. Hava dondurucu derecede soğuktu, sıfırın altındaydı ama yine de sigara içmem gerekiyordu, bu yüzden kalın bir şeyler giyip soğukla başa çıkmaya çalışmaktan başka yapacak bir şey yoktu. Orada durmuş Marlboro'mu tüttürürken, hafif bir kar yağışı başladı ve sanki evren sabırla kalbimi ve kafamı dinliyormuş gibi yoğun bir sessizlik yarattı.

Evrenin ne duyduğunu merak ediyorum.

Bu kalışım sırasında neden ziyaretçi istemediğimi düşünmeye başladım ve beni derinden etkileyen bir şey oldu... Bu cehennemi yaşamak zorunda kalmaktan dolayı neden *kendimi* değil de ailemi ve sevdiklerimi hoş görüyordum?

Bu düşünceyle Burton'ın tavsiyesinin doğru olduğunu fark ettim: Ben kaosu seviyordum. Kendime biraz mola vermenin zamanı gelmişti. Uyuşturucular bana uzun zamandır ihtiyacım olanı vermemişti ama yine de onlara geri dönüp hayatımı riske atmaya devam ediyordum. Neden? *Kaçmak* için mi? *Neden* kaçmak için? Kaçmak zorunda kaldığım en kötü şey alkolizmim ve bağımlılığımdı ve bunu yapmak için yine içki ve uyuşturucu kullanıyordum. Mantıken imkânsız olduğunu görebilirsiniz. Hiçbiri mantıklı değildi, ufacık bile olsa. Bunu görecek kadar akıllıydım ama bu konuda bir şeyler yapmak? Bu henüz keşfetmediğim başka bir matematik seviyesiydi. Hayatınız tehlikede olsa bile değişim yine de korkutucudur.

Ama cevaplar tamamen net olmasa da en azından sonunda iyi sorular soruyordum. Hayatın, kırmızı bir topu bir ileri bir geri fırlatmanın, bir geyiğin açık alanda yürüyüşünü izlemenin basit zevklerinden ibaret olduğunu derinden biliyordum. Anneme ve babama hâlâ kızgın olmam, yıllar önce refakatsiz bırakılmam, yeterli olamamam, bağlılığın sona ermesinden korktuğum için bağlanmaktan korkmam gibi zarar veren her şeyden kendimi kurtarmam gerekiyordu.

Babamın korktuğu için gittiğini ve annemin elinden gelenin en iyisini yapan bir çocuk olduğunu hatırlamam gerekiyordu. Lanet Kanada başbakanına bu kadar çok zaman ayırmak zorunda kalması onun hatası değildi; evde bir çocuk varken bile işi, asla dokuz-beş arası yapılacak bir iş olmayacaktı. Ama o zamanlar bunu göremiyordum ve işte buradayız...

Devam etmem, yukarı çıkmam ve dışarıda kocaman bir dünya olduğunu ve bunun beni ele geçiremeyeceğini anlamam gerekiyordu. Aslında dünyanın benim hakkımda hiçbir fikri yoktu. Tıpkı hayvanlar ve keskin hava gibi evren nötr ve güzeldi, ayrıca benimle ya da bensiz yoluna devam ediyordu.

Aslında tarafsız olmasına rağmen kendime önemli, anlamlı bir yer yaratmayı başardığım bir dünyada yaşıyordum. Öldüğümde, *Friends*'in sağladıklarının, başardıklarım arasında çok alt sıralarda yer almasını istediğimi fark etmem gerekiyordu. İnsanlara karşı nazik olmayı kendime hatırlatmam gerekiyordu; onların benimle rastlaşmalarının mutlu bir deneyim olması, sanki önemli olan tek şey buymuş gibi korkuyla dolmamı gerektirecek bir deneyim olmaması gerektiğini hatırlamam gerekiyordu. Nazik olmaya, güzel sevmeye, daha iyi dinlemeye, koşulsuz vermeye ihtiyacım vardı. Bu kadar korkak bir pislik olmayı bırakmanın ve durumlar ortaya çıktıkça onlarla başa çıkabileceğimi fark etmenin zamanı gelmişti. Çünkü güçlüydüm.

Sonunda kar yavaşladı ve yaklaşan karanlığın içinden bir geyik sessizce bahçelere çıktı. Dişi bir geyikti, yüzü uzun ve sakindi, sanki

her şeyi en az bir kez görmüş ve hiçbir şeyden etkilenmemiş gibiydi. *Bunda bir ders var*, diye düşündüm. Arkasında sadece çocuklara özgü bir enerjiyle dolu birkaç buzağı ona ayak uyduruyordu. Hepsi alacakaranlıkta öylece oturan bana baktılar, sonra dönüp uzaklaştılar.

Belki de evrenin gönderdiği ders buydu. Kozmik açıdan da önemli değildim. Ben sadece sonsuz çemberlerde dönen bir insandan başka bir şey değildim.

Bunu öğrenmem yeterliydi. Marlboro'yu attım ve bir Kırmızı Top oyununa liderlik etmek üzere içeri döndüm.

Cirque Lodge'dan zayıf, mutlu, dünyaya meydan okumaya ve kız arkadaşımla sonsuza kadar birlikte olmaya hazır olarak çıktım. Ama o zamanki kız arkadaşım bu yeni Matty'den pek hoşlanmadı; ona eskisinden daha az ihtiyaç duymamın hoşuna gitmediğini hissettim. Belki benim sorunlarım onda bir güvenlik duygusu yaratmıştı. *Bu adam kendi sorunlarına bu kadar gömülmüşken beni asla bırakmaz.* Daha iyi olmamdan hoşlanmamıştı. Çeşitli parçaları bir araya getirmek için çok uğraştıktan sonra yenilgiyi kabul ettik ve ayrıldık. İki taraf da çok üzgündü. O, bu gezegendeki en sevdiğim insandı ama olmayınca olmuyordu. Doğru olan buydu ama bu, üzücü olmadığı anlamına gelmiyordu.

Şimdi ne olacak, yine mi?

Başlangıçta boşluğu aktivizmle doldurdum ama bunu yaparken güneşe çok yaklaştım ve son masumiyetimi de kaybetmeyi başardım.

2001 yılında Malibu'daki Promises adlı rehabilitasyon merkezinde (Marina del Rey'de Anonim Alkoliklerin Büyük El Kitabı'nı elime ilk alışımdan hemen sonra) vakit geçirmiştim. Orada Earl Hightower adında biriyle tanışmıştım. Promises'ta bir derse ev sahipliği yapıyordu ve ondan hemen hoşlanmıştım. Komikti ve Anonim Alkolikler hakkında inanılmaz derecede bilgiliydi. Durumu iyi olan birkaç ünlü müşterisi daha vardı, bu yüzden onun benim adamın olacağını düşünerek ondan bana yardımcı olmasını istedim

(1980'den beri içki içmediğini söylemişti.). Bir gün kahve içerken, endişelerimden birinin bir gün bana okumam için bir senaryo vermesi olduğunu itiraf ettim. "Evet, bir senaryom var ama sana bunu yapamam," dedi.

İlişkimiz bu şekilde başladı. Adımları onunla birlikte çalıştım; hatta bunları yapması için onu takip ederdim. Programa katılmak ve ayık kalmak konusunda o kadar çaresizdim ki onu her gün arayıp çalışmak istiyordum. Hiç kimsenin onu bu kadar kovalamadığını iddia etti ve sonraki on yıl boyunca iki şapka taktı: Yardımcımdı ama aynı zamanda en iyi arkadaşımdı. Onu izledim, onu dinledim. Mizah anlayışımız aynıydı, hatta sesimiz bile aynıydı. Her şeyin anonim olması gereken rehabilitasyon dünyasında bir ünlü olduğum gerçeğini görmezden geldim.

Ama benim en büyük hatam onu bir nevi daha yüksek gücüm hâline getirmemdi. Bir ilişki sorunum olsa yada herhangi bir konuda bir sorunum olsa onu arıyordum ve o da söz konusu konuda çok akıllıca davranıyordu. İşler öyle bir noktaya geldi ki, "Üzgünüm Matthew ama Alaska'ya taşınıp başının üstünde durmalısın," deseydi, hemen Anchorage'a bir bilet alırdım. "Önümüzdeki üç ay boyunca yeşil M&M'lerden başka bir şey yiyemezsin," dese, emin olun, haki renginde sıçardım.

Aslında yardımcınızı en iyi arkadaşınız yapmanın kötü bir fikir olduğunu çok iyi biliyordum ama Earl benim için her şeydi. O benim babam, akıl hocam oldu. Onun konuşmalarını izlemeye gidiyordum (komik ve çok etkili bir konuşmacıydı); birlikte sinemaya gidiyorduk. Nüks edişler yaşadığımda bana tedavi merkezleri bularak yardımcı oldu. Muhtemelen birkaç kez hayatımı kurtardığını söylemek abartı olmaz.

Daha sonra arkadaşlığımız işe dönüştü. Evet, yardımcımla iş yapmaya başladım. Kahrolası ölümcül bir hata...

Earl, Los Angeles çevresinde daha sonra kendisinin yöneteceği ayık yaşam evleri oluşturacak bir şirket kurmuştu. Şirkete 500.000

dolar yatırım yaptım ve Malibu'daki evimi Perry House adında ayık bir yaşam alanına dönüştürdüm. Yol boyunca, Ulusal Uyuşturucu Mahkemesi Uzmanları Birliği başkanı West Huddleston adında harika bir adamın emri üzerine Earl ve ben, uyuşturucu mahkemelerinin etkinliğini artırmak için yasa yapıcılarla buluşmak üzere birkaç kez Washington DC'ye gittik. Uyuşturucu mahkemeleri şiddete meyilli olmayan bağımlıları suçlu olmaktan çıkarmayı amaçlıyor ve onlara hapis cezası yerine bakım ve tedavi olanağı sunuyor. Mayıs 2013'te, o zamanlar Obama'nın *uyuşturucu çarı* olan Gil Kerlikowske, Obama yönetiminin Ulusal Uyuşturucu Kontrol Politikası Ofisi'nden bana bir *İyileşme Şampiyonu Ödülü* bile vermeyi başardı. O zamanlar *The Hollywood Reporter*'a, "Tutuklanmış olsaydım, yüzümde dövmeyle hapishanede bir yerlerde oturuyor olurdum," diye şaka yapmıştım.

Aynı ay, *Piers Morgan Live*'ın konuk sunucusu olarak, Lisa Kudrow ve Lauren Graham'la konuştum, aynı zamanda bağımlılık ve iyileşme konularına da odaklandım. İlerlemek için ne yapmak istediğimi bulmaya çalışıyordum ve şov sırasında kendimi rahat hissettim. Piers Morgan olmadığımı söyleyerek girdim söze ve bunu kesin olarak söyleyebilmenin tek yolu, "İngiliz aksamın yok, kulağa çok anlamlı gelen bir adım da yok," demekti. Bu da Lisa'nın yüksek sesle kıkırdamasına neden oldu. *Belki bu benim geleceğimdir*, diye düşündüm. Hatta yakında çıkacak otobiyografimin adının *Still a Boy* olacağı konusunda şaka bile yaptım.

Eyvah...

Her iki durumda da artık bir sohbet programı sunucusu ve ödüllü bir bağımlıydım. Bu nasıl olmuştu?

Earl'ün başlangıçta benimle birlikte *Piers Morgan*'da görünmesi planlanmıştı ancak son dakikada vazgeçmişti. Yine de daha sonra uyuşturucu mahkemelerinin gücünü artırmak için Avrupa'ya gittik ve konucu BBC'nin gece geç saatlerde yayınlanan *Newsnight* adlı haber programında tartışma fırsatı buldum. Moderatör, kaba dav-

ranmasıyla ünlü Jeremy Paxman adında huysuz bir adamdı, onun dışında Birleşik Krallık'ta Uyuşturucu Politikası Reformu Tüm Partiler Parlamento Grubu'nın o zamanlar başkanı olan ve beni derinden destekleyen Barones Meacher ve tam teçhizatlı araç seti diyebileceğiniz Peter Hitchens vardı.

Siz herkesin nefret ettiği aptal bir kardeşken, herkesin hayran olduğu bir kardeşe sahip olmanın nasıl bir şey olduğunu hayal edemiyorum, ama bence Peter bunun nasıl bir his olduğunu pekâlâ anlatabilir.

Peter'ın harika kardeşi, Büyük Christopher Hitchens'ın kaybının yankıları hâlâ süüyordu; eşsiz bir hikâye anlatıcı, yazar, tartışmacı ve neşeli bir kişiydi ve dünya, kanserden ölümünün üzerinden on yıldan fazla süre geçmesine rağmen Christopher'ın yasını tutuyordu. Ne yazık ki küçük kardeşi Peter, sağcı ideolojiyi bir tür paternalizm ve ahlaki öğretiyle karıştırarak, hakkında hiçbir fikrinin olmadığı şeyler hakkında ahkam kesmeyi sürdürüyordu.

Hitchens, uyuşturucu almanın sadece zayıf ahlak meselesi olduğuna dair tuhaf görüşlerini açıklamak için *Newsnight*'a katılmıştı ("İnsanların kendi hayatları üzerinde kontrol sahibi olma becerilerini göz ardı ederek onları için mazeretler uydurmak gibi büyük bir moda söz konusu şu sıralar," diye alay etti, pek çok kadeh şarap içmiş çılgın bir büyük teyze gibi konuşuyordu.). Daha da tuhafı, sonrasında bağımlılığın gerçek bir şey olmadığını *iddia etti*. Hem baronesin hem de benim onu cebimizden çıkardığımızı düşünmek hoşuma gidiyor, gerçi bu açıkçası hiç de zor değildi. Röportajda, bir koca bebek pantolonu giyerek düşündüğümü ama öyle gelmediğimi belirtmenin yanı sıra, Amerikan Tabipler Birliği'nin 1976'da bağımlılığı bir hastalık olarak teşhis ettiğini ve gezegende bu değerlendirmeye katılmayan tek kişinin kendisi olduğunu defalarca belirttim. Bundan pek hoşlanmadı ve sonunda röportaj, Paxman ve Barones Meacher'ın Hitchens'ın aptal ve zalimce konuşmasına yüksek sesle gülmeleriyle sona erdi:

Hitchens: *Peki söylediklerinizi doğruysa, insanlar nasıl oluyor da bağımlılığı bırakabiliyor?*

Ben: *Pekâlâ, Noel Baba da...*

Hitchens: *Evet, bu çok akıllıca ama konumuz ciddi. Ve sen bu konuya çok ciddiyetsiz yaklaşıyorsun...*

Sanırım bu, benim ve ahkam kestiği konu hakkında da hiçbir şey bilmediğini kanıtlıyordu.

Aynı sıralarda Peter Hitchens'ı aptal gibi göstermiş ve tüm Avrupa'da uyuşturucu mahkemelerini savunmuş olduğum hâlde, Amerika'daki Perry House bocalıyordu. Yeterince katılan yoktu, masrafı çoktu, zararımı karşılamak için mülkü satmam gerekti.

Earl'le öğle yemeği yerken, paramı geri istedim ve hâlâ bekliyorum. Earl, oyuncu olmak gibi çılgınca şeylerden bahsediyordu. Bir şeyler yolunda gitmiyordu ve ben olanlardan o kadar dehşete düşmüştüm ki eve gittim ve ilaç aldım. Bu, benden başkasının hatası değildi ama iki şeyi kritik bir şekilde sonsuza dek kaybetmiştim: Masumiyetimi ve Earl Hightower'a olan güvenimi.

Sonunda Earl bana haber bile vermeden Arizona'ya taşındı ve arkadaşlığımız sona erdi. Hayatlarımızı paylaşmak, en iyi arkadaş olmak, uyuşturucu mahkemeleri için propaganda yapmak ve bir ayık yaşam evi kurmak gibi nedenlerle yarım milyon dolarımı, en yakın müttefikimi ve bunca yıldır önemsediğim masumiyetimi kaybetmiştim. Kalp kırılığı...

Yıllardır televizyon için yazıyordum ve her zaman bir ortağım oluyordu. Hightower fiyaskosunun ertesi günü kendimi özellikle rahatsız ve huzursuz hissediyordum ve bilge bir adamın bir keresinde bana böyle zamanlarda yaratıcı olmam gerektiğimi söylediğini hatırladım. Bunun üzerine dizüstü bilgisayarımı açıp yazmaya koyuldum. Ne yazdığımı bilmiyordum. Sadece yazmaya devam ettim. Ortaya çıkan görünüşe göre bir oyundu.

Buna ihtiyacım vardı. Son zamanlarda standartlarımı korkunç bir şekilde düşürmüştüm ve aynaya bakmayı düşünebilme aşamasına gelecek bir aşama kaydetmeye kararlıydım.

CBS'deki *The Odd Couple*'da olanlar yüzünden kendime kızgındım. Uzun zamandır Neil Simon'ın oyununun büyük bir hayranıydım ve hep onun yeni bir televizyon versiyonunu yapmak istemiştim. Hayalim 2013 yılında CBS'in nihayet bu fikre yeşil ışık yakmasıyla gerçek oldu. *The Odd Couple*'dan once yaptığım *Go On* programı başarısız olmuştu ama bu konuda kendime daha çok güveniyordum. Kaynak materyal muhteşemdi, oyuncu kadrosu harikaydı, başarıya yönelik her şey adil bir şekilde ayarlanmıştı. Ancak depresyon peşimi bırakmadı ve bağımlılıklarım yeniden tüm gücüyle ortaya çıktı. Bu nedenle *The Odd Couple*'daki davranışımdan tamamen utanıyordum. Korkunç depresyonun üstüne, her seferinde geç kalıyordum, kafam güzel oluyordu ve sonunda programdaki tüm gücümü bir dizi sorumlusuna kaptırmıştım. Ancak olanların tüm sorumluluğunu üstleniyor ve sadece oyuncu arkadaşlarımdan değil, olaya müdahil olan herkesten özür dilemek istiyorum.

Fondaki o felaketten sonra, en azından elimde bir oyun vardı. O rahatsızlığı, cildimden yayılan o rahatsızlığı hissettiğimde, genellikle bunu telafi etmek, kendimi rahatlatmak için ilaçlar kullanırdım. Ama artık ayıktım ve bunu yapamacağımı biliyordum, başka bir şey bulmam gerekiyordu. Oyunu tamamlayana kadar aralıksız on gün boyunca günde on saat yazdım ve okumasına izin verdiğim çok az kişiye göre yazdıklarım gerçeklerim iyiydi. Oyuna *The End of Longing* adını verdim ve taslağını hazırlamak on gün sürmüş olduğu hâlde, mükemmel hâle getirmek için bir yıl daha harcadım.

Sexual Perversity in Chicago'dan ilham almıştım. İlham almıştım derken, daha iyisini yapmayı kastediyorum ve bunu başardığım için de çok mutluydum. Bu güzel oyunun üzerine her gün biraz daha fazlasını koydum. *The Hollywood Reporter*'a, yapmaya çalıştığım şeyi anlatırken, "İnsanların değişmediğine dair çok yaygın bir fikir var

ama insanların her gün değiştiğini görüyorum ve insanları güldürerek bu mesajı ortaya koymak istedim," dedim. Oyun, bir barda aşkı keşfetmeye çalışan dört karakteri ele alıyordu; alkolik bir ego manyağı olan Jack benim oynadığım karakterdi. Oyunun açılışını o yapıyordu, sonra durumlar kötüleşiyordu.

Bana özgü bir şekilde, bir oyunu yalnızca yazan kişi olmaktan memnun değildim, dolayısıyla sahnelenirken benim de içinde olmam gerektiğine karar vermiştim. Aylar sonra, *The End of Longing*'in prömiyeri Londra'nın kutsal West End tiyatro bölgesinde yapıldı. Oyun yazmayı da başrol olmayı sevdiğim kadar seviyordum; işler yolunda gitmediğinde bazı şeyleri değiştirebilirdim. Her gece büyük sarhoş sahnesini oynamaktan nefret edeceğimi bilsem de -bu kesinlikle tetikleyici olacaktı- bir insanın ne kadar alçalabileceğini göstermem gerektiğini de biliyordum.

Sekiz yüz kişilik bir mekân olan Playhouse Theatre'da açılışı yaptık ve biletler hızla tükeniyordu. Aslında çok büyük gişe rekorları kırmakla birlikte aynı anda kötü eleştiriler de alıyorduk. Tarihsel doğruluk açısından yedi önemli inceleme vardı ve bunların altısı kötüydü. Londralı eleştirmenler bir Hollywood aktör çocuğunun oraya gidip oyun oynaması fikrinden hoşlanmamışlardı. Yine de büyük bir başarı vardı, ben bir oyun yazarıydım ve bu fikir hoşuma gitmişti.

Bir de yalvardığım hâlde oyuna gelmeyen bir kişi vardı.

Altı ay çıktığım kadın, o zaman İngiliz bir adamla çıkıyordu ve yılın yarısını Londra'da, geri kalanını Los Angeles'ta geçiriyorlardı. Hâlâ birkaç öğle yemeği yiyip birkaç kez mesajlaşacak kadar arkadaştık. Londra'da olduğunu bildiğimden, onu *The End of Longing*'i izlemeye davet etmiştim ama o bana çok meşgul olduğunu belirten bir mesaj göndermişti. "Amerika'da görüşürüz!" yazmıştı. Gelemediği için biraz kırıldığımı söyledim -Tanrı aşkına, oyun onun kasabasında sahneleniyordu- ve bir süre sonra bana evleneceğini ve hayatında arkadaşlarına yer olmadığını söyleyen bir e-posta aldım.

O e-postaya hiç cevap vermedim ve o zamandan beri hiç konuşmadık. Bu, evleneceğini açıklamanın inanılmaz derecede sert bir yoludur ve bu asla bir insana yapacağım bir şey değildi ama işte durum buydu. Yine de sonsuza kadar onun yanında olacağım. Evlendiğine ve mutlu olduğuna sevindim. Onun için sonsuza dek en iyisinden başka bir şey istemiyorum.

Oyun Londra'dan New York'a taşındı. Bu pek eğlenceli değildi. İlk olarak, oyunun tonunu düşürmek zorunda kalmıştım; İngilizler tuzlu dili umursamıyorlardı ama Broadway Broadway'di, bu yüzden oyunu mayalamak zorunda kaldım; sadece dili değil, birçok espriyi de öldürmek zorunda kaldım. Çünkü bunlar New York'ta ne iyi karşılanırdı ne de sevilirdi. *The New York Times* bunu -artık her ne anlama geliyorsa- *sentetik* olarak nitelendirerek çöpe attı. Bense tüm New York tunesi boyunca 600 dolar kazandım. Evet, bir yazım hatası yok (Londra'daki gösterim sırasında bin kat daha fazlasını -pound, şilin ve peni olarak- kazanmıştım.). En azından *The Hollywood Reporter* bu konuda olumluydu: "Perry en azından kapsamlı televizyon komedisi deneyiminin etkisinin devam ettiğini gösteriyor. Oyun pek çok eğlenceli replik içeriyor (bunların çoğu, tahmin edilebileceği gibi, yazar tarafından aktarılıyor)... Perry, en azından tanıdık, uzmanı olduğu komik zamanlamasını ve sunumunu sergiliyor." Ama yorumda geçen *en azından* oldukça eziciydi ve *The End of Longing*'in gelişmekte olan David Mamet olarak geleceğimi sağlamlaştırmaya yetecek kadar sevilmeyeceğini fark ettim. Ama hâlâ vakit var!

ARA OYUNU

Travma Kampı

Travma Kampı diye bir şey var ve evet, katıldım ve evet, bu ismi ben uydurdum.

Florida'daydı -zaten başka nerede olabilirdi ki- ve orada doksan gün geçirdim, hayatımın travmasını ortaya çıkardım ve onu sahne sahne yeniden yaşadım. Bunu bir grup ortamında yaptım; herkes bayılıncaya, kusana ve titreyene kadar diğerleri de travmalarına tepki veriyordu. Bir ara benden tüm travmalarımın çöp adam figürlerini çizmem istendi ve ardından herkese ne çizdiğimi gösterip tarif etmem istendi. Çizimlerden birini işaret etmeye çalıştığımda parmaklarım titremeye başladı, ardından da tüm vücudum buna katıldı ve otuz altı gün boyunca titremeyi bırakmadı. Yakın mesafede bir ayıyla karşılaşan bir keçi gibiydim; ayı gitmişti ama keçi titriyordu.

Travma terapisinin sonunda, travmaya geri döndüğünüzde ve onu yeniden yaşadığınızda, terapistlerin sizi tekrar *kapatması* gerekir: temel olarak her şeyi hissetmeniz, onu serbest bırakmanız ve bunu nasıl bir hikâye hâline getireceğinizi öğrenmeniz gerekir, böylece travma, ruhunuzda yaşayan bir şey olmaktan çıkar ve artık sizin üzerinizde eskisi gibi bir hâkimiyet kuramaz.

Ah, sizin de ağlamanız gerekir.

Beni doğru düzgün kapatmadılar ve ben de ağlamadım. Korkmuştum sadece. Kendimi sahneye geri dönmüş gibi hissettim. Re-

habilitasyonda ünlü olmak belki de hayal ettiğiniz gibi değildir; oradaki herkesin uğraşacağı çok şeyi vardır, dolayısıyla Matthew Perry olmanız kimin umurunda ki? Daha sonra Pensilvanya'da, aralarında varlığımın belası Debbie'nin de olduğu, hepsi yetmişki yaşlarında olan altı kişiyle birlikte bir rehabilitasyona katıldım. Debbie sigara içen tek kişiydi, bu yüzden dışarı sürekli Debbie'yi görmek zorunda kalıyordum. Ve Debbie'nin hafızası sıfırdı.

"Bir dakika, tanışıyor muyuz?" diyordu.

"Hayır Debbie, tanışmıyoruz. Ama bir ara *Friends* dizisinde yer almıştım. Beni muhtemelen oradan tanıyorsundur."

"Ah! O diziyi severim," diyordu Debbie.

Beş dakika sonra Debbie sigarasını emerek duraklıyor ve bana dönüyordu.

"Peki, lisede birlikte mi okuduk?"

Elimden geldiğince nazik bir tavırla, "Hayır, Debbie," diyordum. "Benden yirmi yedi yaş büyüksün. Muhtemelen beni *Friends* dizisinden tanıyorsundur..."

"Ah! O diziyi severim," diyordu Debbie yine ve tüm döndü baştan başlıyordu.

9

Nerede Çokluk Orada Bokluk

Bir kadın ya da bir erkek benden içkiyi bırakmalarına yardım etmemi istediğinde ve ben bunu yaptığımda, ışığın yavaş yavaş gözlerine geri dönüşünü izlerken, bu benim için tamamen Tanrı'dır. Her ne kadar Tanrı ile bir ilişkim olsa ve çoğu zaman her şeye rağmen minnettar olsam da bazen Tanrı'ya, yolumu bu kadar zorlaştırdığı için, "Ha siktir oradan," diyesim geliyor.

Temiz ve ayık olduğuma, sanki bana içkiyi bırakmak için yardıma ihtiyacı olan çaresiz bir adamla paylaşabileceğim bir ışık gösteriliyor gibiydi. Bu, parlak bir güneş ışığında okyanusa çarpan ve güzel altın rengi suları parıltıdan ışığın aynısı. Benim için Tanrı budur. (Geceleri ay ışığı suya çarpığında da aynı etki oluyor. Bam! Beni kendine hayran bırakıyor. Tıpkı uçakta tek başına giderken, Los Angeles'ın şehir ışıklarını gören ve kısa süre içinde bir ebeveyni olacağını bilen beş yaşındaki çocuk gibi... Eh, ikisi de aynı.)

Ayık kalmak benim için neden bu kadar zor? Üstelik arkadaşlarımın bunu kolayca başardığını görürken... Neden yolum bunca zorlukla harabeye döndü? Neden hayatla bu kadar mücadele ettim? Gerçeklik neden edinilmiş bir tat oldu ve onu edinmek benim için neden bu kadar zordu? Ancak bir hafta sonu bir inziva ya da konferansta o adamın ayık olmasına yardım ettiğimde, hatta binlerce kişinin ayık olmasına yardım ettiğimde, tüm bu sorular silinip gidi-

yor. Sanki bir Hawaii şelalesinin altında durmuş ve güzel, ılık suyla sırılsıklam olmuş gibiyim. Tanrı'nın olduğu yer orası, bu konuda bana güvenmeniz gerekiyor.

Ben aziz değilim -hiçbirimiz değiliz- ama ölümün eşiğine gelip de ölmediğinizde, rahatlama ve minnetle yıkanacağınızı düşünürsünüz. Ama mesele bu değil; bunun yerine, daha iyi olmak için önünüzdeki zorlu yola bakar ve sinirlenirsiniz. Başka bir şey daha olur. *Neden hayatta kaldım,* sorusundan rahatsız olursunuz. ECMO makinesine bağlanan diğer dört kişi ölmüştü. Bir nedeni olmalıydı.

Benim için cevabın bir kısmı, Anonim Alkolikler'deki on bin saatlik tecrübem ve insanların ayık kalmasına yardımcı olmaktı. Bu beni aydınlatıyor, aslında mutfağımdan gelen o altın ışığın bir kısmını bana veriyor.

Ama daha fazlası olmalı Tanrım. Beni neden bağışladın? Ben hazırım, bana talimat ver, ben de onu takip edeyim. *Stardust Memories* filminde Woody Allen bu soruyu bir uzaylıya sorduğunda, uzaylı, "Daha komik fıkralar anlat," diye yanıt verir. Ama bu olamaz.

Her iki durumda da ben hazırım. Ve her gün bunun cevabını arıyorum. Ben bir arayıcıyım. Tanrı'yı arıyorum.

Ne var ki aşk hayatım bambaşka hikâye... Aşk hayatımda Elizabeth Taylor'dan daha çok hata yaptım. Ben romantik ve tutkulu bir insanım. Aşkı arzuluyorum, içimde tam olarak anlatamadığım bir özlem var.

Kırklı yaşlarıma geldiğimde artık kurallar değişmişti. Yatmam gereken tüm insanlarla yatmayı başarmıştım; artık bir eş, bir takım arkadaşı, hayatımı paylaşacağım birini arıyordum. Çocukları da her zaman çok sevmişimdir. Sanırım bunun nedeni kız kardeşim Caitlin doğduğunda on yaşında olmamdı. Sonra Emily geldi, ardından Will ve en sonunda da Madeline. Onlarla oynamayı, onlara göz kulak olmayı, saçma sapan oyunlar oynamayı seviyordum. Gezegenin yüzünde bir çocuğun kahkahasından daha büyük bir ses yoktur.

Yani kırklı yaşlarım tüm hızıyla devam ederken, gerçekten güvenebileceğim ve karşılığında bana güvenebilecek bir arkadaş istiyordum. Bir gece birkaç arkadaşımla birlike bir yıl daha ayık kalmış olmamı kutlamak için dışarı çıkmıştık. Hâlâ yakın arkadaşım olan David Pressman beni kız arkadaşının kız kardeşi Laura ile tanıştırdı. Hep birlikte bir Dodgers maçına gitmiştik ama benim için ne maç, ne stadyum, ne sosisli sandviç satıcıları vardı; bunun yerine tüm ilgim, beyzbol şapkası altındaki güzel bir yüze çekilmişti. Eski Perry cazibesini -beni fark etmesini sağlayacak her şeyi- ortaya çıkarmaya çalıştım ama o muhteşem kişiliğini ve zekâsını başkalarına göstermekle meşguldü. Benim Chandler olmamdan hiç etkilenmemişti ve şaşırtıcı derece iyi davranmasına rağmen onun içinde bana karşı bir şey olmadığını hissettim.

O gece eve dönerken kendi kendime bir konuşma yaptım.

"Evet, hayal kırıklığına uğradın ama her kız senden hoşlanacak diye bir kural yok, Matty." Boşverdim ama onu unutmadım. Elbette yollarımız tekrar kesişecekti.

Kesişti de...

Grup bu sefer, Los Angeles şehir merkezindeki Standart Hotel'de pinpon oynamaya karar vermişti. Ben Forrest Gump değilim ama pinpon masasında nasıl hareket edeceğimi biliyordum, hatta *Friends* dizisinin dokuzuncu sezonunun finalini izlediyseniz, en azından Paul Rudd'u yenecek kadar iyi olduğumu bilirsiniz. Laura'nın gelebileceğini duymuştum, bu yüzden pinpon oynarken bir gözüm kapıdaydı.

Ve işte, sonunda oradaydı. Sanki kulübe onu sanki bir kasırga fırlatmıştı; tamamen enerji dolu ve şakacıydı.

Laura, "Buradaki herkes kendini öldürmeli," dedi ve BAM! Yüzüme çarpan bir ilgi tuğlası. Ama bu sefer hazırdım. Bıçaklı kavgayı andıran, sadece şakalarla dolu bir gece böyle başladı. Hoşlandığım kadının yeni hedefinin bir stand-up komedyeni ve başarılı bir televizyon yazarı olduğu ortaya çıktı. Birbirimize söyleyeceklerimizin asla tükenmeyeceği daha en başından belliydi.

İlk randevumuz yılbaşı gecesiydi. Bir arkadaşım pijama partisi düzenliyordu, ben de Laura'yı benimle gelmesi için davet ettim. İlişkimiz bunun akabinde yavaş yavaş gelişti; o dikkatliydi, ben de ne gerekiyorsa yapmaya hazırdım. Böylece sevgimiz derinleşti. Her şey iyiydi... Ah, ama benim dünyamda hiçbir şey tamamen iyi olmaz, hatırlıyor musunuz?

Rome'a gelelim. İki yıl boyunca ayıktım ve Anonim Alkolikler'de başarılıydım, sağlıklıydım, insanlara sponsorluk yapıyordum ve bir televizyon programı yazıyordum. Mutluydum, hatta oldukça kaslı olduğumu (Evet, spor salanına falan gidiyordum!) bile söyleyebilirim. Batı Hollywood'daki bir Anonim Alkolikler toplantısında benden hikâyemi paylaşmam istendi ve bir Anonim Alkolikler isteğine sizin hayır demenize izin yok. Oda doluydu, yalnızca ayakta duracak bir yer vardı (Sanırım benim konuşma yapacağım haberi yayılmıştı.). O zamanki hikâyemde son birkaç yılın derinlikleri yoktu henüz, bu yüzden yaşadıklarımı detaylandırırken, gülmekten de nasibimi alabildim. Bir noktada mutfak tarafına baktım ve bir kadının kafasını pencereden uzattığını, dirseklerinin üzerine yaslanarak destek almaya çalıştığını fark ettim. Muhteşem, porselen bir bebeğe benziyordu ve şaşırtıcı derecede güzeldi. Bir anda odada yalnızca iki kişi kaldı. Anonim Alkolikler paylaşımım sadece Rome'a yönelik hâle geldi. Bu şimdiye kadarki en büyük paylaşımlardan biri oldu çünkü bu destansı güzellik o kadar büyüleyiciydi ki onun benim hakkımda her şeyi bilmesini istiyordum. Hem de her şeyi...

Daha sonra hepimiz sigara içmek için dışarıda toplandığımızda konuşmaya ve flört etmeye başladık.

"Peki şu anda ne yapıyorsun?" dedi.

"Eve gidip yazmaya koyulacağım. Bir anda yazar oluverdim," dedim.

"Eh," dedi Rome. "Benden mükemmel ilham perisi olur."

"Eminim öyledir," dedim. Sonra arkamı dönüp bu gizemli kişi karşısında tamamen şaşkına dönmüş bir hâlde oradan uzaklaştım.

Eve dönerken biraz kendimle konuştum.

Laura ne olacaktı? Evet, elbette, her geçen gün daha çok âşık olduğum harika Laura. Ama şimdi bir de Rome var. Bir erkek ne yapar bu durumda? Rome'u unutup Laura olayının peşinden gider, değil mi? Bu koşullar altında normal bir insanın yapacağı budur.

Ama Rome beni büyülemişti.

Kendi kendime bu şekilde konuştuğum hâlde o çok önemli ve ölümcül hataya düştüm. O zamanlar bunun bir hata olduğunu bilmiyordum; hangimiz bir hata yaparken onun hata olduğunu biliriz ki? Eğer bilseydik, zaten belki de yapmazdık, değil mi?

Tam bir felaket olan hata şuydu: Her iki kadınla da flörtleşmeye başladım.

Bu hiçbir koşulda tavsiye edeceğim bir hareket değil, özellikle de benseniz.

Kendime Laura'ya da Rome'a da ilişki içinde olduğumuzu söylemediğim için pisliklik etmediğimi söyledim ama bir parçam kötü bir şey yaptığımı biliyordu çünkü her ikisine de değer veriyordum ve dışarıdan nasıl göründüğü önemli olmaksızın, ben de dahil olmak üzere kimsenin incinmesini istemiyordum aslında. Laura ve ben birlikte Kings Games'e gidiyor, gülüyor, cinselliksiz olsa da harika vakit geçiriyorduk. Her iki kadınla da yakınlaşma süreci yavaş ilerledi ama sonunda ikisi de seks ambargolarını kaldırdı ve ben artık aynı anda iki farklı kadında tam olarak birlikte oldum. Şaşırtıcıydı; tamamen şaşırtıcı ve çılgıncaydı.

İkisine de deli gibi âşık olduğumu söylemiş miydim? Bunun mümkün olduğunu bili düşünmezdim. Hatta internete girip birkaç makale okudum ve buun gerçekten de olabilen bir şey olduğunu öğrendim. Okuduklarıma göre bu iki kadına karşı hissettiğim duygular gerçekti. Sonra Laura ve ben kendimizi sevgili ilan ettik. Rome ve ben pek öyle değildik ama başım hâlâ dertteydi.

Ne yapacaktım? Her ikisiyle de geçirdiğim zamandan eşit derecede keyif alıyordum. Onları seviyordum. Bu durum altı ay kadar

sürdü, sonra aklım başıma geldi ve bir tanesini seçmem gerektiğine karar verdim. Birini seçerek bu saçmalığa bir son vermem gerekiyordu. Rome tutkuluydu, erotikti, komikti, akıllıydı ama aynı zamanda görünüşe göre ölüme karşı şaşırtıcı bir hayranlığı vardı. Laura filmlerden ve daha hafif şeylerden bahsedendi; Rome'un yanındayken hissetmediğim bir duyguyu hissediyordum onunlayken: Evde olma duygusunu.

Laura'yı seçtim.

Çok zorlanarak Rome'a bunu açıkladım. İlk başta çok rahat karşıladı, sonra birdenbire değişti ve Santa Monica Bulvarı'ndaki Barney's Beanery'nin otoparkında ben durumu düzeltmeye çalışırken, o iki saat boyunca bana bağırdı. O gün yanımda ondan daha öfkeli birini bulmakta zorlanırdınız.

Ama artık beni tanıdınız. Birine gitgide yaklaşmayı beceremediğimi biliyordunuz. Laura'da durum buydu. Korku içime işliyordu. Laura'dan ayrılmak delilik olurdu; her şey vardı onda. Birlikte her şeyimiz vardı. Biz birbirimizin en iyi arkadaşıydık. Ama bu yakınlık beni korkutuyordu. Beni daha iyi tanırsa, kendimle ilgili inançlarımı göreceğini bir kez daha biliyordum: Her zamanki gibi yeterli değildim. Bir önemim yoktu. Yakında bunu o da görecek ve beni terk edecekti. Bu beni yok ederdi ve asla iyileşemezdim.

Başka bir seçenek daha vardı. İlişki sürdürebilirdim ama ilaçlara dönerek daha düşük bir alışkanlıkta ilaç kullanımını sürdürmeye çalışabilirdim. Bu beni korkudan koruyacak, duvarlarımı yıkmamı ve onunla daha da yakınlaşmamı sağlayacaktı.

Uyuşturucuya yönelmek benim için kaostan başka bir şeye yol açmamıştı. Ama yine de inanılmaz bir şekilde, Laura'nın durumuyla başa çıkmak için bunu bir kez daha yapmayı seçtim. Sırf ilişkiyi sürdürebilmek için günde bir hap almaya başladım. İlk başta harika gidiyordu ama uyuşturucular daima kazanır. Altı ay sonra elimdeki tek şey bir bok fırtınasıydı. Berbat durumdaydım. Laura benden ayrıldı ve ben bir kez daha suboxone'a başlayıp bir ayık yaşam evine

yerleşmek zorunda kaldım. Bir kez daha ölmekten korkuyordum. Rome hâlâ her fırsatta bana bağırıyordu, Laura incinmişti, kaygılıydı ve... gitti.

Ah, okuduğum dergilerde aynı anda iki kişiye âşık olmakla ilgili başka bir şey daha yazıyordu: Sonu hep aynı olur.

İkisini de kaybedersiniz.

İşte oradaydım, Malibu'daki bir ayık yaşam evinde 8 miligram suboxone ile yaşıyordum. Suboxone, her ne kadar katı bir detoks ilacı -en iyisi- olsa da, defalarca söylediğim gibi gezegendeki bırakılması en zor ilaçtır. Aslında ondan kurtulmak beni intihara sürüklüyordu. Bu tam olarak doğru değil; intihara meyilli hislerim vardı ama aynı zamanda bunun sadece ilaçtan kaynaklandığını da biliyorum, yani takip ettiyseniz, aslında intihara meyilli biri değildim. Tek yapmam gereken intihara meyilli hissettiğim günleri ertelemek, bu konuda hiçbir şey yapmamak ve bir noktada kendimi daha iyi hissedeceğimi ve artık kendimi öldürmek istemeyeceğimi bilmekti.

Suboxone'dan kurtulmak için sıfıra ulaşana kadar haftada bir miligram düşürmeniz gerekir. Bunu yapmak iki gün boyunca kendinizi fena hâlde hasta hissetmenize neden olur, sonra yeni seviyeye (bu durumda 7 miligram) alışırsınız ve dengeye ulaştığınızda dozu tekrar düşürürsünüz. 2 miligramın altına düşüne kadar intihar hisleri başlamaz.

Böylece 2 miligrama düşünce, muhtemelen hayatımda yaptığım en bencilce şeyi yaptım. Nasıl hissedeceğim konusunda çok korkuyordum ve bunu tek başıma yaşamak istemedim. Bunun üzerine üç yüz dolarlık çiçek satın aldım, Laura'nın evine gittim ve benimle barışması için yalvardım. Oturma odasındaki kanepeye oturduk ve bunun ne anlama gelebileceğini tartıştık. Tamamen korkudan hareketle ona onunla evlenmek, hatta ondan çocuk sahibi olmak istediğimi söyledim.

Ve sonra imkânsız bir şey oldu. Biz orada otururken, ön kapıda yavaşça bir anahtarın dönme sesini duydum... ve içeri Rome girdi.

İçeri *kim* girdi?

Bu iki kadının aynı odada durması nasıl mümkün olabilirdi? Bir zaman makinem olması için her şeyimi verirdim ve o ana dönüp, "Üçlüye ne dersiniz?" diye sorardım ama şaka yapmanın vakti değildi. Şaşkınlıktan çenem yere düşmüştü.

Rome, "Bitkileri sulayacağım," deyip arka merdiven boşluğuna yönelerek gözden kayboldu.

Laura, "Onunla ilgilensem iyi olacak," dedi ve beni oturma odasında bıraktı. Geri dönmeyeceğini anladığımda, 2 miligramlık bağımlılığımı da alıp Malibu'ya döndüm.

Rome ve Laura'nın bir Anonim Alkolikler toplantısında tanıştıkları, kim olduklarını anlayınca hızla arkadaş oldukları çıktı ortaya. Tahmin edeceğiniz üzere, sohbetlerinin büyük bir kısmı benim nasıl bir pislik olduğumla ilgiliydi.

Bana gelince ben Los Angeles'ta kalamazdım, bu yüzden özel bir uçağa atlayıp Colorado'daki bir iyileşme merkezine gittim. Orada, bana kendimi intihara meyilli hissettirmeden beni Suboxone'dan kurtarabileceklerini düşündüklerini söylediler.

Eh, bu düşünceden ibaret kaldı. Art arda otuz altı gün boyunca intihara meyilli hissettim, sonrasında New York'a uçtum ve Letterman'a çıktım ve orada bant ve kâğıtla tutturulduğumu gizlemeye çalıştım. Bir şekilde başardım da.

Yedi yıl sonra, kendim hakkında pek çok şey öğrendikten sonra, Rome ve Laura'dan gerçek anlamda özür diledim ve ikisi de özrümü kabul etti. İster inanın ister inanmayın ama üçümüz artık arkadaşız. Laura, Jordan adında sevimli mi sevimli bir adamla evli, Rome ise Eric adında en az Jordan kadar sevimli bir adamla birlikte yaşıyor.

Geçenlerde beşimiz benim evimde akşam yemeği yedik ve hepimiz çok güzel vakit geçirdik. Daha sonra saat 22:00 sıralarında iki çift, araçlarına binerek olay yerinden ayrıldı. Motorların kanyondan şehre doğru gidişini dinledim.

Fonda, işleri daha iyi hâle getirecek bir şeyin bana gelmesini beklerken onun yerine bir kez daha çakalların sesini duydum.

Hayır, bu benim tek başıma olduğum bir gece daha iblisleri savuşturmamın sesiydi. Onlar kazanmıştı. Ve o şeytanları savuşturmak ve bir kez daha uyku konusunda pazarlık yapmak için yalnız yatak odama döndüğümde kaybettiğimi biliyordum.

ARA OYUNU

Hollywood'da Şiddet

Şiddet yanlısı bir adam değilim ama hayatımda bir kez şiddetin hem mağduru hem de faili oldum.

Yıllar önce Cameron Diaz, Justin Timberlake ile görüşmeyi bıraktıktan hemen sonra onunla bir randevu ayarlamıştım.

O zamanlar çok spor yapıyordum ve kollarımı kalınlaştırmıştım. Randevuya hazırlanırken, kollarımın uygun şekilde bronzlaşması için kollarımı omuzlarıma kadar kıvırarak uzun bir yürüyüş yapmıştım (Profesyonel ipucu: bu, kollarınızın daha da geniş görünmesini sağlar.). Evet, bu randevu için gerçekten kollarımı bronzlaştırdım.

Randevu, bir grup insanla birlikte akşam yemeği etkinliğiydi ama Cameron beni görür görmez hemen hemen anında öylece kalakaldı, yani benimle ilgilenmediği açıktı. Ama yine de parti devam ediyordu. Bir noktada hep birlikte oyun oyunamaya koyulduk, sanırım Pictionary'ydi. Cameron çizim yaparken ona esprili bir şey söyledim ve o da, "Ah, hadi!" dedi ve omzuma yumruk atmaya başladı.

Ya da en azından yapmak istediği şey buydu. Ama ıskaladı ve yanlışlıkla yüzümün yan tarafına indirdi yumruğunu.

Cameron Diaz'dan yüzüme yumruk yediğimi ve koca kollarımın hiçbir işe yaramadığını fark ederek, "Benimle dalga mı geçiyorsun?" dedim.

Bu yaklaşık on beş yıl önceydi. Ama muhtemelen beni arayacaktı. Sizce de öyle değil mi?

Sonra başka bir kez daha vardı.

2004 yılında, Chris Evert/Bank of America Pro-Celebrity Tennis Classic adlı bir yardım etkinliği için Chris Evert'in Florida'daki tenis akademisine uçtum. Hollywood'da herkes aynıydı. Ama en çok Chevy Chase ilgimi çekiyordu.

Chevy uzun zamandır benim kahramanımdı. Aslında *Fletch* filmindeki performansı hayatımı sonsuza dek değiştirmişti. Los Angeles'ta soğuk bir gecede, en iyi arkadaşım Matt Ondre ve ben *Fletch*'in ön gösterimini izlemeye gitmiştik ve bir ara kahkahalarla koridorlarda yuvarlanıyorduk. Chevy o filmde üç yüz kadar espri yapmış ve her birini mükemmel bir şekilde bir araya getirmişti. Daha sonra Matt ve ben otobüs durağında oturup eve dönmeyi beklerken, ona döndüğümü ve çok ciddi bir şekilde, "Matt, hayatımın geri kalanında bu şekilde konuşacağım," dediğimi çok net hatırlıyorum. Ve öyle de yaptım. Bu da bir sonraki hikâyeyi hem Chevy hem de benim için özellikle acı verici kılıyor.

Muhtemelen Chevy için benden de fazla...

Her neyse,- tenis etkinliğinden önceki gece yardım balosunda Chevy yanıma gelip, "Sadece büyük bir hayranın olduğumu bilmeni isterim," dedi. Bu inanılmazdı.

"Aman Tanrım, benim tek yaptığım senden çalmak," dedim ve karşılıklı övgülerin havada uçuştuğu oldukça hoş bir sohbete tutuştuk.

Ertesi gün tenis oynama vaktiydi.

Bu noktada, tenis becerilerimin paslanmış olduğunu kabul etmek gerek. Yıllardır tenis oynamamıştım ve yer vuruşlarım çok fazla çalışma gerektiriyordu. Yapabildiğim tek şey inanılmaz derecede sert servis vuruşlarıydı. Turnuvada bir hız sayacı vardı ve ben saatte 181 mil hızla vurmuştum. Tek sorun nereye gittiklerinden tam olarak emin olmamamdı. Bu, halka açık gündelik bir tenis kortunda pek sorun değildi ama iki bin kişinin önünde o kadar da iyi değildi. Eski başkan George H. W. Bush bile oradaydı...

Oyun başladı. İlk servisi ben vurdum. Partnerin avantaj kortunda, karşı tarafta da Chevy var. Chevy filenin yakınında, avantaj kortunda, onun partneri ise taban çizgisinde. Ben doğrudan ona servis göndereceğim. Topu fırlattım, raketimi sırtıma koydum, tenis topunu mümkün olduğunca sert bir şekilde vurdum ve topun kortta, Chevy'nin partnerine doğru mızrak şeklinde değil, dümdüz gidişini ve doğrudan Chevy Chase'e gidişini dehşet içinde izledim. Topa vurduğum yerden tam olarak altmış fit uzaktaki servis hattında duruyordu. Bu çizgi, tesadüfen, beyzbolda tepeden saha plakasına kadar olan mesafeye eşittir. Bu yüzden size rahatlıkla eğer topa yaklaşık saatte 100 mil hızla vurulursa, bunun topun saniyede tam olarak 146,7 fit hızla hareket ettiği anlamına geldiğine söyleyebilirim. Bu da Bay Chase'in yoldan çekilmesi için 0,412 saniyesi olduğu anlamına gelir.

Bay Chase yoldan çekilmedi.

Daha doğrusu, testisleri yoldan çekilmedi. Az önce Chevy Chase'e doğru profesyonel hızdaki bir servise yakın bir servis vuruşu yapmıştım. Bunun ne anlama geldiğini anlıyorsunuzdur.

Sonrası şöyle gelişti: Chevy komik bir surat ifadesi -tıpkı *Fletcher*'da bir doktorun ona prostat muayenesi yaptığında yaptığı gibi- takındı, sonra da yere yığıldı (Unutmayın, bütün bunlar iki bin kişinin gözü önünde oluyordu.).

Her şey bittiğinde, dört doktorun sahaya koşup onu sedyeye bağlaması ve en yakın hastaneye yetiştirmesi gerekti.

Kahramanlarıma bunu yapıyorsam, Michael Keaton ve Steve Martin siper alsa iyi olur.

İşte böylece bu kitabın şiddet içeren bölümü sona eriyor.

10

Büyük Berbat Şey

Şunu hayal edin: Haftalar önce neredeyse kelimenin tam anlamıyla yatağı parçaladığınız bir sete geri dönmeniz gerekiyor. Bitiksiniz, geveleyerek konuşuyorsunuz, kötü kararlar veriyorsunuz. New York'tasınız ve bir değil iki ayık arkadaşınızla, titreyen sesinizle, arınmaya çalıştığınız hâlde, "Lütfen odamın küvetine bir şişe votka koyun. Evet, küvet. Onu oraya saklayın," diyorsunuz.

Ve sonra gün bittiğinde, o lanet otel odasına dönüyorsunuz, bir şişe votka içiyorsunuz ve sonunda belki üç saat kadar kendinizi iyi hissediyorsunuz ve ertesi gün her şeyi yeniden yapmak zorunda kalıyorsunuz. Titriyorsunuz ama ne zaman biriyle konuşsanız, başınızda ciddi bir dert yokmuş gibi davranıyorsunuz. Sonra aynı titrek sesle oteli arayıp küvette votka şişesi olayını tekrarlamalarını söylüyorsunuz.

Belki de bu, bir *normalin* -biz bağımlılar, siz şanslı alkolik olmayanlara böyle diyoruz- her zaman anlamakta zorlanacağı bir şeydir. Bunu açıklamaya çalışacağım: Bir şişe votka içtiğinizde, ertesi gün çok hasta olursunuz. Sabahları birkaç içki daha içmenin faydası olur ama dev bir stüdyo filminde başrol oynadığım için sabahları içki içemezdim. Hastasınız, titriyorsunuz ve sanki içinizin her parçası vücudunuzdan dışarı çıkmaya çalışıyormuş gibi hissedersiniz. Ve tüm gün bu kadardır; on dört saatlik günün tamamı.

Hastalığınızı düzeltmenin tek yolu, ertesi gece aynı miktarda veya daha fazla içmektir. Normal kişi, "O zaman sakın içme," der. Biz alkolikler eğer içmezsek kelimenin tam anlamıyla delirecek gibi hissederiz; alkoliğin o şişeyi içmezse daha da hasta olacağından ve daha hasta görüneceğinden bahsetmiyorum bile.

"Ya film?"

Onun önemi yok, içmem lazım.

"Gece biraz ara vermeye ne dersin?"

Mümkün değil.

Sıradaki soru?

Her neyse, Dallas'taydım; metadon, günde bir litre votka, kokain ve Xanax kullanıyordum. Her gün sete gidiyor, sandalyemde sızıp kalıyor, bir sahne çekeceğim zaman uyanıyor, sete giderken tökezliyor ve ardından iki dakika boyunca kameraya bağırıyordum. Sonra biraz daha şekerleme yapmak üzere sandalyeme geri dönüyordum.

Hayatımın bu noktasında dünyanın en ünlü insanlarından biriydim; aslında şöhretin akkor aleviyle yanıyordum. Bu nedenle kimse bu korkunç davranış hakkında bir şey söylemeye cesaret edemedi. Filmi yapanlar, filmin tamamlanmasını, adımın bir postere yapıştırılmasını ve 60 milyon dolar kazanmamı istiyorlardı. Ve *Friends*... Eh, *Friends* daha da kötüydü, kimse o para kazanma makinesine bulaşmak istemiyordu.

Serving Sara'nın çekimleri sırasında bir noktada biraz Valium'un bana bir şekilde yardımcı olabileceğini düşündüm. Bana biraz Valium vermek üzere dubleks otel odama bir doktor geldi. Doktor ziyaretime gelmeden önceki gece, koca, parti boy bir votka içerek sarhoş olmuştum. Doktor odaya baktığında şişeyi görüp tedirgin bir sesle, "Bunun hepsini sen mi içtin?" dedi.

"Evet," dedim. "Valium'u her altı saatte bir değil, her dört saatte bir alabilir miyim?"

Bunu söylememle birlikte doktor hızla arkasını dönüp sarmal merdivenlerden aşağıya indi ve kapıdan kaçarcasına çıktı. Muhtemelen Matthew Perry ölürse odada olmak istemiyordu.

Ama Jamie Tarses bana kaybolmak üzere olduğumu söyleyince rehabilitasyona gittim ve sonunda filmi bitirmek üzere geri döndüm.

Serving Sara çekimleri sırasında böyleydim işte. Berbat durumdaydım. Kendimi suçlu hissediyordum, herkesten özür diledim ve çekimlerin son on üç gününde harika bir iş çıkardığım fikri hoşuma gitti. Herkes bu konuda nazik olmaya çalışıyordu ve ellerinden geleni yapıyorlardı ama çok sinirlendiler. Yönetmek çok sinirliydi çünkü filmini mahvetmiştim. Rol arkadaşım Elizabeth Hurley de çok sinirliydi (O da başka bir filmde rol alamadı.).

Gerçek düzeltmeler yapmam gerekiyordu; bu, Anonim Alkoliklerin öğrettiği şeylerden biriydi. Böylece filmin tamamında geveleyerek söylediğim kısımları bir ses stüdyosunda günlerce ama günlerce yeniden kaydettim, bu da tüm filmi döngüye sokmam anlamına geliyordu. Stüdyoda üç bip sesi duyulur, ben de ağzıma uygun repliğimi söylerdim. Bu konuda iyiydim ve en azından filmdeki gevelemeyi ortadan kaldırdık. Daha sonra basın tarihinde mümkün olan en fazla baskıyı yapmaya, işleri düzeltmek için geriye doğru eğilmeye karar verdim. Aklınıza gelebilecek her şeyin kapağında, her sohbet programında ben vardım.

Elbette film yine de berbattı. Filmi çekmem için bana 3,5 milyon dolar ödenmişti ve sağlık sorunu olduğu hâlde filmin durdurulması nedeniyle dava açıldı. Arabuluculuk masasında bir sigorta ekibi benimle yüz yüze geldi, ben de onlara 650.000 dolarlık bir çek yazdım.

Dostum, kimse bana hayatın kurallarını öğretmedi, diye düşündüğümü hatırlıyorum. Ben tam anlamıyla berbat bir insandım, bencil ve narsisttim. Her şeyin benimle ilgili olması gerekiyordu ve bunu gerçekten kullanışlı bir aşağılık kompleksiyle, neredeyse ölümcül bir kombinasyonla eşleştirdim. On yaşımdan beri etrafıma bakıp, "Herkes kendi başının çaresine baksın," dedim andan itibaren tamamen kendimdeydim. Kendimi kaybetmemek için kendime çok odaklanmam gerekiyordu.

Ama Anonim Alkolikler sana bunun yaşamanın yollarından biri olmadığını öğretecek.

Anonim Alkolikler'in 12 adımında yaptığınız şeylerden biri de kişisel bir ahlaki envanter oluşturmaktır (Bu, dördüncü adımdır.). İçten içe kızdığınız tüm insanları ve bunun nedenini yazarsınız. (Bende altmış sekiz isim vardı. Altmış sekiz!) Sonra bunun sizi nasıl etkilediğini yazarsınız ve sonra bunu birine okursunuz (Bu, beşinci adımdır.).

Bu süreçten ve listemi okuduğum büyük sponsorun ilgisi ve sevgisinden öğrendiğim şey, evrenin merkezi olmadığımdı. Bunu öğrenmenin rahatlatıcı bir etkisi vardı. Etrafımda ihtiyaçları olan ve benim kadar önemli olan başka insanlar da vardı.

(Eğer şimdi başınızla onaylıyorsanız, hadi başlayın. İlk taşı günahsız olanınız atsın.)

Artık ayıklık, hayatımdaki en önemli şey hâline gelmişti. Çünkü ayıklığın önüne herhangi bir şey koyarsanız, içtiğinizde o *şeyi* zaten kaybedeceğinizi öğrendim.

Güzel bir bahar gününde, Los Angeles'ta Kendini Gerçekleştirme Kardeşliği Göl Tapınağı adı verilen harika bir meditasyon merkezinde, danışmanıma listemi okudum. Pasifik'e bakan tepenin üzerinde yer alan bu yer gerçekten huzurluydu; bir göl, bahçeler, tapınaklar ve hatta Mahatma Gandhi'nin küllerinden bir çömlek bile vardı, ki bu, Hindistan dışında bu tür tek zulaydı.

Listemi okumayı bitirdiğimde bahçelerde bir düğünün başladığını fark ettik. Çift birbirine gülümserken, ailelerin en iyi kıyafetlerini giydiklerini, nikah memurunun gülümseyerek hastalıkta, sağlıkta, ölüm onları ayırana dek sözlerini söylemeyi beklediğini gördüm. Uzun zamandır kimseyle birlikte değildim, bağımlılığım en iyi arkadaşım, kötü arkadaşım, cezalandırıcım ve sevgilimdi; hepsi bir arada. Benim büyük berbat şeyim. Ama o gün, orada, manzaranın karşısında -elbette her zaman bir manzara olmalı- ve yakında çiçeği burnunda evliler, yakınlarda bir yerde Gandhi varken bir uyanış hissettim, bu büyük berbat şeyden daha fazlası için burada olduğu-

mu hissettim. İnsanlara yardım edebildiğimi, onları sevebildiğimi, ölçeğin en aşağılarına indiğim için anlatacak bir hikâyem, gerçekten onlara yardımcı olabilecek bir hikâyem olduğunu fark ettim. Ve böylece başkalarına yardım etmek benim için çözüm hâline geldi.

19 Temmuz 2019'da *The New York Times*'ın ön sayfasında Donald Trump, Kyoto'daki bir animasyon stüdyosunda ölümcül kundaklama olayı yaşayan Stormy Daniels ve manşete göre *yeterince bıkmış* Porto Rikolular hakkında hikâyeler yer alıyordu.

Ben bunların hiçbirini bilmiyordum. Önümüzdeki iki hafta boyunca da hiçbir şey bilmeyecektim. El Chapo'nun müebbet artı otuz yıl aldığını da, Kaliforniya'nın Gilroy kentindeki bir sarımsak festivalinde on dokuz yaşındaki birinin üç kişiyi (ve kendini) vurada öldürdüğünü de, Boris Johnson'ın Birleşik Krallık başbakanı olduğunu da bilmeyecektim.

Komadan uyandığımda çığlık atıyordum. Annem oradaydı. Ona ne olduğunu sordum. Bana kalın bağırsağımın patladığını söyledi.

"Hayatta olman çok şaşırtıcı," dedi. "Dayanıklılığın inanılmaz. Ve birkaç yaşam değişikliğiyle iyi olacaksın. Kolostomi torbasını yaklaşık dokuz ay içinde çıkarabilecekler."

Bir kolostomi torbam mı var, diye düşündüm. *Bu harika. Kızlar kesin bundan tahrik olur.*

"Çok teşekkür ederim," dedim.

Bunu duyduktan sonra iki hafta boyunca gerçekten konuşmadım ya da hareket etmedim. Yaptığım bir şey yüzünden ölümün eşitindeydim. Elli tane makineye bağlıydım ve yürümeyi yeniden öğrenmem gerekecekti.

Kendimden nefret ediyordum. Neredeyse kendimi öldürüyordum. Utanç, yalnızlık, pişmanlık başa çıkılamayacak kadar fazlaydı. Orada öylece yatmış hâlde tüm bunlarla başa çıkmaya çalışıyorum ama bununla başa çıkmanın hiçbir yolu yoktu. Olan olmuştu. Ölmekten korkuyordum ama eylemlerim tam tersiydi.

Ama bitmişti. *The Matthew Perry Show* opioidler yüzünden iptal olmuştu.

Bazen odada olup bitenlere dikkat edebiliyordum ama hepsi bu. Kesinlikle hiçbir şeye katılmıyordum. En iyi arkadaşlarım Chris ve Brian Murray ziyarete geldiler. Yaklaşık üç hafta sonra baba tarafından kız kardeşim Maria geldi beni görmeye.

"Ne olduğunu duymaya hazır mısın?" dedi.

(Belli belirsiz) başımı salladım.

"Kalın bağırsağın patladıktan sonra seni solunum cihazına bağladılar, bunun içine kustun. Yani tüm safra ve septik pislikler ciğerlerine gitti. Seni bir ECMO cihazına bağladılar, her nasıl olduysa ondan sağ çıktın. Ve on dört gün boyunca komada kaldın."

Bundan sonra sanırım bir hafta daha konuşmadım çünkü en büyük korkumun gerçekleştiğini, üstelik bunu kendime yine benim yaptığımı fark ettim. Ancak bunun iyi bir tarafı da vardı. On dört günlük koma, sigarayı bırakmayı kolaylaştırır.

O kadar uzun süredir uyuşutucu ilaç kullanıyor, bırakıyordum, sonra farklı ilaçlara geçiş yapıyordum ki ülke nüfusunun yalnızca bir alt kümesinin yaşadığı bir durumdan mustariptim. Bu tür ilaçlar kabızlığa neden olur. Bu biraz şiirsel... İçim o kadar dolmuştu ki beni neredeyse öldürüyordu.

Ayrıca artık bağırsak sorunum da vardı.

Komadan önce, Acı'dan yerlerde kıvranırken ve bilincimi kaybetmeden önce Erin'e söylediğim son şey, "Beni bırakma," olmuştu. Kastettiğim o andı ama o da diğer arkadaşlarım ve ailem gibi bunu gerçek anlamıyla anlamıştı. Erin o hastanede beş ay boyunca geceleri benimle kaldı.

Sık sık geriye dönüp o zamana bakıyorum ve bu koronadan önce gerçekleştiği için çok minnettarım çünkü o zaman, o odada beş ay boyunca yalnız kalacaktım. O odada bir kez bile yalnız kalmadım ama. Bu, Tanrı'nın insan formunadaki, ete kemiğe bürünmüş sevgisiydi.

Artık hem annem hem de ben kriz konusunda uzmanız. Anneme *Friends* adlı küçük dizinin, diğer tüm şovların ve filmlerin hakkında her zaman söylemek istediğim şey neydi? Aslında bunların hepsini onun dikkatini çekmek için yaptığımdı. Ama yine de *Friends* sayesinde dikkatini çekemediğim tek kişi oydu. Ara sıra bundan bahsetmişti ama oğlunun başardıklarıyla asla gurur duymuyordu.

Ama annemin benimle benim ihtiyacımı karşılayacak kadar gurur duymasının mümkün olduğunu sanmıyorum. Eğer kötü şeyler için anne ve babanızı suçlayacaksanız, iyi şeyler için de onlara hakkını vermeniz gerekir. Tüm iyi şeyler için... Annem olmasaydı asla Chandler'ı oynayamazdım. Annem olmasaydı asla 80 milyon dolar kazanamazdım. Çünkü Chandler sadece gerçek acının saklayıcısıydı. Bir durum komedisinde bundan daha iyi bir karakter olabilir miydi? Her şey hakkında şaka yapınca gerçek hiçbir şey hakkında konuşmak zorunda kalmayız; Chandler işte böyle başladı. Dizinin ilk taslağında Chandler'ın *başka insanların hayatlarının gözlemcisi* olması gerekiyordu. Yani, bir sahnenin sonunda şaka yapan, az önce olup bitenler hakkında yorum yapan bir adam olacaktı; tıpkı *Kral Lear*'daki Soytarı gibi hiçbir şeyin olmadığı yerde gerçeği söyleyen adamdı. Ama sonunda herkes Chandler'ı o kadar çok sevmeye başladı ki o da kendi ana karakterine dönüştü. Sonunda gerçek hayatta yaptığım şeyleri -evlenmek, çocuk sahibi olmak- o yaptı, bazı şeyler hakkında benden daha iyi konuşuyordu.

Sonuç olarak tıpkı babamın yaptığı gibi on beş yaşındayken annemi terk ettim. Ben katlanılması kolay bir çocuk değildim, annem de bir çocuktu. Her zaman elinden gelenin en iyisini yaptı ve ben komadan çıktıktan sonra beş ay boyunca hastane odamda yanımdaydı.

Aşırı opioid kullanımı nedeniyle kalın bağırsağınız patladığında, yapılacak en ihtiyatlı şey, durumu çözmek için opioid istememektir... elbette ben istedim.

Ve verdiler.

İnanılmaz derecede depresyondaydım ve her zaman olduğu gibi daha iyi hissetmek istiyordum. Ayrıca midemdeki bir bovling topunun sığabileceği delik de ağrı kesici almak için yeterli bir bahaneydi. Özetleyelim, uyuşturucu ilaç kullanımı yüzünden ölümün eşiğine gelmiştim ve doktorlardan yine o ilaçlarla sorunumu çözmelerini istemiştim. Yani hayır, felaketi yaşadıktan sonra bile akıllanmadım. Hiçbir şey öğrenmemiştim. Yine kullanmak istiyordum.

Patlamanın ardından hastaneden çıktığımda gerçekten çok iyi görünüyordum. Çok kilo vermiştim ama yaram o kadar büyüktü ki torbayı çıkarmak için en az dokuz ay daha ameliyat yapamadılar. Evime gittim, ağrı kesini almak için herkese ağrının şiddeti konusunda yalan söyledim. Aslında acı çektiğim yoktu. Acıdan çok rahatsızlıktı hissettiğim. Ama doktorlar yalana inandılar ve bana tonlarca uyuşturucu ilaç verdiler, sonrasında bir de yeniden sigaraya başladım.

Benim hayatım buydu işte.

Ve şunu da unutmayalım: o kolostomi torbası düzenli olarak -en az elli kez- sürekli patlıyordu ve her tarafım bok içinde kalıyordu.

Sevgili kolostomi torbası çalışanları: Patlamayan bir torba üretin sizi aptallar. *Friends*'te sizi güldürmüş müydüm? Öyleyse suratımın her yerine bok bulaştırmayın.

Bir bağımlı, bir hap aldığında kendini çok mutlu hisseder. Ancak kısa bir süre sonra hap artık onu neşelendirmez çünkü bir tolerans oluşmuştur. Ama bağımlı yine de gerçekten ama gerçekten yeniden kendini coşkulu hissetmek ister, bu yüzden bir tane ilacın onu başlangıçta verdiği duyguyu elde etmek için bu sefer iki tane içer.

Sonra iki yetmez, üçle devam eder.

Geçmişte bu küçük oyunu, sayı günde elli beş hapa çıkana kadar oynamıştım (Friends'in üçüncü sezonunun ikinci yarısını izleyim. Çok zayıf, çelimsiz ve hastaydım. Kesinlikle belli oluyordu ama kimse bu konuda bir şey söylemedi.).

UCLA Hastanesi sahte mide ağrım için bana opioid ilaçlar veriyordu ama benim daha fazlasına ihtiyacım vardı, bu yüzden bir uyuşturucu satıcısını aradım. Ama Century City'deki o binanın kırkıncı katındaydım ve bu da kırk kat aşağıya inip satıcıya boş bir sigara paketindeki parayı vererek haplarımı almanın bir yolunu bulmam gerektiği anlamına geliyordu. Sonra da fark edilmeden kırkıncı kata geri dönüp haplarımı içmem ve bir süre kendimi iyi hissetmem gerekiyordu.

Bir de bunu daire benimle birlikte bulunan ayık bir arkadaş, bir hemşire ve Erin varken yapmak zorundaydım. Görünüşe göre bu konuda berbattım; dört kez denedim ve tam dört kez yakalandım. UCLA doktorları bundan memnun olmadılar ve rehabilitasyona gitmem gerektiğini söylediler.

Başka seçeneğim yoktu, bana verdikleri her şeye bağımlılığım vardı. Sadece, "Hayır, siktirin," deseydim harika bir an olabilirdi ama o zaman ilaçlar dururdu ve ben de deli gibi hasta olurdum. New York ya da Houston seçimi göz önüne alındığında, aylarca nerede kilitli kalacağımı seçme konusunda oldukça tuhaf bir duruma düşürülmüştüm. Belki benden daha yetenekli biri buna karar vermeliydi? Karar verme konusunda en az yetkin olan ben New York'u seçtim.

New York'taki iyileşme merkezine vardığımızda, bir uçurtma kadar havalardaydım ve sahte bir şekilde karnımı tutuyordum. Ortam her ne kadar bir hapishaneyi andırsa da içerideki herkes gülümsüyordu.

"Siz neden bu kadar *mutlu*sunuz?" dedim (Biraz huysuz olmaya meyilliydim.). 14 miligram Ativan ve 60 miligram oksikodon kullanıyordum. Kolostomi torbam vardı. Nerede sigara içebileceğimi sordum ve burada sigara içilmeyeceği söylendi.

"Sigara içemezsem burada kalamam," dedim.

"Ama burada sigara içemezsin."

"Evet, ne dediğini duydum. Bunu nasıl yapacağım? Diğer şeylerin yanı sıra bir de sigarayı da mı bırakacağım?"

"Sana bir bant vereceğiz."

"O gerçek lanet olasıca bandı içmeye kalkarsam beni suçlamayın," dedim.

Ativan kullanmaya devam etmem konusunda anlaşmaya varılmıştı. Suboxone ile detoks yapacaktım ve detoks sırasında sigara içebilirdim ama ana üniteye geçince sigara içemiyordum. Bu, dört gün sigara içebileceğim anlamına geliyordu. Sigara içmek istediğimde, personel bana dışarıya kadar eşlik ediyor, ben sigaramı içime çekerken yanımda duruyordu.

Bu sakinleştiriciydi.

Üç gece geçti ve sonra çok güzel, son derece akıllı bir hemşireyle tanıştım. Bana çok iyi bakıyordu. Ben de onunla flörtleşmeye başladım, tabii kolostomi torbanızı değiştiren biriyle ne kadar flörtleşebilirseniz o kadar. Sigarayı bırakmak zorunda kalacağım o korkunç gün yaklaşıyordu, bu yüzden harika hemşireyle birlikte kahve almak için dışarı çıkmama izin verildi. Buna bağlı olarak moralim biraz düzeldi. "Hepimiz rehabilitasyondayız, bu yüzden aslında hiçbir şey olamaz," şeklinde espriler yaptım, kur yaptım, sonra geri döndük.

Merkeze döndüğümüzde, "Benim için bir şey yapmanı istiyorum," dedi hemşire.

"Ne istersen," dedim.

"Şu ateşli hemşireyi becermeye çalışmaktan vazgeçmeni istiyorum."

Kendinden bahsediyordu.

Aman Tanrım.

"Karşılıklı olarak, asla bir yere varmayacak olsa da güvenli bir şekilde flörtleştiğimizi sanıyordum," dedim.

Dört ay daha orada kaldım ve ona bir daha asla kur yapmadım.

Flört etmememe de karşılık vermedi, belki de beni defalarca kendi pisliğimin içinde görmüş olduğundan.

Sonra üniteye alındım ve hiçbir ilişki kurmak istemediğim terapistlerle -Bruce, Wendy, falan filan- tanıştım. Tek yapmak istediğim

sigara içmekti. Veya sigara içmekten bahsetmek. Veya sigara içerken sigara içmekten bahsetmek.

Herkes gözümde dev birer sigaraydı.

Odamdan nadir çıkıyordum. Torba yırtılmaya devam ediyordu. Annemi aradım ve gelip beni kurtarmasını istedim. Buradan çıkarsam sigara içeceğimi, bunun da yaklaşan ameliyatım için çok kötü olacağını söyledi. Terapistimi aradım ve beni dışarı çıkarması için yalvardım. O da annemin söylediklerinin aynısını söyledi.

Boku yemiş ve sıkışıp kalmıştım.

Panik başladı. Torbam dolmuştu. Kafam iyi değildi. Beni benden kurtaracak hiçbir şey yoktu. Karanlıkta canavarlardan korkan küçük bir çocuk gibi hissediyordum kendimi. Yoksa canavar da ben miydim?

O merdiven boşluğunu buldum. Hemşire? Görünürlerde yoktu. Terapi? Siktir et terapiyi. Başımı o duvarlara Jimmy Connors'ın topa vuruşu kadar sert bir şekilde vurdum. Bolca sert vuruş. Tam isabet.

Merdiven boşluğu.

Ölüme her gün bu kadar yaklaşıyorum.

İçimde başka bir ayıklık yoktu. Dışarı çıksaydım bir daha geri dönemezdim. Dışarı çıksaydım ölüp giderdim. Toleransım çok yüksek olduğu için ölmüş olurdum.

Bu, Amy Winehouse'un hikâyesine benzemiyor. O, bir süre ayık kaldıktan sonra içtiği ilk içkide ölmüştü. O belgeselde söylediği bir şey benim için de geçerliydi. Kısa süre önce Grammy ödülü kazanmış ve bir arkadaşına, "Sarhoş olmadığım sürece bunun tadını çıkaramam," demişti.

Ünlü olma fikri, zengin olma fikri, kendim olma fikri; kafam iyi olmadığı sürece bunların hiçbirinden keyif alamıyorum. Aşkı da kafayı bulmayı istemeden düşünemiyorum. Beni bu duygulardan koruyan manevi bağdan yoksunum. Bu yüzden de arayıştayım.

Dopesick'teki Betsy Mallum karakteri gibi ilk kez günde elli beş hapa ulaştığımda neler olduğunun farkında değildim. Bağımlı olduğumu bilmiyordum. Rehabilitasyona giden ilk ünlülerden biriydim ve insanlar bunu biliyordu. 1997 yılında Amerika'nın bir numaralı televizyon programında yer alırken ve dergilere kapak olurken aynı anda rehabilitasyona gitmiştim. Ama bana ne olduğu konusunda hiçbir fikrim yoktu. *Dopesick*'teki Betsy Malum eroine geçiş yapıyor ve ölüyor; sadece başını salladığını, gülümsediğini ve öldüğünü görüyorsunuz. Ama hep istediği duygu bu gülümsemedir. Kendini çok iyi hissetmiş olmalıydı ama bu sonu oldu. Yine de o kutlu an hâlen daha aradığım şey, ölüm kısmı hariç. Bir bağlantı istiyorum. Benden daha büyük bir şeyle bu bağlantıyı kurmak istiyorum çünkü hayatımı gerçekten kurtaracak tek şeyin bu olduğuna inanıyorum.

Ben ölmek istemiyorum. Ölmekten korkuyorum.

Uyuşturucu bulma konusunda iyi bile değilim. Bir ara birlikte çalıştığım biri beni sahte bir doktorla tanıştırmıştı. Migren ağrıları yaşadığımı iddia ettiğim zamanlar oldu -daha doğrusu uydurma migren ağrılarım için herhâlde sekiz kadar doktora başvurmuştum- ve yine de kırk beş dakikalık bir MR çektirmem gerekmişti. Bazen işler gerçekten kötü olduğunda uyuşturucu satıcılarının evlerine giderdim. Bir doktorun hemşiresi, doktor öldüğünde ilaçlarını almıştı. Elinde bütün haplar vardı ve Vadi'de yaşıyordu. Ben de ne zaman hap almak istesem onu görmeye giderdim. O sırada inanılmaz derecede dehşete kapılırdım.

"İçeri gel," derdi.

"Hayır! Tutuklanırız," diye bağırırdım. "Parayı al ve gideyim."

Daha sonra oturup onunla kokain çekmemi istediği olurdu. Bense hapları alıp çok korktuğum için anında üç tane içer ve eve dönerdim. Korkumu yenmek için kafayı bulurdum, bu daha da tutuklanabilir hâle geldiğim anlamına gelirdi.

Çok daha sonra, Century City'de yaşarken, kırk kat aşağı inip hap alabilmek için bahaneler bulmaya çalışırdım. O zamanlar çok hastay-

dım ve yaram vardı, karnımdaki kesik henüz kapanmamıştı. Korona sırasında yalnızdım. Bana ilaç veren bir hemşirem vardı ama artık onlar kafayı bulmama yetmiyordu. Bu yüzden bir torbacıyı arayıp daha fazla oksi alıyordum. Bu şekilde bana reçete edilen ilaçlara ek olarak onları gerçekten hissedebilmem için ek ilaçlar ediniyordum. Sokaklarda satılan hapların fiyatı hap başına 75 dolar civarındaydı, bu yüzden adama haftada pek çok kez tek seferde 3000 dolar ödüyordum.

Ama çokça kez yakalanıp başarısız oldum. Benimle ilgilenen UCLA doktoru artık benden bıkmıştı ve bana yardım etmeyeceğini söyledi. Gerçekten de onu suçlayamazdım; herkes hapların içinde fentanil olmasından ve benim ölmemden korkuyordu (Tedavi merkezine gittiğimde elbette fentanil testim pozitif çıktı.).

Bu hastalık... Büyük korkunç şey... Bağımlılık hayatımın çoğunu mahvetmişti ve bu hiç eğlenceli değildi. Mahvolmuş ilişkiler anlamına geliyordu. Gün gün gelişen kendim olma sürecini mahvetti. Hiç parası olmayan, kira kontrolü olan bir dairede oturan bir arkadaşım var. Hiç oyuncu olmadı, şeker hastası, sürekli para kaygısı yaşıyor ve çalışmıyor. Ve imkânım olsa bir saniye içinde onunla yer değiştirirdim. Aslında kirası kontrol edilen bir dairede yaşamak için tüm paradan, tüm şöhretten, her şeyden vazgeçerdim; bu hastalığa, bu bağımlılığa sahip olmamak için sürekli para konusunda endişelenmeyi tercih ederdim.

Bir hastalığım yoktu sadece, aynı zamanda kötü durumdaydım. Siz ne kadar kötüsünü yaşayabilirseniz, ben de onu yaşıyordum. Vakit bir değişiklik yapma vakti. Çünkü beni öldürecek (sanırım bir şeylerin ölmesi gerek.). Robert Downey Jr., kendi bağımlılığından bahsederken bir keresinde, "Sanki ağzımda bir silah var, parmağım tetikte ve metalin tadı hoşuma gidiyor," demişti. Anlıyorum, onu gerçekten anlıyorum. Ayık olduğum ve ileriye baktığım güzel günlerimde bile o hâlâ her zaman yanımda. Hâlâ bir silah var.

Neyse ki sanırım dünyada artık kafamı uçurmaya yetecek kadar uyuşturucu ilaç yok. Çok, çok, çok şeyimi kaybettim bağımlılıktan.

Herhangi bir şeyden vazgeçmeden önce her şeyin gerçekten berbat hâle gelmesi gerekiyor; büyük ve berbat bir hâl alması gerekiyor. *Mr. Sunshine* dizisini çekerken ben aslında hem yönetmen, hem senarist hem de başrol oyuncusuydum. Sonrasında evde bir yazarın senaryoya ilişkin yazdığı notlar üzerinde çalıştım. Kendime on üç, on dört içki hazırladım ama evde hazırladığımın üç katı oldu. Ve on dördüncü içkiden sonra bile sarhoş değildim. Böylece içkiyi bıraktım.

Sanırım şimdi opioidlerle de aynı durumdayım. Yeterli gelmiyorlar. İsviçre'de günde 1.800 miligram ilaç alıyordum ve yine de kafam güzel olmuyordu. Ne yapacağım o zaman? Bir uyuşturucu satıcısını arayıp elindeki tüm hapları mı isteyeceğim? Şimdi aklıma oksikodon geldiğinde, ömür boyu kolostomi torbası kullanmayı hatırlıyorum hemen. Bu baş edemediğim bir şeydi. Bu yüzden uyuşturucu haplardan kurtulmaya çalışmanın benim için oldukça kolay olacağını düşünüyordum çünkü artık işe yaramıyorlardı. Ve yeni bir ameliyattan (ilkinden bu yana zaten on dört ameliyat geçirdim) geri dönüşü olmayan bir kolostomi torbasıyla uyanabilirim.

Başka bir şeyi çözmenin zamanı geldi (Dediğim gibi bir sonraki aşama eroindir ve ben oraya gitmeyeceğim.). Bu arada içkiyi ve opioidleri bırakmamın güçle hiçbir ilgisi yok; sadece artık işe yaramıyorlar. Şu anda biri evime gelip, "Al sana yüz miligram oksi," dese, "Bu yeterli değil ki," derim.

Ama sorun devam ediyor: Nereye gidersem gideyim kendimden kaçamıyorum. Sorunları, karanlığı ve pisliği de beraberimde getiriyorum, bu yüzden ne zaman rehabilitasyondan ayrılsam, coğrafya araştırması yapıp yeni bir kahrolası ev satın alıyorum ve orada yaşamaya başlıyorum.

Evlere baktığımda yaptığım ilk şey -ki bu benim hobimdir- ev sahiplerinin ecza dolaplarını karıştırıp çalabileceğim herhangi bir hap olup olmadığına bakmaktı. Yine de bu konuda salaklık edemezsiniz; doğru miktarda almanız gerekir. Çok fazla alırsanız, kesinlikle anlayacaklardır. Bu yüzden hap şişesinin üzerindeki tarihi kontrol

edersiniz; bir bakıma, güncelliğini yitirmiş bir ilaç istersiniz. Eğer uzun süredir kullanılmamışsa, bir kısmını alabilirsiniz. Ama eğer yepyeniyse o zaman sadece birkaç tane almanız gerekir. Pazar günleri beş tane ev görmeye gittiğim olurdu; o gün benim günüm olurdu.

Bir günde elli beş hap içtiğim zamanlarda, uyandıktan sonra bir şekilde o elli beş hapı bulmam gerekirdi. Tam zamanlı bir iş gibiydi bu benim için. Bütün hayatım matematikti. Eve dönebilmek için sekiz hapa ihtiyacım var, sonra üç saat orada kalacağım. Bu yüzden dört taneye daha ihtiyacım olacak. Ve sonra şu akşam yemeği davetine gitmem gerekiyor. Bunun için de yedi hapa ihtiyacım var... ve bunların hepsi sadece hayatımı sürdürmek, hasta olmamak ve kaçınılmaz olandan -yani detokstan- kaçınmak içindi.

Ev sahiplerinin evlerinin kapılarını potansiyel alıcılara açtıkları günün sonunda, bir noktada ecza dolaplarını açıp baktıklarını hayal ediyorum.

"Bu mümkün mü? Chandler mı? Yok canım. Chandler değildir. Kesinlikle Chandler Bing yapmamıştır!"

Artık açık evler yerine kendi evimi yaptırıyorum. Yaklaşık on sekiz ay önce bir cümleyi bile tamamlayamayacak durumda düştükten sonra bu süreci başlattım. İşler o kadar tatsız bir hâl almış, durum benim için o kadar kötüleşmişti ki doktorlar geldi, annem geldi, konuşamadığım için herkes gelip benimle ilgilendi. Berbat hâldeydim. Bir şeyler yapmam gerekiyordu.

Century City'de 20 milyon dolarlık bir çatı katı dairem vardı; orada hap içiyor, televizyon izliyor ve birkaç aylık kız arkadaşımla seks yapıyordum.

Bir gece bayılmışım, o da bayılmış ve uyandığımızda annem ile Keith Morrison yatağımın ayakucundaydı. *Dateline*'ın bir bölümünde olup olmadığımı düşündüm. Eğer öyleysem, neden annem de bu işin içindeydi?

Annem kız arkadaşıma bakıp, "Sanırım senin gitme vaktin geldi," dedi.

Bu, hayatımı kurtardı.

Babam da birçok kez hayatımı kurtardı.

Marina del Rey'e gitmeme yardım ettiğimde (Jamie Tarses, gözlerinin önünde kaybolmak üzere olduğumu söyledikten sonra), hayatımın geri kalanında bir daha asla eğlenemeyeceğimden ölesiye korkuyordum. Yaklaşık üç hafta sonra Marta Kauffman ve David Crane'i arayıp ayık olduğumu ve *Friends*'e dönebileceğimi söyledim.

"Ne zaman geri döneceksin?" dediler. "Geri dönmene ihtiyacımız var. Çok yoğun bir çalışma olacak. İki hafta içinde başlamak zorundayız, yoksa yetiştiremeyeceğiz."

Ama hâlâ çok hastaydım. Babam konuşmanın gidişatına kulak misafiri olmuştu, Marta ve David'i geri aradı.

Babam, "Eğer onun yanında bu şekilde davranmaya devam ederseniz, onu diziden çıkaracağım," dedi.

Babam olduğu ve babalık yaptığı için ona minnettardım ama aynı zamanda sorun olmak da istemiyordum. Onlar sadece işlerini yapıyorlardı. Televizyonun bir numaralı dizisinde ana karakterlerden ikisi evlenmek üzereydi. Öylece ortadan kaybolamazdım. Sadece her şeyin yolunda olmasını istiyordum. Daha sonra Marina del Rey'den Malibu'daki Promises'e taşındım ve bana yirmi sekiz günden daha fazla bir süreye ihtiyacım olduğu söylendi. Bundan kurtulmak için aylara ihtiyacım vardı.

İki hafta sonra bir teknisyen beni Malibu'dan *Friends*'in setine götürdü. Sete vardığımda Jen Aniston, "Sana kızgındım," dedi.

"Tatlım," dedim. "Neler yaşadığımı bilseydin bana kızmazdın."

Bunun üzerine kucaklaştık. Sonra işimi tamamladım. Monica'yla evlendim ve ayık bir teknisyenin sürdüğü bir kamyonetle -*Friends* dizisindeki en yüksek noktamda, kariyerimin zirvesinde, ikonik dizinin ikonik anında- tedavi merkezine geri götürüldüm.

Size şunu söyleyeyim; o gece Sunset'teki tüm ışıklar yeşil değildi.

Bir ilişkide faydalı olamıyorum çünkü hem tutunmaya çalışıyorum hem de terk edilme korkusu içindeyim. Ve bu korku gerçek bile değil, çünkü elli üç yıllık hayatımda ve harika kız arkadaşlarımla yaşadığım ilişkilerde, yıllar önce sadece bir kez terk edildim. Geriye baktığımda, diğerlerinin buna ağır basacağını düşünürsünüz... yine de o benim için her şeydi. İçimdeki zeki adam bunu açıkça görüyor: Sadece yirmi beş yaşındaydı, sadece iyi vakit geçirmeye çalışıyordu, birkaç ay çıkmıştık ama tüm duvarlarımı yıkmıştım. İlk kez ve tamamen kendim olmaya karar verdim.

Ve sonra beni terk etti.

Bana hiçbir şey için söz vermemişti. Ben zaten manyak gibi içiyordum ve onu suçlamıyorum.

Birkaç yıl önce onu bir senaryo okumasında görmek zorunda kalmıştım, karımı canlandırmıştı.

Okumaya geçmeden önce, "Nasılsın?" diye sordu. Ben de iyiymiş gibi davrandım ama cehennemdeydim. *Oradan çekil, dahil olma*, diye düşündüm, *sadece her şey yolunda gibi davran.*

"Eşimden iki çocuğum var ve hayat güzel. Senin birlikte olduğun biri var mı?"

"Hayır," dedim. "Hâlâ arıyorum."

Keşke bunu söylemeseydim çünkü sanki beni terk ettiğinden beri hâlâ arayıştaymışım gibi geliyordu kulağa. Gerçi gerçek buydu. Hâlâ arıyorum.

Sonra oyun okuması sona erdi, o artık benim karım değildi, oradan defolup gittim ve o hâlâ tamamen o zamanki gibi görünüyordu.

Bu günlerde Tanrı'ya inancım var ama bu inanç çoğu zaman, nasıl desem, *tıkanmış* gibi sanki. Ama sonra biliyorum ki bu tıkanıklığa sebep olan kullandığım ilaçlar.

Bu günlerde şu soruyu da soruyorum kendime: Acaba suboxone alarak daha yüksek bir güçle ilişki mi tıkıyor muyum?

En büyük sorunlarımdan biri ve yıllar içinde ayık olmakta bu kadar zorluk yaşamamın nedeni, kendimi ruhsal bir bağ kuracak kadar

uzun süre rahatsız hissetmeme izin vermememdir. Yani Tanrı devreye girip beni düzeltmeden, ben sorunu hap ve alkolle düzeltiyorum.

Geçenlerde bir nefes çalışması dersi aldım. Yarım saat boyunca çok yoğun, çok rahatsız edici şekilde nefes alıyorsunuz. Ağlıyorsunuz, bir şeyler görüyorsunuz, sonra kendinizi iyi hissediyorsunuz. Benim için bu, bedava bir kafayı bulma yöntemi, üstelik en iyi türü... Ancak suboxone bu hissi bile engelliyor. Konuştuğum doktorların yarısı en az bir yıl suboxone kullanmam gerektiğini söylüyor ama muhtemelen hayatımın geri kalanın hep kullanmak zorunda kalacağım. Diğer doktorlar bana tedavim sürerken teknik olarak ayık ve temiz olmadığımı söylüyor (Her iki durumda da tamamen kurtulmak çok zordur. Bu ironiktir çünkü söz konusu ilaç, diğer uyuşturuculardan kurtulmak için kullanılan bir ilaçtır. Son zamanlarda serum ile aldığım dozaj, olması gerekenden 0,5 daha düştüktü ve bu beni o kadar hasta etti ve o kadar korkuttu ki dozun yeniden artırılması gerekti. Bu ilacı almayı bıraktığınızda kendinizi kötü hissediyorsunuz.).

Eroin aldığınızda madde uyuşturucu reseptörlerinize çarpar, sonra kendinizi sarhoş hissedersiniz, ardından etkisi azalır, artık reseptörlerinize çarpmadığında bir süre ayık olursunuz. Sonra belki ertesi gün, tekrar uyuşturucu reseptörlerinize ulaşırsınız, yine sarhoş olursunuz ve bu böyle devam eder. Ama suboxone farklı şekilde çalışır; reseptörün etrafını sarar ve kaybolmaz, bu da temelde reseptörlerinize 7/24 zarar verdiği anlamına gelir.

Mutlulukla mücadelemle ilgili teorilerden biri de bu reseptörlere zarar verdiğim. Dopaminin yerini suboxone alıyor. Gün batımını seyretmek, tenis oynamak gibi bir şeyden keyif aldığınızda ve iyi bir atış yaptığınızda veya sevdiğiniz bir şarkıyı duyduğunuzda dopamin çarpan reseptörlerinize. Ama ben, reseptörlerimin muhtemelen geri dönüşü olmayan bir derecede çok ciddi şekilde hasar gördüğünden oldukça eminim. Bu yüzden daima biraz hüzünlüyüm.

Tıpkı pankreatitte olduğu gibi belki opioid reseptörlerimi uzun bir süre kendi hâline bırakırsam düzelirler ve ben de tekrar mutlu olurum.

Tanrı'yı mutfağımda görmüştüm, dolayısıyla benden daha büyük bir şeyin var olduğunu biliyorum (Başlangıç olarak, rol yapmadığımı biliyorum.). Bunun her yerde mevcut olan bir sevgi ve kabul olduğunu biliyorum, bu da her şeyin yoluna gireceği anlamına geliyor. Öldüğünüzde bir şeylerin olacağını biliyorum. Harika bir şeye doğru ilerlediğinizi biliyorum.

Benim gibi alkolikler ve bağımlılar, yalnızca kendilerini daha iyi hissetmek amacıyla içki içmek isterler. Bu, en azından benim için doğru: Tek istediğim daha iyi hissetmekti. Kendini iyi hissetmiyordum, birkaç içki içtikten sonra kendimi daha iyi hissetmeye başlıyordum. Ancak hastalık ilerledikçe, daha iyi hissetmek için gitgide daha çok içmeniz gerekir. Ayıklık zarını delersiniz ve alkolizm devreye girerek şöyle der: "Hey, beni hatırladın mı? Seni tekrar görmek güzel. Şimdi bana geçen sefer verdiğin kadarını ver, yoksa seni ya öldürürüm ya da delirtirim." Sonra zihnimdeki takıntı, bir arzu olgusu ile eşleşerek devreye girer, daha iyi hissetmeyi düşünmeden duramam, böylece geriye kalan tek şey bir şekilde başlayan ve asla iyileşmeyen bir yaradır. Kimsenin içki sorunu yoktur, sosyal içicidir ve bunda bir sorun yoktur. Hastalık böyle başlar.

Büyük Kitap, alkolün kurnaz, şaşırtıcı ve güçlü olduğunu söyler... ama ben sabırlı olduğunu da eklemek isterim. Elinizi kaldırıp, "Bir sorunum var," dediğiniz anda, bağımlık, "Peki, madem bu konu hakkında bir şey söyleyecek kadar aptalsın, o zaman ben de bir süreliğine giderim," der. Üç ay boyunca rehabilitasyonda kalacağım ve şöyle düşüneceğim: Buradan çıktığımda kullanacağım ama bunu yapmak için dokuz gün daha bekleyebilirim. Hastalık sadece zamanını bekler. Anonim Alkolikler'de sıklıkla, siz bir toplantıdayken hastalığınızın dışarıda tek kolla şınav çekerek çıkmanızı beklediği söylenir.

Birkaç kez ölüyordum ve ne kadar dibe inerseniz (bu arada bilginiz olsun, ölüm de o kadar diptedir), o kadar çok insana yardım edebilirsiniz. Hayatım tam gaz sürerken sponsor olduğum insanlar var, insanlar hayatlarında onlara yardım etmem için beni arıyorlar. 2001'den 2003'e kadar olan iki yıl, hayatımın en mutlu yıllarıydı; insanlara ayık ve güçlü bir şekilde yardım ettim.

Ayıklığın başka iyi yan etkileri de vardı. Bir kısmında bekârdım. Kulüplere gittiğimde içmek istemiyordum; bu mucize benim için gerçekleşmişti. Ve size şunu söyleyeyim, gecenin ikisinde bir kulüpte hiç kimse bir kadına, "Merhaba, nasılsın?" diyen ayık bir adamdan daha popüler olamaz. Hayatımda bu iki yılda seviştiğimden daha çok seviştiğim başka bir dönem olduğunu sanmıyorum.

Ancak hastalık sabırlıdır. Gitmeniz gereken tüm toplantılara gitmeyi yavaş yavaş bırakırsınız. *Cuma gecesi oraya gitmeme gerçekten hiç gerek yok!* Sonra böyle bir düşüncenin derinliklerine vardığınızda, alkolizm kafa karıştırıcı, güçlü ve sabırlı bir şekilde üzerinize gelir. Aniden artık hiçbir toplantıya gitmez olursunuz. Her şeyi anladığınıza ikna olmuşsunuzdur. *Artık bunu yapmama gerek yok. Anladım.*

Bağımlılar kötü insanlar değildir. Biz sadece iyi hissetmeye çalışan insanlarız ama bağımlılık hastalığımız var. Kendimi kötü hissettiğimde, *Bana kendimi daha iyi hissettirecek bir şey ver*, diye düşünürüm. Bu kadar basit. Hâlâ içki içmeyi ve uyuşturucu kullanmayı çok isterdim ama sonuçları nedeniyle sevmiyorum bunu çünkü öylesine geç bir aşamadayım ki, artık bunları kullanmak beni öldürür.

Geçenlerde annem benimle gurur duyduğunu söyledi. Yazdığım bir filmi okumuştu. Hayatım boyunca onun bana bunu söylemesini istemiştim.

Bunu belirttiğimde, "Beni biraz affetmeye ne dersin?" dedi.

"Seni affettim," dedim. "Affettim."

Acaba o, ona yaşattığım her şey için beni affedebilecek mi, merak ediyorum.

Benim gibi bencil ve tembel bir pislik bile değişebiliyorsa herkes değişebilir. Hiçbir sır, söylendi diye daha da kötü bir hâl almaz. Hayatımın bu noktasında, aslında ölmüş olmam gerektiği hâlde bir şekilde ölmediğim için şükran sözcükleri dökülüyor içimden. Çünkü hayatta kalmamın bir nedeni olmalı. Yoksa bunu anlamak benim için çok zor.

Tesadüfi şeylere inanmıyorum. Adi bir direnişin yolu sıkıcıdır, yara izleri ise ilginçtir; dürüst bir hikâye anlatırlar ve bir savaş yapıldığının, benim durumumda bu savaşın zor kazanıldığının kanıtıdırlar.

Artık pek çok yaram var.

İlk ameliyatımdan sonra hastaneden döndüğümde banyoda gömleğimi ilk çıkardığımda gözyaşlarına boğuldum. Bundan çok rahatsız oldum. Hayatımın bittiğini sandım. Yaklaşık yarım saat sonra uyuşturucu satıcımı arayacak kadar kendimi toparladım, o da bana sorunun ne olduğunu sordu ısrarla, sanki bir uyuşturucu satıcısı değildi de bir sosyal hizmet uzmanı ya da bir rahipti.

Dört yılın ardından, üç gün önce on dördüncü ameliyatımı oldum. Tekrar ağladım. Ama buna alışmayı öğrenmem gerek çünkü her zaman bir ameliyat daha olacak, işim asla bitmeyecek. Her zaman doksanlı yaşlarındaki bir adamın cesaretine sahip olacağım. Aslında ameliyattan sonra hiç ağlamadım. Bir kez bile.

Ama artık uyuşturucu hap satıcılarını aramayı bıraktım.

Karnımda o kadar çok yara izi var ki bir savaştan, kendi kendimin başlattığı bir savaştan geçtiğimi bilmek için tek yapmam gereken aşağıya bakmak. Bir keresinde, bir Hollywood töreninde -neyse ki gömleğe izin veriliyordu, yok, hayır, bunda ısrar ediliyordu- Martin Sheen bana dönüp, "Aziz Petrus cennete girmeye çalışanlara ne der biliyor musun?" dedi. Boş boş baktığımda, bir zamanlar başkan olan adam, "Peter, 'Hiç yara izin var mı?' der. Çoğu kişi gururla, 'Hayır, hayır, benim yok,' diye yanıt verirken, Peter şöyle der: 'Neden yok? Uğruna savaşmaya değer bir şey yok muydu yani?'"

(Martin Sheen, Pacino, Sean Penn, Ellen DeGeneres, Kevin Bacon, Chevy Chase, Robert De Niro... Bu isimlerin hepsi karşılaştığım *Ünlüler Kulübü*'nün diğer üyeleri; ünlü olduğunuzda katıldığınız resmî olmayan küçük kulüp. Bir havaalanında ya da bir etkinlikte, yine ünlü biri gelip sanki birbirimizi tanıyormuşuz gibi selam verir.)

Yara izleri, ah, yara izleri... Karnım Çin'in topografik haritasına benziyor. Ve canımı yakıyor. Ne yazık ki bugünlerde vücudum 30 miligram oksikodona gülüyor. Ağızdan alınan ilaçlar hiç işe yaramıyor; biraz olsun faydası olan tek şey damardan ilaç tedavisi ve tabii ki bunu evde alamadığım için hastaneye dönmem gerekiyor.

Ocak 2022'de metal zımbalarla kapanmış on beş santimlik bir eksiğim vardı. İşte, büyük korkunç şeyle kutsanmış birinin hayatı bu. Ayrıca sigara içmeme izin vermiyorlar. Bugünü sigara içmeden atlatırsam ve çılgınca bir şey olmazsa, güzel bir gün olacak. Sigara içmediğimde kilo alıyorum. Hatta son zamanlarda o kadar kilo almışım ki aynaya baktığımda birinin beni takip ettiğini sandım.

Ayık kaldığınızda kilo alırsınız. Sigarayı bıraktığınızda kilo alırsınız. Kurallar bunlar.

Bana gelince, arkadaşlarımın her biriyle -Pressman, Bierko, herhangi biriyle- yer değiştirebilirdim çünkü hiçbirinin uğraşması gereken böylesine korkunç bir şeyi yoktu. Hiçbiri hayatları boyunca onları öldürmek üzere tasarlanmış bir beyinle mücadele etmemişti. Böyle bir beynimin olmaması için her şeyden vazgeçerdim. Buna kimse inanmıyor ama doğru.

Ama hayatım artık alevler içinde değil. Tüm bu kargaşa boyunca bunu söylemeye cesaret edebilir miyim? Büyüdüm ben. Daha gerçeğim, daha hakikiyim. İnsanları bir odada kahkahalarla çığlık atarak bırakmama gerek yok. Sadece dik durmam ve odadan çıkmam gerekiyor.

Umarım doğrudan dolabın içine girmem.

Artık daha sakin bir hâlim var. Daha gerçek bir ben. Daha yetenekli bir ben. Elbette, bir filmde iyi bir rol istiyorsam onu şimdi

yazmamın gerekme ihtimali var. Ama bunu yapabilirim de... Ben yeterliyim. Fazlasıyla yeterliyim. Artık şov yapmama gerek yok. İşaretimi koydum. Artık arkaya yaslanıp tadını çıkarma vakti. Ve gerçek aşkı bulma. Ve gerçek hayatı. Korkunun yönetmediği bir hayatı.

Ben benim. Bu yeterli olmalı, daima da yeterli olmuştur. Bunu anlayamayan bendim ama artık anlıyorum. Ben bir aktörüm, ben bir yazarım. Ben bir bireyim. Ve bunda gerçekten iyiyim. Hem kendim hem başkaları için iyi şeyler istiyorum ve bunlar için çalışmaya devam edebilirim. Hâlâ burada olmamın bir nedeni var. Bu görevin neden önümüme konduğunu anlıyorum.

Ortaya çıkacak. Aceleye gerek yok, çaresizlik yok. Cevap, burada olduğum ve insanları önemsiyor olduğum gerçeği. Artık uyandığımda merakla uyanıyorum, dünyanın benim için neler sakladığını merak ediyorum ve bunun üzerine düşünüyorum. Ve bu, devam etmek için yeterli.

Öğrenmeye devam etmek istiyorum. Öğretmeye devam etmek istiyorum. Bunlar kendime yönelik en büyük umutlarım ama bu arada arkadaşlarımla gülmek ve güzel vakit geçirmek istiyorum. Deli gibi âşık olduğum bir kadınla sevişmek istiyorum. Baba olmak, annemi ve babamı gururlandırmak istiyorum.

Artık resim sanatını da seviyorum, hatta koleksiyonculuğa başladım. Banksy'nin tablosunu New York'taki bir müzayededen aldım. Telefon aracılığıyla satın aldım. Onunla hiç tanışmadım ama şunu bilmesini istiyorum ki eğer bir yangın çıkarsa kurtaracağım şey Banksy tablom olacaktır. Umurunda olur mu acaba? (Aslında belki de kendisi onu ateşe verirdi.)

Hayatımda çok şey başardım ama hâlâ yapacak çok şeyim var ve bu da beni her gün heyecanlandırıyor. Ben, tüm hayallerini gerçekleştiren Kanadalı bir çocuktum; sadece hayaller yanlış hayallerdi. Ama pes etmek yerine değiştim ve yeni hayaller buldum.

Her zaman da bulmaya devam ediyorum. Tam orada, manzaranın içinde. Vadi'de, köşelerde ve güneş vurduğunda okyanustan yansıyan ışıkların üzerinde... İşte böyle.

Biri, başka biri için güzel bir şey yaptığında, Tanrı'yı görüyorum. Ama kendin sahip olmadığın bir şeyi başkasına veremezsin, bu yüzden her gün kendimi geliştiriyorum. O anlar geldiğinde ve bana ihtiyaç duyulduğunda, üzerime düşeni yapıyorum; hepimizin burada uğruna bulunduğu şey her neyse, onu yapıyorum ve hepimizin burada bulunma sebebi sadece diğer insanlara yardım etmek.

ARA OYUNU

Sigara İçme Bölümü

Güzel bir gün, Tanrı ve terapistim bir araya gelerek mucizevi bir şekilde uyuşturucu alma isteğimi ortadan kaldırmaya karar verdiler. 1996'dan beri beni rahatsız eden bir istek...

Terapistim bana, "Bir daha oksikodon aklına geldiğinde, geri kalan günlerini kolostomi torbasıyla geçirebileceğini düşünmeni istiyorum."

Tanrı hiçbir şey söylemedi ama zaten söylemesine de gerek yok çünkü o Tanrı. Ama oradaydı.

Dokuz ay boyunca kolostomi torbasıyla yaşayan biri olarak, terapistimin sözleri beni çok etkiledi. Bu adamın sözleri sertleştiğinde, yapılacak en doğru şey hemen harekete geçmektir. Söylediği şey, bende çok küçük bir pencerenin açılmasına neden oldu, sonra o pencereden geçtim sürünerek. Pencerenin öte tarafında oksikodonsuz bir hayat vardı.

Oksikodondan bir sonraki adım eroindir. Beni hep korkutan bir kelime. Şüphesiz hayatımı kurtaran bir korku. Benim korkum tabii ki, söz konusu uyuşturucuyu o kadar çok isterdim ki kullanmayı asla bırakamazdım, bu da ölümüme neden olurdu. Bunu nasıl yapacağımı bilmiyorum ve öğrenmek de istemiyorum. En karanlık günlerimde bile bu asla bir seçenek değildi.

Dolayısıyla eroin artık kabul edilemez olduğundan ve almak istediğim tek uyuşturucu oksikodon olduğundan, uyuşturucu alma isteğimin ortadan kaybolduğunu rahatlıkla söyleyebilirim; denesemde bulamazdım, zaten denemedim de... Ayaklarımın hafiflediğini hissettim. Bir özgürlük hissettim. Sırtımdaki yükten kurtulmuştum. Beynimin beni öldürmeye çalışan kısmı yok olmuştu. Ama o kadar hızlı değil.

Yakın zamanda on dördüncü mide ameliyatımı geçirmiştim, bu ameliyat karın duvarımdan dışarı çıkan fıtığı aldırmak içindi. Çok acı vericiydi ve bana oksikodon verilmişti. Biz bağımlılar birer kurban değiliz; eğer ciddi bir acı çekiyorsak, ağrı kesici almamıza izin verilir ama bunun çok dikkatli bir şekilde yapılması gerekir. Bu, hap şişesinin hiçbir zaman elimde olmadığı ve ilacın her zaman başkası tarafından reçete edildiği şekilde verildiği anlamına geliyor. Bu aynı zamanda karnımda yepyeni bir yara izi olduğu anlamına geliyordu; bu seferki on beş santimlik bir kesik. Gerçekten mi, beyler? Kalın bağırsağım patladığında, beni içime bir bovling topu sığacak kadar açmıştınız ama şimdi daha büyük bir yara mı açıyorsunuz?

Ameliyattan sonra ilacı aldığım anda ağrılarım geçti ama başka bir şey oldu: Sindirim sistemimin bir kez daha donduğunu hissedebiliyordum. TSSB,* orada kimse var mı? Bu gerçekleştiğinde doğrudan acil servise gittim ve orada bana ya tuvalete gitmemi yardımcı olacak bir şey vereceklerini ya da hemen ameliyat olmam gerektiğini söyleyeceklerini biliyordum. Ve ne zaman bir ameliyat olsam kolostomi torbasıyla uyanma ihtimalim vardı. Zaten iki kere gerçekleşmişti, tekrar olması çok olasıydı.

Bir ameliyattan asla geri dönüşü olmayan bir kolostomi torbasıyla uyanmayacağımı ne garanti edebilir biliyor musunuz? Oksikodon kullanmayı bırakmak. Zaten bırakmıştım. Özgürdüm. Bu haberin ne kadar büyük bir haber olduğunu anlatmaya kelimeler yetmez. O zamandan beri ilaç almak ilgimi çekmedi. Bu yüzden, 1980 yılında

* Travma sonrası stres bozukluğu. *-yhn*

Lake Placid'de bir grup üniversiteli çocuk buz hokeyinde Rusları yendiğinde, Al Michaels'ın ölümsüz sözlerini çalacağım.

"Mucizelere inanır mısınız? Eveeet!!!"

Hâlâ o maçı izlerken omurgamdan yukarı doğru bir ürperti süzülür. Bu benim zamanımdı, benim mucizemdi.

Tanrı'nın önünüze baş edemeyeceğiniz şeyler koymadığı teorisine daima inandım. Bu durumda Tanrı bana üç hafta vermişti. Üç haftalık özgürlük. Sonra önüme yeni ve devasa bir zorluk çıkardı.

Onu görmezden geliyordum. Aslında öyle bir şey yokmuş ya da aniden ortadan kaybolacakmış gibi davranıyordum.

O sırada uyumak için uzandığımda bir hırıltı duymaya başladım. Bazen uykuya dalmamı engelleyecek kadar gürültülüydü, bazen ise daha yumuşaktı ve daha uzun sürüyordu. Ama bunu araştırmaya karar verdiğimde, Tanrı hazır olduğumu düşünüyor diye endişelendim. Bronşit ya da antibiyotikle tedavi edilebilecek bir şey olmasını umuyordum ama en kötüsünden korkuyordum.

Göğüs hastalıkları doktorumun bir haftalık bir bekleme listesi vardı, bu yüzden yedi gün boyunca yattım ve gecenin en savunmasız ve en yalnız saatinde bu korkunç sesi dinledim. O hafta çok yavaş geçti. Bazen doğrulup bir sigara içerek bunun hırıltıyı ortadan kaldırmasını umdum. Ben roket bilimcisi değilim.

Sonunda randevu sabahı geldi ve her zaman yanımda olan Erin'le birlikte nefes testi için doktora gittim. Birkaç dakika boyunca bir tüpün içine olabildiğince sert şekilde soludum. Ardından doktorun muayenehanesinde sonuçları beklemem söylendi. Erin'i de yanımda tuttum; korkunç bir haber almaktan korkuyordum. Unutmayın millet, burada bronş enfeksiyonu duymak istiyoruz. Ve üç hafta önceki mucize nedeniyle, eğer kötü bir haber alacak olursam, saklanacak yerim yoktu.

Doktor, çok uzun bir süre sonra muayenehanesine geldi, oturdu ve yıllardır sigara içmemin ciğerlerime büyük zarar verdiğini ve eğer sigarayı bırakmazsam, bana (sanırım riskler göz önüne alındığında) oldukça kayıtsız bir şekilde, eğer sigarayı şimdi -bugün- bırakmaz-

sam, altmış yaşında ölecektim. Başka bir deyişle, bronş enfeksiyonu geçirmiş olmamın hiçbir önemi yoktu.

"Hayır, çok daha kötü bir şey," dedi. "Ama yeterince erken fark ettik. Eğer sigarayı bırakırsan, seksenli yaşlarına kadar yaşayabilirsin."

Şaşkındım, korkudan donmuştum ve zamanında fark ettiğimiz için minnettardım. Arabaya binmek üzere doktordan ayrılırken kafamda dönen düşünceler bunlardı. Bir süre arabada öylece oturduk; arabanın bir DeLorean olmasını, 1988'e geri dönmeyi ve bu zehirli, yaşamı yutan şeylerden hiçbirini asla elime almamış olmayı diledim.

Bir şekilde iyimser olmayı başardım.

"Eh," dedim sonunda. "Elimizde hiç düşünmeden yapmamız gereken tek bir şey var. Günün geri kalanında sigara içeceğim, yarın sabah da saat yediden itibaren hayatımın geri kalanında sigarayı bırakacağım."

Daha önce dokuz ay boyunca sigarayı bırakmıştım ama süreç felaketle sonuçlanmıştı. Erin -hâlâ dünyanın en iyi insanı olduğu için- benimle birlikte sigarayı bırakacağını söyledi. Başlangıçta elektronik sigara kullanmama izin verildi, ancak sonunda bunun da gitmesi gerekecekti.

Ertesi gün sabah 07:00 oldu çabucak. Evimdeki tüm sigaralar temizlendi ve sevgili hayatım için e-sigaraya sarıldım. Daha önceki bırakma girişimlerinden, en kötü günlerin üçüncü ve dördüncü günler olduğunu hatırlıyordum ama yedinci güne kadara dayanabilirsem, evde özgür olacaktım.

Tahmin edebileceğiniz gibi korkunçtu. Temelde odamdan çıkmadım, elektronik sigara içerek korkunç duyguların geçmesini bekledim. Ama cesurdum. Başarabilirdim.

Ama yedinci gün gelip geçti ve ben hâlâ kendimi kötü hissediyordum. Canım o kadar çok sigara istiyordu ki artık düşünemez hâldeydim. Dokuzuncu gün artık dayanamadım, odamdan çıkıp, "Bir sigara istiyorum," dedim. Uyuşturucu kullanmadığımdan emin

olmak ve sigara içmemi engellemek için hemşireler vardı evimde. Bana bir tane sigara verdiler. Bundan o kadar keyif aldım ki kafam güzel olmuştu sanki. Hem de öyle böyle değil, Vegas'ta kırmızı Mustang'le eve döndüğüm günkü gibi...

O gece içtiğim diğer sekiz sigarada bu şekilde hissetmedim. Bana kendimi bok gibi hissettirmekle birlikte korkudan altıma da sıçacaktım (Kötü bir dil olmasına rağmen bok ve sıçmak kelimelerini burada kasten kullandım.).

Elli iki yaşında bir adamdım ve bu kitapta okuduğunuz ilk sayfa bu değilse planımın, hayatımın geri kalanını hem uzun hem de güzel bir şekilde geçirmek olduğunu zaten biliyorsunuz. O yüzden denedim! Dokuz gün boyunca sigara içmeden yatağımda öylece yattım.

Uyuşturucu tarihindeki her uyuşturucuyu bırakabilmişken, en zoru sigara mı olacaktı? Dalga mı geçiyor herkes?

Günde altmış sigaradan sıfıra inmenin benim için çok fazla olduğuna ve daha iyi bir plan bulununcaya kadar sigarayı yavaş yavaş azaltmama karar verildi. Sonraki birkaç gün içinde, altmış daldan ona düşmeyi başardım. Bu da bir şeydi ama unutmayalım ki hayatım tehlikedeydi ve bu sayının hızla sıfıra inmesine ihtiyacım vardı. Ancak sayıyı onun altına indirmeye yönelik her türlü çaba boşunaydı.

Daha önce olağanüstü hipnoz uzmanı Kerry Gaynor ile sigarayı bırakmayı denemiştim ama işe yaramamıştı. Görünüşe göre bu sefer durum çok daha farklıydı. O gün Kerry Gaynor'ın karşısında oturan, sigarayı bırakmak isteyen çaresiz bir adamdı. Bırakmayı gerçekten istiyordum, kahretsin, buna ihtiyacım vardı. Gerçek aşkı bilmiyordum, çocuklarımın doğumunu hiç yaşamamıştım. Aycıca amfizem korkunç bir şeydi, özellikle tüm o oksijen tanklarını ve solunum hortumlarını düşününce. "Selam, ben Matthew Perry, sizi solunum hortumlarımla tanıştırayım."

Peki benimki gibi bir zihin hipnotize edilebilir mi? Sürekli yarış hâlinde olan düşüncelerim ve işitsel halüsinasyonlarım vardı... Ben

bile zihnimi kontrol edemiyorsam, bir hipnozcu bunu nasıl yapacaktı? Sigara içmeyi seviyordum -bazı günler tek yaşama nedenimdi- ve hatta sigara içmeye devam edebilmek için geç saatlere kadar ayakta kalıyordum. Üstelik sigara elimde kalan tek şeydi. O olmasa beni benden koruyacak hiçbir şey kalmayacaktı. Tanrı beni mutfağımda ziyaret ettiğinde içkiyi sonsuza dek bırakmıştım. Kısa süre önce de kolostomi torbası nedeniyle çok korktuğumda, hayatımın geri kalanı için uyuşturucuyu bırakmıştım. Gerçekten az önce bunu mu söyledim? Bunu nasıl yapabilirim? Sigara içemiyorsan herhangi bir şey yapmanın ne anlamı var?

İşler pek iyi başlamadı. Oraya vardım, zili çaldım, kapıyı son derece nazik bir insan açtı. "Merhaba, Kerry burada mı, onunla bir görüşmem vardı."

Yanlış ev olduğu için Kerry orada değildi. Chandler Bing kapıyı çaldığında, kapıyı açanın ne hissettiğimi merak ettim...

Beş ev aşağıda Kerry'nin evinin önünde durmuş beni beklediğini gördüm. Dehşete düşmüştüm. Hayatım bir kenara, son dayanağım da sallantıdaydı.

Kerry'nin ofisi dünyadaki en yüksek fiyatlı hipnoz uzmanından beklediğim gibi değildi hiç. Kağıtlar, resimler ve nikotin karşıtı posterlerle doluydu. Oturduk ve o, *sigara içmenin berbat bir şey olduğundan* bahsetmeye başladı. Evet, evet, biliyorum. Sadete gelelim.

Durumun ne kadar vahim olduğunu anlattım ve o da bana üç görüşmeye ihtiyacımız olduğunu söyledi; ben özel bir durummuşum. Sohbet bittiğinde arkama yaslandım ve beni on dakika boyunca hipnotize etti.

Elbette hiçbir şey hissetmedim.

Toplantılan sırasında sigara içmeye devam etmeniz gerekiyordu ve buna minnettardım ama ciğerlerim için durumu kolaylaştırmak adına Kerry'nin önünde sadece on sigara içtim. (Herkes, benim gibi günde üç paket sigara içebilir ama vücudunuzun ihtiyaç duyduğu nikotini elde etmek için aslında sadece on sigaraya ihtiyacınız vardır.

Geri kalan elli adet sadece alışkanlıktır.)

İkinci seansta Kerry, toplayabildiği tüm korkutma taktiklerini ortaya koydu. Bir sonraki sigaranın beni öldürmeyeceğini düşünecek kadar saftım (Yapmadım.). Şu anda bir sigara içebilir, kalp krizi geçirebilir ve çevrede 911'i arayacak kimse yoksa, öbür tarafı boylayabilirdim. Bir sonraki sigaram ciğerlerimin kalıcı olarak çalışmamasına neden olabilirdi ve geri kalan günlerimi oksijen tüpleri taşıyarak ve sadece burnumdan nefes alarak geçirmek zorunda kalabilirdim (*Bu, kolostomi torbasından daha kötü*, diye düşündüm ama bunu sesli söylemedim.). Bir sigara içmeyi mi tercih ederdim yoksa bir sonraki sabah nefes alabilmeyi mi? (Bu sorunun cevabını biliyordum.)

Kerry beni ikinci kez hipnoza almadan önce, ona düşüncelerin yarıştığı zihnimden bahsettim.

"Beni hipnotize edebileceğinden emin değilim," dedim.

Bilgece gülümsedi -herhâlde bu lafı daha önce çok kez duymuştu- ve bana bir kez daha uzanmamı söyledi.

Ben onun tarafındaydım. Bunun işe yaramasını istiyordum. Ama hâlâ işe yarayacağından emin değildim. Ofisinden çıktım ve günde on tane sigara içmeye devam ettim ama bir şeyler değişmişti: Her bir sigara beni bir öncekinden daha çok korkutuyordu. Hiçbir şey olmasa bile Kerry her çekişte dehşet uyandırma konusunda ustaca bir iş çıkarmıştı. Gerçekten farklı bir şeyler vardı.

Ve işte oradaydık. Son görüşmemizdi. İşte buydu; bu görüşmeden sonra sigarayı sonsuza dek bırakmam gerekiyordu. Ona bunu her denediğimde çok kötü zamanlar geçirdiğimi, sigarayı bırakmanın uyuşturucuyu bırakmaktan daha zor olduğunu açıklamıştım. Ayrıca sigarayı bırakırken oldukça çılgınca şeyler yaptığımı da (bkz. kafa, duvar). Başa dönmekten çok korkuyordum.

Kerry sabırla dinledi, sonra sakince binlerce ama binlerce insanın sigarayı bırakmasına yardım ettiğini belirtti ve tüm geri bildirimleri aynı şeyi söylüyordu: İlk iki gün biraz rahatsızlık oluyor, sonra ise

hiçbir şey olmuyor. Ama nikotine dokunamazsınız, dolayısıyla artık elektronik sigara da yok.

Ancak bu kesinlikle benim daha önceki deneyimim değildi. Bunu ona da söyledim.

"Daha önce hiç gerçekten bırakmak istemedin, hatta bana geldiğinde de bunu hiç doğru bir şekilde yapmadın," dedi. Haklıydı, şimdi bırakmak istiyordum. Buna hiç şüphe yoktu.

Bunun üzerine bir kez daha uzandım, bir kez daha beni hipnotize etti. Ama bu sefer farklı hissettim; çok rahatlamıştım ve uykum gelmişti. Kerry doğrudan bilinçaltımla konuşurken zihnimin hiç de hızlı bir şekilde çalışmadığını fark ettim.

Sonra bitti.

Ayağa kalktım, ona sarılıp sarılamayacağımı sordum, o da kabul etti. Daha sonra artık sigara içmeyen biri olarak ofisinden çıktım. Ne olduğunu fark etmez, daha iyi bir hayata adım attım. Eve döndüğümde, ev tüm nikotin içeren ürünlerden ve elektronik sigaralardan temizlenmişti (Kerry'ye göre bunlar sizi sigara kadar hızlı öldürebilir.).

Saat akşam altı civarıydı ve benim işi işim sigara içmeden saat dokuz buçuğa ulaşmaktır.

Ama bir şeyler değişmişti, canım sigara istemiyordu.

Birinci gün, ikinci gün gibi biraz rahatsız ediciydi. Ve sonra, tıpkı Kerry'nin bana söylediği gibi kötü hislerim yok oldu. Yoksunluk belirtilerim sıfırdı. Hiçbir şey... Ve sigara içmek istemiyordum.

İşe yaramıştı. Yoksunluk belirtilerimi nasıl ortadan kaldırdığı ve bunun tıbbi olarak hipnoz yoluyla nasıl mümkün olduğu benim için bir muamma... Ama daha fazla soru sormayacaktım.

Elbette günde en az elli kez sigaraya uzanıyordum ama bu sadece alışkanlıktı. Başka bir şeyi daha fark ettim; hırıltı gitmişti. Kerry Gaynor hayatımı kurtarmıştı. Artık sigara içmeyen biriydim.

Bu da başka bir mucizeydi. Aslında mucizeler hızla uçuşuyordu; eğilim yoksa bir tanesi çarpabilir. Uyuşturucu kullanmak istemiyordum ve sigara içmiyordum.

Sigaradan uzak kalalı on beş gün olmuştu. Artık daha parlak görünüyordum, daha iyi hissediyordum, raketli oyunlarda artık daha az mola vermek zorunda kalıyordum. Gözlerimde hayat vardı.

Ama sonra bir şey oldu. Üzerinde fıstık ezmesi olan bir dilim ekmekten bir ısırık aldım ve üst dişlerimin hepsi döküldü. Evet, hepsi. Hemen dişçiye gittim; sonuçta ben bir aktörüm ve dişlerimin yeri kot pantolonumun cebi değil, ağzım olmalı. Ama böyle bir felaket gerçekleşmişti ve şimdi büyük bir çalışma yapılması gerekiyordu. Diş hekimi, çeneme çivilenen implantlar da dahil olmak üzere dişlerimin her birini çıkarmak ve ardından hepsini yenileriyle değiştirmek zorunda kaldı. Bunun bir veya iki gün acı vereceği ve ağrının Advil ve Tylenol ile giderilebileceğini söyledi. Ancak bunlar *Little Shop of Horrors*'da Steve Martin'in çok iyi canlandırdığı sadist dişçinin bir geri dönüşüydü.

Gerçekte ne kadar süre acı verdi?

On yedi gün.

Bu acı Advil ve Tylenol engellenebilir miydi?

Kesinlikle hayır.

Ne kadar süre içinde bunalarak sigara içtim?

Üç gün.

Basitçe aynı anda bu acıya dayanamamak ve sigara içememek becerebileceğim bir şey değildi. Bana bir mucize verilmiş gibiydi, onu nazikçe geri fırlattım ve, "Hayır, teşekkürler, bu benim için değil," dedim.

Bu fırsatı değerlendirerek tüm bunlardan sorumlu olan diş hekimine birkaç söz söylemek istiyorum: "Siktir git, seni koca bok herif. Kahrolası pislik, o kahrolası zavallı suratını sikeyim."

Şimdi daha iyi hissediyorum.

Sonrasında Kerry Gaynor'u her yerde takip etmeye başladım. Onunla buluşma fırsatlarını kolladım, bir paket sigara alıp bir tane içtikten sonra paketin geri kalanını musluğun altında ıslattım. Kerry'ye asla yalan söylemedim; ona olup biteni anlattım, Tanrı'ya

şükür ki o, yaralıları vuran biri değildi. Bütün mantraları tekrar ettim, oldukça şiddetli bir sigara içme korkusu -her nefeste biraz daha korku- geliştirdim.

Ama hâlâ sigara içiyordum.

Sigara içmek istememe hissi geri dönmedi. Canım her sigara istediğimde, sallanarak dışarı çıkmam gerekiyordu; bu, donmuş üzümlerden ve koşu bandında yirmi dakika geçirmekten ibaretti. Tüm bu koşu bandında yürürken yüz kilo ağırlığında bir adamın çok tiz ses tonuyla, "Tanrım, keşke bir sigaram olsaydı," dediğini hayal ettim.

Elektronik sigara bir seçenek değildi. Nikotin bandı bir seçenek değildi. Yalan söylemek bir seçenek değildi. (Bunun ne faydası olurdu ki?) Dört günü atlattım, sigara içtim, sonra her şeye yeniden başlamak zorunda kaldım.

Ama pes etmeyecektim, pes edemezdim. *Hayatım o kadar zorluydu ki sigara içmeyi hak etmiştim. Senaryo yazdım, sigara içmeyi hak ettim.* Bu düşüncelerin derhâl defedilmesi gerekiyordu çünkü bunlar bir bağımlıya umut veren düşüncelerdi.

Sonra aklıma Kerry'den iki sabah üst üste randevu almak gibi akıllıca bir fikir geldi; elbette, onu hemen ertesi sabah göreceğimi bilerek sigara içemezdim. Zor bir geceydi ama ben de bunlardan payıma düşeni almıştım ve ertesi gün, tuhaf dekorlu ofisine gidip kısa sohbetimizi yapıp tekrar hipnotize olmaya hazırlandım.

Şimdiye dek onun rolünü oynayabilmiştim, koltukları değiştirebilirdik. Ona çok tuhaf görünümlü, çocuklar için yapılmış mavi renk plastik bardakta ılık su ikram eden ben olabilirim. Ama bu ikinci gündü (küçük kazançlar). Beni hipnotize etti, yine korkuttu ve bir hafta sonrasına randevu vererek beni uzaklara gönderdi. Eve döndüğümde, programımı çok yoğun tuttum çünkü canımın sıkılmasına izin veremezdim, orası şeytanın oyun alanıydı.

Can sıkıntısı ve otuz yaşındayken kalbimi kıran o kız.

Günde elli beş Vicodin aldığım zamanlar olmuştu ve bırakabilmiştim, bu yüzden bu iğrenç, kötü kokulu, kesinlikle sakinleştirici

ve harika alışkanlığın beni alt etmesine izin vermeyecektim. Sigara içmeyi mi yoksa nefes almayı mı tercih ederim? Nefes, hepimizin hafife aldığı ne kadar harika bir şey.

Sigara beni zaten çok hasta etmişti. Ayrıca sigara sizin için kötüdür. Şaka yapıyormuşum gibi gelebilir ama bunlar hatırlamanız gereken şeyler. Benim düşünmem gereken ise bir aktör olarak geri dönüş yaptığımdı (olaydan sonra oyunculuk yapmamıştım). Yazmam ve tanıtmam gereken bir kitabım vardı ve elimde sigara varken pek iyi bir tanıtım yapamazdım. Bu durumun içinden yemek yiyecek de çıkamazdım. "İçki içmeyi, uyuşturucu kullanmayı ve sigarayı bırakın! Nasıl mi? Her gün sadece altı tane çikolatalı pasta yiyerek! Vermek istediğim mesaj tam olarak bu değildi.

Kırmam gereken bir rekorum vardı: On beş gün. Ve bununla birlikte sigara içmek istememenin verdiği serinletici rahatlık da gelecekti. Bunu daha önce yapmıştım, yine yapabilirdim. Bir adamın tamamen yeniden inşası. Bu adamı tanımıyordum ama iyi birine benziyordu ve sonunda görünüşe göre beyzbol sopasıyla kendini dövmeyi bırakmıştı.

Bu adamın kim olduğunu görmek için sabırsızlanıyordum!

11

Batman

Elli iki yaşında hâlâ bekâr olacağımı ve minicik, sevimli çocuklarımın ortalıkta dolaşırken, sırf güzel karımı güldürmek için onlara öğrettiğim saçma kelimeleri tekrarladığı eğlenceli, aptalca oyunları oynamayacağımı hiç düşünmezdim.

Yıllarca yeterli olmadığımı düşünmüştüm ama artık öyle hissetmiyorum. Sanırım doğru yeterlilikteyim. Ama yine de her sabah uyandığımda, bulanık olduğum, rüyalara ve uykuya daldığım, tam olarak nerede olduğumu bilmediğim birkaç kısa an alıyor; karnımı ve beraberinde gelen yara dokusunu hatırlıyorum. (Sonunda taş gibi karın kaslarım var ama bunlar mekik çekmekten değil.) Sonra bacaklarımı yataktan indirip parmak uçlarımda banyoya gidiyorum, birilerini uyandırmamak istercesine... ama kimse yok. Evet, olabildiğince yalnızım. Banyo aynasına bakıyorum, orada her şeyi açıklayacak bir şey görmeyi umuyorum. Duyduğum korkudan anlamam çok uzun sürdü, görmezden geldiğim inanılmaz kadınlar hakkında çok fazla düşünmemeye çalışıyorum. Bunun üzerinde çok fazla durmamaya çalışıyorum; araba sürerken dikiz aynasına çok fazla bakarsanız kaza yaparsınız. Yine de kendimi romantik bir yol arkadaşının özlemini çekerken buluyorum. Seçici değilim; yaklaşık 1,80 boyunda, esmer, çok akıllı, komik, çoğunlukla aklı başında biriyim. Çocukları severim. Hokeye tolerans gösteririm. *Pickleball* isimli raketle oynanan oyunu öğrenmeye istekliyim.

Tek istediğim bu.

Bir takım arkadaşı.

Sonunda, yeterince uzun süre bakarsam yüzümün kaybolmaya başladığını görüyorum, bunun üzerine verandama ve manzarama çıkma zamanının geldiğini biliyorum.

Orada, kayalıkların, otoyolların ve danışmanıma listemi okuduğum meditasyon merkezinin altında, Kaliforniya martılarının girdap gibi dönüp uçtuğu yerde, okyanusun mavi kenarlı barut grisi dalgalarını izliyorum. Her zaman okyanusun bilinçaltını yansıttığını düşünmüşümdür. Güzellik -mercan resifleri, parlak renkli balıklar, köpük ve kırılan güneş ışığı- mevcuttur ama daha karanlık bir şeyler de vardır: Köpekbalıkları, kaplan balıkları ve cılız balıkçı teknelerini yutmaya hazır sonsuz derinlikler.

Beni en çok sakinleştiren şey okyanusun büyüklüğü ve gücü... Sonsuza dek kaybolacağınız kadar büyük, koca petrol tankerlerini taşıyacak kadar güçlü. Okyanusun genişliğinin yanında biz bir hiçiz. Peki hiç su kenarında durup dalgayı durdurmaya çalıştınız mı? Dalga, ne yaparsak yapalım devam eder; ne kadar çabalarsak çabalayalım okyanus bize, onla kıyaslandığımızda, güçsüz olduğumuzu hatırlatır.

Çoğu gün, okyanusu seyrederken kendimi sadece özlemle değil, aynı zamanda huzur ve şükranla, neler yaşadığıma ve şu anda nerede bulunduğuma dair daha derin bir anlayışla dolu buluyorum.

Başlangıç olarak teslim oldum ama kaybeden tarafa değil, kazanan tarafa. Artık uyuşturucu ve alkolle imkânsız bir savaşın içinde değilim. Artık sabah kahvemin yanına otomatik olarak sigara yakma ihtiyacı duymuyorum. Kendimi daha temiz hissettiğimi fark ediyorum. Daha taze. Arkadaşlarım ve ailem de bende daha önce hiç görmedikleri bir parlaklık olduğundan bahsettiler.

Anonim Alkoliklerin Büyük Kitabı'nın sonundaki *Ruhsal Deneyim* ekinde şunu okudum:

Çoğu zaman arkadaşları, daha önce kendisinin farkına varmadıkları yeni şeylerin farkına varırlar.

Bu sabah ve her sabah verandada, yeni gelenlerdenim ben de. *Farklılıklarla* doluyum ve onlardan enerji alıyorum; içki yok, uyuşturucu yok, sigara yok... bir elimde kahve, diğer elimde ise hiçbir şey olmadan öylece durup okyanusun uzak dalgalarını izlerken, içimde kendime ait bir dalga hissettiğimi fark ediyorum.

Şükran.

Gün ışığı derinleştikçe ve okyanus gümüşten soluk su mavisine dönüştükçe, içimdeki şükran dalgası büyüdü, sonra dalganın içinde, olaylarla dolu hayatımın anlarını oluşturan yüzleri, olayları ve küçük döküntü parçalarını gördüm.

Hayatta olduğum için, sevgi dolu bir aileye sahip olduğum için çok minnettardım; üstelik bu, küçük bir minnet de değildi, hatta belki de hepsinden en büyüğüydü. Orada, suyun ince serpintisinde annemin yüzünü gördüm ve onun bir kriz anında harekete geçme, kontrolü ele alma ve işleri daha iyi hâle getirme konusundaki tarif edilemez yeteneğini düşündüm (Keith Morrison bir keresinde bana şöyle demişti: "Annenle birlikte olduğum kırk yıl boyunca, onun sana olan inanılmaz bağlılığı onun hayatının merkezi bir parçası oldu. Hep seni düşünüyor. 1980'de, ilişkimiz ciddileştiğinde bana hiç unutmadığım bir şey söylemişti. 'Matthew ile arama hiçbir erkek giremez, o daima hayatımdaki en önemli kişi olacak. Bunu kabul etmek zorundasın,' demişti. Bu doğruydu, o sevgiyi hissetmediğim bir an bile olmadı. En karanlık anlarımızda bile. Eğer gerçekten bir sorun varsa, hâlâ ilk arayacağım kişi odur.). Dalgada, babamın inanılmaz derecede yakışıklı yüzünü de gördüm ve onu hem babam hem de Old Spice denizcisi olarak gördüm, uygun şekilde. Gerçi, ikinci görüntü ufukta çok uzak bir noktaya doğru kayboldu. Ben çok hastayken, ikisinin nasıl aynı odada durmaya dayanabildiklerini

düşünüyorum. Onlar birbirlerine ait değillerdi. Bunu şimdi anlıyorum. O yüzden, zamanında onların yeniden birlikte olmalarını dileyerek kuyulara attığım tüm paraları geri istiyorum. İkisi de şanslıydı ki sonradan asıl evlenmeleri gereken kişilerle evlendiler.

Kız kardeşlerimin yüzleri, tıpkı erkek kardeşimizki gibi ebeveynlerimin yüzlerini gölgeliyor; her biri bana gülümsüyor, sadece hastane yatağı başındayken değil, aynı zamanda Kanada ve Los Angeles'ta ben saçmalıklarımda onları neşelendirmeye çalışırken de... Hiçbiri bir kez olsun topu düşürmediler, bana asla sırtlarını dönmediler. Becerebiliyorsanız böyle bir sevgi hayal edin.

Aynı heyecan vericilikte ama daha az derinde başka görüntüler de fışkırıyordu çalkantılı sulardan: LA Kings, 2012'de Stanley Kupası'nı kazanmıştı, yedinci sıradaki ben de oyuncular üzerindeki baskıyı sürdürmek için ikinci hattakilere bağırıyordum. Ve benim daha ziyade bencilce düşünsem, sadece son günlerde play-off maçları oynadıkları hâlde, Tanrı'nın onların bir yıl içindeki play-off maçlarından geçmelerini sağladığı yönündeydi. Çok uzun bir ilişkimi yeni bitirmiştim ve Tanrı adeta, "Hey Matty, bunun senin için zor bir dönem olacağını biliyorum, o yüzden işte sana üç ay sürecek ve durumu daha iyi hâle getirmek için sana muazzam miktarda eğlence ve dikkat dağıtıcı sağlayacak bir şey," demiş olacak ki Kings'in sonuna kadar gideceğinden eminim. Bam. Zaten öyle de oldu. Play-off maçlarında ölüm meleklerinin intikamı gibi hücum ettikten sonra, finallerde Kings'e karşı Devils vardıve Staples Center'daki o son maç, Stanley Kupası'nfa yirmi yıldır görülmemiş bir patlama yarattı, Los Angeles ikinci periyoda sadece bir dakika kala dört adım önce geçti. Tüm maçlara gittim, hatta yolda giderken arkadaşlarımı da kendimi de maça doğru uçurdum.

Spor taraftarlığımın görüntüleri tekrar suyun altında gidince, daha fazla yüz çıkıyor ortaya: En eski arkadaşlarım Murray kardeşler... Onlarla birlikte oluşturduğum komik konuşma tarzı sonunda milyonlarca insanın kalbine dokundu. Craig Bierko, Hank Azaria, David Pressman. . . Bir zamanlar ihtiyacım olan tek ilaç onların

kahkahalarıydı. Ama Greg Simpson beni ilk oyunumda seçmeseydi onlarla asla tanışamazdım ya da belki de bir yere varamazdım. Bir şeyin nereye varacağını asla bilemezsiniz... Sanırım alınması gereken ders şu: Her fırsatı değerlendirin çünkü bir şey çıkabilir.

Benim için çıkan çok büyük bir şey olmuşu. O zaman gözlerimi kapatıp derin bir nefes aldım ve gözlerimi açtığımda, etrafım *Friends* arkadaşlarım ile kuşatılmıştı (Onlar olmasaydı, *No Friends* adlı bir dizide falan rol alırdım): Tek başına yapabileceği ve diğerlerinden daha fazla kâr edebileceği hâlde bizi bir arada tutmayı başaran Swhimmer'a bir takım olmamız gerektiğine karar verdiği ve bize haftada bir milyon dolar kazandırdığı için teşekkür ederim. Lisa Kudrow; hiçbir kadın beni onun kadar güldürmedi. Amerika'ya bu kadar güzel birinin benim gibi bir adamla evlenebileceğini düşündürdüren Courteney Cox. Yüzüne her gün fazladan iki saniye bakmama izin veren Jenny. Tek stok karakteri alıp onu dizinin en komik karakterine dönüştüren Matt LeBlanc. Her biri hâlâ bir telefon kadar uzaktaydı. Yeniden buluşmada herkesten çok daha fazla ağlayan ben olmuştum çünkü sahip olduğumun ne olduğunu biliyordum ve o zaman hissettiğim minnettarlık ile bugün hissettiğim minnettarlık eşleşiyordu. Bunların ötesinde, tüm ekip, yapımcılar, yazarlar, oyuncular, seyirciler vardı; pek çok yüz tek bir neşe yüzüne dönüşüyordu. Marta Kauffman, David Crane ve Kevin Bright; onlar olmasaydı *Friends* sessiz bir dizi olurdu. *Bundan çok daha sessiz bir dizi olabilir mi?* Hayranlar, dizinin sadık izleyicileri olan ve hâlen daha diziyi izleyen pek çok hayran... Yüzleri şimdi bana bakıyor; Tanrı kadar sessiz, sanki hâlâ Burbank'ın 24. sahnesindeymişim gibi... Uzun zamandır bana amaç veren kahkahaları hâlâ bu kanyonun yamaçlarında yankılanıyor ve bunca yıl sonra neredeyse bana ulaşıyor...

Dünyanın en büyük işini mahvetmeyeyim diye uğraşan tüm insanları, ayık arkadaşlarımı ve doktorları düşünüyorum.

Suya bakıyorum ve sessizce, "Belki o kadar da kötü değilimdir," diyorum. Sonra biraz daha kahve almak için içeri giriyorum.

Eve girdiğimde, Erin'i buluyorum içeride. Ne zaman ihtiyacım olsa hep yanımda. Ona dışarıda ne düşündüğümü söylemiyorum ama gözlerine belki bir fikri olabileceğine dair bir ifade görüyorum. O da hiçbir şey söylemiyor çünkü en iyi arkadaşlar böyle yapar. Erin, Erin, Erin... Rehabilitasyonda bağırsaklarım patladığında hayatımı kurtardı ve hâlen, her gün kurtarmaya devam ediyor. O olmasaydı, ne yapardım, kim bilir; asla öğrenmem umarım. Sigara içmek için can attığını anlayabiliyorum ama sözünü bozmuyor. Siz de sizinle birlikte bir şeyleri bırakacak bir arkadaş bulun; bunun arkadaşlığınıza neler kazandırdığına şaşıracaksınız.

Artık güneş daha yüksekte, mükemmel Güney Kaliforniya günü neredeyse en parlak döneminde. Çok uzakta tekneleri görebiliyorum ve eğer gözlerimi kısarsam, yemin ederim sakin sularda uzanmış sörfçüleri de görüyorum. Hâlen daha minnet duygusu dönüp duruyor etrafımda ve şimdi, daha fazla yüz ortaya çıktıkça, bu duygu daha da güçleniyor: Sevdiğim Woody Allen filmlerinden karakterler, *Lost* dizisi, Peter Gabriel, Michael Keaton, John Grisham, Steve Martin, Sting, beni ilk andan tutan Dave Letterman, şimdiye dek konuştuğum insanlar içinden en zeki kişi olan Barack Obama. Rüzgârın içinde, Ryan Adams'ın *New York, New York* parçasının 17 Kasım 2014'te Carnigie Hall'da kaydedilen piyano versiyonunu duyuyorum. Bu sektörde olduğum için çok şanslı olduğumu bir kez daha anlıyorum; sadece sıra dışı insanlara ulaşabildiğim için değil, aynı zamanda insanları, Peter Gabriel'in *Don't Give Up* isimli eserinin beni etkilediği gibi etkileyebildiğim için de şanslıyım (Kate Bush'a sarıldığı videoyu tartışmayalım, o dayanılmaz bir şey.). Şansını deneyen tüm aktörleri düşündüğümde, aklıma Earl Hightower'ın yüzü geliyor; kötü değil, iyi versiyonu ve hemen onun yerini şu anki destekçim, beni sık sık sakinleştiren Clay'in yüzü alıyor. UCLA Tıp Merkezi'ndeki tüm doktor ve hemşirelerin hayatımı nasıl kurtardıklarını düşünüyorum. Son seferinde sigara içerken yakalandığım için artık o hastanede hoş karşılanmıyorum. *Son bir tane* olmayacağın-

dan emin olan Kerry Gaynor. Bir de hepsinin arkasında, Anonim Alkolikleri kurarak her gün milyonlarca hayat kurtaran, kuruluşu hâlâ yaralıları vurmayı reddeden ve bana ışık tutan Bill Wilson'un hayaleti var.

Diş hekimlerine de minnettarım... Bir dakika, bir dakika, hayır, diş hekimlerinden nefret ediyorum.

Arkamda bir yerde, tepenin yukarısında, en sevdiğim sesi, çocukların gülme seslerini duyuyorum. Veranda masasının üzerindeki tenis topunu alıp birkaç pratik vuruş yapıyorum. Yakın zamana kadar pickleball isimli oyunu hiç duymamıştım ve tekrar herhangi bir sporu yapabilecek kadar iyileşeceğimi hiç düşünmemiştim. Tenis raketini sallamayı çoktan bırakmıştım ama bu yeni Matty, artık öğleden sonralarını Riviera'da parlak sarı pickleball topuna vurarak geçirmeyi sabırsızlıkla bekliyor.

Hayallerim o sırada Erin tarafından yarıda kesiliyor.

Mutfak kapısından, "Hey, Matty," diyor, "Doug telefonda." Doug Chapin, 1992 yılından beri menajerim ve sektördeki birçok insan gibi o da benim kendimi içinde bulunduğum yukardan çıkarmamı sabırla bekledi. Sonunda tekrar çalışabilirim diye mi? Yazabilirim diye mi? Böyle şeylerin mümkün olduğunu kim bilebilirdi?

Gözlerim yaşlarla doluydu artık deniz, sanki bir hayal gibi daha uzaktaydı. Böylece gözlerimi kapatıyorum ve bu yaşamda öğrendiğim her şey için büyük bir minnet duyuyorum. Karnımdaki yara izleri için minnettarım, uğruna savaşmaya değer bir hayat yaşadığımı kanıtlıyor. Çatışma ve mücadele zamanlarında başkalarına yardım edebildiğim için minnettarım; bu, ne büyük bir hediyeydi.

Kadınların güzel yüzleri retinamda parlıyor; hayatıma giren harika kadınlara beni canlandırarak olabileceğim en iyi erkek olmaya ittikleri için bir kez daha minnettarım. İlk kız arkadaşım Gabrielle Bober bende bir sorun olduğunu fark edip beni rehabilitasyona yönlendiren ilk kişiydi. Kaybolmama izin vermediği için güzel ve büyülü Jamie Tarsus'a minnet duyuyorum.

Her şeyi başlattığı için Tricia Fisher'a, Rachel'in yüzüne, en karanlık zamanlarımdan birinde parlak bir ışık olan New York'taki hemşireye. Kendimi açtıktan sonra beni terk eden kadına bile minnettarım. Ve sırf korktuğum için ayrıldığım tüm harika kadınlara çok minnettarım; hem minnettarım, hem de üzgünüm.

Ah, bir dakika...

Ne olursa olsun bir sonraki ilişkime korkuya dayalı hatalar sokmayacağım... bundan eminim.

Güneş en yükseğe çıktı, artık gölgeye dönme vakti. Bu manzaradan ayrılmaktan nefret ediyorum. Böyle bir manzaranın benim için ne anlama geldiğini herhangi birinin tam olarak anlayabileceğinden emin değilim; artık refakatsiz bir çocuk olmamak üzereyken, artık bir ebeveyne sahip olmak üzereyken dünyanın üzerinde böylesine süzülmek...

Hayat akmaya devam ediyor. Her gün yeni bir fırsat; merak, umut, çalışma ve ilerleme için bir şans. Yeni senaryoma büyük ilgi duyduğunu ifade eden birinci sınıf aktrisin henüz evet deyip demediğini bilmiyor ve bunu merak ediyorum, mesela.

İçeri adım attığımda eşikte duruyorum. Hayatım Kanada ve Los Angeles, annem ve babam, *L.A.X 2194* ve *Friends*, ayıklık ve bağımlılık, umutsuzluk ve minnettarlık, aşkı ve aşkın kaybı arasındaki bir dizi geçişten ibaretti. Ama sabrı öğreniyorum, yavaş yavaş gerçekliğin tadını alıyorum. Tekrar mutfak masasına oturup kimin aradığını görmek için telefonuma bakıyorum. Birinci sınıf aktris değil arayan ama onun daha vakti var.

Artık hayat böyle ve böyle güzel.

Erin'e bakıyorum, bana gülümsüyor.

Mutfakta olduğumda aklıma hep Tanrı geliyor. Elbette mutfakta karşıma çıktığı ve bunu yaparak hayatımı kurtardığı için. Artık Tanrı'nın muhteşemliğini hissetmek için kanalımı temizlediğimde her zaman yanımda. Her şey göz önüne alındığında onun biz ölümlülerin karşısına çıkmayı sürdürmesine inanmak zor ama çıkıyor işte ve anafikir şu: Sevgi daima kazanır.

Aşk ve cesaret dostum; en önemli iki şey. Artık korkuyla ilerlemiyorum, merakla ilerliyorum. Etrafımda inanılmaz bir destek grubu var ve beni her gün kurtarıyorlar çünkü ben cehennemi gördüm. Cehennemin tanımlanabilir özellikleri var ve ben onun bir parçası olmak istemiyorum. Ama en azından bununla yüzleşecek cesaretim var.

Kim olacağım peki? Her kim olursa olsun, sonunda yaşamın tadını almış bir adam olarak üstleneceğim onu. Bu tatla savaştım dostum, çok savaştım. Ama sonuçta yenilgiyi kabul etmek, kazanmaktı. En büyük berbat şey olan bağımlılık, herhangi birinin tek başına yenemeyeceği kadar güçlüdür. Ama hep birlikte, bir gün yenebiliriz onu.

Doğru bildiğim tek şey, asla pes etmediğim, hiçbir zaman elimi kaldırıp, "Bu kadar yeter, artık dayanamıyorum, sen kazandın," demedim. Bu yüzden şimdi dimdik duruyorum, bundan sonra gelecek her şeye hazırım.

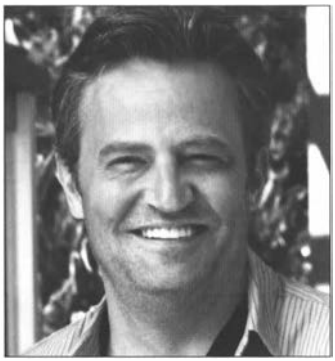
Bir gün siz de önemli bir şey yapmaya çağrılabilirsiniz, o yüzden buna hazır olun.

Ve her ne olursa olsun, *Batman olsa ne yapardı?* diye düşünün ve onu yapın.

Teşekkür

William Richert, David Crane, Marta Kauffman, Kevin Bright, Megan Lynch, Cait Hoyt, Doug Chapin, Lisa Kasteler, Lisa Kudrow, Ally Shuster, Gabrielle Allen, özellikle de muhteşem Dr. Mark Morrow, sizlere teşekkür ederim. Ve Jamie; tatlı, büyülü, öleceğim güne kadar özleyeceğim ve düşüneceğim Jamie...

Perry; samimi, kendini bilen ve ona has mizahıyla bağımlılıkla yaşam boyu süren savaşını ve görünüşte her şeye sahip olmasına rağmen onu neyin rahatsız ettiğini canlı bir şekilde anlatıyor. Friends, Âşıklar ve Büyük Berbat Şey; hem samimi hem de aydınlatıcı unutulmaz bir anı kitabı ve bağımlılıkla mücadele eden herkese uzatılan bir el… Acımasızca dürüst, hareketli ve son derece komik bu kitap okuyucularıyla buluşuyor.

MATTHEW PERRY

Kanadalı-Amerikalı aktör, yapımcı ve oyun yazarı.

Kapak tasarımı: Keith Hayes
Ön kapak ve arka kulakçık fotoğrafı
© Nigel Parry
Arka kapaktaki fotoğraf yazarın izniyle kullanılmıştır.